BUDAPEST, 1938 LX. ÉVFOLYAM, 247. (19.680) SZÁM KEDD, NOVEMBER 1

Előfizetés a Képes Vasárnappal és a Képes Pesti Hirlappal együtt egy hóra 4.— pengő, negyedévre 10 pengő 80 fillér. Egyes példányszám ára 8 fillér, vasárnap 12 fillér (a mellékletek nélkül)

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112-295 Főkiadók: Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295. Erzsébet-körut 1. Tel. 135-296. A fiókok jegyzékét vasárnaponként az apróhirdetések élén közöljük

Magyarok és lengyelek

Az utolsó nehéz hetekben, amikor a magyar nemzet minden idegszála megfeszült sulyos igazságharcában, fölmelegedő szivvel, megmegujuló örömmel láttuk, hogy a lengyel nemzet mindig ott áll mellettünk, odasorakozik a magyar igazságkeresés oldalára.

Hol kezdjük a felsorolást?

A lengyel közvéleménnyel, magával a lengyel néppel, amely lelkes és tüzeshangu tüntetéseken szállt sikra a magyar követelések mellett?

A lengyel sajtóval, amely a maga egészében a magyar ügyért harcolt, egyetlenegy lapja sem volt Lengyelországnak, amelyik ne közölte volna napról-napra a Magyarország érdekét szolgáló cikkeket. (Mellesleg megjegyezve a külföldi sajtóban gyakran mutatkozó tájékozatlansággal szemben jóleső dolog volt számunkra az a tökéletes tárgyismeret, részletekig ható otthonosság, amellyel a lengyel sajtó a magyar-csehszlovák kérdést ismertette és fejtegette.)

Vagy a politikusokra, az államférfiakra hivatkozzunk elsősorban, amint ez őket rangjuknál és jelentőségüknél fogva is megilletné?

Az államférfiak... Ez külön fejezet. Az államférfiak általában véve óvatos emberek, vigyáznak minden szóra, amit kimondanak, mert tudják, hogy azért alkalomadtán helyet is kell állaniok. Emlékeztetjük az olvasót: valahányszor a lengyel államférfiak a magyar kérdésről nyilatkoztak, szavaikban nyoma sem volt ennek a mesterségükkel együttjáró és hosszu megszokással beidegzett óvatosságnak. A lengyel államférfiak minden megnyilatkozása nyilt, egyenes állásfoglalás volt, teljes testtel álltak ki mellettünk és éppen olyan meleg szavakat találtak a magyar igazság védelmére, mintha a lengyel igazságért harcoltak volna.

Olvassuk el például azt a Pesti Hirlap mai számában közölt nyilatkozatot, amelyben Beck külügyminiszter a magyar-lengyel közös határ szükségessége mellett sikraszállott. A nemzetközi világban nem is lehetett volna jobb védőügyvédünk, mint a lengyel külügyminiszter, aki világossá tette mindenki előtt, hogy a tartós béke megalapozásának egyik legfontosabb előfeltétele a magyar nemzet ellen elkövetett igazságtalanság jóvátétele és a magyar-csehszlovák határ megfelelő megállapitása.

A magyar nemzet nem felejti el Beck ezredesnek, hogy a mult hetekben megtett romániai utján is Magyarország igaza érdekében fáradozott. Nem felejti el sem neki, sem a lengyel nemzet többi nemes képviselőjének, hogy mindabban, amit Magyarországért tesznek, vagy mondanak, igazi élet van, élő sziv dobogása. Amit a lengyelek érettünk tesznek, azt az őket jellemző lendülettel és föllobbanó melegséggel teszik meg s ország-világ előtt megjelenitik annak a szállóigének az értelmét, amelyik igy hangzik: „Venger polak dwa bratanki“ — a magyar és a lengyel két testvér.

Aki valaha Lengyelországban utazott, bizonyosan hallotta ezt az egyszerü és egyszerüségében megható szólásformát. Hallhatta pedig nemcsak politikusoktól, iróktól és a nemzeti közszellem más hivatásos vezetőitől. Hanem a legegyszerübb emberektől is. Az ország bármelyik legtávolabbi zugában, ha valakiről kiderül, hogy magyar, körülötte egyszerre mosolygóssá lesznek az arcok és mindig akad valaki, aki ezt mondja: „Venger polak dwa bratanki!“ Ez nemcsak azt mutatja, hogy a lengyel nemzet legmélyebb rétegei tényleg rokonszenveznek a magyarokkal, hanem azt is, hogy ez a rokonszenv nem mai keletü. Tegnap vagy tegnapelőtt óta semmiféle szállóige nem lesz ennyire közös szókincscsé, nem evődik ugy bele a nép vérébe. Csak azok a szállóigék lesznek ennyire általánosak, amelyek hosszu, sok százados multra tekinthetnek vissza. Mert akárcsak a gránitba vésett betü elkészitéséhez, idő kell ahhoz, hogy a nemzet lelkébe beleedződjék az ilyesmi.

És ne felejtsünk el még egyet: a kemény gránitba sok fáradság árán bele lehet vésni azt is, ami nem igaz. Oh, de mennyi hazugságot örökitettek igy meg már a türelmes és védekezésre képtelen gránitoszlopokon! A nép lelke azonban kiveti magából a hamisságot. Ha az egyik nép ugy tudja, hogy a másik nép a testvére, barátja, akkor az valóban igy is van, ezt a vélekedést a történelem során kifejlődött érdekközösség vitte bele a köztudatba. Sok elmult század sok veszedelme, öröme, szorongatása, diadalmas büszkesége, sok közös uralkodó, sok közös ellenség ellen folytatott közös harc, sok egymás oldalán kiontott vér bujkál ebben a pár egyszerü szóban: „Venger polak dwa bratanki!“

A lengyel nemzet a mostani sulyos órákban is jelét adta annak, hogy nem változott meg, hogy ma is mint hű testvér és mint jó barát áll az oldalunk mellett. Ezt sohasem fogjuk neki elfelejteni. És mi is szivünk egész melegével visszonozzuk a Kárpátok tulsó oldaláról felénk áramló szeretetet.

Horthy Miklós kormányzó szózata a volt felvidéki honvédezredek zászlóival tisztelgő frontharcosokhoz

„Mondjátok meg felvidéki testvéreinknek, hogy tárt karokkal várjuk őket itthon és mindent megteszünk, hogy huszéves szenvedésüket feledtessük velük“

(Felvételeink a Képes Pesti Hirlapban)

Hétfőn délelőtt a főváros utcáin ismét felhangzottak *a régi katonaindulók.* A visszacsatolandó felvidéki magyar területekre menetkészen álló frontharcosszázadok vonultak fel a királyi várba, hogy *a hazaviendő régi honvédlobogókkal tisztelegjenek a Legfelsőbb Hadur előtt.*

Bent az oroszlános várudvaron, a palota bejáratával szemben sorakozott fel az Országos Frontharcos Szövetség öt készültségi bajtársi százada. Az arcvonal jobb szárnyán helyezkedett el a frontharcos zászlósszázad, az arcvonal előtt pedig *a zászlóstisztek és zászlótartók* sorakoztak fel

az egykori 9-es, 11-es, 13-as, 14-es és 16-os felvidéki honvéd gyalogezredek hadilobogóival.

Ezeket a sok vihart látott, megtépett lobogókat néhány nappal ezelőtt vették át a frontharcosok a Hadimuzeumból, hogy a visszacsatoláskor

huszéves távollét után visszavigyék azokat haza, régi felvidéki állomáshelyeikre.

A kiigazodott arcvonaltól jobbra helyezkedtek el az Országos Frontharcos Szövetség elnökségének tagjai: *Engelbach Alajos* ny. ezredes, *Kertész Elemér* törvényhatósági bizottsági tag, dr. *vitéz Tóth András* országgyülési képviselő, dr. *Kenessey Gyula* sárbogárdi főszolgabiró, országos alelnökök, *vitéz Martsekényi Imre* és *vitéz Kenyeres János* országgyülési képviselők, *vitéz Hajnóczy Béla* fővárosi bizottsági tag és a Frontharcos Szövetség vezetőségi küldöttsége.

Festői képet nyujtott a várudvar az őszi napsütésben. A régi harcosok mellén csillogott a rengeteg kitüntetés. Minden szem a palota kapuja felé fordult, *ahol két alabárdos testőr várta a kormányzó érkezését.*

Pontban féltizenkét órakor felharsant a Himnusz. A zászlók meghajoltak, harsány vezényszavak, jobbra nézzt vezényelnek. A kapuban megjelent *vitéz nagybányai Horthy Miklós* kormányzó, *vitéz gróf Takách-Tolvay József* ny. altábornagy, a Frontharcos Szövetség országos elnöke kiséretében.

Zámory Imre nyugalmazott ezredes, a kivonult frontharcos alakulatok parancsnoka tett jelentést a kormányzónak. *Horthy Miklós* ezután az elnökség tagjaihoz és a tiszti küldöttséghez lépett és ott többekkel elbeszélgetett. Majd elvonult a felsorakozott századok előtt. *Több idős, szépen dekorált frontharcost a megszólitásával tüntetett ki.*

A palota kapujában helyezkedett el ezután a kormányzó. A zászlóstisztek és zászlótartó katonák kemény léptekkel vonultak elé az öt hadilobogóval. *Zámory Imre* nyugalmazott ezredes jelentkezett:

— Főméltóságu Uram! Várjuk a további parancsot!

Horthy Miklós kormányzó harsány, messzehangzó hangon ezeket a szavakat intézte a frontharcosokhoz:

— Vigyétek fel ezeket a golyótépte öreg lobogókat oda, ahonnan elszármaztak: a magyar Felvidékre. Hirdessék ott továbbra is a magyar becsületet és kötelességtudást. Nagyon boldog vagyok, hogy ez a feladat éppen a frontharcosoknak jutott, akiket az országban a legmegbizhatóbb elemnek tartok, akik már bebizonyitották, hogy tudják mi a kötelességük és megállták a helyüket akkor is, amikor nem is egészen a saját ügyünkért verekedtünk.

— Mondjátok meg felvidéki testvéreinknek, hogy tárt karokkal várjuk őket itthon és mindent megteszünk, hogy 20 éves szenvedésüket felejtessük velük. Az Isten kisérjen benneteket utatokon!

A kormányzó szavai után *gróf vitéz Takách-Tolvay József* lépett feszes tisztelgéssel *Horthy Miklós* elé.

— Főméltóságu uram! A legmagasabb parancsot hiven, magyar becsülettel fogjuk teljesiteni.

Országos elnökük fogadalmát a frontharcosok hatalmas háromszoros *„Front! Huj! Hajrá!“*-val erősitették meg.

Horthy Miklós kormányzó még végighallgatta a Magyar Hiszekegyet és visszavonult a palotába.

Az öt felvidéki honvédlobogót ezután bevitték a várkápolnába, ahol *vitéz Hász István* tábori püspök magasszárnyalásu szavakban áldotta meg azokat és *bocsátotta utjukra.*

A frontharcos századok ezután zeneszóval indultak ki a palotából. A Szent György-téren *vitéz gróf Takách-Tolvay József* elnök felment a miniszterelnöki palotába és ott jelentkezett a frontharcosok tiszteletét tolmácsolva, *vitéz Imrédy Béla* miniszterelnöknél. A miniszterelnöknél ekkor éppen ott tartózkodott *Jaross Andor, a felvidéki magyarság vezetője. Vitéz Imrédy Béla* miniszterelnök és *Jaross Andor* együtt siettek ki az erkélyre, hogy köszöntsék a hazainduló honvédzászlókat és megtekintsék a frontharcos századokat.

Ugyanekkor lejött szemközti palotájából *József* királyi herceg tábornagy és a miniszterelnöki erkély alatt állott meg. Igy vonultak el zeneszóval, tisztelgéssel a lobogók és a századok az erkély előtt.

A frontharcosok ezután a Deák-téri evangélikus templomba vonultak, ahol *Mágócs Károly* püspöki másodlelkész, majd a Kálvin-téri református templomba, ahol *Muraközy Gyula* lelkész áldotta meg a lobogókat. A zászlókat ezután visszavitték a Frontharcos Szövetség székházába.

Szerdán összeül Bécsben a német-olasz döntőbiróság

Kedden utazik a magyar küldöttség: Kánya, Teleky, gróf Csáky István és a szakértők — Csehszlovákiát Chvalkovski, Tiso, Volosin és Krno követ képviseli

A katonai szakértők már megkezdték tanácskozásukat Pozsonyban — Munkájuk csak a felszabaduló területek megszállása után ér véget

A *Pesti Hirlap* vasárnapi számában jelentettük már, hogy Németország és Olaszország elvállalta a döntőbirói szerepet a magyar-csehszlovák kérdésben. Olaszország és Németország elhatározásáról a két nagyhatalom budapesti képviselői vasárnap délelőtt hivatalosan értesitették a magyar kormányt. A délelőtti órákban mindenekelőtt gróf *Vinci* olasz követ kereste fel *Kánya Kálmán* külügyminisztert és kormánya megbizásából jelentette, hogy Olaszország elvállalta a döntőbirói tisztet és a döntőbiróság kijelölt tagjai szerdán már össze is ülnek Bécsben. Németország elhatározását viszont *Werkmeister* követségi tanácsos, német ügyvivő közölte Kánya Kálmán külügyminiszterrel. A külügyminiszter nyomban kijelentette, hogy Magyarország a döntőbiróság határozatát kötelezőnek tekinti magára nézve.

A döntőbiróság összeülésével kapcsolatban fontos előkészitő tanácskozások folytak vasárnap és hétfőn egyrészt a miniszterelnökségen, másrészt a külügyminisztériumban. *Imrédy Béla* vasárnap délután kihallgatáson jelent meg *Horthy Miklós* kormányzónál, akinek a helyzet legujabb fejleményeiről tett jelentést. Este miniszteri értekezlet ült össze, amelyen a miniszterelnök és a külügyminiszter tájékoztatta a kormány tagjait a döntőbiróság összeüléséről. A döntőbiróságban Olaszországot gróf *Ciano* külügyminiszter, Németországot pedig *Ribbentrop* birodalmi külügyminiszter képviseli. A döntőbiróság részéről meghivást kapott Bécsbe *Kánya* külügyminiszter, ugyszintén *Chvalkovszky* csehszlovák külügyminiszter is.

Amint értesülünk, *Kánya Kálmán* külügyminiszterrel Bécsbe utazik gróf *Teleki Pál* vallás- és közoktatásügyi miniszter is, akinek már a komáromi tanácskozásokon fontos szerepe volt. Bécsbe megy továbbá gróf *Csáky István* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, aki a cseh-magyar tárgyalások előkészitésében tevékeny részt vett, továbbá *Pataky Tibor* államtitkár, a miniszterelnökség kisebbségi ügyosztályának vezetője és elkisérik a magyar kormány képviselőit Bécsbe mindazok a szakértők, akik a komáromi delegációnak is tagjai voltak. Jól értesült helyről azt az értesülést kaptuk, hogy *a döntőbirósági tárgyalások előreláthatólag két napig fognak tartani és csütörtök estére befejezést nyernek.*

A magyar kormány tagjai és a kiséretükben levő szakértők *kedden délután négy órakor* a menetrendszerinti gyorsvonattal utaznak Bécsbe.

A visszacsatolandó területek átvételéről tanácskozott a kormány

A kormány tagjai hétfőn délben *Imrédy Béla* miniszterelnök elnöklésével miniszteri értekezletre ültek össze. Az értekezlet, amely déli 12 órától délután félnégyig tartott, *a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatos kérdésekkel* foglalkozott. A visszacsatolandó területeken igen sok kérdés vár megoldásra, amelyre a hatóságoknak fel kell készülniök, a kormánynak pedig meg kell adni a kellő utmutatást ezeknek a kérdéseknek mikénti rendezésére. Igy többek között *egyházjogi, gazdasági, pénzügyi, közigazgatási, telekkönyvi* kérdésekben, a szociális biztositás rendezésére, folyamatban lévő peres ügyeknek továbbfolytatására és hasonló kérdések egész sorára kellett a kormánynak a szükséges intézkedéseket előkésziteni. Az egyes minisztériumokban már hetek óta folytak erre nézve a munkálatok, hogy az átveendő területeken nyomban a magyar csapatok és magyar hatóságok bevonulása után minden zökkenő nélkül indulhasson meg az élet. A hétfői miniszteri értekezlet tudomásul vette az egyes minisztériumok előkészitő munkáját, amely a gazdasági, közigazgatási és kulturális élet minden vonatkozására kiterjed.

Bécsben ül össze szerdán a döntőbiróság

Berlin, okt. 31. A *Német Távirati Iroda hivatalosan jelenti:*

A Csehszlovákiában élő *magyar kisebbség* problémáját és a Magyarország és Csehszlovákia közti *igazságos néprajzi határ* megvonásának kérdését Magyarország és Csehszlovákia az utóbbi hetekben folytatott közvetlen tárgyalások utján *nem tudta* megoldani; ezért a magyar és a cseh kormány azzal a kéréssel fordult a német és az olasz kormányhoz, hogy *e kérdéseket döntőbiróság utján oldják meg. Ribbentrop* németbirodalmi külügyminiszter római látogatása során ezt a kérdést is megbeszélte gróf *Ciano* olasz külügyminiszterrel és tájékoztatta az olasz kormányt, hogy Németország hajlandó belemenni a kérdés döntőbiróság utján való rendezésébe. Miután a csehszlovák és a magyar kormány kijelentette, hogy a döntőbiróság határozatot fenntartás nélkül végleges rendezésnek elfogadja és haladéktalanul végrehajtja, *a német és az olasz kormány elhatározta, hogy elfogadja a döntőbirói szerepet.*

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és gróf Ciano külügyminiszter ebből a célból szerdán, november 2-án Bécsben összeül. A magyar és a csehszlovák külügyminiszter ugyanerre a napra szintén meghivást kapott Bécsbe. (MTI.)

Pozsonyban már tanácskoznak a katonai szakértők

Pozsony, okt. 31. (Német Távirati Iroda.)

Pozsonyban hétfőn összeültek a magyar és a csehszlovák katonai szakértők, hogy megtárgyalják a Magyarországhoz kerülő határvidékek kiüritésének módozatait. (MTI.)

*

A magyar katonai bizottság, amelynek vezetője vitéz dr. *Andorka Rezső* vezérkari ezredes, tagjai pedig vitéz *Solymossy Ulászló* vezérkari alezredes, a prágai magyar követség katonai attaséja és *Szentpétery György* vezérkari százados, hétfőn délelőtt utazott el Pozsonyba.

Hivatalos jelentés a katonai szakértők összeüléséről

Prága, okt. 31. A következő hivatalos közleményt adták ki:

A csehszlovák és a magyar katonai szakértők hétfőn este 6 órakor Pozsonyban összeültek, hogy előkészitsék ama területek kiüritésének technikai részleteit, amelyeket az olasz-német döntőbiróság Magyarországnak itél meg. A katonai szakértők munkája mindaddig tart, amig az átengedett területek megszállása véget nem ér. (MTI.)

A cseh küldöttség

Prága, okt. 31. A csehszlovák minisztertanács hétfőn délután összeült. *Chvalkovsky* külügyminiszter kedden elutazik Bécsbe, hogy ott képviselje a prágai kormányt az uj csehszlovák-magyar határ megállapitására tartandó értekezleten. A minisztert elkiséri *Tiso* szlovák miniszterelnök, *Volosin* ruszin miniszterelnök és *Krno* meghatalmazott miniszter, a prágai külügyminisztérium politikai osztályának vezetője. *(MTI)*

Gróf Ciano kedden utazik Bécsbe

Róma, okt. 31. Gróf Ciano külügyminiszter ma éjfél előtt Rómából *Bolzanóba* utazott, ahol mint anyakönyvvezető szerepel az anconai királyi hercegi pár esküvőjén. Ciano külügyminiszter Bolzanóból még kedden *tovább utazik Bécsbe, ahol a magyar-cseh kérdés egyik döntőbirájaként fog működni.*

Báró *Villani Frigyes* kvirináli magyar követ hétfő este 23 óra 40 perckor Bécsbe utazott.

A német félhivatalos lap a döntőbiróság feladatairól

Berlin, okt. 31. (Német Távirati Iroda.) A félhivatalos *Deutsche-Diplomatisch-Politische Korrespondenz* a magyar-csehszlovák határ megvonásának kérdésében Németország és Olaszország részéről elvállalt döntőbirói szereppel foglalkozva a következőket irja:

Németország és Olaszország tisztában van azzal, hogy elvállalt szerepe, tekintve a szembenálló felek közvéleményének szilárdságát, egyáltalán nem hálás. Másrészről mindkét nagyhatalomnak annyira kézenfekvő érdeke a középeurópai viszonyok stabil és üdvös kialakitása, hogy

valóban elvárható részükről az igazságos itélet, amely az egyedüli feltétele annak, hogy a jövőben az egyetértés alapján alakuljanak ki a viszonyok a Dunamedencében.

Abban a feladatban, amely a két hatalomra hárul, *jelentős szerepet játszik a wilsoni elveknek a trianoni szerződéssel történt megsértése.* Ezért most arról van szó, hogy ezt a balfogást ismét helyrehozzák és

a magyar népnek visszaadják azt, amit husz évvel ezelőtt a néprajzi elv megsértésével jogosulatlanul elszakitottak tőle.

Németország a szudétanémet kérdés rendezésével megmutatta, hogy még a saját követeléseit is alárendelte *a nemzetiségi elv elsőbbségének.* Az a példa, amelyet a *Német Birodalom* ez alkalommal adott és amelyet még most is ad, amikor *lemond a nyilvánvalóan nem jogosulatlan néprajzi célok tulzott értelmezéséről,* feljogositja annak feltételezésére, hogy a vitában álló felek hasonló megértésről tesznek bizonyságot. *Olaszországot* is, amelynek felépülésénél a nemzeti gondolat jelentette a kiindulópontot, ugyanez a gondolat vezérli és ezt az álláspontját nem egyszer nemesszivü módon juttatta érvényre.

Ugyanebben a szellemben kezdi meg a két hatalom munkáját, hogy tisztességes alkuszként segitsen befejezni a viszályt és megvesse a Dunamedence népeinek jószomszédi együttélése alapját.

Ezt szem előtt tartva, a világ közvéleménye az európai béke szempontjából is csak örvendetesnek találhatja, hogy a két hatalom elvállalta a döntőbiró szerepét. *(MTI)*

Az olasz és a német kormány a magyar-cseh kérdés megitélésében tökéletesen egyetért — irja Gayda főszerkesztő

Róma, okt. 31. (Magyar Távirati Iroda.) Az olasz lapok vezető helyen közlik a német-olasz döntőbiráskodás hirét és kiemelik, hogy Budapest és Prága bejelentette, hogy fenntartás nélkül aláveti magát a döntőbirósági határozatnak.

A *Giornale d'Italia* hasábjain *Virginio Gayda* vezércikkében ma a következőket irja:

Róma és Berlin, Budapest és Prága felkérésére együttesen elvállalta a cseh-magyar határ kijelölésére irányuló döntőbiráskodást. Határozataiknak döntő jelentőségük lesz, minthogy *Budapest és Prága már eleve kijelentette, hogy bármilyen legyen is a határozat, azt elfogadja.*

A közös német-olasz döntőbiráskodás minden egyéb állitással szemben bizonyitja, hogy

az olasz és a német kormány a cseh-magyar kérdés megitélése és annak gyakorlati megoldása tekintetében is tökéletesen egyetért.

Bebizonyitja továbbá, hogy a német-olasz együttműködés, amely a Róma—Berlin-tengelyben jut kifejezésre, az európai béke szempontjából fontos szerepet tölt be és ezzel *a két érdekelt fél által kért közbelépés igazságos, békitő formulával gyorsan le fog zárni egy olyan viszályt, amely könnyen veszélyes fordulathoz vezethetett volna.* Ez a döntőbiráskodás megerősiti Olaszország és Németország középeurópai érdekeinek párhuzamosságát, amelyet maguk a dunai államok is elismernek, amit a magyar és a cseh kormány Rómához és Berlinhez intézett felkérése is bizonyit.

Ami a gróf *Ciano* olasz külügyminiszter és *Ribbentrop* birodalmi német külügyminiszter bécsi döntőbiráskodásának eredményeképpen létrejövő döntő megoldást illeti, ugy ebben a tekintetben a legnagyobb óvatosággal lehet csak nyilatkozni, tekintettel a jelen pillanat kényes voltára. Megismételhetjük azonban — irja Gayda — azt, hogy mindkét kormány elismeri annak szükségét, hogy

1. Azonnal és véglegesen megoldják a cseh-magyar határnak kérdését, hogy megszabaditsák a Dunavidéket olyan ve-

szélyes helyzettől, amely ha elhuzódnék, csak egyre sulyosabbá válnék;

2. kielégitsék a magyar követelések lényegét és érvényt szerezzenek azoknak az igazságos és vitathatatlan nemzeti jogoknak, amelyek az egyes államok közötti egyensuly szükséges tényezőit jelentik;

3. szivélyes szellemben közreműködjenek a cseh köztársaság uj politikai berendezkedésénél, amely ország uj emberekkel és uj eszmékkel igyekszik uj nemzeti életet kezdeni szükebb, de méltányosabb keretek között.

A fasiszta Olaszország már a mostani viszály elején kijelentette, hogy nem a cseh nemzettel, hanem a szerencsétlen emlékü *versaillesi, trianoni és saint-germaini békeszerződéseken alapuló politikai rendszerrel áll szemben.* Azok a közlések, amelyeket néhány nap mulva gróf *Ciano* és *Ribbentrop* Magyarország és Csehország képviselői előtt tenni fognak, *életbevágó fontosságuak lesznek a két ország megbékélése és szivélyes együttműködése, valamint egész Európa szempontjából is.* Magyarország és Csehország hivatott vezetőiben a válság legvégső határán is volt annyi bölcsesség, hogy nem bocsátkoztak kalandos vállalkozásokba, mert mindkét részről biztak Olaszország és Németország barátságában és politikai felelősségérzetében. Az olasz és a német nemzet a legteljesebb elismeréssel adózik ezért és követendő például állitja őket a nyugtalan európai lelkek elé.

A lengyel sajtó a bécsi tárgyalásokról

A Pesti Hirlap varsói tudósitójának telefonjelentése

Varsó, okt. 31. A magyar-cseh kibontakozás ügye a lengyel sajtót ma is vezető helyen foglalkoztatja. A bécsi összejövetelről szóló hirekhez a lapok különféle megjegyzéseket fűznek. A *Goniec Warsawski* kifogásolja, hogy *Lengyelország nem kapott meghivást.* A Dunamedence legközelebbről érdekli a lengyel államot és a magyar-cseh ügy rendezése során olyan kérdésben döntenek, amelyhez Lengyelországnak is komoly érdekei fűződnek.

A lengyel külpolitika álláspontja — irja a lap — közismert: *semmit se rólunk, nélkülünk!* Lengyelország sohasem engedné meg, hogy érdekei figyelembe vétele nélkül, Lengyelországot érintő kérdésekről határozzanak. *Lengyelország éppen ezért nem fogja garantálni Csehország uj határait mindaddig, amig a Ruszinszkó-kérdést a lengyel érdekeknek megfelelően nem rendezték és meg nem vonták a magyar-lengyel határt.*

Földes Béla.

„Hogyan dobták ki Bródyt a Hradzsin ablakából?"

Róma, okt. 31. A Stampa prágai tudósitója értesülései alapján *„Hogyan dobták ki Bródyt a Hradzsin ablakából?"* cimmel leirja, hogyan mozditották el Bródy volt miniszterelnököt. Az október 25-iki minisztertanácson Bródy kijelntette, hogy a Ruszinföldön *népszavazást* kell rendezni. Bródyt ezért a kijelentéséért minisztertársai, különösen pedig *Tiso,* lehurrogták. A minisztertanácsi teremből élénk kiabálás hallatszott ki. Amikor ismét csend lett, *Sirovy* miniszterelnök a következőket mondotta Bródy felé:

— Sajnálom az Ön magatartását. Kimutatta, hogy nem méltó állásához.

— Szavait nem veszem tudomásul! — vágott vissza Bródy.

Sirovy folytatta:

— Én pedig az alkotmány 60. cikke értelmében kijelentem, hogy ön *megszünt a csehszlovák kormány tárcanélküli minisztere és a ruszin kormány miniszterelnöke lenni.*

Tegnap hire járt — irja a tudósitó —, hogy Bródy Andrást letartóztatták. Ez nem történt meg, minthogy képviselőt nem lehet letartóztatni, de *Bródyt védőőrizetbe vették és ugyanakkor hazaárulás cimén vádat emeltek ellene.*

Soros ruszin miniszter Prágában

Prága, okt. 31. A központi kormány ugy döntött, hogy a ruszin kormány egy tagja állandóan Prágában tartózkodjék. *A ruszin miniszterek felváltva egy-egy hetet töltenek majd el a cseh fővárosban.* Ezen a héten *Bacsinszky* belügyminiszter a soros.

Tekintélyes svájci lap a cseh taktikázásokról

Genf, okt. 31. A Genfben megjelenő és a francia Svájcban igen elterjedt La Suisse vezércikket szentel a magyar-csehszlovák határkérdésnek. A cikk kifejti a jegyzékváltások alapján, hogy az uj csehszlovák kormány most ugyanazt a játékot folytatja és ugyanazokkal az eszközökkel dolgozik a magyarokkal szemben, mint Benes. Taktikázásuknak netovábbja az, hogy a már egyik ajánlatukkal *átengedett* magyar területek feletti végleges döntést most egyszeriben szintén *döntőbiráskodás alá akarják bocsátani.*

Beck külügyminiszter: Lengyelország támogatja Magyarországnak a Ruszinföldre vonatkozó törekvéseit

Varsó, okt. 31. (Magyar Távirati Iroda.) Beck lengyel külügyminiszter nyilatkozott a Hearst-lapok külpolitikai szerkesztőjének, *Hillmannak,* Lengyelország külpolitikájáról.

— *Európa megelégelte* — mondotta a miniszter —, *hogy minden este fegyverrel a párnája mellett feküdjék le.* Legutóbb sulyos megrázkódtatásokon mentünk keresztül, amelyeknek következményei még mindig nem multak el.

A továbbiak során Beck külügyminiszter kijelentette, hogy bizonyára előnyös a status quo fenntartása még az esetben is, ha rossz, mert a politikai térkép állandóságának megvan a maga értéke. Éppen azért érthető, hogy erőfeszitések történnek e térkép megváltoztatásának a megakadályozására. De abban a pillanatban, amikor a status quo megváltoztatása már megkezdődött, *sokkal jobb véglegesen elintézni a kérdést,* nehogy ujból olyan átmeneti helyzet álljon elő, amely konfliktusokkal fenyegethet. Ki kell használni a lehetőséget arra, hogy *a békét az érdekelt vidékeken ujból állandósitsák.* Innen ered a lengyel diplomácia érdeklődése a *dunamenti kérdések* iránt annak ellenére, hogy a lengyel érdekeket közvetlen tárgyalások révén már majdnem kimeritően rendezték. Az egyensuly első feltétele azoknak a kérdéseknek a végleges elintézése, amelyek a területi elrendezések következtében a békét megbontották. Lengyelország mindig reális módon tekintett a benesi Csehszlovákiára és ezért végleges megoldásra törekedett. Lengyelország nem hiszi, hogy a kérdés véglegesen meg volna oldva az eddigi területi átengedésekkel és ezért *a magyar-cseh vita végét nagy figyelemmel várja.*

A lengyel-litván kérdés

Beck külügyminiszter ezután kijelentette, hogy *a lengyel-litván kérdésben Németországgal semmiféle megegyezést nem kötött és szó sincs arról, mintha Lengyelország megegyezett volna Németországgal Litvánia felosztásában.* Lengyelország ugyan határozott hangot használt legutóbb Litvániával szemben, de ennek a célja csupán a jószomszédi viszony helyreállitása volt.

— *A mi politikánk* — folytatta a miniszter — *a szomszédokkal való békés egyetértés helyreállitására irányul.* Csehszlovákia ügyében azonban erélyes fellépésre volt szükség. Itt olyan területről volt szó, amelyet Lengyelország mindig a magáénak tekintett és csupán bizonyos körülmények következtében volt kénytelen 1920-ban átmenetileg elhagyni. Lengyelország csak azt követelte, ami az övé. Az ügyet most elintéztük és *Lengyelország a Csehszlovákiával való jószomszédi viszony helyreállitását kivánja.* Magatartásunk nem a triumfiáló győzőé, hanem azé a szomszédé, aki szomszédjával való nézeteltérését elintézte.

A továbbiak során Beck külügyminiszter a következőket mondotta:

— Közép-Európa térképe megváltozott. Remélem, hogy minden ügyet ugy sikerül elintézni, hogy legalább egy nemzedék számára tartós békét lehet biztositani. *Lengyelországnak elég volt a háborukból erre a nemzedékre, ugyanugy, mint néhány szomszédjának is.* Most olyan kérdések állnak előttünk, amelyeknek megoldásától függ ezen a vidéken az uj konfliktusok elkerülése. Lengyelország mindig vonakodott csatlakozni a *kisantanthoz* és szembe szállt annak politikájával, mert az csupán az ellenségeskedésen alapult. Tagjait *olyan politika kapcsolta össze, amelynek célja az volt, hogy sakkban tartsa Magyarországot és fenntartsa Magyarország sérelmes helyzetét,* ami nem engedte meg a tartós béke kialakulását. Lengyelország szivesen látná, ha a Kárpátoktól délre élő nemzetek ügyeit barátságosan rendeznék.

Hirek a Sirovy-kormány távozásáról és négyes direktórium felállitásáról

Volosin ruszin miniszterelnök felhatalmazást kért Prágától Fencik miniszter letartóztatására

Varsó, okt. 31. Az Express Távirati Iroda prágai jelentése szerint *Volosin* ruszinszkói miniszterelnök *felhatalmazást kért Sirovy csehszlovák miniszterelnöktől, hogy Fencik ruszin minisztert hazaárulás miatt tartóztathassák le.* Prágai kormánykörökben erről a kérdésről *minden közelebbi felvilágositást megtagadnak.*

Az Express Távirati Iroda további prágai jelentése szerint Prágában az a hir terjedt el, hogy *a Sirovy-kormány vissza fog lépni, mert egy szomszéd állam elégedetlen vele.* Sirovy tekintélye — mondja a jelentés — Csehszlovákiában erősen csökkent, mert a szlovákokkal szemben előzékeny. Ugy hirlik, hogy *négyes direktórium veszi át a kormányügyek vezetését* és ennek főfeladata az lenne, hogy radikális álláspontot foglaljon el Szlovákiával szemben. (MTI)

Százötven áldozata van a ruszinföldi lakosság és a katonaság legutóbbi összeütközésének

Varsó, okt. 31. A lengyel sajtó jelentései szerint vasárnap véres összeütközések szinhelye volt Ruszinszkó. *Közel 150 ruszinföldi lakos esett áldozatul a katonaság és a lakosság összeütközéseinek.* Az történt, hogy Ungváron az őslakó ruszin és magyar lakosság a Volosin-kormány gyülésére a tereken gyülekező hivatalosan összecsőditett tüntetőkkel körülvéve, *a letartóztatott Bródy miniszterlnököt, Fencik minisztert és Horthy kormányzót éljenezte és megtámadta a kormány tüntető csoportjait.* A kormány tüntetőinek védelmére a cseh rendőrség és csendőrség vonult fel és több *sortüzet adott az összegyülekezett lakosságra.* Csupán Munkácson három és fél óráig tartott a harc. A cseh sortüzek következtében *17 halott és 41 sebesült maradt ott.* Nagybereznán a helyi lakosság támadása elől a cseh katonaság és csendőrség, valamint az ukrán rohamcsapatok menekülni voltak kénytelenek. A felháborodott tömeg megrohanta Volosin kanonok párthiveinek központját, a ház berendezését szétrombolta és *a házat felgyujtotta.* Tarfalu községben cseh gyalogos század géppuskatüzzel támadt a lakosság tömegére. *Tizenhárom halott maradt az utcákon.*

Munkács, Beregszász, Kőrösmező és Nagyberezna házaira plakátokat ragasztottak ki, amelyek szerint a cseh katonai járőrök parancsot kaptak, hogy *este nyolc óra után figyelmeztetés nélkül lőjjenek a lakosságra, ha az utcán tartózkodik.*

A lakosság az uj kormánnyal szemben határozottan ellenséges magatartást tanusit. *Bacsinszky miniszter házában legutóbb az összes ablakokat beverték.* A miniszter lakásába bedobott köveket papirosba csomagolták és a papiroson ez a ruszinnyelvü felirat állott: „Gyalázatos áruló, Prága szolgája!“ Bacsinszky miniszter szombaton négy motorkerékpáros csendőr kiséretében mert csak a hivatalába bemenni.

Kassa kiüritését hir szerint november 2-ikáig be kell fejezniök a cseheknek

Miskolcról jelentik: Ideérkezett hirek szerint *Kassa kiüritését,* amely már napok óta folyik, a cseh hatóságoknak kiadott bizalmas rendelkezés szerint *állitólag november 2-án estig be kell fejezniök.* Egyes katonai alakulatok is elvonulóban vannak észak felé. *Iglón* mintegy 400 tiszt számára készitettek szállást, akiket Kassáról várnak. Az iglói katonai kiegészitő parancsnokság nyilvántartását és irodai berendezését a Fehér-Vág völgyében hir szerint *Liptószentmiklósra* szállitották.

Drégelypalánkról jelentik: A csehek a magyarlakta vidékek kiüritését erős ütemben folytatják. Leszerelték és elvitték az állami távbeszélőoszlopokat és huzalokat is. *Léváról* elszállitották a csehek által épitett iskolából az iskolapadokat, a belső ablakfákat és a kórház felszerelését.

A határon átjött katonák elmondották, hogy az egyik községben a templom bejárata előtt a *Himnuszt éneklő hiveket tüzoltófecskendővel kergették széjjel.*

Drégelypalánk, okt. 31. A határon átjött magyar és szlovák nemzetiségü katonák szerint *a cseh hadseregben kétségbeejtők az állapotok.* A rossz ellátás miatt általános a fegyelmezetlenség. (MTI.)

Barabásról jelentik: A cseh katonaság idegessége és nyugtalansága minduntalan oknélküli lövöldözésben nyilvánul meg. Az elmult éjszaka is órákon keresztül gépfegyver- és ágyutüzzel pásztázták végig a határt. (MTI.)

Állandó összeütközések a Vág völgyében a szlovák lakosság és a csehek között

Ipolyságról jelentik: Ipolyság vendégei ismét meglepetve nézték a minden emberi érzést megcsufoló jelenetet, amikor a cseh fináncok a leszerelt ipolysági illetőségü katonákat a majdnem fagypont körüli hidegben *levetkőztették* s csak akkor engedték át a határon, amikor a leszerelt katonákat polgári ruhával ugy ahogy el tudták látni.

Komáromból jelentik: A Duna-vonalon átjött menekültek szerint Nyitrán és a Vág völgyében a szlovák lakosság hangulata rendkivül ingerült a csehekkel szemben. *Nagysurányban, Nyitrán, Zsámbokréten, Szereden* és *Nagyszombaton* a szlovákok állandóan ellenőrzik a Csehország felé irányitott vasuti szállitmányokat. Az élelmiszert vagy értékes anyagot tartalmazó kocsikat mellékvágányra tolják, hogy a csehek tovább ne szállithassák. Emellett gyakoriak az összetüzések a katonaság, illetve a hatóságok és a polgári lakosság között. (MTI)

Kormányellenes tüntetés és halálos összetüzés Ungváron

Ungvár, okt. 31. Ungváron vasárnap *kormányellenes tüntetés volt, amelynek során nagyobbarányu összetüzésre került sor a lakosság és a katonaság között.* Az összetüzésnek *két halálos és számos sebesült áldozata van.* *(MTI)*

Eperjesre szállitották az ógyallai csillagvizsgáló felszerelését

Az európai hirü ógyallai meteorológiai s csillagvizsgáló állomást — mint Komáromból jelentik — a csehek az utóbbi napokban leszerelték és minden felszerelését, távcsövét, mérőeszközét, könyvét, sőt még az irodai kellékeket is *Eperjesre szállitották.* Az első terv az volt, hogy az állomás berendezését Csehországba viszik, a pozsonyi szlovák iskolaügyi minisztérium erélyes fellépésére azonban Eperjest jelölték ki az állomás uj helyéül.

Kivánatos volna, hogy Ruszinszkót Magyarországhoz kapcsolják

— *Lengyelország támogatja Magyarországnak a Ruszinföldre vonatkozó törekvéseit,* mert ezek a követelések *alkalmasak a tartós béke megalapozására.* Ruszinszkót annak idején letétként adták át Csehszlovákiának a régi orosz rendszer részére. Ruszinszkó helyzete olyan volt, mint a Közép-Európa a részében üresen hagyott széké: háttal fordult nyugatnak. Ez a megoldás inkább *politikai,* mint *gazdasági* vagy *néprajzi* jellegü volt. Ruszinszkóban nincsenek csehek. A lakosság politikailag nagyrészt kialakulatlan. *A lakosság közül egyedül a magyarok tanusitanak politikai magtartást.* E vidék lakossága *népszavazás esetén kétségkivül a Magyarországhoz való csatlakozás mellett döntene.*

— Csehszlovákia — folytatta Beck külügyminiszter — már beleegyezett abba, hogy átad Magyarországnak egy hosszu vasuti szakaszt Ez a vasutvonal a magyar határokkal párhuzamosan fut s igy a megmaradó Ruszinszkó gazdaságilag elszigeteltelt lesz és az általános egyensuly szempontjából tehetetlenségre lesz kárhoztatva. *Kivánatos volna tehát, hogy Ruszinszkót unió alapján Magyarországhoz kapcsolják.*

Nincs tárgyalás Danzig átengedéséről

Beck külügyminiszter végül a *német-lengyel viszonyról* beszélt. Megállapitotta, hogy Németország és Lengyelország között *semmi olyan tárgyalás nem folyik, amely Danzig átengedésére, vagy Pomeránián át vezető semleges folyosó teremtésére irányulna.*

Hillman szerkesztő felvetette, hogy Beck külügyminiszter politikáját bizonyos nyugati hatalmak nem kisérték kellő megértéssel. *Beck* erre igy felelt:

— Midőn a lengyel-szovjet megnemtámadási egyezményt aláirtam, a nyugat kulturájának elárulásával vádoltak meg. Közben néhány évvel később maguk a nyugati hatalmak követeltek egy általános keleti Locarnót Oroszország bevonásával, sőt maga Franciaország kötött szerződést a szovjettel. Mikor Németországgal kötöttem megnemtámadási egyezményt, a kritika azt állitotta, hogy a lengyel-német viszony bizonyos európai államok biztonságát fenyegeti. Ma ugyanezek a hatalmak meggyőződtek arról, hogy a tartós európai béke lehetetlen a Németországgal való megegyezés nélkül.

Az 1921. évi francia-lengyel szerződés — mondotta *Beck* az ujságiró ujabb kérdésére — mindig tisztán védelmi jellegü, kétoldalu szerződés volt és ennek következtében nem állt utjában semilyen békés európai kezdeményezésnek s nem állt kapcsolatban sem a francia-cseh, sem bármely más keleteurópai francia szerződéssel. A legutóbb bekövetkezett változások tehát *semmiképpen sem érintik a francia-lengyel szerződést.*

Lengyel küldöttség tárgyal az árvai és szepességi vidékek határmegvonásáról

Pozsony, okt. 31. Gwizdt szenátor vezetésével lengyel küldöttség tartózkodik Pozsonyban, hogy tárgyalásokat folytasson a szlovák kormánnyal az árvai és szepességi vidékek határmegvonásáról. A lengyel küldöttség szombaton beható megbeszéléseket folytatott erről a kérdésről *Tiso* miniszterelnökkel és *Durcsánszki* miniszterrel.

A magyar hatóság a felszabadult területen minden közalkalmazottat átvesz, aki a helyén maradt

A pozsonyi cseh rádió hirszolgálata azt állitotta, hogy az Ipolyságon maradt állami vagy közalkalmazottakat elbocsátották. A *Magyar Távirati Iroda* ezzel kapcsolatban részletesen felsorolja azokat az ipolysági állami, köz- és városi intézményeket, amelyeknél a cseh megszállás alatt szolgálatot teljesitett tisztviselők és alkalmazottak a mai napig is szolgálatot teljesitenek. Nagy részük a hivatalos esküt is letette és hamarosan sor kerül a még esküt nem tett alkalmazottak eskütételére. *A magyar hatóság mindenkit átvett, aki a helyén maradt.* Arról nem tehet, hogy a bevonulás alkalmával a ma csehszlovák területen levő volt ipolysági alkalmazottakat nem találta a helyükön. A magyar kormány és a magyar hatóságok jelszava ez: „Mindenkit átvenni, aki a helyén maradt!“

A marseillei túzkatasztrófa okát még nem tudták megállapitani

Eddig harminckét holttestet ástak ki a romok alól

(Felvételeink a Képes Pesti Hirlapban.)

Marseille, okt. 31. (Inf.) A marseillei tüzkatasztrófa veszteséglistája óráról-órára változik. Hétfőn délután annyiban javult a helyzet, hogy a délben kimutatott 73 áldozat helyett már csak *71 név szerepelt a veszteséglistán.* Az áldozatok számának csökkenése azzal magyarázható, hogy ismét jelentkezett két személy, akik a tűzkatasztrófa napján nyomtalanul eltüntek. Teljes bizonyossággal *eddig még csak 32 áldozat halálát sikerült megállapitani.*

Vasárnap egyébként egy megzavarodott férfi jelentkezett a rendőrségen: egy *Panagoulis* nevü görög emigráns, aki azt állitotta, hogy ő gyujtotta fel az áruházat. A vizsgálat hamarosan megállapitotta, hogy *a szerencsétlen elmeháborodott.*

A romok eltakaritása még mindig folyik és ugy a Nouvelles Galleries áruház közvetlen környékét, mint az egész Cannebiere-negyedet csak külön igazolvánnyal lehet megközeliteni. A tűzkatasztrófa környékét szenegál-néger katonaság zárta el. Az eltakaritási munkálatokat is szenegál-négerek végzik. A munka egy pillanatra sem szünetel és éjszaka fényszórók világánál folyik. *Az üszkös gerendák és elhajlott vasrudak között egyre-másra kerülnek elő a szénné égett emberi testdarabok.*

A vizsgálat irányitását maga *Sarraut* belügyminiszter vette kezébe és hétfőn hosszabb tanácskozást folytatott Franciaország egyik legkiválóbb tüzoltószakértőjével: *Benio* kapitánnyal, a párizsi tüzoltóság főparancsnokával, *mindaddig azonban nem tudták a katasztrófa tulajdonképpeni okát megállapitani.* A tanácskozás eredményeképpen elhatározták, hogy *Benio* kapitány és a párizsi tüzoltótestület egy másik tagja haladéktalanul Marseillebe utazik és megteszi a szükséges intézkedéseket *a marseillei tüzoltóság teljes átszervezése ügyében.* A párizsi lapok közlik *Sarraut* belügyminiszter nyilatkozatát, aki hangoztatja, hogy az ország második legnagyobb városa *özönvizelőtti tüzoltó-felszereléssel rendelkezik.*

Tegnap és Ma

Kis ház, telefon nélkül

Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke elhatározta, hogy valahol az amerikai középállamok egyik vadregényes zugában, távol a világtól és minden korszerü közlekedési eszköz főutvonalának sugárkörén kivül, kis házat épittet személyes céljaira. Az Egyesült Államok alkotmánya ugyanis mindent nyujt az elnöknek a Fehér Házban: külön mosodát, külön orvost, saját fodrászt, detektiveket és hivatalnokokat, s minden elképzelhető emberi kényelmet. Csak egyet nem nyujt Washington az elnöknek: nyugalmat.

Roosevelt, ugy látszik, számit arra, hogy harmadszor is megválasztják elnöknek, amire nincsen precedens, amit az amerikai alkotmány nem tilt ugyan; csak éppen, finomabb alkotmányjogi szakértők szerint, a harmadszori választást nem illik elfogadni. De Roosevelt nem ilyen kicsinyes: ha megválasztják, elfogadja harmadszor is ezt a nagy hatalommal, de nagy kötelezettségekkel megterhelt tisztséget. Mindenesetre nyilatkozott, hogy távol a világtól, megépiti azt a bizonyos kis házat, ahol nem lesz telefon, nem lesz rádió, ahová nem kézbesitenek ki táviratokat, ahol nem lesz a ház közvetlen szomszédságában vasutállomás, sem repülőtér. Itt akar majd élni a világ egyik leghatalmasabb birodalmának államfője, időről-időre, méla csendben és eszményi nyugalomban: a kis házban, telefon nélkül.

Ez az a bizonyos kis ház, melyre egyre hevesebben vágyik mindenki, nemcsak Amerikában, hanem Európában, Afrikában és Ázsiában is. Ez az a kis ház, amelyről nemcsak az Egyesült Államok elnöke álmodik, hanem a párizsi varrógépügynök, a londoni iró és a pesti közés váltóügyvéd is. Ez a kis ház, ahová minden vágyával és eszméletével menekül a civilizáció zörejei, a politika hangzavara, a társas együttélés kötelezettségei elől minden ember; s ez a kis ház, ahová az ember nem jut el soha. Több okból. Először is, mert a nyugalom nem a kis házon mulik, hanem a nagyvilágon, mely körülveszi. Aztán, mert hiába a kis ház nyugalma, amig nincs meg a nyugalom bennünk, elnökökben és alattvalókban. S végül, hiába a kis ház, telefon nélkül, mert már megfertőzött az idő nyugtalansága: kell a veszély, a lárma, az izgalom, ez a sistergő együttélés egy világgal, amely akar valami végzetszerüt és nagyszerüt. Már nem tudunk másképp.

A kis ház, telefon nélkül, álom. Mikor Hitler beköltözött Berchtesgaden mellé, a Berghof csendjébe, valami hasonlóról álmodhatott. De egy napon észrevette, hogy a világ, csendesen és makacsul, utánajött: a Wilhelmstrasse és a hivatalok, a kancellárság és a katonai irodák egy része, mindez feltünés nélkül letelepedett a Berghof közelébe, s a hivatal ügyosztályokat épitett, fiók-kancellárságot szervezett meg, repülőtérrel, kábelekkel és szakirodákkal. Mindenki tisztelte Hitler nyugalomvágyát; csak éppen utánamentek a hegyekbe a munkával, az ügyiratokkal, a tárgyalásokkal, s ma a berchtesgadeni csend hangosabb néha, mint a berlini hivatalszobák. Valószinüleg Hitler is ugy képzelte el a Berghofot, hogy kis ház lesz, telefon nélkül; de ez a kis ház az elmult hetekben egyes órákra a világ központja volt, s reggeltől estig szólt a telefon. Lehet, hogy Roosevelt megépiti a kis házat az erdő közepén; de félesztendő mulva a kis ház szomszédjában lesz repülőtér, autóstráda, az egyik *bungalow*-ban, mellékesen, lesz egy kis külügyi hivatal, a másik kunyhóban, a tó partján, lesz egy kis pénzügyminisztérium, s közből lesz rengeteg detektiv és katona, hivatalnok és diplomata; mert nem lehet másképp.

Már mi sem tudjuk másképp, a névtelenek; mit tehetnek ők, akik csinálják és igazitják e világot?... Már mi sem tudunk elmenni a kis házba, telefon nélkül, mert ébren és álomban lessük az állandó kapcsolást a világgal, sorsunkkal, végzetünkkel. Hiába megyünk el a telefon és az üzem elől; bennünk kapcsolják állandóan a világot. Ez a sorsunk, nyugodjunk bele, s maradjunk tovább is a nagy házakban, sok telefonnal.

Márai Sándor.

Gyerekek

Irta Falu Tamás

A mérnök és az ügyvéd jó barátok voltak. Barátságuk még gimnazista-korukból származott, a negyedik osztálytól kezdve egy iskolában jártak, egyszerre érettségiztek, s egyszerre iratkoztak be az egyetemre is. Később eltávolodtak egy kicsit egymástól, de mikor már mindkettőjüknek kezében volt az oklevél, a sors ujra összehozta őket, hogy most már elválhatatlanokká legyenek a sirig. Ekkor derült ki, hogy majdnem egyidőben nősültek, s a fiuk is egyidős. A két egykoru fiu még erősebbé tette köztük a barátságot. Közös megbeszélés alapján nevelték őket, együtt jártak vizsgáikra, s együtt örültek, mikor sok-sok év után a két gyerek elhelyezkedett.

Mind a két apa szabadpályán foglalatoskodott, s bár gyerekeik érdekét tartották mindenekfelett szem előtt, arra is kellett gondolniok, hogy egyszer talán rájuk szorulnak és áldozataikért, önfeláldozásukért viszontszolgálatot lesznek kénytelenek kérni tőlük.

Egyik apának sem ment valami fényesen a dolga. Megváltozott körülöttük a világ, az emberek nem épitkeztek, mert a sors máról holnapra mindent lerombolhatott és nem pereskedtek egymással, mert az élet pereskedett velük.

A mérnök és az ügyvéd ezelőtt például egy héten háromszor is találkozott a kávéházban, meleg feketekávé mellett, illatos szivar kék füstjében, vacsora után. Most már meg kellett elégedniök azzal, hogy hetenként egyszer adtak egymásnak találkozót, a szerdai napot téve meg baráti kapoccsá. Ilyenkor legjobb hétköznapi ruhájukat vették fel, s korábban vacsoráztak, hogy pont nyolc órára már elfoglalhassák helyüket a szerdai napra mindenkor fenntartott márványasztal mellett.

Mindkettőjük családja nyilvántartotta ezt a napot. Az asszonyok ilyenkor barátnőikhez mentek, a gyerekeknek megengedtek egy-egy kisebbfajta kirándulást vagy mozit.

A mérnök és az ügyvéd ez alatt a két óra alatt megujhodott Legurult lelkükről a napok gondja, a gondok sulya, beszélgettek, tréfálkoztak, vagy keseregtek; mintha a padban ültek volna a messze multban, pelyhesedő szakállal az állukon. Nem volt egymás előtt titkuk, tudtak mindent egymásról.

Egy szerda este egészen feldultan ült le a mérnök a kávéházi asztalhoz. Barátja azonnal észrevette rajta, hogy valami rendkivüli dolog történt, de nem kérdezősködött. Igazi barátok azt is tudják, hogy mikor nem szabad kérdezősködniök. A mérnök azonban nem is várt kérdezősködést, mert az igazi barátok kérdezősködés nélkül is beszélnek.

— Képzeld, mi történt velem.

— Veled?

— A kérdés valóban helyénvaló — felelte a mérnök és végigsimitotta homlokát. — Tulajdonképpen éppen annyira történt a fiammal, Bandival, mint velem.

— Bandival?

— Igen, Bandival. De mit szaporitsam a szót és mit várakoztassalak, az történt, hogy Bandi bejön a szobámba, s bejelenti, hogy nősülni fog. Érted, a Bandi, a huszonhárom éves tacskó. Egy huszonhárom éves gyerek, százötven pengő fizetéssel. Azt egészen mellékesnek tartom, hogy a menyasszony szülei havi száz pengő hozzájárulást igérnek. A hangsuly azon van, hogy Bandi bejelentette nősülési szándékát. De hogyan jelentette be? Kihuzott a nadrágja hátsó zsebéből egy revolvert, s azt mondta: Apám, ha nem adod beleegyezésedet, itt, azonnal, a szemed láttára főbelövöm magam.

— És te mit tettél?

— Mit tehetem mást, azonnal irásban adtam beleegyezésemet. Megzsarolt a fiam és én hagytam magam megzsarolni. Inkább, minthogy a szemem láttára főbelőjje magát. Ilyenek a mai gyerekek.

A mérnök sápadt volt az izgalomtól, reszketett a szája széle, s reszketett kezében a feketekávés csésze. Látta a jövőt, a bizonytalanságot, a támasztalanságot. A szőlőtőke érezhet ilyent, mikor elviszik mellőle a karót.

Az ügyvéd részvéttel nézte barátját, de azért azonnal megszületett benne a vádbeszéd:

— Azt mondod — kezdte —, hogy ilyenek a mai gyerekek. Én erre azt mondom, hogy ilyenek a mai apák. Én velem ez nem történhetik meg. Bár nevelési elveink hasonlók voltak, de valami gikszernek mégis kellett esnie a te módszeredbe. Az én fiam nem merne ilyen lépésre vetemedni, ha pedig hasonlómód cselekedne, a következőket hallaná tőlem: Fiam, én nem hagyom magam megfélemliteni. Kikérem magamnak ezt a fellépést és kikérem magamnak azt, hogy verejtékemért, átvirrasztott éjszakáimért, rongyos ruháimért, nélkülözéseimért, az élet szépségeiről és gyönyöreiről való lemondásomért ezzel a fenyegetéssel fizess. Vedd tudomásul, hogy hangodat nem hallottam, a revolvert nem láttam, most pedig eredj a szemem elől és tedd azt, amit akarsz!

A mérnökön látszott, hogy nem tudja azonositani magát barátja felfogásával, de csak a vállát vonogatta, s idegesen szivta szivarját.

Többé nem is beszéltek a dologról.

Elmult három hónap, s egy délután Józsi, az ügyvéd fia állitott be az apjához. Izgatottsága már a küszöbön elárulta, hogy valami fontos közölnivalója van.

— Van egy pár perce számomra, édesapám? — kérdezte.

— Hogyne volna, gyere és ülj le. Miért vagy olyan ideges?

— Be akarom jelenteni édesapámnak, hogy nősülni fogok — mondta a fiu.

És kivett a nadrágja hátsó zsebéből egy revolvert, s letette kettőjük közé az asztalra.

— Ha nem kapom meg édesapa beleegyezését,

„MAGYAR A MAGYARÉRT!“

(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)

A *„Magyar a magyarért“* mozgalom arra kéri a gyüjtésre vállalkozó hölgyeket, hogy november 1-én 10 és 1 óra között vagy november 2-án 10 és hat óra között okvetlenül vegyék át gyüjtőiveiket a Ferenciek-tere 7. szám alatt. Aki vállalta a gyüjtést, de bármilyen okból akadályozva van, azt kérik, jelentse be levelezőlapon ezt a körülményt a *„Magyar a magyarért“* központi irodájában, a miniszterelnökségen, hogy helyettesitéséről gondoskodhassanak.

*

Dr. *Horváth István*, az ipolysági járási katonai parancsnokság tanügyi összekötője, szombaton kedves háziünnepség keretében adta át a polgári iskola tanulóinak a *„Magyar a magyarért“* akció által ajándékozott tankönyveket. Dr. Horváth, aki a volt Délszlovákia legjobb magyar szónoka volt, könnyekig meginditotta a kis magyar diákokat.

Pest vármegyében Fáji Fáy István főispán és *Ney Géza* kormányfőtanácsos, ny. vármegyei főjegyző irányitásával indult meg a *„Magyar a magyarért“* mozgalom gyüjtőakciója. *Ney Géza* személyesen járja be a vármegyét és irányitja a mozgalmat. A városok és a megyei székhelyek gyüjtőcsoportokat állitanak fel és a gyüjtést házról-házra járva, a társadalom hölgytagjai végzik.

Gyöngyösön nagy arányokban folyik a munka, bár a tulajdonképeni gyüjtés csak november 3-án kezdődik meg. Eddig 1500 pengő gyült össze. A postahivatal altiszti kara 65 pengőt és 11 zászlót, az ipartestület 200 pengőt, az iparosság 350 pengőt, a méntelep személyzete és parancsnoksága 180 pengőt adományozott. Gyöngyös leányai nagyon sok nemzeti zászlót küldtek a Felvidékre bevonulni készülő gyöngyösi katonák részére.

Jászárokszálláson a közbirtokosság ezer pengőt, az ipartestület száz pengőt szavazott meg.

Kiskőrösön az adófelszólamlási bizottság tagjai folyó évi tiszteletdijuk teljes összegét, 400 pengőt ajánlottak fel a mozgalom céljaira.

Szentendre társadalmi egyesületei *Györffy Bengyel Sándor* altábornagy feleségének irányitásával vesznek részt a gyüjtésben. A református Jókai polgári fiuiskola tanári testülete fizetésének egy százalékát ajánlotta fel.

Szeged kisgyülése 5000 pengőt szavazott meg az akció javára.

Békéscsaba közgyülése a felvidéki magyarok megsegitésére egy vagon buzát ajándékoz. Ezenkivül mozgalom indult, hogy a gazdák holdanként egy kilogram buzát adjanak a mozgalom céljaira.

Szolnok tisztviselőkara havi fizetésének egy százalékát ajánlja fel.

A *Ceglédi Gazdasági Egyesület* kimondotta, hogy a ceglédi kisgazdatársadalom holdanként másfél kiló buzával járul hozzá a felvidéki magyarok támogatásához, a tehetősebbek pénzbeli támogatást is adnak. Elhatározták azt is, hogy Cegléd kiválaszt egy magyar felvidéki községet, azzal belső testvéri érintkezést tart fenn, különböző intézményeinek kiépitésében segiti, tehetséges iskolásgyermekeit magához veszi, a sokgyermekes szülők gyermekei közül többet örökbe fogadnak.

Balassagyarmaton Polgár Miklós szécsényi gyógyszerész és felesége dr. *Soldos Béla* főispánnak a mozgalom javára felajánlották 12 személyes ezüstkészületüket, amelyet házasságuk évfordulója alkalmából kaptak. A főispán sorsolás utján értékesiti az evőkészletet.

Nagykanizsán az OMKE-ben tömörült kereskedők 4345 pengős takarékkönyvet nyujtottak át a polgármesternek az akció céljaira.

Pestszenterzsébeten az Iparosok és Kereskedők Köre az ipartestülettel együtt vacsorát rendezett, amelyen 100 pengő gyült össze a mozgalom céljaira.

A *balatonzamárdi* kisiparosok száz pengőt gyüjtöttek.

A Pongráczi-uti róm. kat. kápolna egyesület, a Pongráczi-uti Kálvin-Szövetség, a Pongráczi-uti állami lakóházak gondnoksága és a Pongráczi-uti kaszinó vezetősége felhivással fordultak a Pongráczi-uti állami lakótelep lakóihoz, hogy csütörtökön tartsanak nemzeti böjtnapot és megtakaritott összeget szolgáltassák be a mozgalom céljaira.

Dunaföldvár társadalma nagyszabásu ünnepséget rendezett a mozgalom céljaira.

A *győri* fiu felsőkereskedelmi iskola ifjusági egyesületei 1000 pengőt ajánlottak fel a felszabaduló Felvidék iskolás növendékeinek fölsegitésére.

A „Magyar a magyarért“

segélyezési mozgalom javára 1938 októbr 20-án a következő adományok folytak be:

Magyar Általános Kőszénbánya rt. 20.000 P, Ipari munszervezői intézet 10.000 P, Perutz Testvérek 5000, Foncière Általános Biztositó Intézet 5000, Pester Lloyd okt. 18-iki számában közzétett gyüjtése (Dr. Fabinyi Tihamér 1000, báró Ullmann György 500, Kovács Géza 500, Bech Róbert 500, Kállay Rezső 500, dr. Perényi István 500, Hermes Magyar Általános Váltóintézet személyzete 501.85, Rényi Oszkár famegmunkáló rt. 200, Grill Könyvkereskedő rt. 25, L. G. 10) 4.236.85 P.

Pesti Hirlap gyüjtése 2955,! Egyesült Keresztény Nemzeti Liga 2500, dr. gróf Károlyi István és neje 1500, báró Harkányi János 1000, gróf Jankovich Dénes és neje 1000, gróf Semsey Andor és neje 1000, Fővárosi Tejüzem rt. 1000, Heinrich A. és Fiai rt. 1000, dr. Geist Gáspár 1000, özv. Geist Gáspárnő 1000, Esti Kurir Szerkesztősége 870, Moktár tisztviselői és altisztjei 751.67, OMKE fiók Hatvan 600, id. gróf Esterházy László Bakonyszombathely 500, Kalocsai Főszékesegyházi Káptalan 500, Miskolczy Ignác 500, Töley Bálint 500, Mezőberény község gyüjtése 3872 P, Korvin Mozi, Verő Sándor 332, Ujság kiadóhivatal gyüjtése 321.50, Klösz György és Fia Grafikai Műintézet 300, Mezőtur-Mesterszállási ármentestő és belvizszabályozó társulat 267.16, báró Kohner István és neje 250.

Székesfővárosi Házinyomda személyzete 222, IBUSz főosztály személyzetének gyüjtése 210, Debreceni Ujság kiadóhivatalának gyüjtése 207, Hazai Szeszárugyár rt. tisztviselői 205, Nyugatmagyarországi Gőzfürész és Ládagyár rt. Szentgothárd 200, dr. Karafiáth Jenő 200, Gerber Miksa 200, Wicar Reinold 200, Veszprémi Takarékpénztár 200, Szekszárdi laktanya közétkezési bizottsága 200, Budapesti központi papnevelő intézet növendékei 154.50, Mendlovits Mór rt. 150, M. kir. külügyminisztérium segédhivatali tisztv. 146, Pester Lloyd gyüjtése okt. 16-án 130, Monori járás főszolgabirája és jegyzőegyesülete 110.

Zádor Lajos Keszthely 100, Kéles Andor 100, Apor Leó 100, Novák István 100, báró Tornyay Lajosné 100, dr. Fodor Jenő 100, Wulcan vasöntöde és gépgyár rt. Kisvárda 100, dr. László Ferenc 100, Blaskovich Erneszt 100, nemes Manyák András Péczel 100, Balatonzamárdii iparosok 100, Angol biztositó képviselőségek rt. 100, Stux Gyula és Hugó 100, N. N. Pestszentlőrinc 100, Alkalmazott Keresk. Utazók Orsz. Egyesülete 100, F. József 100, Kereskedők Egyesülete Monor 100, Donáth József gépgyár Ujpest 100, Dohnányi Ernő és neje 100, özv. gróf Szapáry Istvánné Albertirsa 100, Bauer és Rácz ponyvakereskedés 100, Geimann és Salczer cég 100, László Sándor 100, Angol Magyar Bank rt. 100, dr. Heinrich Antal 100, Mattyasovszky Miklós 100, Rákosligeti Kat. Nővédő Egyesület 100.

Szalay István rt. tisztviselői kara 95.20. Pestszenterzsébeti Polgári Fiuiskola tanári kara és ifjusága 61, dr. Korányi Imre és neje 60, Gerő és dr. Ofner cég tisztviselői 60, Kovács Kornélia, Géza, Imre 60, Dezső Róza 60, Garai-téri csarnoki Árusok és Kereskedők 56.30, Keleti pályaudvar étterem alkalmazottai 53.70, Fonalkészitő rt. tisztviselői és munkásai 53, M. kir. csendőrparancsnokság Dunapentele 53.

Dr. Gallus Sándor Sopron 50, dr. Vidákovics Kamilló Szeged 50, Sztarcsevszky Károly 50, N. N. 50, Balogh Jenő 50, Burgmann Teodor Kft. 50, Tyrnauer Samu 50, Párisi Nagy Áruház Szeged 50, Vatay József Pestszenterzsébet 50, özv. dr. Csanády Gusztávné 50, Grósz Nagy Ferenc Debrecen 50, Szántó Zsigmond Szeged 50, Goleneczky Ferenc Debrecen 50, M. kir. IV. h. osztályparancsnokság altiszti kara, tisztjei és legénysége 50, Magyarországi vizitársulatok, Mezőtur, Fried Kálmán és Fia Komárom 50, Steer Ferencné Tiszazug 50, Apostagi elemi népiskola 50, Danzinger Lajos Debrecen 50, Schill Katalin Pestszenterzsébet 50, Rosenberg Sándor 50, Barkáts Mária 50, Bihar Viktor és neje 50, Barna Lajos és társa cég 50, Magyar Footballtrénerek Egyesülete 50, Stella Giusto Sopron 50, Csetényi református egyház 50, Schossberger György 50, Gerendey István 50, Festőiparosok Takarék és Önsegélyző Asztaltársasága 50, Magyar Billiárd Kör 50, az United States Lines budapesti irodájának tisztviselői 50, dr. Rakovszky Menyhért Adony 50, Kaszab Aladárné 50, Király Miklós Káptalanfa 50, Balla László 50.

Széchényi I. gimn. VII. osztálya 43.64, Külügyminisztérium altisztjei 49, Japán kávéház személyzete 45.50, Ujkigyósi vadászok 40, Bősárkányi Iparosegyesület 40, Németh József IV. oszt. tanuló Csetény 40, Kiskunfélegyházi tanitónőképző 40, özv. Gáti Tóth Jánosné és leányai Hajduszoboszló 40, Szabadalmi birák 37.40, Szfőváros V-a. adóker. forg. adóosztály tisztv. 35, dr. Domony János 35, Államvasutasok szegedi pályamesteri tanfolyam hallgatói 32, Janetz nővérek 30, Juhász Andor 30, Csögle község elöljárósága 30, Widder József Kémes 30, Cserkuti Engel György 30, Harke község leventéi 30, dr. Kovács József Szilasbalhás 30, Gerő Artur Győr 30, dr. Ertl Miksa 30, Patzauer Szesz és Gyümölcsipar Szeged 30, Forray Imre 30, Pitvarosi NEP és Frontharcos gyüjtés 30, özv. Jankovich Bélsán Gézáné Dunaszekcső 30.

IX. ker. Szent István kereskedelmi iskola tanuló ifjusága 27, N. N. 26.80, Gyönkvidéki Gazdasági Hitelszövetkezet Gyönk 25, Erdélyi Ferenc 25, Jantsits Endre és neje Kaposvár 25, dr. Grauer Ernő Ajka 25, Magyar Gyorsiró Szemle 25, dr. Nemes Zoltán 25, Heresz Farkas Berettyóujfalu 25, dr. Bárdossy Béla 25, Fonalka Sándor Mátészalka 25, Szentendrei ref. Kr. Ifj. Egyesület 25, Lengyel kisközség értelmiségének adománya 22, Lőrincz-utcai áll. el. leányiskola igazgatósága 22, Róm. kat. egyházközség Visegrád 20.58, Hoffmann József Ujpest 20, Parkányi Ferenc 20, Rácz György Mátészalka 20, dr. Nagy J. Béla és neje 20, Gyarmathy R. 20, dr. Rosenthalné Bamberger Ella 20, Gracza Ferenc 20, Szilágyi Artur 20, Deutsch Lipót Nagyvázsony 20, Csatáry Géza 20, Wollner Fülöp 20, Encián Turisták 1914 várdorgyülése gyüjtése 20, dr. Hajdu Miklós 20, Balázsfay Orosz Ferenc fiai 20, Bolgár Miklós Szécsény 20, Fáy Viktor Nagyréde 20, Farkas Jenő Réde 20, dr. Loyczel Kálmán 20, Stessel Rudolfné Sopron 20, Pásztor Miksa 20.

Magyar Waggon- és gépgyár Egyetértés Dal- és Társasköre 20, dr. Fodor Jenő és Károly Makó 20, Makói Zrinyi Ilona polg. leányiskola ifjusági Vöröskereszt csoportja 20, Semjényi Család 20, Berkovits Béla Derecske 20, Meszteny Béla főszolgabiró Adony 20, özv. Szili Jánosné Adony 20, Grimm Rudolfné Martonvásár 20, Laczó Viktorné 20, Szekér Béla Macs, Hajdu m. Weisz Zsigmond Csepel 20, 20, özv. Dávid Nándorné 20, Metz Sándor Baracska 20, Szegedy György Ásványvizüzem Kft. Szeged 20, Nagyhalászi Hangya Szöv. 20, Haberger Lajos 20, Scholtz Hugó Mátészalka 20, Sarkadi Mária Battonya 20, Sarkady György Battonya 20, Harsányi József Orosháza 20, dr. M. P. 20, Rossner Valéria Dunaharaszti 20, Csink Ilona 20, dr. Toffler Artur 20, Leipniker és Schwarcz Enying 20, Nagy András Nagyacsád 20 P.

Nagybicsérdi rk. elemi isk. II. és VII. oszt. tanulói 17, Karádi János Böhönye 15, Pálffay Marienne Gyulafirátót 15, Arató László Kispest 15, dr. Zayzon Sándor 15, Ertl Ernő 15, Gáspár Géza 15, Szent Gellért női felsőkeresk. isk. végzett növendékeinek egyesülete 13, Braun és Chatel 13, Katona Anna Inárcskakucs 12, Garai levente egyesület footballmérkőzésének tiszta bevétele 12, Rákospalotai Erzsébet-utcai elemi isk. VI. f. osztálya 12, M. kir. csendőrörs parancsnokság Tokaj 12, Horváth Imre 11 P.

Soproni virágkertészet és virágkereskedés 10, Rózsa István Somogybajom 10, Rosy Gizella Győr 10, Kocyán János Petőháza 10, dr. Vértessy István Harta 10, Kriszbai György Dunaszentgyörgy 10, Machardt János Magyaróvár 10, dr. Lorschisch György Dombóvár 10, Országh József Szeged 10, Szabó Andor Szeged 10, Imre Sándor Makó 10, Kónyi Lujza 10, Kaufmann József 10, dr. Jordán Lajosné 10, Bélteky József 10, Virányi Blanka Mátyásföld 10, Inovai Anissfeld-család 10, Kislődi Hollán Ernő 10, Nagy Lajos cég Derecske 10, Hepke Artur 10, Hoffmann József 10, dr. Balázs Andor 10, Nemes Póner Sándor 10, Taub Szigfrid 10, Heintzer Károlyné 10, „Szentkirály“ Butorház 10, Kőszegi László 10, dr. Ecsedi Kálmán 10, özv. Somló Jakabné 10, Galánthai Hild Ferenc 10, dr. Pogány Frigyes 10, Zimonyi István 10, Rozenberg Gábor 10, Csizmadia József 10, özv. Hay Jakabné 10, Szepesházi Ágoston 10, dr. Magyar István Szeged 10, Turó Sándor Pesterzsébet 10, dr. Széll László Debrecen 10, Leimeszer József Almáskamarás 10, Kiss Mihály Mesztegnyő 10, Virágh Sándor Sződliget 10, Obon Károly Csepel 10, id. Reiprich Antalné Ujpest 10, Szabó Béla Barabás 10, Miklóssy Ernő 10, Gál Árpád Püspökladány 10, Grünfeld Sámuel 10, Grünfeld Jakab 10, Klein Béla 10, Herskovics Samu 10, Grünfeld Sándor 10, Deutsch Dávid 10, Schwartz Mihály 10.

M. kir. postahivatal Ózd 10, Bernardin János Debrecen 10, dr. Klein Béla Tarpa 10, Harmathy Lajos Kisvárda 10, Bankó József Miskolc 10, Hock P. Zoltán 10, dr. Fogarassy Viktor 10, Lengyel Endre Rákoshegy 10, Mohácsi Hirlap szerk. Mohács 10, Fazekas Lajos Kunszentmárton 10, Böröndi Simon János Kaposvár 10, dr. Halda Antalné Kaposvár 10, Székely Győző Kaposvár 10, N. N. 10, Janauschek Gyula 10, VOX ipari és kereskedelmi kft. 10, özv. Szénert Aladárné Felsőgalla 10, dr. Gara Benő Kalocsa 10, László Győző Albert és neje 10, Reich Viktor 10, K. I. 10, dr. Gyürky Tibor 10, Sattler Mihály 10, Kerner Margit Dunaharaszti 10, Hollósy Tihamér 10, Gschwindt János 10, Szabó Irma 10, dr. Csupor József 10, dr. Ridiczey Kálmán és neje 10, Lajtha Henrikné 10, dr. Fássy Lajosné 10, Deák Sándor 10, Weisz László és neje 10, dr. Kapuy Miksa Tét 10, Rhuz Gyula Székesfehérvár 10, Neumann Árpád Diósgyőr 10, Raschovszky Béláné 10, Galylyasi Imréné 10, Haslinger József Hanságujmajor 10, Tejszövetkezet Mosonszentpéter 10, Székács Ferenc Nagyvarsány 10, Kaiser László 10, Rezessy Lenke 10, Holéczy Kornél 10 P.

Pestszenterzsébeti leánygimnázium IV. oszt. 10.50, Kustrig Jánosné 10, dr. Melich János 10, dr. Végh Pál Debrecen 10, dr. H. A. 10, Bednárz János Szentendre 10, vitéz Nagy Gézáné 10, özv. Heissler Béláné Sárosd 10, Hercz Izidor Ujpest 10, Zehschnetzler Márton Veresegyháza 10, Trencsényi Kálmánné 10, Községi elöljáróság Csernely 10, Bottka Endréné 10, özv. Weber Béláné 10, Matlaszkovszky Károly 10, Huszár György 10, Gallus Jenő Sopron 10, Eibeck István Hőgyész 10, Pesti Dezső Tolna 10, Müller László 10, Mutschenbacher Viktor 10, dr. Szilágyi Sándor 10, Vlasics Róbert Tényő 10, Laczfy Frigyes 10, Prém Margit 10, Ray Lajos Felsőgalla 10, Jeney István és neje Hajduszovát 10, Bpesti II. ker. Mátyás király gimn. önképzőköre 10, Nádas Sándor 10, Szent Antal persely Aszófő 10, dr. Bornemissza Béláné Fehérgyarmat 10, özv. Busits Józsefné Balatonszemes 10, Fényfyné Vágó Mici Gödöllő 10, Dóczy Lujza 10, dr. Arbanász Zoltán Gyönk 10, Hoffmann József Lipót 10, Hajós Jenő 10, Rottertmann Sándor 10, Magyar Tudakozó Egylet 10 pengő.

Ezenkivül számos kisebb adomány folyt be a mozgalom csekkszámlájára.

*

Pécsen Nikolits Mihály főispán feleségét választották meg a mozgalom elnökévé. A gyüjtés eddigi eredménye a következő: Pécs város közönsége 15.000, egy magát megnevezni nem akaró cég adománya 2000, Pécsi Takarékpénztár 500, Zsolnay Kerámiai Gyár 500, a Zsolnay-gyár munkásai 302, Dunántuli Bank 150; az eddig még meg nem szervezett gyüjtés eredménye 3000 pengő.

A Magyar Jogmivesek Társasága tisztujitó közgyülése a Magyar a magyarért gyüjtési mozgalomra 250 pengőt gyüjtött.

Szolnokon a kereskedelmi alkalmazottak elhatározták, hogy novemberi fizetésük 2 százalékát a mozgalom céljaira ajánlják fel.

*

A *Pesti Hirlap* október 28-án megjelent számában a Magyar Távirati Iroda kimutatása alapján közöltük, hogy gróf *Festetics Sándor* földbirtokos a „Magyar a magyarért“ mozgalom céljaira 20 pengőt adományozott. Erre vonatkozólag gróf *Festetics Sándor* jogi képviselője, vitéz dr. *Szücs Dezső* ügyvéd a következők közlését kéri:

„A Pesti Hirlap folyó hó 28-ikán megjelent 244. számában a „Magyar a magyarért“ cimü közleményben, illetve kimutatásban az adományozók között gróf Festetics Sándor földbirtokos ügyfelem ugy szerepel, mintha a mozgalom céljára 20 pengőt adományozott volna. Ez a közlemény azonban nem felel meg a valóságnak, ezzel szemben a való az, hogy ügyfelem a mozgalom céljaira azt az összeget, illetve értéket adományozta, amire birtoka után az egyes gyüjtésvezető illetékes hatósági közegek felkérték.“

Egy londoni hetilap a mozgalomról

Az *Observer* hosszu budapesti tudósitásban jelenti, hogy *Horthy Miklós* kormányzó felesége és *Imrédy Béla* miniszterelnök felesége a magyar közönséghez fordultak, hogy segitse a Csehszlovákiában szükölködő magyarokat. Az egész országban pénzt, buzát, élelmiszereket és ruházatot gyüjtenek a felvidéki szükölködőknek, a gazdák élelmiszer-csomagokat küldenek szeretetadományul a felvidéki magyar falvaknak, amelyek remélhetőleg rövidesen Magyarországhoz kerülnek vissza.

---

akkor ezzel a revolverrel fogom magamat főbelőni — folytatta reszketve a felindulástól.

Az ügyvéd elkapta a revolvert, zsebébe dugta, s szinte magánkivül harsogta:

— Ez a barátod iskolája! Vedd tudomásul, hogy ha megnősülsz, akkor én lövöm magamat főbe. Te élve maradsz és gyilkosa leszel az apádnak. Ezzel a revolverrel fogom magamat főbe lőni, melyet most te juttattál hozzám.

— Édesapa sokkal okosabb, mint hogy ezt megtegye — felelte a fiu komor hangon. — Csak bolond szerelmesek szokták magukat főbelőni és én bolond szerelmes vagyok. Tessék engem megérteni, Miciről van szó, akivel egy irodában dolgozom. Meg fogunk élni okos beosztással.

— Tehát nyomorogni akarsz, ugy nyomorogni, mint ahogy én nyomorgok miattatok?

— Szivesen teszem — felelte a fiu és lehajtotta a fejét. Azután szó nélkül meghajolt és kisomfordált a szobából.

Az ügyvéd megsemmisülve ült egy darabig az iróasztal mellett. A mult héten még azon gondolkozott, hogy tovább tanittatja a fiat, azt szerette volna, ha nagy ember lesz belőle s valami nagyot alkot, mellyel megváltja az emberiséget. És az emberiségben egy kicsit őt is. S ez lett belőle.

Egész éjjel nem aludt, s nem aludt másnap sem, harmadnap sem. De lassacskán megenyhült a fia iránt, hiszen a fia volt és sajnálta, hogy kinozza a maga bánatával. A negyedik napon már odament hozzá s gyengéden arcul ütötte. Az ujjaival csókolta meg a fia arcát.

Ép szerda volt, le kellett volna mennie a kávéházba a mérnökhöz, akinek a fiával hasonló eset történt, de akivel szemben annakidején sokkal gyilkosabb álláspontot foglalt el. Nem ment el a kávéházba. Hosszu évek óta először hiányzott.

— Talán beteg az ügyvéd ur — mondta a főpincér a mérnöknek, aki egyedül ült a megszokott asztal mellett.

El is találta. Az ügyvédet valóban kinzó és hosszas betegség gyötörte: szégyelte magát.

Kérelem Budapest hazafias közönségéhez

Mindössze két hete annak, hogy a kormányzóné Őfőméltósága védnöksége alatt megindult a Magyar a magyarért országos mozgalom, hogy lényegesen enyhitse a visszacsatolandó terület népét sujtó inséget, kifejezze a Felvidék népe előtt a magyar haza nemzeti társadalmának szeretetét.

Az ismertetett célból létrehivott szervezet a legközelebbi idő alatt megkezdi Budapest székesfőváros területén a pénzadományok gyüjtését. A házról-házra kiterjedő fáradságos gyüjtés áldozatos munkáját önként vállaló igazolt hölgymegbizottaink kopogtatni fognak minden magyar ajtón és magyar sziven. Csak a legnagyobb elismerés hangján emlékezhetünk meg a gyüjtést lebonyolitó *négyezer magyar asszony* hazafias elhatározásáról, akik a családjuk körében rájuk háramló munkájukat félbeszakitva, vagy kereső munkájuk elvégzése után pihenésre szánt idejüket feláldozva, hivó szavunkra teljesen önzetlenül, a legnagyobb lelkesedéssel állottak a mozgalom szolgálatába.

A magyar vendégszeretet ismeretében és tiszteletében szinte feleslegesnek látszik az a kérésem, hogy *a gyüjtés fáradságos munkáját végző hölgyeket ne idegenkedéssel, hanem együttérző, igaz magyar testvérhez illő szeretettel fogadja mindenki a főváros szegénye-gazdaga egyaránt.*

Imrédy Béláné,
a munkabizottság elnöke.

Az alexandrettai szandzsákság külön állammá alakul

Kairó, okt. 31. (Inf.) Az alexandrettai szandzsákság, amelyet néhány hónappal ezelőtt török-francia egyezmény alapján török védnökség alatt álló önkormányzati területnek nyilvánitottak, az egyiptomi lapok jelentése szerint, független állammá alakul át. Az uj állam neve *Hatai* s államjogi helyzete körülbelül ugyanaz Törökországgal szemben, mint Irak államnak Angliával szemben. Az alexandrettai szandzsákság régebben külön gyarmati terület volt a sziriai francia gyarmati hatóságok felügyelete alatt. Most mindenütt török hivatalnokok vették át a szolgálatot s a postát is függetlenitették a sziriai postaszolgálattól. *A legközelebbi napokban már kibocsátják Hatai állam első bélyegsorozatát. Az uj államot vámpolitikailag is függetlenitették Sziriától.*

Mit akart visszaadni Masaryk Csehszlovákia területéből Magyarországnak?

Köztudomásu, hogy Masaryk a huszas évek során is több izben olyan nyilatkozatokat tett, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy ő a Magyarországgal való jószomszédi viszony kedvéért hajlandó lenne arra is, hogy visszaadja nekünk azokat a területeket, amelyeket eredetileg is csak aggodalmaskodva fogadott el. Masaryk minden ilyen föllépését ujra és ujra meghiusitotta és dezavuálta Benes, aki Masaryk idejében Csehszlovákia örökös külügyminisztere volt. Ez azonban nem von le semmit Masaryk állásfoglalásainak erkölcsi értékéből. Masaryk megnyilatkozásai most, amikor a cseh-magyar határ kérdése a döntés küszöbére érkezett, komoly erkölcsi értékkel bir a számunkra, mert igazolja, hogy a magyar követelések jogosságát az ellentábor legkimagaslóbb vezére is elismerte.

A Masaryk-nyilatkozatok közül egyike volt a legérdekesebbeknek az, amelyet dr. Pályi Ede magyar ujságiró előtt tett 1923 elején. Dr. Pályi Ede Tusár volt berlini csehszlovák követ közvetitésével jutott Masaryk elé. *Tusár,* aki Csehszlovákia első miniszterelnöke, utóbb pedig a cseh állam berlini követe volt, egy magánbeszélgetés során ezt mondta Pályinak, amikor az kifejtette előtte, milyen képtelenség, hogy szinmagyar területeket odakapcsoltak Csehszlovákiához:

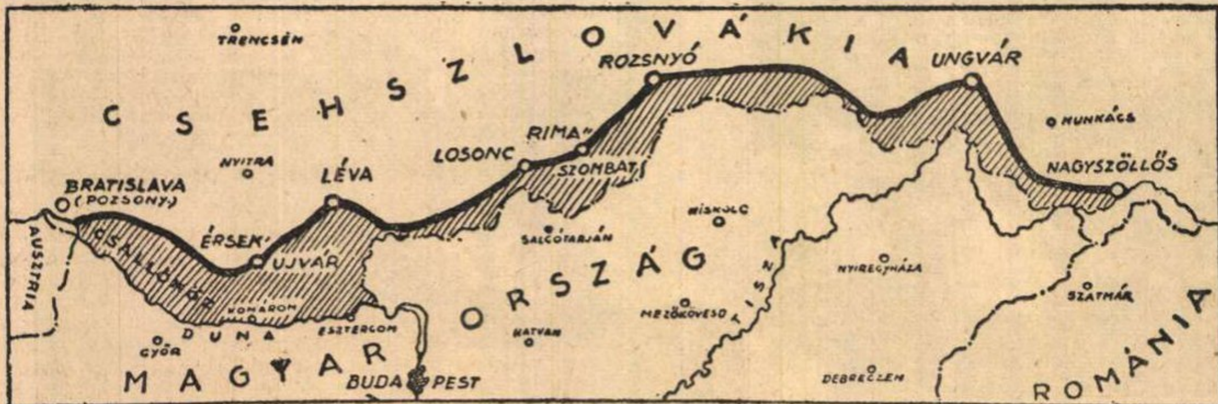
— A mi politikai érdekeink ebben a kérdésben találkoznak az önökével. *Mi nem tudjuk, de nem is akarjuk elcsehesiteni a hozzánk kapcsolt magyarokat, igy ezek megemészthetetlen elemek a mi államiságunk gyomrában... Nekünk tehát állampolitikai érdekünk a magyarokat visszaadni...*

Néhány nappal később — amint ezt dr. Pályi Ede „Mikép szereztem én meg a csehek ajánlatát az elszakitott magyarok békés visszaadására“ cimü füzetében részletesen megirta —, Masaryk elnök fogadta a kitünő magyar ujságirót, akinek a szavahihetőségéhez semmiféle kétely nem férhet. Masaryk az eredetileg a nyilvánosságnak szánt beszélgetésben teljesen határozottan nyilatkozott arról, hogy bizonyos területeket vissza kell adni Magyarországnak. Később azonban, amikor dr. Pályi Ede ezt a nyilatkozatot megirva, hitelesités céljából elküldötte hozzá, változtatásokat csinált az eredeti szövegen, olyan módon, hogy az, ami addig határozott és konkrét ajánlat volt, általános diplomatikus kijelentésekké szürkült. Azonban a magyar követelések jogosságának elismerése még igy is, ebben a nyilvánosságra hozott nyilatkozatban is kifejeződött. „Én készséggel tárgyalok okos és tisztességes emberekkel a legkényesebb problémákról is“ — mondotta Masaryk abban az interjuban, amelynek a nyilvánosságra hozatalához beleegyezését adta. — „Nekünk meg kell találnunk az utat erőszak nélkül, háboru nélkül megoldani mindazokat a kérdéseket, amelyek Európát és speciálisan minket nyugtalanitanak. Én remélem és kivánom, hogy ilyen módon meg fogjuk egymást a magyarokkal is érteni.“

A közreadott interjunál sokkal érdekesebb az a nyilatkozat, amelyet Benes közbelépésére Masaryk nem kivánt a nyilvánossággal közölni. Az interju pontos szövegét ismerjük, mert azt Pályi később, évek mulva mégis kiadta eredeti — ismételjük —, teljes hitelt érdemlő szövegében. „Az ön által reklamált magyar területeket, — mondotta Masaryk Pályinak —, csak kényszerüségből igényeltük, mert nem találtunk azoktól északra megfelelő transverzális vasutvonalat.“ Miután Csehszlovákia elnöke igy elismerte, hogy több mint egymillió magyar azért kellett cseh igába hajtani, hogy a csehek megtakaritsák a Tótföldön épitendő uj vasutvonal költségét, igy folytatta:

„Kész vagyok kijelenteni, hogy ezeknek a tulnyomóan magyaroklakta területeknek visszaadásáról igenis lehet tárgyalni, de természetesen csakis megfelelő feltételek mellett.“

Masaryk akkor még abban a helyzetben volt, hogy föltételeket diktálhatott engedékenysége ellenértékéül és *a néprajzi elv megcsufolásával a valóságnál lényegesen szükebbre szabhatta meg a magyarlakta területek határait.* Azóta azonban megváltozott a világ. A lényeges ebben az esetben az, hogy a magyar területek visszaadását Masaryk is *szükségesnek, elkerülhetetlennek és jogosnak* tartotta. Később a prágai külügyminisztérium megbizásából Hrusovszky Igor csehszlovák képviselő folytatta dr. Pályi Edével a tárgyalásokat és egy térképen kijelölte azt a vonalat, amelynek a visszaadásáról Masaryk fölfogása szerint tárgyalni lehetne. Ezt a térképet dr. Pályi Ede többször emlitett füzete nyomán itt közreadjuk. A vonal bizonyára sokakat érdekelhet most, amikor már csak egy pár nap választ el bennünket attól, hogy illetékes kezek ujra rajzolják a magyar-csehszlovák határt.

Hrusovszky Igor cseh parlamenti képviselő egy cseh térképen igy rajzolta le Pályi Ede előtt a Masaryk szerint visszaadandó területet.

Felavatták Pekár Gyula siremlékét

A Petőfi Társaság nagynevü elnökének, *Pekár Gyula* volt miniszternek siremlékét vasárnap délben ünnepélyes külsőségek között avatta fel a Kerepesi-temetőben. A társaság kültagja, *Kisfaludi Stróbl Zsigmond* szobrászművész készitette a siremléket, amely keletre néző, kardját markoló magyar vitézt ábrázol, bronzba öntve. Az ünnepi felavatáson nagyszámu és előkelő közönség vett részt, köztük *Kornis Gyula* titkos tanácsos, a képviselőház elnöke, számos országgyülési képviselő és az irodalmi társaságok küldöttségei. A siremlék jobboldalán helyezkedett el özvegy *Pekár Gyuláné, Pekár Imre, Tüköry Dénes* őrnagy és a rokonság közül számosan.

Az avatóbeszédet *Császár Elemér* mondotta.

— A siremlék egyszerü érc-alakja — ugymond — a maga kettős jelképével mélyen megragadó. Ez a magyar harcos a maga arányos termetével, feszülő izomzatával, a szeméből kisugárzó öntudattal, külső hasonlóság hiján is, a tipussá stilizált Pekár Gyula — ez a hatalmas bronzalak a testi-lelki erőnek szimboluma, amely az élő Pekár Gyulát olyan jellemző, páratlan emberi egyéniséggé tette. De másfelől szimboluma ez az ércbeöntött Pekár Gyula érzelmi világának is. Arra utal, hogy amint ő magyar és harcos, akként az, akinek hamvait őrzi, szintén magyar volt és harcos, elsősorban és mindenekfölött magyar, életének vezéreszméje a magyarság, célja harc a magyar nagyság, a magyar dicsőség kivivásáért.

Az avatóbeszéd után *Császár Elemér* elhelyezte a Petőfi Társaság hatalmas koszoruját, majd *Vojnovich Géza* a Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság, *Némethy Károly* tanácsnok a székesfőváros, *Szinyei Merse Jenő* a Nemzeti Egység Pártja, vitéz *Rátvay Imre* ny. tábornok a Fehér Ház Bajtársi Egyesület, *Onni Talas* követ a finn nemzet, *Kiss Endre* főispán Kecskemét városa és a kecskeméti Katona József Társaság, *Eöttevényi Olivér* a Külügyi Társaság, *Paikert Alajos* a Turáni Társaság, *Hegedüs Loránt* a *Pesti Hirlap* szerkesztősége, *Fodor Gyula* és *Pichler Ottó* az Uj Idők és a Singer Wolfner könyvkiadó vállalat, *Pekár Gyula* kiadója koszoruját helyezték el a siremlékre, amelyet megkoszoruzott még MAC és a Nemzeti Tornaegylet küldöttsége is.

Befejezésül dr. *Kovács Sándor* evangélikus püspök lépett a siremlékhez, amelyet megáldott és a koszoruk közé elhelyezte a Luther Társaság virágokból font koszoruját.

A reformáció emléknapja

A protestáns püspökök szentbeszédei a reformációról

Luther Márton reformátori föllépésének 421-ik évfordulóját bensőséges áhitattal ünnepelték meg a csonka ország protestánsai.

Dr. *Ravasz László* püspök a Kálvin-téri református templomban arról beszélt, hogy *az ember a reformációban nem uj vallást fedezett fel, hanem a régit, az egyetlenegyet, az örök evangéliumot.* A ház a régi maradt, csak ablakot vágott rajta a reformáció és ezen át megmutatta a Napot: Jézust.

— A kapott világosságot azonban tovább is kell adnunk — mondotta Ravasz püspök —, hogy Magyarországon több öröm, nyugalom, igazság, szépség legyen. Ha a kicsiny lélekben Isten akarata győz, a nagyot is megsegiti. Ahol egy jótett megszületik, egy lélek szolgál, ott Isten halk teremtő szava szól: *Legyen világosság!* Ha a széttépett sziven örök magyar tragikum uralkodik, ez azért is van, mert nem fogjuk fel eléggé a fényt Isten üdvösségéből. *Legyen világosság! — a fáklya vigye a lángot mint az olimpiai atléta, végig az országokon...*

Dr. *Raffay Sándor* püspök a Deák-téri evangélikus templomban azt fejtegette, hogy *a reformáció csupán az Isten szolgálatának művét végzi.*

— Az Apostol találkozott az élő igével — mondotta *Raffay* püspök—, s nem akart másról tudni, mint kizárólag az Isten igazságáról, amelyet őszintén, nyiltan és becsületesen tárt az emberek lelkiismerete elé. Ha ma némelyek azt mondják, hogy számukra az Evangélium érthetetlen, ezeknek azt válaszolja az apostol, hogy *csak azoknak érthetetlen, akikben az emberi okoskodást vakká tette e világ istene.* A reformáció büszke a maga szolgálatára és mindenkit arra hiv fel, hogy *Istennek alázatosan, férfias hűséggel szolgáljon, mert a keresztyénség csak ugy állhat meg minden kisértés közepette, ha ezt az isteni küldetését teljesiti.*

Dr. *Kapi Béla* püspök a Bécsikapu-téri evangélikus templomban arról elmélkedett, hogy a *reformáció ma is a felekezetiesség, az olyan irányzatok elleni küzdelemre hiv, amelyek bár vallásosnak óhajtanak feltünni, igazi komoly vallásosságot nem ismernek és Krisztust a saját érdekeik szerint akarják átalakitani.*

— A reformáció azt mondja: Ti nem igy ismeritek Krisztust! — mondotta *Kapi* püspök. — Életközösség, lelki közösség nélkül nem keresztyén élet. Kell a szolidaritás! *Kell, hogy a Felvidék éhező magyarjainak ne morzsákat adjon a testvér, hanem csakugyan mentést nyujtson neki testi-lelki értelemben.* Tartson ma bünbánatot a magyar nemzet, *vigyük máglyára büneinket, a piacon, utcán és sajtóban, a politikában és a közéletben dúló bünöket, a gyülölködő felekezetieskedés büneit és aranyszoborként lépjen elő az uj, megujhodott magyar.*

Dr. *Kovács Sándor* püspök a Bocskay-utcai evangélikus templomban, dr. *Soltész Elemér* tábori püspök a protestáns katonák istentiszteletén mondott szentbeszédet.

Budapest protestánsainak közös főünnepe

Az Országos Bethlen Gábor Szövetség, a Magyar Kálvin Szövetséggel, az Országos Luther Szövetséggel, a Dávid Ferenc Egylettel és az Országos Magyar Protestáns Diákszövetséggel karöltve együttes protestáns ünnepet rendezett a pesti Vigadóban. Az ünnepségen megjelentek a kormány és a miniszterelnök képviseletében *Sztranyavszky Sándor* földmivelésügyi miniszter, a felsőház és a közigazgatási biróság megbizásából *Puky Endre* elnök, a képviselőház részéről *Lányi Márton* alelnök, dr. *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter és dr. *Mikecz Ödön* igazságügyminiszter, *Onni Talas* finn követ, *Fleischl Sándor* dán főkonzul, báró *Vay László, Zsindely Ferenc,* gróf *Teleki Mihály, Pataky Tibor* és *Tomcsányi Kálmán* államtitkárok, a Kuria képviselője: *Dávid István* kuriai biró, *Balogh Jenő* vbtt., főgondnok, báró dr. *Radvánszky Albert* titkos tanácsos, vitéz *Kiss Kálmán* altábornagy, *Némethy Károly* tanácsnok, *Ravasz László* református, *Raffay Sándor* és *Kovács Sándor* evangélikus püspökök, *Józan Miklós* unitárius püspöki helynök, *Darányi Kálmán* ny. miniszterelnök és felesége, gróf *Teleki József, Juhász Andor, Traeger Ernő, Lázár Andor,* vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy, a Kormányzó katonai irodai főnöke, *Tahy László, Hohenlohe Károly Egon* herceg, *Fabinyi Tihamér, Lázár Ferenc, Kelemen Kornél, Törs Tibor* és sokan mások.

Dr. *Tasnádi Nagy András,* a Bethlen Gábor Szövetség országos elnöke megnyitó beszédében megemlékezett *Luther Mártonról* és a többi nagy reformátorról, majd igy folytatta:

— Az utolsó hetek nagy eseményei szintén a reformációról beszélnek. *A hatalmasok a megértés, a belátás és az emberiesség lelkét mutatják fel.* A magyar históriában is uj fejezet nyilik: *magunkhoz ölelhetünk ismét testvéreket, akiket a gyülölet szakitott el tőlünk.* Ezek a változások figyelmeztetnek bennünket, hogy *kettőzött erővel, nagy önfegyelemmel, önzetlenséggel és áldozatkészséggel szolgáljuk a megnagyobbodott országot.*

Szabó Imre budapesti református esperes, kormányfőtanácsos mondott ezután ünnepi beszédet.

— Egy Ágoston-rendi szerzetes szive volt — mondotta *Szabó* esperes —, amelyik végső bizonyosságot várt az egyháztól bűnei bocsánatára és az üdvösségre. Amikor nem kapott megbékéltető feleletet, maga indult el megkeresni és amikor megtalálta, megvilágosodott előtte, hogy *az egyház Urának más a felelete a bűnbocsánat élet-halál kérdésére, mint a korabeli egyházé.* Ami nem sikerült az 1500 éves egyházi tekintélynek, a Biblia egy szavának sikerült és érvényre jutott ujra az egyház felett is álló tekintély: *az Isten élő igéje. Az emberiség megáhitotta a hitben való nagykoruságot és ez soha senkinek el nem érhető, mig a teljes Szentirás az egyház közkincsévé nem lesz.*

— A reformáció vállalta minden kockázatával és nehézségével a hitben való nagykoruságot. Olyan tanitó és nevelő munkát inditott meg a legalsó és legfelső rétegekben, amely Európa mai művelődésének és az egyes nemzetek nemzeti művelődésének is az alapját vetette meg.

— Az egyházra nemcsak egyes lelkek üdvösségre vezetése van reábizva, hanem fajoknak, népeknek, nemzeti közösségeknek, titokzatos isteni rendeltetésben és küldetéstudatban való megerősitése is. *Egy nép is akkor lép be a nagykoruságba, amikor történelmi küldetése felől nemcsak álmai, mitoszai vannak, hanem önismerete, vallásos hittel felismert és elfogadott megbizatása is,* amelyet Isten kezéből vett el. Minden keresztyén népet a Szentirás ébresztett fel igazán. A magyar nép is akkor kezdte megismerni igazán önmagát, amikor a Szentirás tükrébe belenézett. Most erőlködünk már egy félszázad óta és nem tudunk megszülni egy belső magyar társadalmi életprogramot. Pedig *ha Nagymajtény után le nem gázolják a magyar lelket és vele a magyar protestantizmust, talán már átmentünk volna a modern nemzeti élet berendezkedéseire.* Semmivel sem dicsekszünk, — mert semmi sem a mienk: ködön, századokon, ellentéteken keresztül ujra kiragyog a kiengesztelődött magyar előtt: Isten.

Ezután a Lutherania vegyeskar *Kapi Kralik Jenő* vezényletével előadta Luther harci énekét, majd *Bardócz Vilmos* az ifjuság nevében beszélt, *Turóczy Zoltán* győri evangélikus lelkész pedig záróbeszédet mondott.

A független kisgazdapárt nyilatkozata

A független kisgazdapárt vezetősége nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy egy nyilas napilapnak az a közleménye, mely szerint *Eckhardt Tibor* pártvezér eddigi szerepében változás készül, valótlan. A párt kijelenti, hogy a valótlan hiresztelés rágalmazó kitételeiért *Eckhardt Tibor* meginditja a büntető eljárást.

Az uj angol miniszterek kinevezése

London, okt. 31. (Magyar Távirati Iroda.) Hivatalosan jelentik a miniszterelnöki palotából, hogy lord *Runciman* a titkos tanács elnöke lesz lord Hailsham utódaként, aki lemondott.

Főpecsétőr Sir *John Anderson* lett, dominiumügyi miniszter *Malcolm MacDonald,* aki egyelőre a dominiumügyi tárcán kivül a gyarmatügyi tárcát is vezeti.

Mint a miniszterelnöki palotából az esti órákban jelentik, *VI. György* király jóváhagyta az uj miniszteri kinevezéseket.

9 legkiemelkedőbb Sir *John Anderson* kinevezése, aki a Press Association szerint a polgári lakosság védelmét célzó intézkedéseket fogja vezetni és a kabinet tagja lesz. Ez egyike azoknak az Angliában nagyon ritka eseteknek, amikor államtitkári multtal nem biró politikus egyszerre a kabinetbe jut. Sir John Anderson magasrangu közigazgatási hivatalnok, kitünő adminisztrátor hirében áll. Politikával csak néhai Ramsay Macdonald halála után kezdett foglalkozni, akinek mandátumát örökölte Első nagyobb műve a London kiüritéséről szóló jelentés volt.

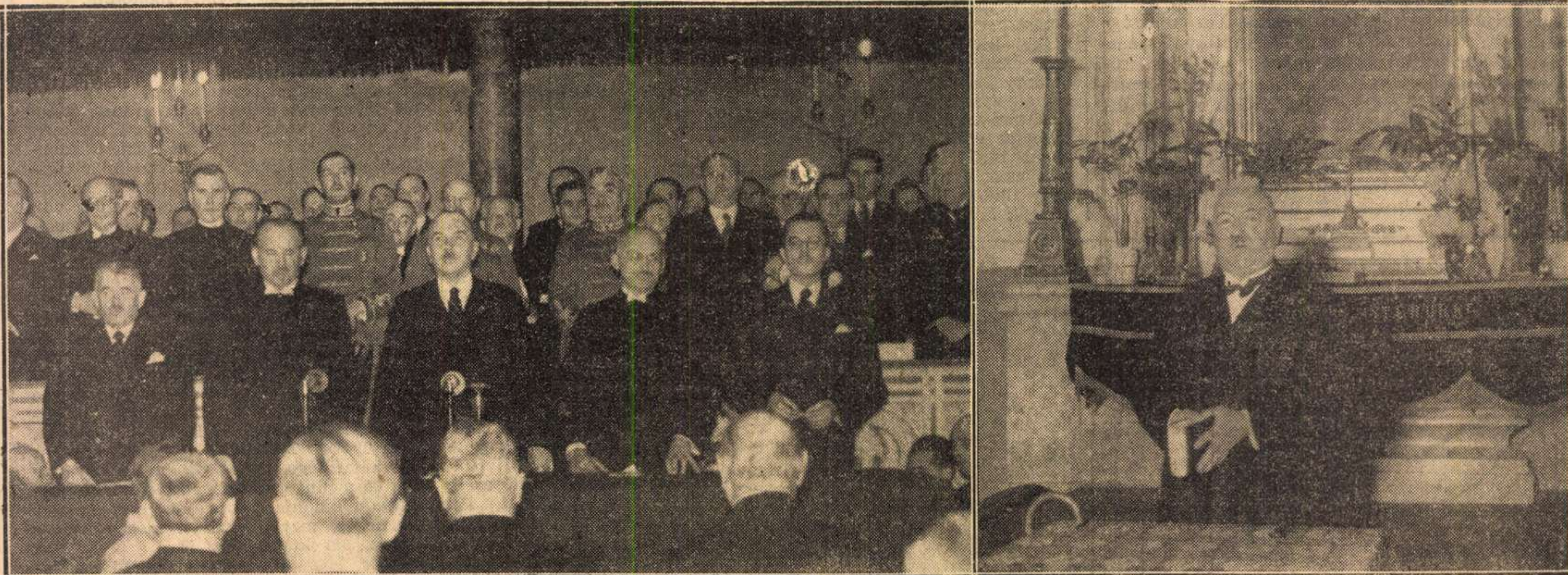
Lord *Runciman* mély kereskedelmi szaktudásához a Press Association szerint most már a középeurópai viszonyok ismerete is járul és mindkettő a kormány rendelkezésére fog állni.

Minthogy Malcolm Macdonald egyszerre két tárcát vezet, a kabinet tagjainak száma 22-ről 21-re csökkent.

Átszervezik az angol nemzetvédelmet

London, okt. 31. (Inf.) A hétfői minisztertanácson *a napirend legfőbb tárgypontja a nemzetvédelem átszervezése volt.* Ezzel a kérdéssel áll kapcsolatban tudvalevően az egész kormányrekonstrukció ügye, tekintettel arra, hogy *Chamberlain* miniszterelnök a nemzetvédelem hathatós biztositása érdekében több minisztérium hatáskörét teljesen át akarja szervezni. A lapok érdeklődésének előterében is a nemzetvédelem hathatósabb biztositása áll.

Az *Evening News* a világháboruban alkalmazott módszerek felujitását követeli és azt irja, hogy a kormánynak sürgős kötelessége az eddiginél gyorsabb és hathatósabb nemzetvédelmi módszerek bevezetése. A Beaverbrook-konszern estilapja, az Evening Standard, rámutat arra, hogy az angol fegyverkezési politika kiszélesitése egyáltalán nem áll ellentétben Chamberlain miniszterelnök békepolitikájával. *Az angol nemzetvédelem átszervezésének nem lehet más célja, csak az, hogy biztositsa az anyaország és a világbirodalom összekötővonalainak hathatós védelmét.* Anglia már csak azért sem készül európai háborura, mert hisz Hitler Adolf békevágyának őszinteségében. A lap véleménye szerint a kormány által tervbevett nemzetvédelmi intézkedések egyáltalán nem gátolják majd az angol ipart a normális termelésben és nem vonják maguk után a munkásság katonai célokra való mozgósitását. Chamberlain miniszterelnök személyesen tárgyal majd a munkaadókkal és szakszervezetekkel s minden bizonnyal rá tudja majd venni őket, hogy önként vállalják a nemzetvédelem érdekében elengedhetetlenül szükséges feladatokat.

Baloldali kép: a reformáció emlékünnepe a Vigadóban. Az elnökség, balról jobbra: Gyökössy Endre, Szabó Imre esperes, Tasnádi Nagy András, Turóczy Zoltán ev. lelkész, Bardócz Vilmos. A háttérben baloldalt Ravasz László és Raffay Sándor püspökök. — Jobboldali kép: Hegedüs Loránt beszél a Bécsikapu-téri evangélikus templomban tartott reformációs ünnepen.

TISZA ISTVÁN

Most husz esztendeje, hogy a Hermina-uti Roheim-villában megölték Tisza Istvánt, a konzervativ Magyarország legnagyobb egyéniségét. Megölték azért, mert a fékevesztett tömeg az ő személyében kereste a bűnbakot, benne látta a négy és félesztendős szenvedésnek okozóját, holott nem volt az. A magát forradalomnak nevező meghatározhatatlan uj irány beszennyezte magát egy gyilkossággal, melyet még politikai észszerüséggel sem menthetett, mert Tisza István nem állott a józan és elkerülhetetlen reformok utjában, az ő álláspontja is az volt, hogy menteni kell minden eszközzel, ami még menthető.

A gyilkosság részletei máig kideritetlenek, de az azóta eltelt husz esztendő történeti távlatában meglehetősen ismerjük ezt a szégyenletes mozgalmat, mely az ő halálát követelte. A magyar társadalom a négy és félesztendős megpróbáltatások sulya alatt minden belső összetartó kapcsát elveszitette. Ezen a tényen még magában nincs mit szégyenkeznünk. A háboru *minden társadalmat* többé-kevésbé megviselt, megviselte még a győztes Franciaországot és Angolországot is. Oroszország már 1917 tavaszán összeomlott, a győztes Olaszország rettentő sokat szenvedett s közel állott az összeroppanáshoz, de szerencséjére 1919 márciusában *Mussolinija* akadt, aki egyesiteni tudta a nemzetmentő és épitő munkára az összes erőket. Magyarországon az egyetlen államférfiu, akinek megvolt a tekintélye s akiből nem hiányzott a személyes bátorság arra, hogy a feltámadt szennyes áradattal szembeszálljon, Tisza István volt. Ezért kellett meghalnia.

Láttuk az októberi gyászos emlékü napokban, hogy a jóérzésü emberek hogy kapkodtak ide-oda s nem tudták megszervezni a nemzetmentéshez szükséges erőket. Sokan látták, hogy Károlyi Mihály és doktrinér-társasága vesztébe viszik az országot. Sajnos, a magyar társadalomból minden spontán elhatározás hiányzott. Az uralom olyan népelem kezébe került, amelyről egy kiváló angol politikai iró a következőket jegyezte meg: *Tudatlan, bárdolatlan csőcselék kezébe adni a kormányhatalmat, annyi, mintha rókák farkára tüzes csóvát kötünk és érett buzatáblának engedjük őket.*

Ahhoz, hogy Tisza emberi nagyságát elismerjük, nem okvetlenül szükséges, hogy azzal a politikával, melyet képviselt, minden vonatkozásban egyetértsünk. Tullassan, tulóvatosan haladó volt, főleg a jogkiterjesztés kérdésében és a földbirtokpolitika kérdésében is. Ha azonban Tisza nézeteit, főleg a közszabadságokról, a parlamentarizmusról alkotott nézeteit vizsgáljuk, akkor Tisza István ma szinte tulradikálisnak tünik fel. Tisza azt a szabadelvüséget képviselte, amely a kálvinista puritanizmusban gyökeredzik, ennek pedig az egyéniség, a tehetségnek szabad érvényesülése az alapelve. Korántsem azonos ez a szabadelvüség a szélső demokráciával vagy tömeguralommal, amely a kiváló egyéniségeket elnyeli és a közéletben a középszerüségnek kedvez. A választójognak máról-holnapra való gyors kiterjesztését Tisza nem ok nélkül sötétbeugrásnak nevezte.

Tisza ellenezte a világháborut. Ferenc Józsefhez intézett irata, melyben kifejti, hogy a Szerbiának szóló hadüzenet milyen vészes következményekkel járhat, valóságos kis remekmű. Mikor azonban látta, hogy elkerülhetetlen, az elháríthatatlan szükségszerüségnek engedve, vállalta. Egyéniségétől minden tulzott lojalizmus távol volt. A békekötések óta nyilvánosságra került dokumentumokból azt látjuk, hogy a központi hatalmak államférfiai közül ő volt az egyetlen, aki a mindenható hadvezetőséggel szemben véleményt mert kockáztatni. 1914/15 telén ő akadályozta meg azt, hogy az osztrák-magyar hadvezetőség átengedje az oroszokat stratégiai okokból a Kárpátok szorosain keresztül a magyar Alföldre. 1917-ben rámutatott arra, hogy a korlátlan tengeralattjáróharc proklamálása nem fogja meghozni a várt eredményeket. A Naumann-féle mitteleurópás törekvésekkel, amelyekért nálunk egyes körök annyira lelkesedtek, a legélesebben szembeszállt. A hozzá közelállók mondják, hogy amikor a Ferenc Ferdinánd-féle terv közvetlenül a világháboru előtt felmerült, kijelentette, hogy a Habsburg-egyesült-államok megvalósitásának megakadályozására még forradalmi eszközöktől sem riad vissza...

Tisza István jelleme, egyénisége, örök értékek. Meggyőződésének hajthatatlansága, férfias bátorsága, puritánsága, olyan erények, amelyek ki fogják vívni minden korok csodálatát és elismerését. Megszemélyesitette azokat a nagy magyar nemzeti erényeket, amelyek hazánkat fenntartották, ezer esztendőnek sulyos megpróbáltatásaiban és viharaiban. Nagy, lenyügözően férfias egyénisége ma megtisztulva áll előttünk attól a salaktól, melyet a pártpolitika rárakott, s minden magyar ember egyformán tiszteli a geszti sirbolt vértanuságot szenvedett lakójának emlékét.

Balla Antal.

Sztojadinovics jugoszláv és Kjoszeivanov bolgár miniszterelnök bizalmas tanácskozása Nisben

Ujból megerősitették a két ország barátságát

Belgrád, okt. 31. (Inf.) A legnagyobb szenzáció erejével hatott hétfőn délben ugy Belgrádban, mint Szófiában az a hir, hogy *Sztojadinovics* jugoszláv és *Kjoszeivanov* bolgár miniszterelnök a délelőtti órákban bizalmas tanácskozásra ültek össze a jugoszláv területen fekvő *Nis* városában, hogy megvitassák a bolgár-jugoszláv barátság további kimélyitésének lehetőségeit. Ez a *bolgár-jugoszláv barátság,* amelyet másfél évvel ezelőtt alapoztak meg Kjoszeivanov belgrádi látogatása alkalmából, a legutóbbi időben megint bizonytalanná vált, mert bizonyos bolgár körökben ismét erősbödni kezdett a jugoszlávellenes irányzat, ami legutóbb *Pejev* bolgár vezérkari főnök meggyilkolásával kapcsolatban nyiltan is kifejezésre jutott s ugy látszik, *Kjoszeivanov* most elhatározta, hogy *személyesen győzi meg a jugoszláv miniszterelnököt a bolgár kormány változatlan baráti érzületeiről.*

A két miniszterelnök találkozását az utolsó percig titokban tartották ugy Belgrádban, mint Szófiában, csak a nisi lakossággal közölték korán reggel, hogy a város fontos nemzetközi tanácskozás szinhelye lesz, lobogózzák fel tehát a házakat. *Sztojadinovics* a különkocsinál várta a bolgár miniszterelnököt, akit rendkivül szivélyesen üdvözölt. Nemcsak meleg kézszoritást váltott vele, hanem *kölcsönösen meg is csókolták egymást.*

Kjoszeivanovval együtt *Jurisics* szófiai jugoszláv követ is Nisbe érkezett s részt vett a két kormányfő tanácskozásain. *A megbeszélések egész nap folytak* s csak ebédre, délutáni teára és vacsorára szakadtak meg rövid időre. Az esti órákban, a tanácskozások befejezése után, a két miniszterelnök fogadta a helyi sajtó képviselőit és rövid nyilatkozatot tett.

Kjoszeivanov kijelentette az ujságirók előtt, hogy *a nisi tanácskozások baráti szellemben folytak le és szoros összefüggésben állanak a jugoszláv-bolgár paktummal, amelyben a két állam örök barátságot fogadott egymásnak.* Ez a paktum továbbra is alapja marad a két állam baráti viszonyának és békés fejlődésének.

Kjoszeivanov bolgár miniszterelnököt Nisbe érkeztekor a város polgármestere üdvözölte. Kjoszeivanov miniszterelnök megköszönte az üdvözlést és ezt füzte hozzá:

— Örülök, hogy rövid itteni tartózkodásom alatt kifejezhetem a bolgár nép testvéri üdvözletét és kijelenthetem, hogy népem mindenkor őszinte és lojális hive lesz a Jugoszláviával való szivélyes barátságnak, testvéri megegyezésnek és békés együttműködésnek. Különösen örülök, hogy találkozhatom az Önök kitünő és tisztalátásu vezető államférfiával, Sztojadinovics jóbarátommal, akivel együtt, támaszkodva népeink bizalmára, törhetetlenül folytatjuk fáradozásainkat a két testvéri nép minél szivélyesebb viszonyának kialakitása irányában, tudva azt, hogy igy szolgáljuk legjobban mindkét ország közös érdekét.

A bolgár miniszterelnök a késő esti órákban visszautazott Szófiába. (MTI)

Gróf Bethlen István:

A szlovák és rutén kérdést véglegesen meg kell oldani, ha lehet, békés eszközökkel, ha nem, akkor erővel

A Milánóban megjelenő *Corriere della Sera* vasárnapi számának első oldalán közli gróf *Bethlen István* nyilatkozatát, amelyben a volt miniszterelnök többek között a következőket mondja:

— Meg vagyunk győződve, hogy azokra a városokra vonatkozóan, amelyekre még nem tudtunk megegyezni, *ugyanazok az elvek fognak érvényesülni, mint a szudétanémet problémával kapcsolatban* és hogy az a két nagyhatalom, amelyeket Budapest és Prága döntőbirónak kért fel, *ugyanazon az alapon fogja elintézni a magyar-cseh határ ügyét, mint ahogyan megoldották a német-cseh határ kérdését.*

— Ha valaki azt állitja, hogy a magyar statisztikai adatok hamisak, annak természetesen *el kellene fogadnia a népszavazást.* Prága nem merte megtenni a döntő lépést, amely bebizonyitotta volna az egész világ előtt, hogy a *csehek az utóbbi husz év alatt egyebet sem tettek, minthogy hazugságokat terjesztettek ebben a kérdésben* és ez a tény bizonyitja, hogy *a magyar statisztikai adatok nem hamisak, hanem nagyon is igazak.* Mi elfogadtuk természetesen a döntőbiróságot, sőt mi ajánlottuk, hogy Olaszország és Németország döntő birák legyenek, azért *teljes bizalommal hisszük, hogy döntésük tiszteletben fogja tartani az igazságot.*

A szlovák és ruszin nép önrendelkezési joga tekintetében kijelenti Bethlen, hogy mi az első naptól azt az álláspontot képviseltük: *csakis a két népnek magának van joga a saját sorsáról dönteni.* A két „független" kormány semmi egyéb, mint *cseh tábornokok intézkedéseinek végrehajtója,* amire döntő bizonyiték Bródy rutén miniszterelnök erőszakos elmozditása és letartóztatása.

— A mi álláspontunk — folytatja Bethlen —, hogy *nincs szándékunkban ezt a helyzetet eltürni* és megengedni azt, hogy a cseh kormány ilyen módon kijátssza a szlovák és rutén népet, *megsértse Magyarország életérdekeit.*

Végül kijelentette gróf Bethlen István, hogy *el vagyunk határozva ennek a kérdésnek végleges megoldására, mert türelmünk végső határához ért.* Semmi esetre sem mondhatunk le jogainkról, mert ha ezt tennők, Közép-Európában olyan helyzet keletkeznék, amely nem biztositaná a jövő békéjét és a Duna-medence állandó konfliktusok és nyugtalanságok forrása lenne.

— Ezt a kérdést — fejezte be nyilatkozatát Bethlen — *véglegesen meg kell oldani, ha lehet, békés eszközökkel, ha nem, akkor erővel.*

Umberto olasz trónörökös látogatása Hitlernél

München, okt. 31. (Inf.) Hitler Adolf vezér és kancellárnak vasárnap fejedelmi vendége volt. *Umberto* olasz trónörökös látogatást tett *Hitler Adolf* obersalzbergi házában. Az olasz trónörökös látogatásáról a következő közleményt adták ki:

— Umberto olasz trónörökös vasárnap délben egy órakor látogatást tett Obersalzbergben Hitler Adolf birodalmi kancellárnál. A Vezér együtt reggelizett a trónörökössel és a vendégének kiséretében lévő olasz katonai attaséval. Később együtt feketéztek. Az olasz trónörökös délután 3 órakor hagyta el kiséretével a Berghofot és automobilon visszatért Münchenbe.

Politikai körökben nem hiszik, hogy az obersalzbergi találkozón politikai természetü megbeszélés lett volna. Umberto trónörökös abból az alkalomból látogatott el Németországba, hogy részt vegyen Jenő savoyai herceg müncheni esküvőjén.

„A MOVE egyetlen vezért ismer, a sorsküldötte magyart a legfőbb Hadurat, Magyarország kormányzóját"

Szeder János lett az uj elnök

(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)

A MOVE fennállásának huszadik évfordulója alkalmából díszbeöltözött székházában vasárnap elnökválasztó országos közgyülést tartott. A közgyülésen megjelent a kormány képviseletében *Zsindely Ferenc* államtitkár, a MOVE tagegyesületeinek kiküldöttei és nagyszámu előkelő közönség.

Németh László pápai kamarás imája után báró *Feilitzsch Berthold* társelnök emlékezett meg a MOVE halottairól. Dr. *Bánkuti László* országos főtitkár beszámolója után a közgyülés a MOVE volt elnökét, vitéz *Marton Bélát* tiszteletbeli tagjává választotta és érdemeit jegyzőkönyvben örökitette meg. A közgyülés egyhangu felkiáltással *Szeder János* országgyülési képviselő, volt országos alelnököt választotta elnökké.

Az uj elnök székfoglaló beszédében rövid áttekintést adott az egyesület multjáról. „A MOVE — mondotta — ma mintegy hatvanezer létszámu tábort jelent. Hatalmas erő ez, szintiszta keresztény összetételben és élén a legnemesebb jelszóval: „Becsülettel a hazáért." *A jövőben is egyetlen vezért ismer: a sorsküldötte magyart, a legfőbb Hadurat, Magyarország kormányzóját.*"

Alföldy Béla országos alelnök emlékezett meg a MOVE huszesztendős jubileumáról.

Szeder János elnök inditványára a közgyülés táviratilag üdvözölte a MOVE diszelnökét, *Horthy Miklós* kormányzót, vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnököt és vitéz *Rátz Jenő* honvédelmi minisztert. A megjelentek felállva perceken keresztül tartó lelkes éljenzéssel ünnepelték a kormányzót.

Tizenkét vádlott zsirdrágitási ügye az uzsorabiróság előtt

A három letartóztatott igazgató ártatlanságát hangoztatta — Szerdán a szabadlábon levő vádlottak kihallgatására kerül a sor

Nagy érdeklődés mellett kezdte tárgyalni hétfőn az uzsorabiróság azt a zsirdrágitási pert, amelynek elsőrendü vádlottja *Friedmann Kornél,* a Perpery Vágóüzem Kft. ügyvezető igazgatója. Friedmann Kornéllal együtt letartóztatták az ügy másod- és harmadrendü vádlottjait, *Péri* (Perlesz) *Dezső* és *Földiák István* igazgatókat. Rajtuk kivül vádat emeltek még *Pürner József* zsir- és szalonnanagykereskedő, *Nagy Vilmos, Herczog Pál, Tomasoff Sándor, Szegedi György* és *Szegedi Béla* zsirügynökök, *Kammer György* és *Franyó Béla* magántisztviselők, végül *Bruszt Ferenc* hentes ellen.

Dr. *Ulain Ferenc* és dr. *Rácz Miksa* védők kérték a tárgyalás elnapolását, dr. *Ángyán Béla* védő viszont a tárgyalás megtartását inditványozta. A biróság az elnapolási inditványokat elutasitotta, Ezután dr. *Kotsis Miklós* ügyészségi alelnök terjesztette elő a vádat. Eszerint a vádlottak szeptember utolsó hetében a zsirért a *méltányos hasznot meghaladó árat kértek* és ügynökök szükségtelen közbeiktatásával *lánckereskedést folytattak, cselekedetükkel a közellátás érdekeit sulyosan veszélyeztették és a zsirral árdrágitásra alkalmas módon üzérkedtek.*

Friedmann Kornél kihallgatását kezdte meg ezután dr. *Lengyel Ernő* elnök. Friedmann elmondotta, hogy augusztusban nagymennyiségü zsirt szállitott Németországba és szeptember végén közel százezer kilogramm zsirt dobott a piacra. Számszerü adatokkal igyekezett bizonyitani, hogy a 180—190 filléres zsirárak mellett ráfizetett az üzletre, mert abban az időben a sertéshust alig lehetett értékesiteni.

— Önnek Németországba 150 fillérért kellett a zsirt kiszállitania — jegyezte meg *Lengyel Ernő* elnök. — Lehet, hogy erre az üzletre ráfizetett, de *ez még nem jogositja fel arra, hogy esetleges veszteségét a budapesti közönséggel fizettesse meg.*

— Én itt is és Németországban is ráfizettem a zsirra.

— Hogyan van az, hogy minden üzletére ráfizetett és a vállalata ennek ellenére él, sőt virul.

Az elnöknek erre a kérdésére *Friedmann Kornél* nem adott feleletet.

Péri Dezső szintén ártatlanságát hangoztatta. Elmondta, hogy az árak mindenben fedték az akkori helyzetet.

— Valóságos pánik keletkezett szeptember második felében a zsir körül — mondotta Péri. — Azok a háziasszonyok, akik addig félkilót vásároltak, most egyszerre husz-harminc kilót kerestek. A hentesek sok disznót vágtak, de hozzánk is jöttek zsirért és mi kénytelenek voltunk a kéréseket teljesiteni, noha a kicsinybeni eladásra ráfizettünk.

Földiák Istvánt hallgatták ezután ki.

— *Nem érzem magam bünösnek* — mondotta. — Megmagyarázom, hogy *én mint vasiparos, hogyan jutottam zsirhoz.* A vasgyártáshoz feltétlenül szükséges a koksz és az érc, amelyet részint Csehszlovákiából, részint a cseh megszállott területről kellett beszereznünk. Évenként körülbelül 70—80 millió cseh koronára volt szükségünk, de a Nemzeti Bank a devizakorlátozás folytán nem tudta ezt az összeget nekünk rendelkezésünkre bocsátani. Igy jöttem arra a gondolatra, hogy *mezőgazdasági cikkeket fogok kivinni Csehszlovákiába és ezért szerzek be kokszot és ércet.* Prágában összeköttetéseim révén még 1931-ben néhány ezer vagon lisztre, zsirra és buzára beviteli engedélyt szereztem. Ez a kontingens kivitel azóta is fennáll. Az utóbbi években 500—600 vagon zsirt vittünk ki. Erre az üzletre 800.000—1,000.000 pengőt fizettünk rá. Ez szükséges volt azért, mert egyrészt ottani üzemeink néhány ezer munkásának biztositottuk, hogy tovább dolgozhattak és ott maradhattak körülbelül tizezerre menő családtagjaikkal együtt, másrészt ilyenformán meg tudtuk szerezni ércszükségletünk nagy részét. Diósgyőrnek is szállitottunk az utóbbi időben, ezenkivül hozzájutottunk ugy magunk, mint a diósgyőri gyár kokszszükségletéhez.

— A zsirt itthon 150 fillérjével vásároltuk és a külföldön 130 fillérért tudtuk csak értékesiteni. De ha meggondoljuk, hogy ennek ellenében annyi nyers ércet és kokszot kaptunk, hogy tizezernyi magyar munkásnak biztositottuk a kenyerét, a tranzakció mégis nyereségesnek tekinthető. A mult hónapban külpolitikai okokból megrekedtek ezek a zsirszállitások. Nagyobb mennyiségü zsir és szalonna halmozódott fel és akkor jogtanácsosom azt ajánlotta, adjunk tul ezen a tételen, nehogy áruhalmozás vétségébe essem. A Strausz Antal cég szinte könyörgött egy vagon zsirért. Más mennyiségekre egyéb intézmények tartottak igényt. Igy azután valóban áruba bocsátottam a felhalmozódott zsirkészletet. Az a vád ellenem, hogy három vagon zsirt iparengedély nélkül bocsátottam áruba. Én, kérem, az utóbbi években sok száz vagon zsirt, gyümölcsöt, mákot, félsertést, szalonnát és egyéb élelmiszert szállitottam külföldre ércért és kokszért. Eközben sohasem jutott eszembe, hogy iparengedélyt kellene váltanom.

— Nem ez a fontos — jegyezte meg az elnök —, hanem a vádnak az a része, hogy ön nyerészkedett a zsirral.

— Mindenkor a köz érdekét néztem — válaszolta Földiák István. — Sohasem voltam tekintettel a vállalat érdekeire, legkevésbé a saját anyagi boldogulásomra. Legjobb lelkiismeretem szerint cselekedtem, amikor azt a pár vagon zsirt piacra hoztam. Ha arra kértek volna, hogy adjak a szegényeknek pár ezer kilogram zsirt ingyen, akkor adtam volna, mint ahogy lisztet és más élelmiszert is több alkalommal adtunk szegényeknek.

Ezzel Földiák kihallgatása is befejeződött. A szabadlábon levő vádlottak kihallgatását szerdán reggel kezdi meg a biróság.

Magyar társadalom — magyar katona

Magyarország miniszterelnöke többek közt azt mondta: „Erős nemzeti érzéstől fütött és katonai szellemtől átitatott társadalomra van szükségünk! Katonai szellemnek pedig magva a hadsereg, melyre minden áldozatot meg kell hoznunk!" A nemzeti érzésnek legfőbb őre mindig és mindenkor, minden államban a hadsereg, ami manapság — amikor mindenütt a nationalizmus gondolata diadalmasüodik — különösen szeretetteljes gondoskodást igényel.

E tekintetben nálunk még igen sok a tennivaló! Évszázadok mulasztásait kell pótolnunk. A mohácsi vész utáni szomoru időkben, csak a végeken volt magyar katonaság, melynek létszáma a török hódoltság legnagyobb kiterjedése idején (1683) — 5980 huszár és 5736 hajdu volt.

1715-ben III. Károly király fel akarta állitani a magyar hadsereget. Most lett volna alkalma a nemzetnek, hogy önálló magyar hadsereghoz jusson, mert a királyban megvolt a készség, hogy uj hadseregében a magyar zászlók alá állitott csapatoknak önálló szerepet szánjon, annál is inkább, mivel a magyar katona kiválóságát III. Károly, de különösen nagy hadvezére, Savoyai Jenő herceg kellően értékelték. Mivel azonban a nemesi kiváltságok összeütközésbe kerültek a monarchia katonai érdekeivel, az önálló magyar hadsereg helyett felállitották a „*reguláris militiá*"-t, azaz öt huszár- és egy hajduezredet.

Ez a hadsereg azonban tulajdonképen nem volt nemzeti. Sőt mióta Mária Terézia a német vezényszót vezette be, az idők folyamán Magyarország mindjobban elidegenedett tőle. Ez az elfordulás 1850 körül érte el tetőpontját. A kiegyezés után is sanda szemmel nézték a közös hadsereget, a nemzet tulajdonképen csak a világháboru alatt ismerte meg. 1918 ősze meghozta a „szabadságot", „önállóságot" és a teljes katonai összeomlást. Utóbbinak azonban nem a hadsereg, hanem főleg Károlyi és kormánya volt az oka. Trianon óta jóformán nem volt szabad a honvédelem kérdéseiről beszélni. Kezünk meg volt kötve. Az általános védkötelezettség eltörlésével bizonyos fásultság vett erőt a nemzeten. A magyar közönségbe ellenfeleink szinte belenevelték a csüggedést, hiszen mindig csak azt hallották: nincs semmink, gyengék vagyunk, stb. A külföldi sajtó egy része is folyton ezt hangoztatta, *nekünk pedig szervezett propagandánk alig volt,* csak az utóbbi időben engedték szóhoz jutni a Reviziós Ligát! Igy volt ez minden „legyőzött államban", mig 1933-ban Németország le nem rázta béklyóit. A sors, a történelem beigazolta az erős akaratu, elszánt államférfiu politikájának helyességét. Uj korszak előtt állunk, le kell vetni az álbékebarát jelszavakat és *elszánt fellépést kell tanusitanunk. A tömeghisztériát leküzdve, össze kell fognunk.*

Az erősnek áll a világ ma! Csak az erős, a jól felkészült minden áldozatra kész nemzet számithat sikerre. A nemzetnek sok katonára van szüksége! De nemcsak a hadseregben, hanem katonásan gondolkodó, katonai szellemben nevelt és lelkesedéssel átitatott hazafiakra a hivatalokban, üzletekben, gyárakban egyiránt. A magyar föld kemény öklü művelői szó nélkül tették le az ásót, kapát és késedelem nélkül vonultak be a zászlók alá, akárcsak nemzetünk többi fia a Hadur hivó szavára.

Most végre megtalálta egymást a hadsereg és a nemzet! Azt mondhatnók: legfőbb ideje volt: hiszen nemsokára felszabadulnak véreink a huszéves iga alól. Meg kell mutatnunk, hogy a mi hadseregünk jobb, erősebb és igazabb, mint amaz volt. Benső értéke nagyobb, de erejét mindig csak a nemzetből, a népből meriti! Ugyanolyan az idők járása ma is, mint a XVII. század végén, amikor az erős jellemű, klasszikus magyar katona, gróf Zrinyi Miklós, azt a tanácsot adta a nemzetnek, mely ma is érvényes: „Idegen segitségre nem számithatunk, csak önerejünkben bizhatunk, a magunk emberségében és vigyázában kell oltalmat keresnünk" . . .

Suhay Imre.

A ruszinok harca az önrendelkezési jogért

Az európai közvélemény egyre fokozódó figyelemmel és növekvő rokonérzéssel kiséri Kárpátalja népének hősies küzdelmét annak az önrendelkezési jognak tényleges megvalósitásáért, amelyet közel két évtizeddel ezelőtt a párizskörnyéki békeszerződések megalkotói az ő részére kifejezetten biztositottak, sőt a Népszövetség védelme alá helyeztek.

Amióta a müncheni négyhatalmi egyezmény *az önrendelkezési jogban* jelölte meg az önkényesen és mesterségesen összerótt Csehszlovák állam tarthatatlanná vált állapotának ujjárendezésénél követendő alapelvet, azóta hatalmas erővel lobbant fel az elnyomott és éhhalálos nyomorba taszitott ruszin népben a cseh iga alól való felszabadulás vágya. Azóta harci zaj, fegyverropogás, szakadatlan robbanások verik fel az Erdős-Kárpátok völgyeit és hegyeit. A ruszin nép nemcsak tiltakozik, tüntet, háborog a csehek uralma ellen, hanem a cseh hivatalnokok, csendőrség és katonaság durva erőszakával, elnyomó és eltipró eljárásával szemben az *ellenállás küzdőterére lépett.* Véres birkózás indult meg és tart hetek óta a cseh hatalom és a ruszin felkelő csapatok között. *Munkácson, Ungvárt* és Kárpátalja minden fontosabb pontján halottak és sebesültek százai jelzik egy elnyomott és vérig sanyargatott nép szabadságküzdelmét a cseh zsarnokság ellen.

Vajjon meddig türik a nagyhatalmak és a szomszéd államok ezt a veszedelmes tüzet, amelyre Prága tehetetlen dühében a fegyveres megtorlás, a szakadatlan vérontás olaját önti? Hiszen a ruszin nép semmi mást nem követel, mint amire *isteni és emberi törvények szerint feltétlen joga van.* Prágát sem a nemzetközi jog, sem a politikai és erkölcsi elvek szerint nem illeti meg olyan fennhatóság gyakorlása a Kárpátalja felett, amely zsarnoki módon, fegyveres hatalommal *helyezkedik szembe a lakosság tulnyomó többségének akaratával.*

Prága a lakosság hozzájárulásának kikérése nélkül tette rá kezét 1919-ben a Kárpátaljára olyan nemzetközileg garantált kötelezettség vállalásával, amely szerint a *lehető legszélesebbkörü önkormányzat létesitésével* biztositani fogja e terület lakói akaratának megnyilvánulását. Vajjon Prága mit tett az elmult két évtized alatt a *Saint Germain en Laye*-ben és a Millerand-féle kisérőlevélben előirt kötelezettségének teljesitésére? Homlokegyenest az ellenkezőjét: a maga centralista uralmát ültette a ruszinok nyakára, elkobozva jogaikat, irtva nyelvüket, megakadályozva, hogy százados szokás szerint a magyar Alföldön munkát vállalva, megszerezzék betevő falatjukat. Panasz panaszt ért, emlékiratot emlékirat követett nyomon, amelyek mind a Népszövetség közbelépését sürgették. Még a gyámoltalanul viselkedő genfi szervezet is megütközéssel vett tudomást a cseh kormány minősithetetlen eljárásáról és ismételten nyomatékosan hivta fel Prágát arra, hogy megfelelő önkormányzat létesitésével tegye lehetővé a Kárpátalja lakosságának, hogy akaratát szabadon nyilvánitsa és annak megigért teljesitését kérje a békeszerződést aláirt nagyhatalmaktól. A cseh kormány azonban csak látszatönkormányzat engedélyezésére volt hajlandó, de minden érdemleges rendelkezés és intézkedés jogát továbbra is Prágának tartott fenn.

Ezt a megtévesztő játékot, ezt a porhintő mesterkedést próbálta a prágai kormány folytatni most is, a csehszlovák államtákolmány likvidálásának megindulásakor. A kényszerhelyzet nyomása alatt formailag a türelmes papiroson elismerte ugyan a Ruszinföld külön államiságát, sőt szemfényvesztésből külön ruszin kormányt is nevezett ki, de a Bródy-kormány rövid tündöklése, operettszerü működése és gyors eltávolitása mindenki előtt világossá tette, hogy Prága csak olyan külön ruszin kormányt tür meg, amely készséges kiszolgálója és leplezője a centralista központi kormánynak.

A Millerand-féle kisérőlevélben a nagyhatalmak kijelentették, hogy a *legkomolyabb figyelmet fogják szentelni azoknak a kivánságoknak, amelyeket a Ruszinföld népei a jövőre nézve kifejezésre juttatnak.* Mire várnak még a békeszerződést aláirt nagyhatalmak? Vajjon nem elég messzehangzó módon juttatja a Ruszinföld lakossága a cseh uralom alól való szabadulás vágyát azzal a véráldozattól sem visszariadó ellentállással, állandó lázadozó forrongással, amelynek nap-nap mellett tanui vagyunk? Lehet-e tovább halogatni a népszavazás elrendelését, az önrendelkezési jog tényleges érvényesitését az agyongyötört Kárpátalján csak azért, mert a lakosság megnyilatkozásától a demokrácia hazug álarcában páváskodó Prága ugy retteg, mint ördög a tömjénfüsttől? A művelt emberiség szégyene lenne, ha továbbra is ölbetett kézzel néznék a Ruszinföld sanyargatását.

A spanyol nemzetiek ujabb előretörése az Ebrónál

— A Pesti Hirlap és az International News Service különtudósitójának jelentése —

Copyright by Pesti Hirlap.

Bilbao, okt. 31. Hosszabb harci szünet után, vasárnap reggel *meglepő rohamtámadásra indult a nemzetiek gyalogsága az Ebrónál,* a köztársaságiak hadállásai ellen. A *Siera de Casalson* a nemzeti gyalogság az erős elhárító tűz ellenére *benyomult a lövészárokhálózatba.* A köztársaságiak *ötszáz halottat, kilencszáz foglyot és sok hadianyagot vesztettek.*

Hétfőn a nemzetiek *folytatták előnyomulásukat. Ugyanezen a frontszakaszon a spanyol háboru legnagyobb légi harcainak egyike folyt le. A Franco-tábor huszonnégy repülője* felvette a küzdelmet *nyolcvan köztársasági géppel.* A nemzeti repülőraj számbeli kisebbsége ellenére *teljes győzelmet aratott és a küzdelemben tizenegy ellenséges repülőt lőtt le.*

Valenciát ismét bombázták a nemzeti repülők.

Ramon Franco óceánrepülő a tengerbe veszett

Burgos, okt. 31. Ramon Franco, a nemzeti Spanyolország államfőjének fivére, aki mint repülőalezredes, a mallorcai támaszpontnak parancsnoka volt, *szolgálati repülés közben életét vesztette.* Október 28-án négy társával *megfigyelőutra indult,* amelyről *nem tért vissza.* Hétfőn a *Formentera-foktól* északra, kilenc mérföldnyire, *a tengerben megtalálták holttestét.* A halálosvégü baleset oka *ismeretlen.*

Ramon Franco a világ legkiválóbb repülői közé tartozott: 1926-ban a „Plus Ultra“ nevü géppel Palosból Buenos Airesig szállt.

„A köztársaságiak kitartanak a végsőkig!“

Barcelona, okt. 31. Negrin köztársasági miniszterelnök rádióbeszédet tartott, *amelyben kijelentette,* hogy a *köztársaságiak a végsőkig kitartanak és nem mennek bele semmiféle közvetitésbe.*

„Itt vannak a Marslakók!“

New Yorkban és több amerikai városban óriási pánikot okozott a rádió félreértett hangjátéka

New York, okt. 31. Vasárnap este H. G. Wells „Világok háboruja“ cimü regényéből irott hangjáték rádióleadása olyan pánikkal egybekötött botrányt okozott, amilyenre *még nem volt példa a rádió történetében. A hallgatóság nagyrésze ugyanis nem hallotta a Columbia-társaság bemondójának előzetes bejelentését* s igy, amikor a hangjáték során előadták, hogy a Marsból leszállott egy ürhajó New Yerseyben tizenötezer embert megölt és halálsugarakkal fölfegyverzett Marslakók szálltak ki belőle, *ezt sokan valóságnak vették. Az izgalmat még fokozta, hogy a rádió több más várost nevezett meg, mint amelyek ellen ugyanekkor szintén megkezdődött a marsbeliek rohama. A hiszékeny emberek ezrével hagyták el lakásaikat, hogy meneküljenek a pusztulás elől. A telefonokat megrohanták,* egyes vonalakon a forgalom tulterheltsége miatt órákon át alig lehetett összeköttetést létesiteni. A tömeghisztériára jellemző, hogy *százával akadtak, akik bejelentették a rendőrségen, hogy saját szemükkel látták az ürhajók leszállását és a marsbeliek rohamosztagainak felsorakozását.*

Magában New Yorkban percről-percre növekedett a zürzavar. Hiába világositotta fel az Assiociated Press Iroda a napilapokat a különös félreértésről, az utcákon *ezrével futottak az emberek, kendőket kötve szájuk elé, hogy igy védekezzenek a mérges gázok ellen.* Számos család legszükségesebb holmijait összekapkodva, *az erdős Orange-hegységbe menekült. A templomokban félbeszakadt az istentisztelet, mert rémült hirnökök rohantak be azzal, hogy itt a világ vége.* A pánik Harlemben, a néger negyedben hágott tetőpontjára, *a babonás feketék az uttesten térdreborulva könyörögtek az Ég Urához kegyelemért. A kórházakba sok embert szállitottak be sulyos idegrázkódással.*

Amikor a Columbia-társaság végre többször elismételtette bemondójával, hogy csak hangjátékot adott le, *a lakosságon páratlan felháborodás vett erőt.* Viharos tüntetések kezdődtek, többen följelentést tettek, felszólitva az illetékes hatóságokat, hogy inditsanak bünvádi eljárást a rádió igazgatósága ellen. A sajtó szerint hétfőn egész Amerika e rendkivüli eset hatása alatt állott.

A szövetségi hatóság meginditotta a vizsgálatot

New York, okt. 31. Az amerikai rádiót ellenőrző szövetségi hatóság *vizsgálatot rendelt el a „Világok harca“ cimü közvetités ügyében.* Még most is érkeznek jelentések az ország minden részéből arról, hogy a tulságosan realisztikus leadás *milyen riadalmat keltett a lakosság körében.*

A gépkocsitulajdonosok ezrei rohanták meg a benzinkutakat és töltötték meg kocsijuk benzintartályát, hogy *minél messzebbre menekülhessenek a közelinek vélt pusztulás szinhelyétől. A princetowni (New Yersey) egyetemről tudományos expedició indult utnak,* hogy megvizsgálja *azt az óriási meteort,* amely az elterjedt rémhirek szerint a Marsról a város közelében hullott le. New Yorkban és Amerika északkeleti vidékein *jajveszékelő asszonyok és gyermekek* töltötték meg az utcákat. *Betegek elhagyták betegágyukat,* hogy gépkocsikon elmeneküljenek. *Az ellenőrző hatóság elnöke* a kiadott hivatalos nyilatkozatban *nyomatékosan hangsulyozza,* hogy a tegnapi közvetités nagy hatása *mutatja a rádió kivételes hatalmát.*

A jeruzsálemi óvárosban ismét feltüntek az arab szabadcsapatok

Összetüzések, gyujtogatások Palesztinában

Jeruzsálem, okt. 31. Az óvárosban rejtélyes módon *ismét megjelentek az arab szabadcsapatok és hatalmukba keritették a negyed nagy részét.* Miután a kapukat a brit katonaság kivonulása óta is szigoru ellenőrzés alatt tartják, az angol hatóságok *értetlenül állanak az arab fegyvereseknek ezzel az ujabb feltünésével szemben.* A rendőrség most *titkos földalatti alagutak után kutat.*

Megiddo közelében angol csapatok *rajtaütöttek az arab lázadók egyik csoportján.* Tüzharc támadt, amelynek során *arab részről ketten meghaltak, heten megsebesültek.* A katonaság *hatvan lázadót letartóztatott* és teherautókon Jeruzsálembe szállitott, ahol haditörvényszék elé állitják őket.

Jaffában két aknarobbanás miatt kijárási tilalmat léptettek életbe. A katonaság rendszeresen átkutatja az egész várost, amely körül *nagy csapatösszevonásokat hajtottak végre.*

A török köztársaság tizenötödik évfordulójának ünnepe

Ankara, okt. 31. (Török Távirati Iroda.) Egész Törökország szombaton ünnepelte a köztársaság kikiáltásának tizenötödik évfordulóját. Istentisztelet után a nemzetgyülés díszülést tartott, majd a nemzetgyülés elnöke az államfő nevében fogadta az állami méltóságok és a diplomáciai testület szerencsekivánatait. Ezután a katonai gyakorlótéren mintegy harmincezer néző előtt nagy diszfelvonulás volt. Ennek folyamán a miniszterelnök felolvasta az államfőnek a hadsereghez intézett kiáltványát, amelyben felszólitja, hogy mindig álljon készen a haza és a köztársasági rendszer védelmére. A kivezényelt csapatok elvonulása három óra hosszat tartott.

A japánok tiz kinai hadosztályt bekeritettek

A Pesti Hirlap és az International News Service különtudósitójának jelentése.

Copyright by Pesti Hirlap.

Tokió, okt. 31. A Jangce-folyótól északra a japán haderők mintegy háromszáz kilométeres körzetben *bekeritették a visszavonuló kinaiak tiz hadosztályát, körülbelül három-négyszázezer embert.*

A kinaiak folytatják visszavonulásukat

A Pesti Hirlap és az International News Service különtudósitójának jelentése.

Copyright by Pesti Hirlap.

Shanghai, okt. 31. Japán forrásból származó jelentések szerint azok a kinai csapatok, amelyek a Hankauból való visszavonulás után a hankau-kantoni vasutvonaltól nyugatra uj állásokba vonultak, *folytatták visszavonulásukat nyugat felé, mert attól félnek, hogy a japánok bekeritik őket.*

Csang-Kai-Sek: „Folytatjuk az ellenállást a végső győzelemig!“

Csungking, okt. 31. Csang-Kai-Sek üzenetet intézett a *kinai néphez,* hangsulyozva, hogy Japánnal szemben *folytatni fogják az ellenállást a végső győzelemig. Hankau* kiüritéséről kijelentette, hogy *az a kinai hadvezetőség régóta előkészitett terve szerint történt.* A kínaiak a japán haderőket *be akarják engedni országuk belső részeibe, hogy itt vivják meg a döntő ütközetet,* nem pedig a szük partvidéki övezetben, ahol a japánok felszerelésbeli fölényük folytán előnyösebb helyzetben vannak.

Sir Henry Page Croft válasza Lloyd Georgenak

London, okt. 31. Sir Henry Page Croft képviselő, az alsóház nehézipari csoportjának vezetője, Bournemouthban mondott beszédében a legélesebb hangon utasitotta vissza Lloyd Georgenak a müncheni egyezmény ellen intézett támadásait.

Lloyd George — mondotta a képviselő — mint a párizsi béketárgyalások vezető alakja, *felelős azért, hogy a kisebbségeket akaratuk ellenére kényszeritették a mesterségesen teremtett csehszlovák államba.* Legujabb könyvében, ugy látszik, maga is beismeri, hogy ő és munkatársai ezzel őrültséget követtek el. *Mégis kész lett volna e végzetes baklövések megörökitésére Angliát háboruba és a civilizációt végromlásba dönteni.* Az igazság gonosz elferditése Lloyd Georgenak az az állitása, hogy „a háboru ugy összeroppantotta volna a totális államokat, mint a tojás héját“. Csak demagógok tagadhatják, hogy ez a tojáshéjtörés sokmillió emberélet pusztulását és Európa csődjét jelentette volna. *Semmiféle becsületbeli kötelezettség nem kötelezte Angliát arra, hogy háboruba avatkozzék a csehek érdekében.* Még Oroszország sem biztatta cseh barátait az ellenállásra. Tudja meg a világ és elsősorban Csehszlovákia, melynek ő volt a szerencsétlen épitőmestere, hogy Lloyd George ma egyáltalában nem beszélhet Anglia nevében. Anglia szerencsére tudja, hogy Lloyd George háromtagu pártját csak a családi kötelékek füzik össze az alsóházban. (MTI)

Jórészt száraz, mérsékelten hüvös idő

A vasárnap megindult légkicserélődés hétfőn egész Magyarországra kiterjedt. A nagyobb nyomásu atlanti léghalmaz hatása érvényesült ebben, amely az Alpok felől gyenge szél formájában huzódott keletre. *Az előző déli eredetü légrétegek elszoritása gyorsan megtörtént, de az Alföldön és főleg az erdélyi határ felé még hétfőn este is maradt némi keveredés, mert kisebb lecsapódások (legtöbb Debrecenben: 3 milliméternyi) még fölléptek. A hőcsökkenés általánossá vált.*

Az uj léghalmaz irányitja már az időjárást Közép- és Dél-Európában a francia parttól Romániáig és Görögországig. Ezen a nagy területen jórészt száraz az idő.

A léghalmaz időirányitó hatása Mindszentek ünnepére és Halottak napjára jórészt száraz, nappal aránylag enyhe, éjjel erősebb lehülésü időt igér. De az időhelyzet nem szilárd annyira, hogy tartóssággal biztatna. Egy-két nap mulva az Anglia felé közeledő nagy atlanti léghullámok valószinüleg ujabb változást hoznak.

Hivatalos időjelentés

A Meteorológiai Intézet jelenti október 31-én este: A nyugateurópai időjárást az Atlanti óceán felől áramló melegebb légtömegek irányitják.

Hazánkban ma még a hüvösebb északnyugati szél hatása érvényesült és keleten kisebb záporok is előfordultak, sőt a Sátoraljaujhely—Békéscsaba vonalon még este is esett. A hőmérséklet általában 13—14, Egerben és Békéscsabán 15, Sopronban csak 12 fokig emelkedett.

Budapesten este 9 órakor a hőmérséklet 11 Celsius fok, a tengerszintre átszámitott légnyomás 759 mm., alig változó.

Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt északi, később nyugati szél. Csökkenő felhőzet. Éjjel, főként nyugaton, erős lehülés. Reggel helyenként köd. Nappal 15 fok körüli hőmérséklet.

—

Vizállás. Duna: Passaunál, Strudennél, Oroszvár—Dunaremete és Budapest—Ujvidék között apad, máshol árad. Igen alacsony vizállásu. Bécs —120, Pozsony 10, Komárom 163, Budapest 90, Paks —18, Baja 58, Mohács 80, Gombos 173, Ujvidéki 100, Zimony 44, Drenkova 30, Orsova 104. **Dráva:** Barcs —86, Drávaszabolcs 20, Eszék 18. **Tisza:** Tiszabecsnél apad, lejebb árad. Igen alacsony vizállásu. Tiszabecs —1, Vásárosnamény —20, Tokaj —13, Tiszafüred —18, Szolnok —46, Csongrád —110, Szeged —59. **Szamos:** Csenger —20. **Körös:** Körösszakáll —14, Békés —44, Gyoma —24. **Maros:** Makó —24. **Balaton:** Siófok 56. **Velencei tó:** Agárd 21.

NAPI HIREK

A Pesti Hirlap legközelebbi száma Mindszentek keddi ünnepe után, szerdán reggel, a rendes időben megjelenik.

A Pesti Hirlap kiadóhivatalai kedden a rendes időben nyitva tartanak és a szerdai lapra is felvesznek hirdetéseket.

Grieg orgonája

Halottak napján hallgatnak a hangszerek, de lelkünkben a mindszenti előestén mégis fölzeng a pompázatosan fekete muzsika, amelynek méltóságosan szárnyaló ütemei ugy szállnak a lelkünkön keresztül, mint a halál angyala suhan el a szivek fölött. Orgonahangokon búg fel *Grieg* gyászindulója, fenséges bánatával és sötét szépségével: *Aase* halála. Felséges gyászpompája a léleknek az orgonasipokból elbúgó mély, tompa zene: benne zokog a vágy és a bánat az elmult szépségek után. A mély hangok mind erősbödő zenei fergetegéből fölfénylik az élet minden elmuló szépsége . . . és felzokog nyomán a mélységes bánat. A zokogás nagy kardala, sikoltásokban tör ki — aztán csak mélabú szakadozik elhalón és lelkünket — nyitott sirként tátongó lelkünket — betakarja sötét gyászlepellel.

Az emlékezés fekete-virágos sirkertjében, halottak előestéjének sötétjében elhal Grieg gyászindulója és kigyulnak a mécsek, gyertyák, sirlámpák apró lángjai a rengeteg fehér virág között a sirdombokon. Elköltözötteink életre kelnek a lehajtott fejjel emlékezők fájdalmas érzéseiben, keserü gondolataiban. A képzelet idézésében, illanó látomásaiban ujra felénk mosolyog az arcuk, ujra megtestesülnek, hogy elkisérjenek minket e napon az otthonunkba is. Szavaikat idézzük, cselekedeteik megujulnak a gyertyák fénypompáján kigyuló képzeletben. Kézen fog bennünket a Hit és mélyen átérezve hisszük a gyászmisék vigasztaló szavát, hogy szeretteink élete *„csak elváltozik“*, de nem vétetik el: és amikor lelkük földi hajléka rombadől, a mennyben lel „örök lakóhelyet“, mert a zászlótartó szent Mihály a szent világosságba vezeti őket.

Halottak napján csak azok a halottak nem kelnek életre, akiket nem hiv a rágondolás ereje a lelkek rejtelmes ünnepi találkozójára, akikért nem sóhajtanak imát és nem litániáznak, mert nincs, aki a gondolati életbe idézze árnyukat. Ott nyugosznak elfeledten korhadt fakeresztek, ledőlt sirkövek, lesüppedt sirdombok alatt . . . De mi, akik élünk és Halottak napján a virágos, mécsvilágos-gyertyafényes temetőket járjuk, bizakodva, bizalommal mormoljuk a zsolozsma szavait: Örök emlékezetben lészen az igaz: gonosz hirnek hallásától nem kell félnie . . .

Tamás Ernő.

— **Uj kormányfőtanácsos.** A kormányzó dr. Sztehló Dezső budapesti ügyvédnek az ügyvédi pályán szerzett érdemei elismeréséül a kormányfőtanácsosi cimet adományozta.

— **Mussolini a tengeren üdvözölte a Libiába tartó huszezer telepest.** Rómából jelentik: Mussolini Gaeta közelében a nyilt tengeren üdvözölte a Libia felé utban lévő huszezer olasz telepest, akik vasárnap indultak el Genovából. A kikötőben Mussolini a Trieste cirkálóra szállott. A cirkáló megindult a nyilttenger felé és mintegy 25 mérföldnyire a tengerparttól találkozott a Genova felől közeledő hajókkal. A Duce a cirkáló hidjáról nézte végig a hajóraj elvonulását. Az élen a Vulcania motoroshajó haladt, fedélzetén *Balbo* légi tábornaggyal, Libia főkormányzójával. A hajók sokezer utasa Duce! Duce! kiáltással üdvözölte Mussolinit, aki felemelt karral üdvözölte a telepeseket.

— **György görög király Londonba utazott.** Párizsból jelentik: *György* görög király *Belgrádból* jövet, vasárnap a francia fővárosba érkezett s egyórai tartózkodás után folytatta utját *London* felé.

— **Házasság.** Sződemeteri *Nyers Piroska* és *Somkuti Adolf* november hó 6-án, vasárnap déli 12 órakor tartják esküvőjüket a ciszterci-rend budapesti Szent Imre-gimnáziumának kápolnájában.

Jámbor Irén felsőiregi ref. tanitónő és *Nagy Ernő* felsőiregi ref. rektortanitó okt. 26-án Ságváron házasságot kötöttek.

Eisler Anna és *Probst Tamás* vegyészmérnök október 30-án házasságot kötöttek.

— **A főpolgármester a helyszinen szemlélte meg a fegyvergyakorlatra bevonultak családtagjainak segélyezését.** *Karafiáth Jenő* titkos tanácsos, főpolgármester dr. *Szebeny József* főjegyző, a főpolgármesteri hivatal vezetőjének kiséretében hétfőn délelőtt több kerületi elöljáróságot látogatott meg váratlanul és részletekre menően megvizsgálta a fegyvergyakorlatra bevonult legénység itthon maradt családtagjainak a segélyezését. Hosszasan elbeszélgetett az ügyük elintézése céljából ott tartózkodó családtagokkal, kikérdezte őket életkörülményeik és a segélyezésükkel kapcsolatos kivánságaik felől. Az illetékes előadók jelentéseit is meghallgatva, *nyomatékosan felhivta az elöljáróságok tisztviselőinek figyelmét arra, hogy a bevonult katonák itthonmaradt családtagjaival a legnagyobb szeretettel foglalkozzanak és ügyüket mindenkor soron kivül, a hivatalos munkaidőre való tekintet nélkül intézzék el.* Hétfőn délután a főpolgármester folytatta ellenőrző körutját a kerületi elöljáróságokon és azokat a kerületi pénztárakat kereste fel, amelyek az elmult havi segélyeket fizetik ki. Ezekben a hivatalokban is hosszabb időt töltött el a főpolgármester, majd meghallgatva a különleges kivánságokat, teljes megelégedését fejezte ki a kerületi elöljáróságok ezirányu tevékenysége felett.

— **Adományok a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra.** A *Budapesti Drogisták Ipartestülete* taggyülésén *Kádár Gyula* alelnök bejelentette, hogy *Bartha István* m. kir. kormányfőtanácsos, a *Molnár és Moser* cég tulajdonosa, az ipartestület elnöke, a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra 1000 pengőt adományozott. — *Nagykanizsa* város tisztviselői a VI. fizetési osztályig havi fizetésük két százalékát, a VII. és VIII. osztályban lévők fizetésük másfél százalékát, a többiek pedig havi fizetésük egy százalékát ajánlották fel a *Horthy Miklós Nemzeti Repülőalapra.*

— **A szolnoki polgármester választása elleni panaszt elutasitotta a közigazgatási biróság.** Szolnoki tudósitónk jelenti: Ez év május 3-án polgármesterválasztás volt Szolnokon. Tizenkét szótöbbséggel dr. *Szabó Ferenc* törökszentmiklósi főszolgabirót választották meg dr. *Lévay Gyula* városi főügyész ellen, aki két évig mint helyettes polgármester vezette a város ügyeit. A választást dr. *Juhász János* bizottsági tag megtámadta, de a vármegye közigazgatási bizottsága elutasitotta a peticiót. *Juhász* erre a közigazgatási birósághoz fordult. Panaszában azt adta elő, hogy a választás során erőszakot fejtettek ki és a titkosságot is megsértették. A közigazgatási biróság elrendelte a bizonyitást és dr. *Szalay Szabolcs* vármegyei főjegyző két héten át hallgatta ki a tanukat. Most érkezett meg *Alexander Imre* alispánhoz a közigazgatási biróság döntése, amely szerint a peticiót mint alaptalant *elutasitotta.* A polgármesterválasztás tehát jogerős lett.

— **Összeütközött a sinautóval egy gépkocsi.** Debreceni tudósitónk jelenti: *Balla János* nyirbátori ügyvéd hétfőn délelőtt *Nyiregyházáról* gépkocsin indult *Debrecenbe. Hajduhadháza* alatt az utkereszteződésben összeütközött a *Nyirbátor* felé haladó sinautóval. A gépkocsi az árokba fordult. *Ballát* sulyos sérülésekkel a debreceni klinikára vitték. A sinautó utasai nem sérültek meg.

— **Halott az árokban.** A árokelők vasárnap reggel Pestszenterzsébeten, a Horthy Miklós-uton, a sinek mellett elhuzódó árokban holtan találták özv. *Druckmann Ádámné* 64 éves eltartottat. Felboncolják, hogy rejtélyes halálának okát kideritsék.

— **Menetrendváltozás a Magyar Légiforgalmi R.-T. és a képviselt külföldi légiforgalmi társaságok vonalain.** Október hó 2-án lépett életbe a légiforgalom őszi-téli menetrendje. Az uj adatokat tartalmazó részletes menetrendet a MALERT dijtalanul küldi az érdeklődőknek. Előjegyzés és mindennemü felvilágositás: *MALERT Utazási Iroda,* V., Dorottya-u. 7. Telefon: 180—888.

Fájdalomtól megtörten jelentjük, hogy imádott édesanyánk és nagyanyánk,

özv. Friedmann Lipótné

Hercz Irén

rövid szenvedés után visszaadta jóságos lelkét a Teremtőnek. Temetése kedden, november hó 1-én délután 3 órakor a Rákoskereszturi izr. temetőben.

Áldás és béke poraira!

Lóránt Vilmos, Emil és **Pál, özv. Königstein Lajosné Lóránt Klára** gyermekei, **Lóránt Emilné Wakun Jolly** menye, **Königstein Ottó** és **György** unokái.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

— **Emlékezzünk!**

November 1.

1914 *A m. kir. miskolci 10. honvéd gyalogezred az 1914. évi San- és Visztula-menti őszi hadjáratban részt vett az október 13-tól november 3-ig vivott harcokban. November 1-én az ezred I. zászlóalja a Niskónál meglepetésszerüen harcba keveredett a vonalainkat áttört oroszokkal és azokat visszavetette. A későbbi, november 2-án is tartó harcok folyamán a 11. ezreddel együtt feltartóztatta a sokszoros tulerőben levő ellenséget.*

*

A cs. és kir. komáromi 12. gyalogezred 1914 november 1-én a Lisagora lejtőin sikerült ellentámadást hajtott végre. A cs. és kir. 26. és 63. gyalogezredek védőállásába betört oroszokat onnan kiverte. Ezt az ellentámadást sürü erdőben és nagy ködben hajtotta végre. Előnyomulása közben az erdőben ujból oroszokra bukkant. Rövid, de véres kézitusa fejlődött ki, mely után sok orosz halott és sebesült maradt a küzdőtéren. Az ezred üldözte a visszavonuló ellenséget, megszállta az eredeti védőállást.

*

A cs. és kir. budapesti 75. M. tábori ágyus osztály (háborus alakulat) az 1914. évi őszi hadjáratban a visszavonulás idején a cs. és kir. 106. osztrák népfelkelő hadosztály kötelékében harcolt. November 1-én az osztály Gory Wysokinál önként átment a szomszédos körletbe, ahol csapatainkat nagyobb orosz erők igen szorongatták. Erre az önálló tevékenységre azért volt szükség, mert az osztály eredeti állásából — a nagy távolság miatt — nem tudta volna az ellenséget tüz alá venni és annak veszélyes támadását megakasztani. A tüzérosztály a segitségre szorult szomszéd körletből igen jó eredménnyel lőtte az oroszokat, ugyhogy ezek támadása nemsokára össze is roppant.

November 2.

1914. *A m. kir. munkácsi 11. honvéd gyalogezred a San- és Visztula-menti őszi hadjáratban november 2-án a Niskónál átkelt oroszokat a 39. honvéd hadosztály és a 3. hadosztály csapataival együtt megtámadta és elfoglalta Nisko északnyugati szélét. A 11-es munkácsi honvédek a heves harcokban különösen kitüntették magukat.*

— **Adományok.** A *Pesti Hirlaphoz* a következő adományok érkeztek: A *kormányzóné nyomorenyhitő mozgalmára: Vészi László* elektrotechnikai és rádió Kft (Irányi-utca 13.): 25 P. — A *zászlómozgalomra: Kovács Sándor Árpád* (Pótharaszt): egy csomag 95 grammos szalag. — Október 30-iki számunkban sajtóhiba folytán tévesén jelent meg a *Káli Iparos és Kereskedő Kör* adománya a zászlómozgalomra: *nem 100, hanem 10 pengőt* vettünk át, amelyet rendeltetési helyére juttattunk.

— **Másfél év után megkerült egy külföldön eltünt pesti fiatalember.** *Krausz Ernő* 22 éves budapesti magántisztviselő a mult év februárjában eltünt édesanyjának a Szent István-körut 20. számu házban levő lakásáról. A jó anyagi viszonyok között élő fiatalember egy napon váratlanul Bécsbe, majd onnan Párizsba utazott. Eltünése nagy feltünést keltett a fővárosi társaság köreiben. Krausz Ernőt ugyanis sokan ismerték, *Urbán Leónak,* a Rimamurányi Rt. igazgatójának unokája. Amikor legutóbb Párizsból édesanyjának bucsulevelet irt, egyik rokona repülőgépen Párizsba utazott. Itt találkozott is a fiatalemberrel, aki egy óvatlan pillanatban magára hagyva rokonát, Párizsból is nyomtalanul eltünt. Eltünését ekkor bejelentették a budapesti főkapitányságon. A rendőrség rádiótáviratot küldött az európai nagyvárosokba. Most a svájci rendőrség értesitette a budapesti főkapitányságot, hogy *Krausz Ernő* több társával együtt jelentkezett a berni rendőrigazgatóságon. Itt elmondotta, hogy Spanyolországban beállt katonának, részt vett a spanyol mozgalmakban, egy alkalommal elfogták és harmincévi várfogságra itélték. De több elfogott társával együtt megszökött és Svájcba menekült.

— **Halálozás.** *Hörnell* egyetemi tanár, a technikai tudomány egyik legkiválóbb svéd képviselője, akinek nevét világszerte ismerték, mint *Stockholmból* jelentik, 62 éves korában meghalt. *Hörnell* az utépités és a vizműépités terén világhirü szakértő volt és tavaly óta a tanácsadó mérnökök nemzetközi szövetségének elnöki tisztségét viselte.

Degoutte tábornok, a Becsületrend nagykeresztjének tulajdonosa, aki tizenkét éven át teljesitett szolgálatot a Rajna-vidéken, mint *Párizsból* jelentik, 72 éves korában *Charnay*-ben meghalt.

Tóth Jenő, a Magyar Távirati Iroda belső munkatársa, hosszas betegség után harminckétéves korában meghalt. Tiz év óta dolgozott a Magyar Távirati Iroda kebelében, ahol nagy kötelességtudással és kiváló készültséggel végezte nehéz és nagy felelősséggel járó munkáját. Előzékeny szolgálatkészségéért és megnyerő modoráért általános szeretet övezte kartársai körében. A Magyar Távirati Iroda egyik legkiválóbb munkatársát vesztette el az elhunytban. Halálát fiatal özvegye gyászolja. Temetése szerdán, november 2-án, délután félnégy órakor lesz a református egyházi szertartás után a Kerepesi-uti temető halottasházából.

Trauschenfels Elzát, az *Evangélikus Diakonissza Egyesület* budapesti főnökasszonyát, hétfőn délután temették el a Kerepesi-uti temetőben. A gyászszertartást dr. *Raffay Sándor* bányakerületi püspök végezte.

Vitéz *Csajka Endréné* szül. *Radácsy Jolán* a budakeszi József főherceg-szanatóriumban meghalt. Vasárnap temették el *Sárospatakon.*

Dr. *Hajnal Miklósné* szül. *Fazekas Aranka* 54 éves korában *Igalon* meghalt.

Aradi Szabó István irót vasárnap délután temették el nagy részvét mellett a rákoskereszturi uj temetőben. Az *Irók Gazdasági Egyesülete* és a barátok nevében mondottak bucsubeszédet.

Néhai Zvonicsek Mátyás tábornok siremlékavatása. Néhai *Zvonicsek Mátyás* tábornok, a m. kir. honvéd vonatcsapat első felügyelőjének siremlékét november 2-án, szerdán délben fél 12 órakor avatják fel a farkasréti temetőben.

Takarékosság

Október utolsó napja a takarékosságé volt. Ez, azt hiszem, nem véletlen, — azok, akik éppen 31-ét jelölték ki a takarékosság napjául, nyilván ugy gondolkoznak, hogy csak a könnyelmü emberrel történhetik meg, hogy a hó utolsó napján nincs egy huncut vasa sem, már pedig kit kell takarékosságra nevelni, ha nem a könnyelmü embert? Nem is szólva arról, hogy a takarékos ember számára az év minden napja október 31., ebből a szempontból. E sorok irója kénytelen bevallani, hogy senki sem imponál neki annyira, mint a takarékos ember. Igen, amilyen ellenszenves és érthetetlen a zsugori ember, ugyanolyan rokonszenves és érthető az az életfilozófia, amely nem azt mondja: jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok, hanem: jobb holnap egy veréb, mint ma egy tuzok. Mert jaj, bizony ugy van az életben, hogy aki ma beéri egy verébbel, arról még nem biztos hogy holnap tuzok jut osztályrészéül, de akinek holnap is elegendő lesz a veréb, az ma sem kivánja meg a tuzokot. Csodálatos erény a takarékosság! Elsősorban, azt hiszem, velünkszületett tulajdonság, bár ez az egyetlen, amely nem feltétlenül örökölhető. Ismertem takarékos szülőket, könnyelmü gyermekekkel és megforditva. De akár velünkszületett erényünk a takarékosság és velünkszületett hibánk a könnyelmüség, annyi bizonyos: könnyelmü természetü emberből még lehet takarékos, de takarékosból könnyelmü soha. A takarékosságra való törekvéssel csak egyetlen baj van. Miután a takarékosság egyértelmü a beosztással, elengedhetetlen feltétele, hogy legyen mit beosztani. Mert egészen bizonyos, hogy ez a nehezebbik része a dolognak, nem pedig a bölcs lemondás a máról, a holnapról. A lemondásban még bizonyos szépség is van, különösen, ha tudjuk, hogy amiről ma lemondunk, az holnap megtermi gyümölcsét. De beosztani, beosztani! — ez a nagy kérdés. Ez a nagy feladat, sőt merném mondani: művészet. Talán innen is ered csodálatom, irigykedő rokonszenvem is a takarékos ember iránt. A nagy francia festőről, Ingresről jegyezték fel, hogy ragyogó művészetét sokkal kevesebbre becsülte, mint hegedüjátékát, amelyben pedig kontár volt. Azóta az olyan emberrel kapcsolatban, aki nem azt becsüli, amiben mester, hanem ehelyett azt, amiben kontár, „Ingres hegedüjét" szokták emlegetni. Az én „Ingres-hegedüm" a takarékosság, amihez nem értek, ugyanakkor, amikor a könnyelmüségnek utólérhetetlen virtuóza vagyok. És igy van vele bizonyára más is, akinek a takarékosság nem különösebb erénye.

(—thy.)

— **Felakasztotta a kislányát és önmagát egy anya.** Szegedről jelentik: Kiskundorozsmán a Jókai-utca 43. számu házban vasárnap délelőtt a mestergerendán felakasztva, holtan találták *Borbély Józsefné* 24 éves asszonyt és *négyéves Ilona nevü kisleányát.* Megállapitották, hogy *az asszony az éjjeli órákban előbb kisleányát akasztotta fel,* majd utána önmagával végzett. Valószinünek tartják, hogy az asszony nyomora miatt követte el borzalmas tettét.

— **Halottak Napja.** A *Magyar Gazdák Országos Lovasegyesületének* öttagu küldöttsége kegyelettel áldozott első nagynevü elnöke: vitéz nagybányai *Horthy István* emlékének. *Suhay Imre* ny. altábornagy vezetésével koszorut helyezett el a kenderesi családi kriptában. — A *Nemzeti Munkaközpontba* tömörült kirakodómunkások küldöttsége vasárnap koszorut helyezett el Gömbös Gyula sirjára. — *Nagyatádi Szabó István* halálának évfordulója alkalmából *vasárnap délelőtt ünnepséget rendeztek* a földmivelésügyi minisztérium árkádjai előtt levő szobránál. Megjelentek a család tagjai, *Mayer János* volt miniszter, *Patacsy Dénes* és *Plosz István* képviselők, a *Nemzeti Egység Pártjának* kiküldöttei és még számosan. Az emlékbeszédet *Patacsy Dénes* tartotta. Egységet hirdetett Nagyatádi és összefogást minden társadalmi osztálylyal s erre van ma is szükség — mondotta Patacsy —, különösen külpolitikai szempontból és a kisgazdatársadalommal találja magát szemben, aki a magyar egységet megzavarni, vagy megbontani igyekszik. Majd diszes koszorut helyezett el a szobor talapzatán. — *Tormay Cécile* sirjánál hétfőn délelőtt megjelentek a *MANSz* központi elnökségének vezetésével a kerületi elnökök, valamint a tisztviselői kar képviselői és koszorut helyeztek el. Az emlékbeszédet dr. *Csiky Jánosné* mondotta. — A *Rottenbiller-utcai községi polgári fiuiskola* egyik osztályának növendékei *Török Sándor* tanár vezetésével *Gárdonyi Géza* halálának évfordulója alkalmából a nagy iró Horthy Miklós-uti szobrának talapzatán koszorut helyeztek el. — A *Magyar Atlétikai Club* régi gárdája megkoszoruzta elnökének: *Pekár Gyulának* és alelnökének: *Asbóth Jenőnek* sirját. *Pekár Gyula* sirjánál *Milos György*, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár helyettes vezérigazgatója, *Asbóth Jenőénél* dr. *Kőhalmy József*, a Beszkárt igazgatóhelyettese mondott beszédet. — Gróf *Zichy Nándor* adonyi sirját dr. *Kosztelitz József* vezetésével megkoszoruzta a *Szent Imre Szenátus* és a *Szent Imre Kollégiumok* Budapestről érkezett küldöttsége. Az emlékbeszédet dr. *Buday Gyula* egyetemi magántanár mondotta. — A *Keresztény Szocialisták küldöttsége* november elsején, délelőtt 11 órakor koszorut helyez *Giesswein Sándor* sirjára. — A *Szent Imre Szenátus* küldöttsége kedden, Mindenszentek ünnepén, kivonul a kerepesi temetőbe és koszorut helyez dr. *Wolkenberg Alajos* apostoli protonotárius, volt egyetemi rektor és tanár sirjára. — A *Magyar Gyorsirók* ez évben is felkeresik nagy elődjeik sirjait. November elsején délután három órakor *Markovits Iván* és *Hajnik Károly* nyughelyeit keresik fel a németvölgyi temetőben, november 2-ikán délután három órakor pedig a kerepesiuti temetőben találkoznak *Fabró Henrik* siremlékénél. — A *Budapesti önkéntes Mentőegyesület* orvosainak küldöttsége koszorut helyezett dr. *Kresz Gézának*, az egyesület első igazgató-főorvosának, valamint dr. *Kovách Aladár* és dr. *Virosztek Győző* volt igazgató-főorvosoknak sirjaira. — A *Keresztény Iparosok Országos Szövetsége* november 3-ikán délután hat órakor *testületileg jelenik meg a pesti Vigadóban Wolff Károly gyászünnepségén.* A Szövetség felhivja tagjait, hogy *már félhatkor jelenjenek meg a Vigadó nagytermében.*

A FELVIDÉKI ZÁSZLÓ

(Gáspár Antal rajza.)

— **A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap** október 15-től kezdődően Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. sz., I. emeleti helyiségeiben megkezdte működését. A hivatal postatakarékpénztári csekkszámlájának száma 65.080, telefonszáma 183—800. Hivatalos órákat 9-től 14 óráig és 17 órától 20 óráig tartanak.

— **Lengyel hadirokkantak üdvözlő távirata a HONSz-hoz.** A HONSz, a magyarlakta Felvidék visszacsatolása érdekében, a magyar igazság támogatását kérte a négyhatalmi értekezlet tagjaitól, a lengyel kormánytól, valamint a baráti külföldi rokkantszervezetektől. A lengyel hadirokkantak szövetsége most magyar szövegü táviratot küldött dr. vitéz *Árvátfalvi Nagy Istvánhoz*, a HONSz országos elnökéhez. A távirat kiemeli, hogy a lengyel hadsereg hadirokkantjai átérzik a magyar nemzetnek azokat a jogos követeléseit, hogy honfitársaikat a cseh járom alól felszabaditsák és követeljék a közös lengyel-magyar határt. Ezért a magyar nemzet hadirokkantjainak szivük mélyéből fakadó buzditásukat és reménytkeltő szózatukat küldik és várják azt az örömteli pillanatot, amikor a közös határnál kezet foghatnak egymással. A HONSz sürgönyileg válaszolt. Kiemeli benne, hogy a megnyilvánult együttérzés, nagyértékü támogatás és bajtársi szeretet minden magyar lélekbe erőt és kitartást önt, a teljes igazságnak megfelelő győzelemhez. Nagy ünnepe lesz a magyaroknak az a perc, amikor a közös határnál megszorithatják az ezer év óta testvér nagy lengyel nemzet segitő kezét. Végül testvéri üdvözletét küldi a HONSz a lengyel hadirokkantaknak.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Filharmóniai hangverseny

Egy *Bartók*-bemutató már magában véve elegendő lenne, hogy a filharmónikusok második bérleti hangversenyét elsőrendü zenei eseménynek minősitsük. A főműsorszámhoz még más érdekességek is csatlakoztak, de beszéljünk mindenekelőtt *Bartók Béla* uj alkotásáról. „Szonáta két zongorára és ütőkre“ ez a cime a három tételből álló műnek. Ujszerü hangszer-összeállitás. Bartók már első (egyzongorás) versenyművének egyik tételében kisérletezett hasonlóval. Tavaly bemutatott szimfónikus művében is az „ütőhangszerek“ kategóriájába sorolta a kalapácszongorát — aminthogy lényegében tagadhatatlanul az is. Itt, az uj szonátában, levonja a szigoruan őszinte anyagértékelésből a végső következtetéseket. Két ütőhangszerből álló csoportot — üstdob, nagydob, réztányér, gong, kétféle kisdob és xilofon — állit szembe a két zongorával. Különféle feladatkörben, de a zongorákkal teljes egyenranguságban dolgoznak az ütők. Szerepük hol aláfestés, hol kiemelés, hol kiegyensulyozás, de néha egyik-másik szabad lélegzethez jut és saját profilját mutatja meg. Lenyügözően érdekes, ujszerü, démoni szövevénye a zenei őselemeknek. Talán mondani sem kell, hogy Bartóknál a különleges technikai feladat megoldása ezuttal sem öncélu játék, hanem szervesen összefügg mondanivalójának természetéből. Egy titáni lélek végtelen életárama lüktet a szonáta szélső tételeiben s a közbülső lassu rész mélységes adagio-nyugalmának tófelületét is forró érzéshullámok borzolják. Ennyi az, amit a mesterműről egyszeri hallás után rögtönözve följegyezhetünk. *Bartók* maga és felesége, — az elsőrendü játékosnak bizonyult *B. Pásztory Ditta*, a két zongoránál, az ütőhangszerek kezelésével pedig *Jegesi József, Vigdorovits Sándor* remekeltek. A kis mesteregyüttes munkájának hibátlanságát, köztük ülve, diszkrét vezényléssel, *Ansermet Ernest*, az est vendégkarmestere biztositotta.

A kiváló svájci zenekarművész még egy nevezetes ujdonságot mutatott be: *Hindemith Paul* „Mathis, a festő“ cimü szvitjét. Az ujnémet muzsika rendkivül termékeny és sokoldalu mestere Grunewald Mátyásról, a középkori német festészet titokzatos sorsu nagymesteréről irt operát. A szvit három tétele a világhirü isenheimi oltárképének egy-egy látomását vetiti a drámai zene sikjára. A tárgyi vonatkozások ismerete nélkül is megkapó, tiszta és kemény vonalvezetésü muzsika az uj Hindemith, nem utánérzése, hanem gyökeres átélése a német gótika telivér s már a renaissanceba ivelő forma- és eszmevilágának.

Egy nagyon szép Haydn-szimfónia és Ravel varázslatos „Daphnis és Chloe“-ja tette teljessé a gazdag és érdekes műsort. Beszámolónk kiegészitéseül pedig *Ansermet* ragyogó karmesteri tudásának, előkelő, rendkivül rokonszenves egyéniségének, valamint a filharmónikus zenekar nagyszerü munkájának kell a magasztaló elismerés egy meleg szavát juttatnunk. **Lányi Viktor.**

* **Harsányi Zsolt a Vigszinháznál.** Kedden délelőtt foglalja el igazgatói hivatalát *Harsányi Zsolt* a *Vigszinháznál.* A művészegyüttes élén *Roboz Imre* igazgató üdvözli őt. Harsányi hivatalát abból az első emeleti szobából látja el, mely eddig *Ben Blumenthalé* volt.

* **A rendező agya.** Staniszlavszki Konstantint, a hirneves orosz rendezőt, halála után megtisztelő kitüntetés érte. Orosz felfogás szerint legalább is „kitüntető“ az a körülmény, hogy agyát a moszkvai agykutató intézet muzeumában helyezték el. Az agy tanulmányozásának eredményét egybevetik Staniszlavszki működésével és ezek alapján fogják megállapitani, miért is volt az egykori rendező oly kiváló szakember a maga körében.

* **Szobrot kap az első Othello.** Az olasz zenei élet nagy ünnepséggel hódol *Francesco Tamagno*, a nagy tenorista emlékének. Tamagno — aki korának legünnepeltebb művésze volt és az orosz cár meghitt bizalmasa — énekelte először *Verdi Othelló*-jának cimszerepét a Scalaban, még pedig a maestro kivánságára. Az egykor bálványozott énekes szobrát legnagyobb diadalainak szinhelye, a milánói Scala előtt állitják fel.

* **A kinai Romeo halála.** Ju Peisan, Kina hires Juliája, nem játszhatik többé *Kao Sutunggal*, a kinai Romeóval. Hankovba készült a 25 tagu szintársulat, amikor egy japán bombázó raj megtámadta őket. A szinésznő megmenekült, de a szinész ott lelte halálát.

* **Olasz birodalmi rádióközpont.** Rómából jelentik: A Duce hétfőn délután Prato Smeraldóban, Rómától mintegy husz kilométerre, megnyitotta az uj rövidhullámu rádióállomást, amely a világ leghatalmasabb rövidhullámu adóállomása és műszaki tökéletesség dolgában egyedül áll. Az állomás neve: *Birodalmi Rádióközpont, Róma-Prato Smeraldo.* Az állomásnak nyolc sugárzója van, ebből négy 50 kilowattos, négy pedig 100 kilowattos. Az állomások éjjel-nappal minden világrész felé működnek, az adás olasz nyelven és a világnyelveken történik. Az épités munkája egy esztendőnél tovább tartott. A Ducét több miniszter és államtitkár kisérte, az ünneplő közönség pedig üdvrivalgással fogadta.

A Duce szavai, amellyel az állomás működését ünnepélyesen megnyitotta, a következők voltak:

— Olaszok, akik a Birodalom földjén éltek és dolgoztok, és ti, olaszok, akik külföldön éltek, dolgoztok és hivek maradtatok a Hazához, fogadjátok üdvözletemet. Üdvözlő szavaim uj rádiónkról sugároznak ki, amely a leghatalmasabb az egész világon.

* **Kétnyelvü szinház.** Londonban Louis de Lesseps gróf és Maurice Sachs igazgatása alatt kétnyelvü szinház nyilk meg. Minden este egy darabot angol és egy darabot francia nyelven adnak elő. Hol az angol, hol a francia darab lesz a főprodukció.

Beküldött hirek

„DÉMON"

François Mauriac szinműve a Magyar Szinházban

Rendkivül jelentős művészi esemény szinhelye lesz szombaton, november 5-én a Magyar Szinház. Ekkor kerül először szinre *François Mauriac* világhirű iró költői szinműve, az „Asmodée", amely a Comédie Française legnagyobb sikerü műsordarabja és amely *Heltai Jenő* gyönyörü forditásában a *„Démon"* cimet kapta. A megkapó remekmű női főszerepét *Makay Margit* játssza, a többi fontos szerepben pedig *Földényi László, Simor Erzsi, Somló Valéria, Perényi László, Vándory Gusztáv, Dávid Mihály, Ruttkai Iván* és *Ruttkai Évi* lépnek fel. Az előadást *Bródy Pál* rendezi, a diszletet *Upor Tibor* tervezte.

Pénteken, november 4-én, este 8 órakor lesz a *„Démon"* nyilvános főpróbája — mérsékelt helyárakkal — a *„Magyar a magyarért"* akció javára. — A bemutatóig minden este és vasárnap délután *Móricz Zsigmond* remekműve, a „Légy jó mindhalálig" szerepel a műsoron. (Jegyrendelés telefonja: 13—38—33.)

* **Uj magyar darab a Nemzeti Szinházban.** A Nemzeti Szinházban szorgalmasan folynak a próbák *Kodolányi János* uj szinművéből, amelynek ideiglenes cime: „Vidéki történet". A darab egy parasztfiuból lett orvosról szól, aki tele van mai modern szociális eszmékkel, csecsemőgondozót állit fel és minden tudását és akaratát a falu feljavitására szenteli. A felesége azonban nem tud a falu szük határaiba beilleszkedni. A házastársak között egyenetlenség van és egy véletlen orvosi eset, amely feldulja a falu nyugalmát, kirobbantja a házaspár közötti éles ellentéteket. Az orvost *Timár József*, feleségét pedig *Könyves Tóth Erzsi* játssza. *Lukács Margit, Gobbi Hilda, Onody Ákos, Tapolczay Gyula, Iványi Irén, Szatmáry Margit, Nagy Teréz, Füzes Anna, Ujlaky László, Matány Antal, Bazsay Lajos, Bodnár Jenő, Balás Samu, Rajczy Lajos* és *Szilágyi Aladár* játszik még fontos szerepet. Az ujdonság játékmestere *Nagy Adorján*, a bemutatót pedig szombatra, november 12-re tervezi a szinház.

* **November 9: Lehár „Cigányszerelem".** *Márkus Dezső klasszikus operett bérletének* II. előadása november 9-én lesz a Városi Szinházban, *Lehár: Cigányszerelem* cimü romantikus nagy operettje, ragyogó szereposztásban. Főszereplők: *Honthy Hanna, Kőszegi Teréz, Kiss Manyi*, dr. *Szedő Miklós*, id. *Latabár, Feleki Kamill, Halmos Gyula, Pataki Ferenc. Hangverseny Zenekar.* Rendező *Sik Rezső.* A *Vig özvegy* diadalmas sorozata vasárnap, november 6-án folytatódik *Honthy Hanna* felléptével.

* **Aknay Vilma helyett Szabó Margit játszik az „Utolsó tánc"-ban.** Ismeretes, hogy Herczeg Ferenc „Utolsó tánc" cimű vigjátékának egyik női szerepére *Aknay Vilmát* kérte fel a Nemzeti Szinház. A kitünő művésznő már a szombati próbán magas lázzal vett részt, hétfőre pedig betegsége sulyosbodván, orvosa bizonytalan időre eltiltotta a munkától. A gazdátlanul maradt szerepet az igazgatóság az illusztris szerzővel egyetértésben *Szabó Margitra* osztotta ki, tekintettel arra, hogy az ujdonság, amelynek próbái változatlan ütemben folynak, november derekán minden körülmények között bemutatásra kerül.

Mozart: Requiem, Brahms: Nänia nov. 2. (Z. ½8.)
Raymond ária- és dalest 3-án. Z. k. (Koncert.)

* **Tizenöt esztendő a megszállott Felvidéken.** Dr. *Rády Elemér* ujságiró, aki tizenöt esztendeig ujságiróskodott a megszállott Felvidéken. Vasárnap délelőtt 11 órakor a cseh uralom alatt szerzett élményeit, tapasztalatait fogja ismertetni az Urániában. Ugyanakkor *Mécs László, Tamás Lajos, Ölvedy László* és még egy sereg fiatal felvidéki magyar tehetség verseit fogja elmondani *Kovrig Emil.*

* **Bach-kollégium.** Az Országos Liszt Ferenc Társaság rendezésében *Kósa György* zongoraművész öt estre terjedő Bach-kollégiumot tart. Az első előadás november 3-án, csütörtökön, a Zeneakadémia kistermében.

A P. H. OLCSÓ JEGYAKCIÓJA

Ma kilenc előadás — Verdi-Requiem — Uj bejelentések

A keddi ünnepnapon nyolc pompás előadás, szerdán hét, élükön a *Verdi Requiem* ünnepélyes előadása, Patakyval.

Csütörtökön veszi kezdetét *Ida Wüst* vendégjátéka a *Városiban*. Szombaton négy előadás. Első izben e napon a *Kamara* ujdonsága, *Országut* és az *Ábrahám-jazz*. Vasárnap *tizennégy előadás.*

Uj előadásokat küldött a *Royal Szinház* és a *Komédia.*

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás. 9—2-ig: Vilmos császár-ut 78. (Telefon: 1—122—93—94—95). — József-körut 30. (Tel.: 1—343—71). — Apponyi-tér 5. Tel.: 1—833—99). — 10—5-ig: Erzsébet-körut 1. (Telefon: 1—352—96).

SZINHÁZAK		OPERAHÁZ (3, ½8)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	BELVÁROSI (4, 8)	KAMARA (4, 8)	ROYAL 4, ½9)	ANDRÁSSY (½4, 8)	VÁROSI (4, 8)
Kedd		A Rajna kincse A. 5.	Éljen N. I. 2.	Francia szobalány	**Légy jó K.**	**Ragaszkodom**	**Keserü aratás**	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	**Molnár és gyer.**
Szerda		**Verdi: Requiem**	, —	Francia szobalány	**Légy jó N.**	**Ragaszkodom**	—	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	—
Csütörtök		Tosca B. 4.	**Éljen XII. 3.**	Francia szobal. M.	Légy jó mindh.	**Ragaszkodom**	**Kék róka**	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	**Mama räumt**
Péntek		Walkür C. 4. (½7)	Fekete Mária VI. 4.	Az orvos dil. R.	Ny. főpróba	**Ragaszkodom**	Országut	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	**Mama räumt**
Szombat		Mária Veronika D.5.	**Fekete Mária VII. 4**	Francia szobalány	Démon	Ragaszkodom	**Országut**	**Mindig a nők**	Angyalt vettem	**Ábrahám jazz**
Vasárnap	d. u.	**János vitéz**	Gyurkovics lányok	Francia szobalány	**Légy jó mindh.**	**Ragaszkodom**	Hazajáró lélek	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	Faust (½4)
	este	**Bohémélet**	**Fekete Mária**	Francia szobalány	Démon B.	**Ragaszkodom**	Országut	**Mindig a nők**	**Angyalt vettem**	**Vig övegy**

Városi (4, 8). Ma d. u.: **Molnár és gyermeke.** — Vas. d. e. **Ábrahám jazzhangverseny (11).** — **Pesti (4, 8).** Szombatig: Nincs előadás. — Szombattól: Művészpár. — Vas. d. u.: **A szabad lány.** — **Terézkörúti (5, ¼10).** Naponta: Az ugynevezett szerelem. — Szerda, péntek, vas. este: **akcióban.** — **Pódium (½5, 9).** Naponta: Elő az okmányokkal! — Péntek: **akcióban.** — **Komédia (½5, ½9).** Naponta: Igy is mehet. — Ma d. u. és este, szerda, csütörtök, péntek: **akcióban.**

SZINHÁZAK MŰSORA

KEDD, NOVEMBER 1.

Operaház. A Rajna kincse. Wagner 4 képes zenedrámája (Némethy E., Relle G., Losonczy, Farkas, Maleczky, Somló) (A. 5. bérl.) (½8). — **Nemzeti.** Éljen az egyenlőség! Eötvös József 4 fv. vigjátéka (Csortos, Tasnády I., Kürthy, Zádor Gy., Timár, Gál) (N. I. 2. bérl.) (½8). — **Vig.** Francia szobalány. Deval 3 fv. vigjátéka (Somlay, Tolnay K., Vizváry M., Ráday, Szombathelyi B., Dénes) (8). — **Magyar.** Légy jó mindhalálig. Móricz Zsigmond 9 képes szinmüve (Vaszary P., Bihari, Simor E., Bánhidy, Bacsányi P., Keresztessy M., Földényi, Pataky, Szigeti) (K. bérl.) (8). — **Belvárosi.** Ragaszkodom a szerelemhez. Bókay János 3 fv. vigjátéka (Góth, Tahy A., Sennyei V., Mihályfi, Szilassy, Pálóczy, Vidor F.) (8). — **Kamara.** Keserü aratás. Catherine Turney 4 fv. szinmüve (Uray, Makay M., Lánczy M., Rápolthy A., Zala K., Szeleczky Z., Forgács) (8). — **Royal.** Mindig a nők kezdik. László Aladár 3 fv. vigjátéka (Dayka M., Peéry P., Kertész, Rátkai, László L., Haraszthy M., Boross) (½9). — **Városi.** Molnár és gyermeke. Raupach népdrámája (4 és 8). — **Andrássy.** Angyalt vettem feleségül. Vaszary János R. Dodgers 3 fv. zenés komédiája (Lázár M., Törzs, Bilicsi, Molnár, Gervay M., Fenyvessy É., Zayzon G., Szakáts) (8). — **Pesti.** Nincs előadás. — **Teréz-köruti.** Az ugynevezett szerelem. Claude Bonnet 5 képes vigjátéka (Gombaszögi E., Szepes L., Puskás, Ladomerszky M., Haraszthy M., Dán E., Fenyő, Primusz, Rácz V.) (5 és ¼10). — **Pódium.** Elő az okmányokkal (9). — **Komédia.** Igy is mehet (Salamon és Rott felléptével (½5 és ½9).

MOZIK MŰSORA

Átrium Filmszinház, II., Margit-körut 53. Tel. 154—024, 153—034. **Bánatos ucca.** Fősz.: Dita Parlo, Albert Prejean. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ½10; szomb., vas., ünnep ¼4, ¼6, ¾8, ½10.

City, V., Vilmos császár-ut 36—38. Tel. 111—140. **Bánatos ucca.** Fősz.: Dita Parlo, Albert Prejean. — **Mesebeli játékbolt** (Rajzfilm). Paramount és magyar hiradó. Előadások ¾6, ¾8, ¾10; szomb. vas. és ünnepnap ¾4-kor is.

Corso, Váci-u. 9. Tel. 18—28—18. Harry Baur, Pierre Renoir, Suzy Prim: **A zsarnok** (Alfred Neumann „Oroszország" c. szinmüve). — **Akik semmitől sem félnek** (Sportfilm). Magyar és Fox hiradó. Előadások szombat, vasár- és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ½10; a többi napon: ½6, ½8, ½10-kor.

Décsi, VI., Teréz-körut 28. Tel. 125—952 és 121—343. 2-ik hétre prolongálva! **A zsarnok.** Fősz.: Harry Baur. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: 6, 8, 10; szombat, vas., ünnepnap 4, 6, 8, 10.

Fórum Filmszinház, Kossuth Lajos-u. 18. Tel. 189—543, 189—107. 4-ik hétre prolongálva! **Robin Hood kalandjai.** Fősz.: Errol Flyn és Olivia de Havilland. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szombat, vasárnap és ünnepnap ½4, ½6, ¾8, 10.

Kamara mozgó, Dohány-u. 42. T. 1—440—27 és 1—359—67. **Bánatos ucca** (Dita Parlo, Albert Prejean, Inkijinoff). Hiradók. Előadások: 6, 8, 10; szombat, vasár- és ünnepnap 4, 6, 8, 10.

Palace, VII., Erzsébet-körut 8. Tel. 136—523. **Nyugat leánya.** Fősz.: Jeanette Mac Donald és Eddie Nelson. Paramount és magyar hiradó. Naponta: 11, 2, ½5, 7, ½10. Az első kettő mérsékelt.

Rádius Filmszinház, VI., Nagymező-u. 22—24. Tel. 122—098, 129—250. **Egy mozgalmas éjszaka** (Desiré). Fősz.: Sacha Guitry. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas., ünnep: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. — Vas. d. e. 11-kor matiné félhelyárakkal: **Zendai fogoly.**

Royal Apolló. Tel. 141—902, 342—946. **Katja** (Kék demon). Fősz.: Danielle Darrieux. Amerikai és magyar hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szomb., vas., ünnep: 4, 6, 8, 10. — Vasárnap d. e. 11-kor matiné félhelyárakkal: **Halálfejes lobogó.**

Savoy, Üllői-ut 2. Tel. 146—040. **Mégis ártatlan** (Danielle Darrieux). — **Le a kalappal!** (Szines trükk). Vas. d. e. ½11-kor: Matiné. Előadások: ½4, ½6, ½8, ½10; vas. ½2-kor is. Az első előadás félhelyárakkal.

Scala Filmszinház, Teréz-krt. 60. T. 114—411. **Férjfogás** (Loretta Young). Trükkfilmek, hiradók. Előadások: ¼6, ½8, ¾10; szom., v., ü.: 3-kor is. V. d. e. 11: 100 férfi 1 kislány.

Uránia Filmszinház, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel. 146—045. Prolongálva! **Hol voltál az éjszaka?** (Gusti Huber, Willy Fritsch). — **Táncoló ifjuság** (kisérőműsor). Magyar és Fox világhiradók. Előadások: 5, ¼8, ½10; szombat, vasár- és ünnep ¾3, 5, ¼8, ½10. Vasárnap d. e. 11-kor: Dr. Rády Elemér hirlapiró előadása: **„15 év a megszállott Felvidéken".**

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Borcsa Amerikában. Kisérő müsor (½2, ½4, ½6, ½8, ½10. D. e. ½10 és ½12: Ahogy tetszik. **Alkotás.** Asszony a válaszuton. Kisérő müsor (½2, ½4, ½6, ½8, ½10. D. e. 11: Tomi, a megfagyott gyermek). **Astra.** Szentpétervári éjszakák (¼2, ¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Borcsa Amerikában (Jobb t.: 3, 5, 7, 9; bal t.: 4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Borcsa Amerikában. Aggteleki cseppkőbarlang (½2, ½4, ½6, ½8, ½10). **Capitol.** Vágyak (Danielle Darrieux). Hiradó (½2 ½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Szerelmi vihar (Charles Boyer) (2, 4, 6, 8, 10). **Józsefvárosi.** Borcsa Amerikában. Hazug egér. Hiradó (½2, ½4, ½6, ½8, ½10). **Kultur.** Szentpétervári éjszakák. Fényes kisérő müsor (¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10). **Lloyd.** Mégis ártatlan (Naponta: 4, 6, 8, 10). **Nyugat.** A táncoló angyal. Buster, a vitaminkirály (2, 4, 6, 8, 10). **Odeon.** A táncoló angyal. Barátaink, az állatok (½2, ½4, ½6, ½8, ½10). **Orient.** Papucshős. Szines miniatür attrakciók (½2, ½4, ½6, ½8, ½10). **Otthon.** Uj audioscop. Stan és Pan: Ujjé, a hegyekben nagyszerü (¼2, ¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Rialtó.** Ujjé, a hegyekben nagyszerü. Audioscop (10, 12, 2, 4, 6, 8, 10). **Simplon.** Mégis ártatlan (Danielle Darrieux) (½2, ½4 ½6, ½8, ½10). **Studió.** Mégis ártatlan (Darrieux) (Naponta 11, 2, 4, 6, 8, 10. V. az első 2, hétk. az első 3 előadás félhelyárakkal. **Tiszti Kaszinó zártkörü filmszinháza.** Nov. 1-én: Három bajtárs. 2-án: Moziszünet. 3-án: Mi történt a paradicsomban (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** A táncoló angyal. Barátaink, az állatok (¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10). **Turán.** Borcsa Amerikában (Dayka, Mály). Csirketolvajok (2, 4, 6, 8, 10). D. e. 10 és 12: A biboros futárja.

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. keddi müsora. **9.30** Hirek. **10** Egyházi ének és szt. beszéd. **11** Szalonzene. **12** Harangszó, Himnusz, időjelzés, időjárás, vizállás. **12.10** Operaházi zenekar, közben kb. **12.45** Hirek. **1.40** Előadás. **2** Lemezek. **3** Mesék. **3.30** Homerosz énekkar. **4.15** Előadás. **4.45** Hirek. **5** Szalonzene. **6** Felolv. **6.30** Basilides Mária énekel. **7** Hirek. **7.10** Hirek szlovák és ruszin nyelven. **7.25** Lemezek, közben **7.50** Tóth Tihamér püspök előadása. **8.30** Zenekari hangv. **9.40** Hirek, időjárás. **10.30** Hirek angol és francia nyelven. **11** Hirek német és olasz nyelven, utána Himnusz. **12.05** Hirek. — **Budapest II. müsora.** **5.30** Gazdáknak. **6** Lemezek. **6.35** Francia lecke. **7.05** Lóversenyeredmények.

SPORT

A Hungária Szegeden pontot vesztett, de az élen maradt, mert több mérkőzést játszott

Az Ujpest nyolc, a Ferencváros hat gólt lőtt

A vasárnapi mérkőzések megkezdése előtt erősen zuhogó eső nagyon is éreztette hatását a mérkőzések látogatottságánál. A felázott talaj, a sikos füves pálya a nagy csapatok rutinosabb játékosainak kedvezett és igy nem csoda, hogy az *Ujpest* nyolc gólig, a *Ferencváros* pedig hat gólig jutott a góllövésben. Szegeden a *Hungária* pontot vesztett, ott azonban közvetlenül a meccs előtt nem esett, tehát a pálya talaja kifogástalan volt.

Ujpest eredményes játéka ezuttal is elsősorban *Zsengellér* gólképességére vezethető vissza. Négy gólt ő lőtt, egy ötödik, amely Szebehelyi öngólja, szintén Zsengellér lövéséből született meg, volt azonkivül még kapufája is. A *Ferencvárosnál* a kéthetes eltiltás után *Sárosi III.* két góllal mutatkozott be, különben eltiltott játékostársa, az ujpesti *Vincze* is egy gólt lőtt. A Ferencváros hat gólja után feladta a további küzdelmet és ekkor gyorsan elromlott az eredmény.

Értékes siker az *Elektromos* és a *Szolnok* győzelme, utóbbinál kinos feltünést keltett, hogy a mérkőzés után a *Bocskai* edzője a játékvezetővel összeveredett. A *Zugló* első győzelméhez jutott és ezzel el is került az utolsó helyről. Elmaradt a *Kispest—Nemzeti*-mérkőzés.

Nemzeti bajnokság: Ujpest—Budafok 8:1, Ferencváros—Taxi 6:3, Szeged—Hungária 1:1, Elektromos—Phöbus 2:0, Szolnok—Bocskai 1:0, Zugló—Salgótarján 2:1 és Kispest—Nemzeti elmaradt. — Sorrend: Hungária (9) 15, Ujpest (8) 14, Kispest (7) 13, Ferencváros (7) 12, Nemzeti (8) 11, Phöbus (9) 10, Budafok (9) 8, Szeged és Szolnok (8—8) 7—7, Taxi és Elektromos (9—9) 6—6, Zugló (9) 4, Bocskai (9) 3 és Salgótarján (9) 2.

Nyugati csoport: Budapesten Haladás (Szombathely)—Postás 3:0, Soproni FAC—Vasas 5:1, az UTE—Lampart mérkőzés Ujpesten elmaradt, Tokod—Rákoskeresztur 1:1, Pécsett Beszkárt—„DV“ 2:1, Győrött ETO—Tatabánya 1:1 és Budapesten Pénzügy—Alba Regia 6:4. — Sorrend: Haladás 16, Sopron 14, Lampart 11 pont.

Keleti csoport: Vácott Diósgyőr—Váci SE 3:0, Mezőturon Mezőturi AFC—Csepeli „WM“ 3:2, Budapesten Törekv.—Szegedi AK 3:1, Debrecenben BTC (Salgótarján)—DVSC 2:2, Csepelen Cs. Move—FTC 0:0, Pereces—Váci Remény 8:1 és Szentlőrincen Mávag—Szentlőrinc 2:1. — Sorrend: Diósgyőr 15, „WM“ 12, Törekvés 11 pont.

Az ünnepnap sportja.

Labdarugás. Nemzeti bajnokság: Ferencváros—Szeged, előtte Hungária—Nemzeti, Elektromos—Taxi, Ujpest—Salgótarján, Phöbus—Szolnok és Budafok—Kispest.

Vége az atléta-évadnak

Október utolsó vasárnapján bonyolitották le azokat az atlétaversenyeket, amelyekre eddig nem jutott megfelelő időpont. Az esős és szeles idő nem kedvezett a versenyeknek, de azért aránylag népes mezőnyök bizonyitották, hogy atléta volna elég, csak az irányitásból hiányzik a megfelelő lelkesedés és erélyt. A MAC margitszigeti pályáján tartották meg a Fóthy Samu emlékversenyt. A három számból, helyből távolugrásból, 200 méteres sikfutásból és diszkoszvetésből álló összetett versenyt *vitéz Balogh Lajos* (MAC) nyerte most már harmadizben és ezzel véglegesen övé is lett a vándordij. Balogh eredményei: 306 cm. 37.32 m. és 24.3 mp. A Mudin István emlékét megörökitő pentatlon versenyt *Szathmári Aba* (BEAC) nyerte 214 ponttal, távolugrásban 539 cm., gerelyvetésben 53.40 m., diszkoszvetésben 30.42 m., 200 méteren 26.2 mp. és 1500 méteren 4 p. 41.4 mp. eredménnyel. 2. dr. *Papp Pál* (MAC) 2509 pont. Ezenkivül még egy 5000 méteres verseny is volt. Ebben *Szabó Miklós* győzött 15 p. 10 mp. közepes eredménnyel.

Pestujhelyen egyórás futóversenyt rendeztek. A versenyt *Mauréry*, a rendező Pestujhelyi SC versenyzője nyerte 16. 295 m. eredménnyel. 2. *Godány* (Székesfehérvár) 16.230 m.

Magyarország szabadfogásos amatőr birkozóbajnokságai

A MBSz vasárnap rendezte a városligeti Nagycirkuszban országos szabadfogásos amatőr birkózóbajnoki viadalát, amelyet örvendetesen nagyszámu közönség élvezett végig. A legszebb mérkőzést *Fecske* MTE vivta, aki a 6-ik percben két vállra fektette az UTE verhetetlennek hitt *Tóth Ferenc* sokszoros bajnokbirkózóját. Kitünően szerepeltek még *Tóth István, Sóvári, Botond, Riheczki* és *Bóbis* is, akik a döntők folyamán mindkét ellenfelüket legyőzték. A bajnokság eredményei:

Légsulyban bajnok: Tóth István UTE, 2. Bús UTE. 3. Aranyi MTE. Pehelysulyban bajnok: Fecske MTE, 2. Tóth Ferenc UTE. Könnyüsulyban bajnok: Ferencz Beszkárt, 2. Tóth Miklós Beszkárt, 3. Káli L. Törekvés. Váltósulyban bajnok: Sóvári Husos, 2. Káli B. Törekvés, 3. Hunyadvári C. MOVE. Középsulyban bajnok: Botond Husos, 2. Kovács Bp. VSC, 3. Mohácsi Testvériség. Félnehézsulyban bajnok: Riheczky Mávag, 2. Pelérdi Beszkárt, 3. Hegedüs DVSC és nehézsulyban bajnok: Bóbis e. k. 2. Palotás BVSC és 3. Vitális Beszkárt.

LÓVERSENY

A Pestvidéki Versenyegylet első őszi versenynapja

Kedden kezdődik a *Pestvidéki Versenyegylet* őszi mitingje. Délben 12 óra 50 perckor futják a program első futamát. Érdekes versenyekre van kilátás. Még érdekesebb, hogy szinte valamennyi sikfutamban a legesélyesebb telivért *Kolonics Andor* lovagolja. A részletes program:

Első nap. November 1.

I. **Akadályverseny-hendikep.** 1500 P. 3200 m.
1 Issekutz **Cigánybáró** 70½
2 Bezzegh H. **Regős II.** 70
3 Gombolai E. **Tekergő** 65½
4 Bercsényi tüzérek **Szél** 63½
5 Adams **Bánom is én** 61½
6 Budap. v. **Gyöngyvér** 57½
Tip: **Bánom is én—Szél.**

II. **Hadseregi sikverseny-hendikep.** 900 P. 1000 m.
1 Kinizsi tüz. **Simpang** 74
2 Hadik husz. **Bakter** 70½
3 Bem lovas tüz. **Maros** 67½
4 Pécsi vonat. **Carmen** 65
5 Budapesti von. **Vesta** 62
6 Hadik husz. **Kiskún** 59
7 Jászkún husz. **Vihar** 58
8 Kinizsi **Czinka Panna** 50
Tip: **Máros—Carmen.**

III. **Gátverseny.** 1500 P. 2800 m.
1 Hitch Gy. **Idler** 70
2 Szigeti M. **Faun** 67
3 Győrffy M. **Signorina** 63
4 Kenderesi m. **Hadrian** 61
5 Kőrösi L. **Aratás** 61
6 Gr. Pejacsevich **Csilla** 61
7 Rubin S. **Drusza** 61
8 Br. Herzog A. **Medici** 60
Tip: **(Hadrian)—Idler—Faun.**

IV. **Katonai és urlovaslovak hendikepje.** 1000 P. 1600 m.
1 Klapka **Futó bolond** 60½
2 Bezzegh H. **Pandora** 57
3 Stielly W. **Csatártó** 56½
4 Jeney I. **Bokréta** 56
5 Szondy t. **Adisababa** 53
6 Hadik husz. **Limanova** 49½
7 Jász. **League of Nations** 48
8 Pauly H. **Gyergyó II** 46
9 V. Muhr. **Dugó-Dani** 40⅝
10 Pauly H. **Perepáty** 39
Tip: **Gyergyó II.—Dugó-Dani.**

V. **Nyeretlen kétévesek versenye.** 1000 P. 1000 m.
1 Fodor A. **Blagueur** 60
2 Lesvári ménes **Boario** 60
3 Erdőmajori **Találka** 58½
4 Br. Inkey **Hattyudal** 53½
5 Palotai istálló **Royales** 50
6 Székely A. **Libia** 48½
7 Borota M. **Mester** 47½
8 Fodor A. **Blaas** 47½
9 Dr. Gerster K. **Bajusz** 47½
10 Dr. Gerster **Goszpodár** 47½
11 Kertész S. **Pontos** 47½
12 Gr. Nádasdy F. **Fertő** 47½
13 Tekteji mén. **Vásárfia** 47½
14 Gr. Seilern **Danae** 46
Tip: **Bajusz—Blaas.**

VI. **Welter-hendikep.** 1000 P. 1850 m.
1 Adams D. **Fruit-Stall** 60
2 Palotai ist. **Argument** 59½
3 Szulányi ist. **Padisah** 59
4 Csernovits **Nicolette** 58½
5 Bezzegh H. **Pandora** 58
6 Hg. Festetics **Laguna** 54½
7 Vágássy I. **Bomba** 52½
8 Keitner J. **Blackie** 51½
9 Horthy I. **Kibocsátó** 50½
10 Kozuch F. **Mindenes** 49
11 Jeszenszky E. **Óhaj** 48½
12 Gombolai E. **Tékozló** 46
Tip: **Bomba—Csernovits-idom.**

VII. **Hendikep.** 1200 P. 1100 m.
1 Csernov. **San Francisco** 66½
2 Benson A. **Hindu** 64
3 Kozuch F. **Rojtos** 63
4 Horváth E. **Hó** 60½
5 Kőrösi L. **Kékes II.** 59
6 Gr. Berchtold **Tisane** 57½
7 Br. Herzog **Ave Caesar** 57½
8 Vásony B. **Rohanj** 56½
9 Szilassy L. **Aviso** 53
10 Palotai ist. **Argument** 53
11 Bem lovas **Brezova** 51½
12 Jurisich tüzérek **Baka** 51
13 Nardai A. **Hedie** 51
14 Bartos A. **Babvirág** 50½
15 Horváth E. **Sás** 50
16 Resava ist. **Arra való** 42½
17 Kertész S. **Trude** 39½
18 Szulányi **Szelim Pasa** 39
Tip: **Baka—Horváth-istálló.**

Az Urlovasok Szövetkezetének évzáró versenynapja

Az *Urlovasok Szövetkezetének* évzáró versenynapján hatalmas közönség volt szemtanuja az érdekes futamoknak. Nagy mezőnyök voltak és a favoritok mind a hét futamban lemaradtak. A fogadók zöme sokat vesztett. Természetesen voltak a versenynapnak szerencsés *nyerői* is. Igy elsősorban *Stielly Vilmos* hadnagy, aki — amint vártuk — *Resistával* megnyerte a *Megyeri nagy akadályversenyt* és győzelme révén egy versenylovat nyert, *Resista* tréningtársát: *Irunt*, melyet a jövőben az akadálypályán fog kihasználni. Jelentős nyerő volt *egy másodikhelyü versenylátogató* is, akinek 2204-es számu sorsjegyét a sorsolási versenyben kihuzták. Egy *Fütykös* nevü hároméves telivért, illetve pár perccel később a telivérért — *négyszáz* pengőt kapott. Az *Urlovasok Szövetkezete* számára egyébként jól végződött a versenynap, mert a géppénztárak *rekord-forgalmat* bonyolitottak le és végül a nagy nyerők közé tartoztak a *könyvesek*, mert *hét* favorit maradt le. A részletes eredmények:

Negyedik nap. Október 30. I. **Hoffmann Lipót emlékverseny.** (Gátverseny-hendikep, 2800 m.). 1. **Albusz** (Hutflesz), 2. Páncél (Szele). F. m.: Nepita. 2 h., 10 h. Tot.: 10:22, befutó 31. — II. **Megyeri nagy akadályverseny.** (4800 m.). 1. **Resista** (Stielly hd.), 2. Monopol (Horák), 3. Bánom is én (Tóth A.). F. m.: Csirkefogó (IV-ik), Regulus (V-ik), Samaritánus, Siva, Honvéd (elbukott). Ötnegyedh., fejh., 4 h. Tot.: 10:56, 28, 24, 23, befutó 470. — III. **Horthy Szabolcs emlékverseny.** (1850 m.). 1. **Dálnok** (v. Muhr száz.), 2. Gyergyó II. (Prehál), 3. Dólova (Máchánszky hd.). F. m.: Mindenes, Nincs több, Blackie, Limanova, Panama. 1 h., 1 h., ötnegyedh. Tot.: 10:47, 19, 30, 105, befutó 572. — IV. **Lesvári dij.** (1600 m.). 1. **Művész** (Kolonics), 2. Crataegus (Esch T.), 3. Agrippina (Schejbal). F. m.: Bon-Pas (IV-ik), Virulj (V-ik), Ereszd el (megkésett), Napoleon (állva maradt), Ábránd, Siber, San-Francisco, Indiana, Fricassée, Tigár. Nyakh., 5 h., 1 h. Tot.: 10:61, 22, 29, 33, befutók: 213 és 449. — V. **Sorsolási hendikep.** (1600 m.). 1. **Füttykös** (Gál), 2. Bokréta (Kolonics), 3. Dugó-Dani (Pfendler). F. m.: Bomba (IV-ik), Vacsora (V-ik), Mécs, Censor (megkésett), Dráma, Tékozló, Perepáty. Nyakh., félh., 2 h. Tot.: 10:61, 25, 25, 82, befutók: 239 és 1245. — VI. **Kétévesek hendikepje.** (1100 m.). 1. **Hajrá** (Dósai), 2. Zimankó (Csuta), 3. Amazon (Rózsa). F. m.: Pali (IV-ik), Hárfa (V-ik), Sanbloc, Lándzsa, Részes, Blagueur, Eldorádó, Szives, Nastja (állva maradt), Happy Boy, Máskor. Fejh., fejh., 1 és félh. Tot.: 10:124, 77, 25, 26, befutók: 806 és 1133. — VII. **Bucsu hendikep.** (1000 m.). 1. **Hindu** (Fetting A.), 2. Hó (Esch), 3. Pir (Keszthelyi). F. m.: Babvirág (IV-ik), Kundry (V-ik), Rejtvény, Pitypalaty, Üstökös, Fergeteg, Aviso, Minek? Sás, Széltoló. Nyakh., 3 h., nyakh. Tot.: 10:39, 38, 41, 45, befutók: 655 és 891.

Magyar lovak a freudenaui versenyeken

Nagy érdeklődés mellett zajlott le a *freudenaui* versenypályán a német és magyar lovak küzdelme. *Három* nagy versenyben indultak a magyar szinek német, osztrák és francia eredetü lovak között s bár győzelmet aratni nem tudtak, szégyent sem hoztak a magyar telivértenyésztésre. *Cabala* és *Dragonyos* jó szerepet játszottak a 2400 méteres *Herbst Moden Preis*-ben. *Dragonyos* gondoskodott az iramról, majd az egyenesben *Cabala* szökött az élre. Ekkor *Trollius* üldözőbe vette magyar ellenfelét és nagy küzdelem után rövid fejhosszal megverte. De *Wunderhorn, Blasius, Dragonyos* és az osztrák lovak *Cabala* mögött értek a célba. A *Gróf Henckel Hugó-emlékverseny*-ben *Octavianus* megverte a reás *Perosit*, a két nagyszerü német mögött alig egy félhossznyira végzett az alagi *Aldershot* és csak azután következett *Anekdote*, majd a többiek. Az *5000 méteres akadályverseny*-ben a francia származásu *Mademoiselle Deiri* megverte *Mérgest*, amely osztrák ellenfeleit megelőzve, második lett. A német *Royal Pantalion* elbukott. Jól szerepelt a freudenaui versenyeken Aldershot tréningtársa, *Amadeo* is: második lett *Florida* mögött az *Icy Wind-Rennen*-ben. A rendkivül érdekes versenyre Budapestről is sokan utaztak Bécsbe. Este Bécs főpolgármestere megvendégelte a magyar vendégeket.

TÖRVÉNYKEZÉS

Rendelet az ipolysági királyi járásbiróság felállitásáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny keddi száma közli az igazságügyminiszternek az ipolysági kir. járásbiróság felállitásáról szóló 41.000—1938. I. M. számu rendeletét, mely szerint a 7780—1938. M. E. számu rendelet 1. §-a alapján az ipolysági kir. járásbiróságot ujra felállitják. Az ipolysági kir. járásbiróság a balassagyarmati kir. törvényszék kerületébe tartozik és működését *1938 november 7-én* kezdi meg.

— **Sulyos itélet az OTI-csalók bünügyében.** Napokon keresztül tárgyalta a büntetőtörvényszék *Fonyódy-tanácsa* az Országos Társadalombiztositó Intézetnél elkövetett bűncselekmények bünügyét. *Fodor László* volt az ügy fővádlottja, aki az OTI segélyügyeinek számfejtési osztályán dolgozott mint tisztviselő. *Fodor Szilveszter Lajos* ügynökkel együtt száznál több esetben utaltatott ki hamis névre táppénzt, halálozási, szülési segélyt és a pénzen azután megosztoztak. A törvényszék csalásokért, okirathamisitásokért és megvesztegetésekért *Fodor Lászlót* kétévi és kéthónapi, *Szilveszter Lajost* pedig háromévi fegyházra itélte. Az ügynek még több vádlottja volt, akik a csalók segitségére voltak. Ezek közül *Somsai István* gyári munkást héthónapi börtönre, *Szabó Ferenc* laboránst, *Somsai Istvánnét, Szilveszter József* cipészt, ifj. *Turupoly László* műszerészt, végül *Szilveszter Lajos* elvált és jelenlegi feleségét egy-egy hónapi fogházbüntetésre itélték. Négy vádlottat a biróság felmentett. Az itélet még nem jogerős.

KÖZGAZDASÁG

Felkészülés az elsejei forgalomra

Keresik a tömörfejü káposztát.

Burgonyában élénk üzlet volt, a gyüjtött készletek fogyóban vannak. A nyári rózsa 7.90—8.50, az őszi rózsa 6.80—7.20, a Gülbaba 7.40—7.80, az Ella 6.20—6.80, a kifliburgonya 13—15 pengőért került forgalomba. A makói és győrvidéki tiszta zöldség 16 pengőig drágult, a vegyes zöldséget 9—12 pengőjével árusitották. A sárgarépa ára 6—8.50 pengőig mérséklődött. A leveles karfiolt minőség szerint 1.80—5 pengőjével értékesitették. A hütőházi elraktározásra alkalmas, tömör, keményfejü káposzta ára 6 pengőig szilárdult, a puha fejeket 1.80—3 pengőjével adták. Sok ázott zöldborsó került piacra 10—15 pengőjével. A jól beérett borszőlőt keresték, mire a csemegeszőlő ára 85 fillérig mérséklődött.

Élelmiszerárak kicsinyben

Marhahus: rostélyos, felsál kg. 170—280, leveshus 128—200. Borjuhus: comb 280—320, vesés 180—260. Juhhus: hátulja 160—200, eleje 120—168. Sertéshus: karaj 200—250, tarja, comb, lapocka 176—200, oldalas 156—180, szalonna zsirnak való 156—164, háj 166—176, zsir 168—170. Élő tyuk 240—360, csirke 100—250. Tisztitott tyuk 140—180, csirke 160—280, lud 130—170, ruca 130—170. Tojás: tea drb. 10—11, kilója 185—190, főző és apró 7.5—10, kilója 160—180. Halak: élő ponty 140—180, jegelt 100—140. Tej literje 30, tejfel 100—120, teavaj 320—340, pasztőrözött 340—360, tehénturó sovány 50—70. Kenyér: fehér 42—46, félfehér 34—38, félbarna 32—34, barna 20—22. Szárazfőzelék: bab 36—52, borsó 40—46, lencse 56—96. Zöldségfélék: burgonya Gülbaba 10—12, nyári rózsa 10—12, Ella 8—10, makói vöröshagyma 12—16 fokhagyma 30—40, fejeskáp. 7—10, kel 8—14, savanyukáp. 26—32, vegyes zöldség 16—24, kalarábé 12—20, sóska 20—28, paraj 20—32, zöldbab 30—70, tök 8—12, zöldpaprika 24—70, karfiol 8—14, zöldborsó 30—70 tengeri 3—7. Gyümölcs: alma 60—140, közönséges 40—72, körte nemes 75—160, szőlő 30—140, gesztenye 52—100, birsalma 32—80.

Hivatalos terményárfolyamok

Hivatalos buzaárfolyamok. Tiszavidéki 77 kilós 20.40—20.55, 78 kilós 20.60—20.75, 79 kilós 20.80—20.95, 80 kilós 20.90—21.05, felsőtiszai 77 kilós 20.35—20.50, 78 kilós 20.55—20.70, 79 kilós 20.75—20.90, 80 kilós 20.85—21.00, duna-tiszaközi 77 kilós 20.35—20.45, 78 kilós 20.55—20.65, 79 kilós 20.75—20.85, 80 kilós 20.85—2095, fejérmegyei 77 kilós 20.50—20.60, 78 kilós 20.70—20.80, 79 kilós 20.90—21.00, 80 kilós 21.00—21.10, dunántuli 77 kilós 2.40—20.50, 78 kilós 20.60—20.70, 79 kilós 20.80—20.90, 80 kilós 20.90—21.00.

Egyéb hivatalos árfolyamok. Rozs: pestvidéki 14.90—15.00, más szárm. 14.90—15. **Tak.-árpa:** elsőrendü 18.40—18.60, középmin. 18—18.20. **Sörárpa:** kiváló 21—21.75, prima 20—21, sörárpa 19.50—20. **Zab:** elsőrendü 19.30—19.40, középmin. 19.20—19.30. **Tengeri uj:** tiszántuli 13.10—13.25, egyéb áll. 13—13.10. **Örlemények:** korpa 12.80—13, 8-as liszt 15.80—16.

Értékpiac

A mai értéktőzsdén a holnapi ünnep ugyan a forgalmat némileg csökkentette, az alaphangulat ma is szilárdságra hajló volt s a papirok árfolyama javult. Az utótőzsde jól tartott. A Kőszén 5.50, Gschwindt 5, Rima 2.15, Bauxit, Cementia, Kohó, Georgia, Izzó, Dreher, Pamut és Chinoin 1 pengővel javult.

A bankpapirok magánforgalmában néhány tájékoztató árfolyam (zárjelben a legutóbbi árak): Kereskedelmi Bank 63—64.50 (60—61), Hitelbank 45 (43—44), Pesti Hazai 58—60 (57) pengő.

A járadékpiacon az 1914. évi fővárosi kötvény 0.75 pengővel javult, az 1927. évi tipus tartott.

A nem jegyzett kötvények közül leginkább a Népszövetségi Kölcsön egyes cimleteinél volt forgalom, kissé javuló árak mellett.

Részvényárfolyamok

(Zárjelben a zárlat és az áremelkedés [+], vagy esés [—] mértéke a tegnapi zárlathoz képest. A zárlat utáni = jel azt mutatja, hogy tegnap óta az árfolyam nem változott, ha jelzés nincs, ugy nem volt kötés az előző napon.)

Nemzeti Bank 167 (167, +2), Budapesti Gőzmalom 12.50—12.75 (12.50, +0.50), Hungária Gőzmalom 27.90 (27.90, —0.10), Bauxit 259.75—256 (256, +1), Borsodi Szén 14.50—13.75 (13.75, —0.75), Cementia 119.50 (119, +1), Kohó 28.50—29 (29, +1), Aszfalt 10 (10, +0.20), Kőszén 356—350 (352.50, +5.50), Nagybátonyi 43.25 (43.25, =), Salgó 36.10—36.80 (36.70, +0.80), Urikányi 46.50—45.70 (45.80, +0.30), Fegyver 59—60 (59.90, =), Ganz 24.95—24.65 (24.70, +0.30), Acél 31.50 (31.50, +0.50), Rima 100—101 (100.40, +2.15), Nasici 74.90—74.10 (74, +0.25), Tröszt 70—70.70 (70.20, +0.35), Délcukor 70.50—71.50 (71, —0.50), Magyar Cukor 110—111.90 (110, —1), Georgia 22.25—21.75 (21.75, +1), Izzó 146 (146, +1), Dreher 141—141.50 (141, +1), Gschwindt 731—729 (730, +5), Polgári Sör 125—126 (125), Pamut 34.50—35 (34.50, +1), Chinoin 16 (15.50, +1), Flóra 15.50—16 (15.50, =), Szikra 150—155 (153, =), Brassói 28 (28), Ruggyanta 79.75—78.50 (78.50, =), Vasutforgalmi 23—22.80 (22.80, +0.30), Telefon 10.80—11.70 (11.50) pengő.

Záloglevelek és kötvények. Leszámitoló Bank 7.5 százalékos dollár 82.50—83 (82.50) pengő.

Fővárosi kölcsön. 1914. évi 309—310 (309.50) pengő, 1927. évi 81.375—81.75 (81.25) százalék.

Valutazárlat. Font 16.15—16.35, Belga 57.30—57.90, Kanadai dollár 332.00—337.00, Cseh 7.50—10.00, Dán 72.05—72.85, Dinár 7.15—7.70, Dollár 338.60—342.60, Frank 9.00—9.20, Holland 184.50—186.50, Zloty 60.00—61.40, Lei 3.00—3.45, Leva 3.00—3.60, Lira 16.90—17.90, Norvég 81.10—82.00, Svájci fr. 76.90—77.80, Svéd 83.15—84.05 pengő.

Devizazárlat. Amsterdam 184.90—186.50, Athén devizacomp. 3.025—3.055, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 57.49—57.93, Bukarest 3.41—3.44, Istanbul 268—271, Kopenhága 72.25—72.85, London 16.175—16.325, Milano 17.66—17.8864, New York 340—342.60, Oslo 81.30—82.00, Párizs 9.04—9.14, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 83.35—84.05, Varsó 63.75—64.25, Zürich 77.10—77.80 pengő.

Zürichi devizazárlat. Berlin 176.40, Amsterdam 239.65, New York 440.50, London 20.985, Párizs 11.735, Milanó 23.1625, Prága 15.15, Bukarest 3.25, Varsó 82.87, Brüsszel 74.475.

DOKTOR JORDÁN

REGÉNY

IRTA M. KATONA ILONA **(58)**

— Nem tudom, hogyan, de egyszerre huszan, aztán vagy ötvenen jöttek. Egy-kettőre kitudták, hogy kik csinálták a megcsufolásukat. Berontottak a kocsmába, lőttek. Erzsi, jaj szegény Erzsi, de hamar kötheted fejedre özvegyi kendődet!

Felsikoltottam.

Már akkor mindenfelé hangok morajlottak az éjszakában. Durva kiabálás, asszonysirás, futás.

Most se tudok visszaemlékezni, mi volt aztán. Csak másnap láttam Andrist véres mellel, halottsárgán. És harmadnapon a sirja mellett álltam, némán, összeszoritott szájjal, egyetlen könnycsepp nem fakadt a szememből. Csak reszkettem, mint valami büvöletben és magam elé suttogtam.

— Mingyárt mingyárt fel fogok ébredni! Csak egy egy kicsit kell kibirnom ezt a szörnyüséget.

Fekete kendő volt a fejemen, mint az özvegyasszonyoknak. Szentpáliné fogta a kezemet és hozzámhajolt.

— Holnap hazamegyünk, Erzsikém. Elfelejtesz mindent, ezt a szörnyüséget. Csak most légy erős, nyugodt.

Erős voltam és nyugodt. Mert bizonyos voltam benne, hogy csak álmodom. Álomban mentünk a vonathoz is.

Mikor már messze futott velünk a kocsi, akkor tértem magamhoz, egész testemben rázott a hideg. Fogaim összeverődtek és forgott velem a világ.

Jó volt, hogy van valaki velem, aki most erősebb nálam. Szentpáliné vette le a fejemről fekete kendőmet, amiben elindultam. Simogatta a hajamat. Kinyitotta a táskánkat, elővette régi, összelapult kalapomat, a fejemre tette. Ránéztem, csodálkozva, mereven.

— Ugy-e, hogy csak álmodtam?

Bólintott.

Hozzámhajolt és nagyon komolyan mondta:

— Doktor Jordán Erzsébet, vár a kötelesség. A betegeid, a jövőd!

Felébredtem.

Végigsimitottam a homlokomat, kiegyenesedtem.

A vonat robogott velünk a város felé.

. . . Aki megérkezett, az már doktor Jordán volt, a szerény, szorgalmas, magános életü orvosnő.

Hangtalan megegyezéssel egyetlen szót se beszéltünk álomszerü házasságomról. Anyámat nem akartam vele felizgatni, hivatásom visszavonhatatlaiban nem volt szükségem rá.

Senkinek se tünt fel, hogy egészen fekete ruhában járok, eddig se tobzódtam a szines holmikban soha.

. . . Csak néha, ha volt egy szabad órám, sietve osontam a temetőbe. Megálltam egy gondozatlan, magányos sirnál és lopva letettem rá a kis virágcsokrot, amit magammal hoztam.

Két meleg könnycsepp is hullott rá. Ennyit megérdemelt tőlem az, akinek sohase állhatok meg a sirja mellett, pedig jó, becsületes szive talán ugy szünt meg dobogni, hogy akkor is rám gondolt.

Olyan furcsa és zavaros lett a világ, mintha idegenben élnénk. A kórházban egész csapat uj orvost találtam, akik ugy néztek rám, mint betolakodóra. A házat is egészen felforgatták a lakók és anyám tehetetlenül járkált közöttük.

— Már csak két szobát hagytak meg nekünk, — panaszolta belefáradva a küzdelembe, amit elmenetelünk óta folytatott.

Hallottuk, hogy az állami hivatalok megüresednek, a magyar tisztviselőket elbocsátják, idegenek ülnek a helyükre. Pénz nem volt a házban, nekem kellett a bankba mennem, hogy a leire átszámolt kis betétből kivegyek. Ez is anyám pénze volt, Szentpálinénak nem folyósitották a nyugdiját, ami az ura után járt volna.

Egyik reggel magához intett a méltóságos asszony.

— Erzsikém, eladom a két régi berakásos szekrényt, — mutatott rá két szép, művészi butordarabra, amelyeket mindig bámulva néztem.

— Porcellánok is vannak benne, amiket talán soha többé nem használhatok, most meg pénz kell. Nem fogadhatom el, hogy anyáddal együtt te tarts. Ebből elég volt. Azt reméltem, hogy vissza tudom adni, de most már nem hiszem.

— Talán mégsem kellene, — vetettem ellen, de Szentpáliné nem hallgatott rám.

— Már érdeklődtem is, hol lehetne legügyesebben eladni. Valami uj üzlet hirdeti magát, hogy repatriálóktól jutányosan vesz át nélkülözhető butordarabokat, képeket, porcellánokat. Valami fantázianeve van, már nem emlékszem rá.

Mostanában mindenféle uj üzletek keletkeztek. A régiek cégtábláit is nagyrészt megváltoztatták, mert magyar nevüket nem volt szabad többé használniok, uj, ráparancsolt formában meg maguk nem kivánták. Tele volt a főutca Riviera, Bonbonier, Titanic, Hawai és másefféle cégjelzésü üzletekkel, ahol ugyanazok az emberek árultak ugyanazokat a cikkeket, mint régen, csak valamivel kopottabbak és szomorubbak voltak, mint azelőtt.

Ilyen volt az uj üzlet is, ahová Szentpáliné kérésére el kellett mennem. Csakugyan a repatriálók szomoru csoportjának a kiaknázója volt az intézmény.

Beléptem a helyiségbe. Két csinos uriasszony állott a pult előtt. Ezeknek és férjeiknek a neve már napokkal előbb benne volt a helyi ujságokban a repatriálók névsorában. Ők is utrakészen állottak a többiekkel együtt, csak a napot várták, amelyet kijelölnek nekik az indulásra.

A két szomoru tekintetü uriasszony közül az idősebbik éppen néhány darab papirpénzt tett a táskájába, a másik figyelve nézett egy üvegfalu irodahelyiség felé, ahonnan csengő női hang hallatszott.

(Folytatjuk.)

A gazdasági válság elpusztitotta a vagyonadófizetők felerészét

A vagyonadó hozama nem nagy, ez az adónem nem is jelentős. 1936-ban 8 millió pengőt vetettek ki e cimen másodfokon a pénzügyi hatóságok, ami még az egyenesadók sorában sem nagy összeg. De az, hogy 1929-ben még 13 millió pengő vagyonadó folyt be, már a válságot mutatja. — Az adóstatisztika igy igen érdekes tükörképévé válik a válságnak a vagyon értékelésében bekövetkezett változás szempontjából. — Ehhez azonban azt kell előrebocsátani, hogy *a vagyonadóalap csak a természetes személyek kezén levő vagyont éri el;* a jogi személyek közül csak kevesen és nem is a jelentékenyek szerepelnek itt, igy a legeltetési társulatok és ehhez hasonlók. A vagyonadóalap tehát nem jellemző az országban számbavehető egész vagyonra, hanem annak csak egy részére. Jellemző ebből a szempontból, hogy például az ipar üzemi tőkéje 1936-ban a vagyonadó céljaira történő bevallásában 314 millió P-vel szerepel, holott az ipari r.t.-ok összes nyers vagyona ekkor három milliárd pengőt meghaladt és ennek a felénél többre rugott azok saját vagyona, vagyis alaptőkéje és tartalékai együtt. — De a vagyonadónál csak az egyéni ipari vállalatok szerepelnek, a részvénytársaságok nem.

A vagyonadó alsó határa olyan adózóknál, akik jövedelmi adót fizetnek, 5.000 pengő, másoknál 25.000. — Ez pedig azt jelenti, hogy például a gazdák csak mintegy 40 kat. hold körül vagy épen ezen felül kerülnek be a vagyonadófizetők közé. — A magánvagyonnak igen széles körei tehát adómentesek, a vagyonadófizetők számában a válság évei alatt beállott nagy hullámzást pedig az idézte elő, hogy a forgalmi értékek csökkenésével nagyon sok kis adózó esett ki az adófizetők sorai közül.

Az adófizetők számának a hanyatlása a válság évei alatt rendkivül nagy volt. 1929-ben számuk (263.862) meghaladta a negyed milliót, a válság után százötvenezernél is kevesebb (145.387), ami csak 55%-a az 1929. évi állománynak. Sajnos 1929-ből az adózók számát nem ismerjük vagyonnemek szerint, de abból, hogy a fővárosban az adózók száma nem csökkent, hanem egy árnyalattal még emelkedett is — 34.266 főről 35.163 főre —, joggal következtethetünk arra, hogy első sorban a *gazdaközönség elszegényedése idézte elő a nagy változást.*

A megadóztatott vagyon értéke nem hanyatlott olyan nagy mértékben, mint az adófizetők száma. — Természetes következése ez annak, hogy a vagyonadófizetők közül a viszonylag legszegényebb rétegek estek ki, a nagy vagyonok ellenben még az értékcsökkenés után is bent maradtak az adó alanyai között. Sőt ebből még az az érdekesség is előállott, hogy a válság után a megadóztatott átlagos vagyon nagyobb volt, mint előtte, mert a kisadózók kiesvén, a nagy adózók vagyona még az értékcsökkenés után is nagyobb átlagokat eredményezett, mint régen a nagyok a kicsinyekkel együtt.

Az adózók bevallott vagyonának értéke 1929-ben összesen 11.1 milliard pengő volt. Ezt 925 millió pengő levonható tartozás terhelte és igy a megadóztatott vagyonadóalap 10.1 milliárd pengőre rugott. A bevallott vagyon ettől kezdve egészen 1936-ig szakadatlanul csökkent, csak a csökkenés mértékében állott be változás, mert 1936-ban 1935-höz képest már csak egynéhány millió pengőnyi további hanyatlás jelentkezett. Ez is olyan módon, hogy a vidéken még az 1936-os év is zsugorodást hozott, Budapesten ellenben már némi emelkedést.

1936 végén 7.2 milliárd pengő volt a bevallott vagyonadóalap, ezt 1.034 millió pengő adósság terhelte, vagyis a tényleg megadóztatott vagyonadóalap összege valamivel felül volt 6.1 milliárd pengőn. *Ez az 1929-es évhez képest 40 %-os csökkenést jelent;* ugyanekkor a bevallott összes vagyon értéke 35 %-kal csökkent. A vagyont terhelő és az adóalapból levonható tartozások összege pedig 7 év alatt 9 %-kal emelkedtek.

A csökkenés mértéke Budapesten sokkal kisebb volt, mint vidéken. Ez érthető, mert a válság legelsősorban a mezőgazdaságot támadta meg, s a vidéken a mezőgazdasági vagyonadó a döntő.

Uj evangélikus templomot szentelt fel Raffay Sándor püspök a Magdolnavárosban

(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)

A főváros legszegényebb kerületében, a Magdolnavárosban — az egykori Angyalföldön — husz évi gyüjtőmunka után most készült el a szép, uj evangélikus templom a Fóti-ut és a Taksony-utca sarkán. A templomot a főváros evangélikus társadalmának és az egyháznak vezetői és igen nagy hivősereg jelenlétében szentelte fel *Raffay Sándor* bányakerületi evangélikus püspök. Jelen volt az ünnepségen báró *Radvánszky Albert* titkos tanácsos, egyetemes egyházfelügyelő, *Schuler Dezső* alpolgármester, *Felkay Ferenc* fővárosi tanácsnok, *Traeger Ernő* miniszteri osztályfőnök és igen sokan az egyházi és közélet vezetői közül.

Raffay Sándor püspököt, az egyház világi elnöke, *Tomcsányi Vilmos Pál* v. miniszter és *Láng Gusztáv,* a Luther Szövetség elnöke fogadták és köszöntötték. *Sándy Gyula* műegyetemi tanár, a templom tervezője adta át az uj templom kulcsait a püspöknek, aki magas szárnyalásu beszéd keretében szentelte fel az uj templomot.

— Ez a templom nem egy felekezeté — mondotta többek között a püspök —, hanem Jézus Krisztusé, a keresztény igazságé, melynek utja az Üdvözitőhöz vezet. *Megáldom a főváros népét is, bármely templomba járjon, forrjanak össze testvérszeretetben, hogy a nagy itélet napján Isten ne osztályozza őket mint bünösöket.* Vezesse Isten a reménység kapujába érkező édes, szép hazánkat és nemzetünket a szenvedések pusztáján keresztül jobb jövendők igéretföldjére és minden szenvedésért a jobb jövendő adjon neki vigasztalást.

Kemény Lajos esperes prédikált és imádkozott, hogy az elszakitott magyar testvérek szenvedését röviditse meg az Isten. Az istentisztelet után diszközgyülés volt, melyen elsőnek *Radvánszky Albert* egyetemes felügyelő szólalt fel. *H. Gaudy László* hitoktató a templomépités történetét isme[illegible]te, *Raffay püspök* pedig köszönetet mondott mindazoknak, akik a 20 éves munkából kivették részüket.

Megszilárdult a ferencvárosi sertéspiac

A soványsertésüzlet továbbra is gyenge.

Mindvégig tartott irányzatu volt a hétfői ferencvárosi sertésfővásár. Az uradalmi 1—2 fillérrel javult. A szedett minőségek változatlanul tartották árnivójukat. A sonkasertés javult 1 fillérrel. Ugyszintén a huspiac is 2—2 fillérrel jobb árat jegyez a multhetinél. A fehérárupiacon a háj 4 fillérrel olcsóbbodott.

Az összes kinálat 5587, amiből elkelt 5256, eladatlan maradt 331 darab. Angol volt 2098. Árak: Ia uradalmi 340 kg. felül 112—114 fillér. IIa uradalmi 340 kg. alul 106—110 fill. Szedett Ia 107—110 fill. Szedett IIa 104—106 fill. Szedett silány 96—102 fillér. Öreg Ia 102—105 fillér. Öreg IIa 94—98 fillér. Angol tőkesertés 102—104 fillér. Angol sonkasertés Ia 102—106 fillér. Angol sonkasertés IIa 94—98 fillér. Szalonnás félsertés Ia 148—150 fillér, IIa 146—148 fillér. Félhus 154—156 fillér, IIa 152—154 fillér. Szalámihus 144—146 fillér. Hátszalonna 28 kg. 148 fillér. Három darabos szalonna 146 fillér. Háj 148—150 fillér. Belföldi zsir nincs jegyezve. Márkás exportzsir 150—155 fillér. Bél és gyomor 120—130 fillér.

A soványsertéspiac továbbra is üzlettelen. Választott malacokra egyáltalán nincs vevő. Az árak névlegesek. Védőoltásokkal ellátott és ivartalanitott mangalica párja 40—50 kg. 105—110, 60 kg. 104—107, 80 kg. 95—100, 90—120 kg. 100—105, 120—140 kg. 100—105, 140—160 kg. 100—104, 160—200 kg. 96—100, vál. malac 120, vál. malac szimultánozott 130 fillér.

A csepeli piac árjegyzései

Konyhakertészeti tömegcikkek. Gyökérzöldség vágva 10—16, zöldjével 7—12, vegyes zöldség 7—12, levesbe való sárgarépa 8—10 P. Fejeskáposzta 2.50—8, kelkáposzta 4—8, vöröskáposzta 8—13, főzeléktök 5—8, sütőtök 6—8, hegyes paprika 8—20, nagy 16—38, paradicsom paprika 24—40, paradicsom 12—20, zöldbab 24—45, kifejteni való 16—26, zöldborsó 10—26, tisztitott paraj 10—18 P.

Hagymapiac. Makói vöröshagyma 9.50—10.50, makói faju más vidéki 7.50—9, zittaui és erfurti faju 8—9, piros 12—15 P. Makói fokhagyma 16—20, más vidéki 8—15 P.

Tojáspiac. Friss ládaáru 158—160, friss kosáráru 160—162, friss lámpázott tojás 161—162, friss apró tojás 134—138, főzőtojás 153—156, meszes tojás 140—141 fill. kg.

Baromfipiac. Élő baromfi: tyuk 1 drb. 280—380 fill. Sulyra 120—135 fill. kg. Csirke, rántani való 1 drb. 120—250 fill. Sulyra 150—165 fill. kg. Csirke, sütni való 1 drb. 120—200 fill.

A gazdatiszti kar köszönete a földmivelésügyi miniszternek. Ismeretes, hogy a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete sürgős felterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszterhez a fegyvergyakorlatra bevonult gazdatisztek szolgálati viszonyának szabályozása tárgyában. A gazdatiszti kar körében nagy megelégedést keltett, hogy a földmivelésügyi miniszter nem csak meghallgatta az egyesület kérését, de azonnal intézkedett is és a gazdatisztek érdekeit messzemenően védő rendeletet adott ki. Ebből az alkalomból kifolyólag a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete táviratilag fejezte ki köszönetét *Sztranyavszky Sándor* földmivelésügyi miniszternek gyors intézkedéséért.

Fizetésképtelenségek októberben. Az OHE közlése szerint a fizetésképtelenségi esetek száma az előző hónaphoz is, az előző év októberéhez képest is számottevőbb, mintegy 30 százalék körül mozgó *emelkedést* mutat. Ezzel szemben csekélyebb emelkedés állapitható meg a tartozásösszegek nagyságában, ami arra mutat, hogy a felmerült ujabb fizetésképtelenségi esetek legnagyobb része kisebb gazdasági jelentőségü. Az októberi fizetésképtelenségi esetek összehasonlitó kimutatását az alábbi táblázat tünteti fel: Kényszeregyesség száma 1938 okt. 61 millió P, 1938 szept. 44 millió P, 1937 okt. 44 millió P. Magánegyesség száma 1938 okt. 17 millió P, 1938. szept. 7 millió P, 1937 okt. 13 millió P. Csődök száma 1938 okt. 7 millió P, 1938 szept. 2 millió P, 1937 okt. 4 millió P. Kényszer- és magánegyességek összpasszivuma 1938 okt. 2.5 millió P, 1938 szept. 1.4 millió P, 1937 okt. 1.8 millió P.

A nagykanizsai zsirárak ügyében az ipartestület husiparosszakosztálya elhatározta, hogy a zsir árát az eddigi 2 pengőről 1.92 pengőre szállitja le. A hatósági árvizsgálat ettől függetlenül tovább folyik, mert ez a leszállitás nem felel meg a tényleges árhelyzetnek.

Kényszeregyességi ügyek. A budapesti törvényszék *Erdős Sándor* (Lehel-utca 70.) kötszövőgyártulajdonos és *Kertész István* (Andrássy-ut 53.) drogista kényszeregyességi ügyében az egyességet jóváhagyó végzést jogerőre emelte. — A *pécsi* törvényszék megindította a csődönkivüli kényszeregyességi eljárást *Klein Dezső* pécsi be nem jegyzett rőfös, rövidáru-, kötött- és szövöttárukereskedő ellen. Vagyonfelügyelő dr. Boldog Lajos.

Termény- és árupiac

A hétfői gabonatőzsde irányzata gyengén tartott volt.

A határidős piacon a márciusi rozs 8, a májusi tengeri 12 fillérrel olcsóbbodott.

A készárupiacon buzában a kinálat továbbra is szük keretek között mozog.

A rozspiac továbbra is üzlettelen.

A takarmánypiacon zab iránt élénk a kereslet. Az uj tengeri hivatalos jegyzését a mai nappal megkezdték 13—13.25 pengős árakon.

A készárupiacon buza változatlan, rozs 10 fillérrel olcsóbb, árpa, zab, tengeri változatlan.

A határidős piac mai árkerete: rozs márciusra 15.95—16.03 (zárlat 16—16.02), májusra 16—16.10 (16.12—16.14), tengeri májusra 15.62—15.70 (15.62—15.63) pengő.

Leszámoló árfolyamok: márciusi rozs 16, májusi rozs 16.10, májusi tengeri 15.60 pengő.

A terménypiac árjegyzései

Tényleges üzletkötések. Tengeri: 300 mm. 14.50 Bp. par. dec.-jan., 150 mm. 13.05 Bp. par. Dunántul, 300 mm. 13.10 Bp. par. Hajdu. **Lucerna:** 25 mm. 305.— Budapest fehér bárcás, 6 mm. 233.— állomás minta szerint, 3 mm. 230.— Budapest minta szerint, 15 mm. 255.— állomás minta szerint, 15 mm. 230.— Budapest minta szerint, 5 mm. 220.— Budapest, 4 mm. 195.— állomás. **Lóhere:** 10 mm. 107.— Budapest minta szerint, 6 mm. 94.— Budapest. **Csillagfürt:** 150 mm. 12.87 Somogy.

Magvak és hüvelyesek. Fehér köles 18—22, vörös 17—18, egyéb 16.50—17, káposztarepce 24.25—24.50 Bp. par., kék mák 140—145, borsó Viktória ster. 18—19.50, zöld (expresz) ster. 18—19.50, lencse nagyszemü ster. 36—43, középszemü ster. 24—30, kisszemü ster. 22—24, fehér hosszubab 35—36, fehér szokványbab dunai 28—28.50, dunántuli 27.50—28, felsőmagyarországi 27—27.50, gömbölyü fürjbab 28—29, hosszu fürjbab 27—28, barnabab 27—27.50, lucernamag nyers arankás 215—255 feladóállomásról, fehér bárcás 20 q-nál több 302—306 Budapestről, lóheremag nyers arankás 100—108, biborheremag 75—82, bükköny tavaszi 16.50—17, szöszös 36—38, csillagfürt fehér, lapos 11.25—11.70, száritott répaszelet 8.50—10.00 feladóállomásról.

A budapesti lisztárjegyzőbizottság árjegyzései 1938 október hó 21. Az 1938. évi gabonából készült őrlemények. **Buzaliszt:** Dara 38—39, 0gg 37—38, 0g 37—38, 0f 37—38, 2gg 36—37, 2g 36—37, 2f 36—37, 4-es 34.50—35.50, 5-ös 33—34.50, 6-os 29.75—31.00, 7-es 20.75—22.75. **Rozsliszt:** 0-ás 30—31, 0/I. 27.25—28.25, I. 22.50—23.50, II. 19.50—21.50. Az árak aranypengőben 100 kg-ként a szokásos malmi feltételekkel P-től P-ig helyt Budapest, legalább 60 zsákra értendők.

Erőtakarmány. Árpakorpa 14.25, gabonamoslék 15.50, buzakonkoly 12.50, cirokmag 12.50, konkolydara 13.50, lenmagpogácsa 16.25, kókuszpogácsa 14, napraforgópogácsa 14.50, repcepogácsa 11.50, tökmagpogácsa 17, malátacsira 10, melasz 8, rozskonkoly 12.50, halliszt 45, borsókorpa 12.50, borsótak. liszt 14.50, darált köleshéj 5.50, malombükköny 14.50. Az árak budapesti paritásban értendők.

Paprikapiac. Csipősségmentes csemege 4.10, csipősségmentes édesnemes 3.70, csemege 3.90, édes nemes 3.50, félédes 2.80, rózsa elsőrendü 2.10, másodrendü 1.10, harmadrendü 1.10. Az árak Szegeden és Kalocsán raktárból értendők.

Az ország áruraktáraiban tároló készletek. M. kir. vámmentes kikötő: buza 246101, rozs 38907, árpa 4200, tengeri 3546, Magy. Leszámitoló- és Pénzváltób.: buza 287269, rozs 16334, árpa 982, zab 2600, tengeri 10111, liszt 283, Lujza gőzmalom: buza 121510, rozs 2877, árpa 20, zab 150, tengeri 710, budapesti készlet: buza 654880, rozs 58118, árpa 5202 zab 2750, tengeri 14367, liszt 283, pestmegyei raktárakban: buza 50069, rozs 3999, árpa 1032, zab 5024, liszt 425, korpa 105, felsőtiszai raktárakban: buza 353266, rozs 50083, árpa 9929, zab 1076, tengeri 16694, liszt 3715, tiszavidéki raktárakban: buza 679822, rozs 36037, árpa 3332, zab 1044, tengeri 11817, liszt 111, korpa 448, dunántuli raktárakban: buza 624192, rozs 22419, árpa 17361, zab 5020, tengeri 4911, liszt 32, korpa 1065, összesen: buza 2362229, rozs 170656, árpa 36856, zab 14914, tengeri 47780, liszt 4566, korpa 1618.

Gabonaforgalom okt. 27-től okt. 28-ig Budapestre vasuton és hajón. Buza érk. 20222, elszáll. 61907, rozs érk. buza 1319, tengeri érk. 242.

Az árupiac árjegyzései

Budapesti husvásár. Készlet: 160 nagymarha (eladás 120), 1 növendékmarha (1), 310 borju (230), 170 birka (140) drb. Az irányzat közepes. Árak: tehén egészb. 126, hátulja 132—136, eleje 110—120, ökör egészb. 130—136, hátulja 148—154, eleje 122—126, ökör és tehén egészb. 108—124, hátulja 110—130, eleje 106—116, csontozni való 90—100, borju ölött bőrben Ia 162—172, IIa 152—160, borju eleje 130—136, lebőrözött 130, hátulja Ia 188—196, IIa 180—186, juh Ia 90—100, IIa 60—88, zsiger 74—80, faggyu 50—96, csont 30—40, marhafej 150—200, orr és köröm 80, láb 4 drb. 100—150, pacal egészb. 180, marhabél 300, borjufodor egészben 50, juhbél 60—70, marhavér (egy tál) 30 fillér kg-ként.

Budapesti borjuvásár. Felhajtás 32 drb. Az irányzat lanyha. Árak: borju Ia 104, IIa 96 fillér kg-ként.

Külföldi tőzsdék

A buza és a tengeri árajakulása Liverpoolban és Rotterdamban (zárjelben a tegnapelőtti, illetve legutóbbi árak). **Liverpool:** buza okt. 4/4⅜—4/4½—4/4⅝ shilling 100 libránként, azaz 7.82—7.84—7.85 pengő 100 kg-ként, felár nélkül (4/4⅜ shilling, azaz 7.82 pengő), dec. 4/4⅝—4/4⅞—4/4¾ shilling, azaz 7.86—7.89—7.87 pengő (4/4⅝ shilling, azaz 7.86 pengő), márc. 4/5½—4/5⅝—4/5¼—4/5⅜ shilling, azaz 7.99—8.01—8.02—7.97 P (4/5¾—4/5⅝ shilling, azaz 8.03—8.01 pengő), máj. 4/5⅞—4/6—4/5¾—4/5⅝ shilling, azaz 8.05—8.06—8.02—7.97 pengő (4/6¼—4/5¾ shilling, azaz 8.10—8.02 pengő). Az irányzat nyugodt, illetve tartott. Tengeri okt. 23/3 (23/3), nov. 22/9 (22/9), dec. 22/6 (22/6) shilling 480 libránként. Az irányzat nyugodt, illetve tartott.

Rotterdam: buza nov. 3.250—3.275 (3.250), jan. 3.375—3.350 (3.375), márc. 3.525—3.525 (3.500), máj. 3.60—3.60 (3.575) holland forint 100 kg-ként; tengeri nov. 87.25—87.00 (87.75), jan. 83.25—83.50 (84.00), márc. 83.75—83.75 (84.00), máj. 83.00—82.75 (83.75) holland forint 2000 kg-ként.

Bécsi terménytőzsdezárlat. Belföldi buza 77—79 kg. 24.50, külföldi szokványbuza 79 kg. ex Bécs 24.38, Bahia Blanka buza 79 kg. ex Bécs 25.54, alsódunai rozs 16.90—18.20.

Ujvidéki terménytőzsdezárlat. Buza bácskai 152, bánáti 152—154, tengeri bácskai 113—120, bánáti 117—119.

Chicagói sertés- és zsirpiac. Sertészsir irányzata alig tartott. Okt. 7.15, dec. 7.25, jan. 7.35, márc. 7.75, élő sertés könnyü 7.60—7.80, nehéz 7.70—7.85 cent per libra.

Délamerikai terménytőzsdék zárlata. Buenos Ayres: buza nov. 5.80, dec. 6.01, febr. 6.58, tengeri nov. 6.16, dec. 6.27, jan. 6.38, zab nov. 5.45, lenmag nov. 12.70, dec. 12.40, febr. 12.22 peso. Az irányzat nyugodt. — Rosario: buza nov. 5.27, febr. 6.34, tengeri nov. 5.84, dec. 6.04, lenmag nov. 12.45, febr. 12.06 peso.

Newyorki gyapottőzsdezárlat. Északamerikai fully midling loko 9.01 (8.93), nov. 8.59 (8.58), dec. 8.56 (8.55—8.56), jan. 8.45 (8.45), febr. 8.44 (8.43), márc. 8.43 (8.42), ápr. 8.33 (8.34), máj. 8.24 (8.26), jun. 8.17 (8.18), jul. 8.10 (8.10) aug. 7.98 (8.01), szept. 7.86 (7.92), okt. 7.75—7.76 (7.83) cent per libra.

Chicagói terménytőzsdezárlat. (Zárjelben előző zárlat.) Buza dec. 64¾ (64⅞—65), máj. 66⅝—66¾ (66¾—66⅞), jul. 66⅜—66½ (66⅝—66½), tengeri dec. 45 (45), máj. 48⅜ (48½), jul. 49½ (49½), zab dec. 25¼ (24¾), máj. 26¼ (26), jul. 25½ (25⅝), rozs dec. 42⅝ (42⅜), máj. 44¼ (44¼), jul 44¾ (44⅝) cent per bushel.

Londoni fémtőzsdezárlat. Az irányzat rézben gyenge, ónban, ólomban, horganyban lanyhuló, ezüstben nyugodt. Vörösréz standard 45⅝—45¾ 3 hóra 45⅞—45 15/16, lesz. árf. 45¾, elektrolyt 52¼—52½, best. sel. 51¼—52½, ón standard 210¾—211, 3 hóra 211¾—212, lesz. árfolyam 211, straits 217, ólom külf. prompt 16⅛—16 3/16, 3 hóra 16¼—16 5/16, lesz. árf. 16⅛, horgany prompt 14⅞—15, 3 hóra 14 15/16—15, lesz. árf. 14⅞, ezüst prompt 21—21¼, 3 hóra 20⅝—20⅞, lesz. árf. 21.

HIREK

Személyi hirek

— **Kinevezések.** Magyarország kormányzója mint a Magyar Vöröskereszt Egylet legfőbb védnöke dr. *Korossy György* ny. belügyminiszteri államtitkárt, dr. *Csekey István* szegedi egyetemi tanárt, *Görgey László* felsőházi tagot, *Csikós Andor* kormányfőtanácsos, székesfehérvári takarékpénztári vezérigazgatót, *Csuzy Pál* volt országgyülési képviselőt, dr. *Zsolnay-Mattyasovszky Tibor* kormányfőtanácsos, pécsi gyárost, *Barcza Károly* követségi tanácsost, továbbá a már eddig megbizotti minőségben működő *Wenszky Károly* legfőbb állami számvevőszéki alelnököt és dr. *Helle László* miniszteri osztálytanácsost a Magyar Vörös Kereszt Egylet főmegbizott-helyetteseivé, *Hercegh Jenő* ny. miniszteri osztálytanácsost, *Horváth Miklós* vármegyei tűzrendészeti felügyelő, szombathelyi lakost, dr. *Krassóy Kálmán* pécsi gyakorló orvost és *Preysz Gusztáv* részvénytársasági igazgatót a Magyar Vörös Kereszt Egylet megbizottaivá nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter a kir. közalapitványi uradalmak kezelési tisztviselőinek egyesitett létszámába *Láng Kálmán* kir. közalapitványi gyakornokot és *Killmayer Adél* kir. közalapitványi kezelőt a XI. fizetési osztály 3. fokozatába kir. közalapitványi segédtisztekké, *Weber Ferencné Molnár Anna* kir. közalapitványi kezelőt kir. közalapitványi gyakornokká és *Kubinyi Iván* dijnokot ideiglenes minőségü kir. közalapitványi kezelővé nevezte ki.

Fővárosi hirek.

— **Ilyefalvi I. Lajos harmincéves szolgálati jubileuma.** Hétfőn ünnepelte *Ilyefalvi I. Lajos* kormányfőtanácsos, a főváros Statisztikai Hivatalának igazgatója 30 éves szolgálati jubileumát. Ebből az alkalomból *Buziássy Károly* főjegyző vezetésével nagyszámu küldöttség köszöntötte a közszeretetben álló igazgatót, akinek kiváló képessége, szaktudása, páratlan szorgalma és lelkiismeretessége széles körökben ismeretes, nemcsak itthon, hanem külföldön is, amit bizonyit, hogy a nemzetközi statisztikai intézet tagjai sorába választotta s a nagyfontosságu tanácskozásokon minden alkalommal részt vesz. *Ilyefalvi I. Lajos* igazgató széleskörü munkásságának fontos alkotásai az évenként megjelenő statisztikai évkönyvek, azok a statisztikai szakmunkák, amelyek időszerü, szociális és gazdasági kérdésekről adnak érdekes és hű tükröt.

— **Orvosi kinevezés.** *Karafiáth Jenő* titkos tanácsos, főpolgármester dr. *Kovács Andor* közkórházi alorvost és dr. *Cseh Pál* közkórházi segédorvost 1938 december 1-i hatállyal a főváros közkórházaihoz további egy évre kinevezte.

Különfélék

— **A Szociális Testvérek gyüjtése.** Mindenszentek és Halottak napján, november 1-én és 2-án, *Slachta Margit* főnöknő vezetésével a *Szociális Testvérek* és munkatársaik *hat jótékony egyesület javára gyüjtést rendeznek a temetők kapui előtt.* A *Szociális Testvérek Társasága* a gyüjtés eredményének ráeső részét a *Szentlélek-templom épitésére* forditja, amelyben *naponta szentmisék lesznek a halottak lelkiüdvéért.*

— **A modern Törökország tizenötödik évfordulója Budapesten.** A modern Törökország tizenötödik évfordulóján jól sikerült ünnepséget rendeztek a budapesti török követségen. A szépszámu közönség soraiban *Nemes Antal* c. püspökkel az élén számos előkelőség jelent meg. *Galánthai-Glock Tivadar* tábornok, a Turáni Társaság elnöke, orsz. képviselő, ünnepi szónoklatában *üdvözölte Atatürk Kemál pasát* és a török követet. *Keöpe Viktor* Törökországot éltette, majd *Behidj Erkin bej* török követ mondott köszönetet az egybegyülteknek. Beszédét „Éljen Horthy kormányzó!" felkiáltással fejezte be.

— **A budapesti bolgár királyi követség** közli, hogy november 1-én, a nemzeti ünnep miatt *nem tart hivatalos órákat.*

— **A Fiatal Magyarság Mozgalom reviziós gyülése Kispesten.** Budapesti nyilvános megmozdulása után a *Fiatal Magyarság Mozgalom* — meghivásra — *Kispesten* nyilatkozott meg ujból és ezuttal is az *Ereklyés Országzászlót* választotta a közösség jeléül. A *Névtelen Magyar* e helyen is értelmiségi, munkás és ifjusági nyilatkozatokat tett a külső revizió ügye, valamint a belső, a magyar revizió égető szüksége mellett. Ezuttal a különböző társadalmi egyesületek felvonulása hiányzott. Az önként egybegyült tömeg azzal a tudattal oszlott szét, hogy erősek vagyunk, ha magunk is akarjuk. Ismét szólt a *Névtelen Magyar*, ismét sokan, százak és ezrek érezték magukat egynek a magyar nemzeti erő, a külső és belső revizió szükségességének igazságában.

Ravasz László püspök felszentelte az ujjáépitett ceglédi református templomot

Vasárnap ünnepélyes keretek között szentelte fel *Ravasz László* dunamelléki püspök a két év előtt leégett és azóta ujjáépitett ceglédi református templomot. Az ünnepségen ott volt *Mikecz Ödön* igazságügyminiszter, *Lázár Andor* v. miniszter, *Tasnádi Nagy András,* a NEP elnöke, *Fáy István,* Pest megye főispánja és sokan mások az egyházi élet vezetői közül, akiket *Dobos Sándor* főgondnok és *Sárkány Gyula* polgármester fogadtak és üdvözöltek.

Ravasz László dunamelléki püspök mondotta a felszentelő beszédet. Hangsulyozta, hogy az aranynak, amely tulajdonkép süritett munka, a legtöbb rabszolgája van. Amit az ember alkotott, az urrá lesz felette, az ember maga rabszolgává válik. A technikai haladásban az embernek az a törekvése jut kifejezésre, hogy urrá legyen a természet erői felett és a mai nagy technikai előretörés mégis nyomorulttá és beteggé tette az európai embert. Áldás helyett átokká lett a technika, szétdúlja a családi közösséget és üressé teszi az emberi lelket, megöli a csendet és a régi kedves hagyományokat. A felvidéki magyarságról igy emlékezett meg imájában Ravasz László püspök:

— Szivünk lázasan ver, de mégis boldogan várunk. Hozd vissza Atyánk nemzetünknek, ennek a fájdalmas anyának ott lévő gyermekeit!

Délben közebéd volt a vendégek tiszteletére.

Mikecz Ödön igazságügyminiszter felszólalásában azt hangoztatta, hogy szabadok voltunk egy ezredéven át, ha gazdagok nem is. A jövő utja ugyanez, inkább szabadság és szegénység, mint gazdagság, de szolgaság.

Lázár Andor v. miniszter hangsulyozta, hogy tőlünk, magyaroktól senki se várja, hogy lélektelen glédába álljunk. Aki erre számit, az csalódni fog. A Felvidékről visszatérő magyarok is a magyarabb magyarságot fogják nálunk és bennünk keresni.

Czeglédy Sándor lelkész és *Sárkány Gyula* polgármester mondottak még beszédet.

A Felvidékért

Az Országzászló előtt avatták fel a Felvidék turista zászlóit

A *Magyar Turista Egylet csepeli szervezetei, a csepeli Weisz Manfréd gyári szakosztályok tisztviselői és munkáscsoportjai* vasárnap tisztelegtek az Ereklyés Országzászló előtt azokkal a zászlókkal, amelyeket a Felvidék turistavidékein fognak kitüzni. Az ünnepségen megjelentek *Usetty Béla* orsz. képviselővel az élükön az összes magyar turistaegyesület vezetői, *Zloch Péter* igazgató a gyárvezetőség részéről, az Országzászló Nagybizottságának elnöksége, *Urmánczy Nándor, Battlay Ákos* és sokan mások.

A csepeli turisták, frontharcosok és a Toldy Ferenc gimnázium puskásszázadának, valamint cserkészeinek őrségváltása után dr. *Sebestyén Imre* ny. kuriai biró, az Ereklyés Országzászló Nagybizottságának társelnöke mondott beszédet. Hangoztatta, hogy a nemzetet igazságos céljaiért való összefogásában, jogainak kivivásában többé semilyen gáncsoskodás vagy viszály meg nem zavarhatja. Európának legalább részben vissza kell fizetnie nekünk, magyaroknak évszázados adósságát. Ezután az Országzászló előtt meghajtott uj zászlókat felavatta és átadta hivatásuknak.

A közönség lelkesen ünnepelte a *kormányzót*, továbbá a kormányzásának 16-ik évfordulóját ünneplő *Mussolini* miniszterelnököt.

Ezután *Sáránszky Pál* a turisták és a csepeli munkásság nevében a *„Magyar a magyarért"* mozgalom céljaira átadta *a csepeli gyári munkásság által néhány nap alatt összegyüjtött 5690 pengőt.* Az ifjuság nevében *Molnár Béla* mondott lelkes beszédet, majd a Rákóczi-induló hangjaira a csapatok diszmenetben vonultak el az Országzászló előtt.

Az ünnepség után a turisták és a csepeli munkásság által összegyüjtött összeget küldöttség vitte fel a Várba, ahol vitéz *Imrédy Béláné* fogadta a küldöttséget. A miniszterelnökné a *„Magyar a magyarért"* mozgalom nevében meleghangu köszönetet mondott a nagyjelentőségü hazafias megnyilatkozásért.

Országzászlóavatás Tótkomlóson

Tótkomlós nagyközség szlovák anyanyelvü, de magyarérzésü hazafias közönsége vasárnap avatta fel Ereklyés Országzászlóját az evangélikus nagytemplom előtti téren.

Szlovák- és magyarnyelvü istentiszteletek után mintegy tizezer ember gyült össze a főtéren. A Himnusz eléneklése után a Magyar Hiszekegy hangjai mellett vonták fel az Országzászlót, tót leányok és menyecskék művészi himzésü munkáját.

Lányi Márton, Tótkomlós országgyülési képviselője avató beszédében hangoztatta, hogy a szlováknyelvü tótkomlósiak egynek érzik magukat a magyar nemzeti törekvésekkel.

Ezután *Javornitzky Jenő,* az Ereklyés Országzászló Nagybizottság ügyvezető igazgatója a nagybizottság nevében átvette az emlékművet.

*

A Szegeden élő felvidékiek összejövetelt rendeztek, amelyen *Kozma Ferenc* kormányfőtanácsos, vezérigazgató mondott beszédet, majd vitéz *Mérey Lászlóné* a ruszin földön hősi halált halt felkelőkről emlékezett meg. Inditványára elhatározták, hogy november 1-én a ruszinföld hősi halottainak emlékére koszorut helyeznek a hősök kapujára. Elhatározták, hogy a szegedi felvidékiek zászlót himeznek és átadják az egyik Felvidékre bevonuló magyar honvédcsapatnak.

Az ablakosok és drótosok ipartestülete számos, Felvidékről származó ablakos és drótos részvételével összejövetelt tartott, amelyen általános népszavazást követeltek a felvidéki népek számára. A magyarországi szlovákok azt üzenték felvidéki testvéreiknek, hogy térjenek vissza ezeréves hazájukhoz, mert csak itt találja meg a szlovák nép a jobb kenyeret és a szebb jövőt.

A Soli Deo Gloria Szövetség, a magyar református diákok egyesülése, *Felvidéki Házat* kiván épiteni és a nyár folyamán 100 diákot lát vendégül. Ennek a célnak megvalósitására december 3-án nagyszabásu művészestélyt rendez a Zeneakadémia nagytermében. Az ünnepi beszédet dr. *Kelemen Kornél* országgyülési képviselő tartja. A Soli Deo Gloria Szövetség a társadalom segitségét is kéri a nemes célra.

Felvidéki est a Pátria Klubban. A Pátria Magyar Irók, Hirlapirók és Művészek Klubja évadnyitóul felvidéki ünnepi hangversenyt rendezett. *Körmendy Ékes Lajos* volt felvidéki magyarpárti képviselő megnyitó beszéde után, *Saskó Hilda* magyar és szlovák dalokat adott elő, dr. *Pataky Mária* tanügyi titkár, a Felvidéken élő magyarság, szlovákság, ruténség és németség történelmi magyar kapcsolatairól beszélt, *R. Simonffy Margot* Szabó Lőrinc és Mécs László verseit adta elő, végül *Venczell Béla,* az Operaház örökös tagja kuruc- és ruszin dalokat énekelt.

Felszentelték a budapesti olasz iskola uj épületét

(Felvételünk a Képes Pesti Hirlapban.)

Hétfőn délelőtt a Teréz-köruti Batthyány-palotában nagyszabásu ünnepség keretében szentelték fel a Budapesti Királyi Olasz Iskola uj helyiségét. Az ünnepségen megjelent gróf *Teleki Pál* kultuszminiszter, *Fabinyi Tihamér,* a Hitelbank vezérigazgatója, *Szily Kálmán, Wlassics Gyula, Stolpa József, Zsindely Ferenc* államtitkárok, *Angelo Rotta* pápai nuncius, *Hász István* tábori püspök, báró *Balázs Károly* altábornagy, az Olasz-Magyar Baráti Társaság elnöke, báró *Apor Gábor,* a külügyminiszter állandó helyettese, báró *Villani Lajos* követségi tanácsos, *Baranyay Zoltán* és *Pözel Tibor* miniszteri tanácsosok, *Pintér Jenő* tankerületi főigazgató, *Verebély Tibor* és *Gerevich Tibor* egyetemi tanárok, Budapest-Székesfőváros képviseletében *Némethy Károly* és *Felkay Ferenc* tanácsnokok, dr. *Lange,* a Budapesti Német Iskola igazgatója, *Romanelli Guido* ezredes, az Olasz-Magyar Bank elnöke és *Ruberti Silvio,* a Bank vezérigazgatója, a budapesti olasz kolónia, a magyar társadalmi és közélet több előkelősége és nagyszámu közönség.

Az iskola tanulóifjusága előbb az olasz királyi Himnuszt és a Giovinezzát, majd a magyar Himnuszt énekelte el. Gróf *Vinci* olasz követ bevezető szavaiban az *olasz király és császár, Mussolini* és *Horthy Miklós* neveit emlitette, akiket az egybegyült közönség hatalmas éljenzéssel ünnepelt.

Ezután sor került *a házszentelés szertartására,* amelyet a katolikus egyház formái szerint végzett *Hász István* tábori püspök. A püspök a szertartás után rövid beszédben Isten áldását kérte az intézetre, amely — mint mondotta — hivatva van a nagyszerü olasz kulturát terjeszteni.

Gróf *Teleki Pál* kultuszminiszter olasz nyelven szólott a megjelentekhez, beszédében utalt arra, hogy *a legnagyobb és legjobb barátunk a dicső olasz nemzet nagy fia, Mussolini,* majd felszólitotta az iskola ifjuságát, hogy az amugy is szoros olasz-magyar barátságot füzzék még szorosabbra.

A kultuszminiszter beszédét gróf *Vinci* köszönte meg.

A Magánalkalmazottak Biztositó Intézete felkészülten várja a felvidéki magyarság visszacsatolását

Négy és fél millió pengőt forditott a MABI betegellátásra

A *Magánalkalmazottak Biztositó Intézetének* IX. évi közgyülését a munkaadó és munkavállaló tagok kiküldötteinek nagy érdeklődése mellett tartották meg. A gyülésen *Zsembery István* elnökölt és jelenvoltak az illetékes minisztérium, valamint a társintézetek képviselői is. Az elnök megnyitója során bejelentette, hogy *a MABI 10.000 pengővel járul hozzá a „Magyar a magyarért" mozgalom sikeréhez.*

Hindy Zoltán vezérigazgató az intézet elmult évi működéséről számolt be. Örömmel jelentette, hogy a MABI pénzügyi és gazdasági egyensulya teljesen helyreállt, annyira, hogy az évet 153.000 pengő zárszámadási felesleggel zárták le. Az intézet balatonlellei üdülőtelepe teljesen elkészült és már meg is nyitotta üzemét. Az intézet azonban tovább folytatja nagyszabásu beruházási programját és legközelebb sor kerül a székház felépitésére, ami ujabb két és félmilliós munkaalkalmat jelent. Terveik ezenkivül az uj tüdőbetegszanatórium felépitését és a régi átalakitását. Az intézet életében az egész vonalon lendületes fejlődés mutatkozik. A taglétszám 65.892-ről 70.024-re emelkedett a betegségi biztositási ágazatban, az öregségi ágon pedig 60.888-ról 65.037-re szaporodott a tagok száma, tehát kereken 9000 uj taggal szaporodott a MABI egy év alatt. 1,551.131 esetben részesitették orvosi kezelésben a tagokat és 4232 ember kapott öregségi járadékot.

Kresz Károly TÉBE igazgató a munkaadók nevében szólalt fel és hangsulyozta, hogy a felvidéki területek visszacsatolása és egy millió magyarnak az anyaországhoz való visszatérése igen nagy feladatok elé állitja az intézetet, de *örömmel és felkészülten várják a felszabaditott magyar testvérek hazatérését.* Megállapitotta, hogy a hétmilliós költségvetésből 4,615.000 pengőt forditott az intézet betegellátásra. Az öregségi osztálynak 76 millió pengő a vagyona, és ebből a MABI kölcsönök formájában 50 milliónál is többet mozgósitott közegészségügyi és közgazdasági célokra.

Kertész Miklós országgyülési képviselő a munkavállalók nevében beszélt és megállapitotta, hogy a MABI pénzügyi egyensulyát az billentette helyre, hogy a tagok számának emelkedésével nem szaporodtak egyenes arányban a szolgáltatások, nem lehet tehát szó a szolgáltatások tulzottságáról. A tagok fizetési viszonyaiból azt a következtetést vonta le, hogy a munkaadók erősen kihasználják a női munkaerőket, a férfiakat pedig nem fizetik megfelelően. A minimális munkabér megállapitását az intézet érdekében sürgette. Javasolta, hogy az öregségi biztositást szervezzék át nyugdijbiztositássá és a magánalkalmazotti betegbiztositás országos megszervezésére is most van a legjobb alkalom.

Vitéz *Vágvölgyi Ferenc,* dr. *Kutassy Ferenc, Deutsch Jenő* és mások felszólalásai után letárgyalták a tárgysorozatot, egyhangulag elfogadták a költségvetést és zárszámadást és a javasolt alapszabálymódositásokat. A közgyülés *Zsembery István* elnök zárószavaival ért véget.

VEGYES

✕ **A növény különös táplálékai.** Minden növénytudós és minden gazda tudja, hogy a növénynek nitrogénre, foszforra, káliumra, mészre van szüksége, hogy megéljen és termést hozzon. Ahol a talaj nem tartalmazza ezeket az anyagokat kellő mennyiségben, ott trágyázni kell, különben a növény elpusztul. De tudja azt is, hogy a növény ezeken kivül még másféle táplálékokra is áhitozik. Az avatatlan talán elcsodálkozik rajta — és méltán —, hogy a legjobban trágyázott talajban is elsenyved a hajtás, ha nem kap vasat, mangánt és más fémeket, céziumot, rubidiumot s hasonló ritka elemeket. A csodálkozás azért jogosult, mert mig nitrogént, foszfort és a többi, fontos anyagokat nagy tömegben fogyasztja a növény, ezekből a fémekből elenyészően keveset kebelez be, akár az ember a vitaminokból. És mint ahogy a legjobban táplált ember is megbetegszik és meghal, ha ezt a kevés vitamin-mennyiséget nélkülözi, a növény sem él meg, ha ezekről a parányi fém-adagokról le kell mondania. A legfontosabb fémek egyike a **vas**. Ha nincs vas a talajban, akármilyen bőségesen hordják is rá a trágyát, a benne fejlődő növények levelei nem zöldülnek meg, hanem sápadt-sárgásak, esetleg fehérek maradnak. Nem képződik a növényi élethez nélkülözhetetlen levélzöld. Annál különösebb ez, mert maga a levélzöld (klorofill) nem tartalmaz vasat. Ha azonban kevés vasvegyületet is adagolunk, a baj (*klorózisnak* hivják) eltünik, a levelek megzöldülnek. A vas olyan hatásosan mozditja elő a levélzöld képződését, hogy ha ilyen sápadtságban szenvedő levélre vassók híg oldatával betüket, vagy számokat festünk, az a vonalak helyén megzöldül. Nagy higitásu vassó-oldatok is elegendők a gyógyuláshoz. Ugyanigy vagyunk a mangánnal, a rézzel és a többi, nyomokban előforduló elemekkel. Némely helyen például azért termett kevés burgonya, mert a talaj szükölködött bórban. 1:2,500.000 higitásu bórsóoldattal öntözték a talajt, mire a hozam 28%-kal nőtt. Egy másik esetben mangán-trágyázással 100%-kal fokozták a termést. A cukorrépatermesztésben a céziummal, rubidiummal és a vanadiummal értek el hasonló eredményeket. A növény persze felveszi magába ezeket az elemeket, de nem egyformán. A lencse hamujában például ezerszer több cinket találtak, mint a babéban, a zab hamuja huszszorta több rezet tartalmazott, mint a szilváé, a kávénövényben igen sok a fluor, a dohányban a lithium, más növények viszonylag sok aluminiumot halmoznak fel magukban, tengeri növények jódot és igy tovább. Ezeknek a különös „táplálékoknak“-nak a szerepét még nem értjük teljesen. Valószinü, hogy kedvezően irányitják, szabályozzák a növényi életfolyamatokat, anélkül azonban, hogy maguk résztvennének az anyagcserében. Szerepük tehát hasonlit a vegyi ipar katalizátoraihoz, azokhoz az anyagokhoz, melyek a vegyi gyárakban meggyorsitják és megkönnyitik az ipari termékek előállitásához szükséges kémiai folyamatokat, de maguk nem kapcsolódnak semmiféle vegyületbe. Még felettébb sok kutatásra van szükség, amig teljesen tisztázzuk majd, miért van szüksége a növénynek erre, vagy amarra az elemre. De akkor talán olyan műtrágyákat fog gyártani a vegyészet, melyek a maiakat messze felülmulják hatásosságban és megsokszorozzák a föld termőerejét.

✕ **Érdekességek, melyekről kevesen tudnak.** Az anyagok apró épitőköve, az atom, elképzelhetetlenül kicsiny. Átmérője a milliméter tizmilliomodrészeivel mérhető. És még benne is kergetőznek kisebb részecskék: az elektronok. Oly kicsinyek, hogy egy elektron térfogata vagy ezerbilliószorta kisebb az atoménál. Ha az atom hirtelenül akkorára duzzadna, mint egy székesegyház, az elektronok csak a hajójában lebegő porszemek lennének. Dirac angol fizikus azonban azt állitja, hogy képtelenség az atom részecskéinek „térfogatáról“ beszélni, mert annyira aprók, csak pontszerüeknek képzelhetők el. — A nyugat-csendesoceáni szigetgyarmatokhoz tartozó Gilbert-szigetek bennszülöttei gyakran háboruskodnak egymással. A harcokban a törzsek asszonyai is tevékeny részt vesznek olykép, hogy a férfiak mögül nagy köveket dobálnak az ellenségre. Minthogy azonban vajmi rosszul céloznak, a „lövedékek“ jórésze az ellenség helyett bizony saját harcosaik fejét és hátát találja. Ezért minden harcos mellére is, hátára is egy-egy gyékénypáncélt erősit a csata kezdete előtt. Egyiket az ellenség, a másikat saját asszonyai elleni védelmül. — Az amerikai szabadalmi hivatal közlése szerint Cross Ray brooklyni polgár nemrég nyujtotta be ötezredik találmányát. A jubileumi nevezetességü alkotás az önműködő ébresztő-ágyalátét. Megfelelő időpontra állitva be „barátságos“ rázogatással költögeti az alvót, majd ha ennek nincs foganatja, kis idő mulva egyszerüen kiboritja az ágyból. — Érdekes házassági szokás divik az ausztráliai négerek között. Ha a fiatalember férfivá serdült, egyik elülső fogát kitörik és porráőrlik. Házassága napján anyósa köteles ezt a port bevenni s attól kezdve bizonyos ideig nem beszélhet vejével, sőt mindenképpen kerülnie kell. Ha véletlenül találkozik vele, gyorsan el kell bujnia. — Mikor 1851-ben Oroszországban Moszkva és Szentpétervár között üzembe helyezték az első vasutat, I. Miklós cár annyira meghatódott e technikai vivmány nagyszerüségétől, hogy rendeletére éveken át mindenkinek, aki a pályaudvarra lépett, vagy vonatba szállott, tisztelegnie kellett a vonat előtt. Sokáig különös látványt nyujtottak az orosz pályaudvarok, férfiak kalaplevétellel, nők fejük eltakarásával és meghajlással üdvözölték a pöfögő mozdonyt. — Az utolsó négyezer esztendő alatt előfordult és történelmileg följegyzett földrengések több mint tizenhárom millió embert öltek meg. — Az esővíz és a folyók állandóan koptatják, gyalulják a szárazföldek felületét és lassan, de biztosan lehordják a hegyeket. Ha munkájukat semmi sem ellensulyozná, tizenöt millió esztendő alatt valamennyi szárazföld felszine a tenger szintjével esnék össze. — A vér nem mindig piros szinü. A rovarok vére sárgás, vagy zöldes szinü, sőt esetleg szintelen is lehet. — Él a londoni állatkertben egy tizenkét cm. nagyságu herkulesbogár (a mi orrszarvu bogarunk rokona). Azt mondják róla, olyan erős, hogy a homlokából és nyakpajzsából kinőtt szarvai között eltör egy emberi ujjat, sőt vékony kulcsot is elgörbit. — Mai tudományos felfogás szerint a hőnek, a fénysugárzásnak és minden másfajta energiának épp ugy van gramokban és tonnákban kifejezhető sulya, mint a kézzelfogható, tapintható anyagnak. Egy negyven wattos izzólámpa hetvenezer esztendei szakadatlan világitással sugározhatna csak el egyetlen grammnak megfelelő energiát. Viszont a Nap egy másoperc alatt négymillió tonnányi sugárzó energiát lövell.

✕ **Az orchidea-ketrec.** Ismeretes, hogy az orchideák formában és szinben csodálatosan változatosak; az azonban, amelyiket nemrég fedeztek fel az indiai Sarawakban, tultesz a többin is. Szine a citromsárgából sárgászöldbe megy át, apró, kék foltokkal; ráadásul porzóinak egy része gesztenyeszinü. Növénye csak egy virágot hajt egyszerre, ugyhogy a nyári termés összesen ötven virág. Éjszaka az óriási orchidea szirmai és porzói, egymásra csavarodva, valóságos virágketrecet formálnak, amelynek egyetlen nyilása a kihajló bibe. Ez a legkisebb érintésre villámgyorsan visszapattan, s a virágketrec bezárul mögötte. Ha tehát apró bogarak repülnek az orchidea belsejébe, bármilyen kétségbeesetten igyekezzenek is menekülni a harangszerüen összeboruló szirmok közül, nincs számukra kiut. Csak pirkadatkor szabadulhatnak, amikor a fény első simogatására a virág ismét teljes pompájában tárul szét. Időközben azonban meghemperegve a porzók himporában, elősegitették a Természet nagy munkáját.

A szerkesztésért felelős:
Dr. LÉGRÁDY OTTÓ főszerkesztő.

Willy jó szive

Irta Charles Crondall

Willy végtelenül jószivü volt. A fizetéséből többet költöttek el a barátai, mint jómaga. Emellett olyan felhők közt kalandozó hajlamu fiu volt, hogy a leányok, akikkel az irodában együtt volt, mind kinevették a háta mögött:

— Ez a buta fiu nem tudja, hogy csodálatból és imádatból nem lehet háztartást berendezni. Mindig a holdról álmodozik, költeményeket olvas fel, a sziv *„nemes indulatairól“* beszél, ahelyett, hogy feleségül venne valakit.

De mind szerették a *„hibája“* ellenére, mert kedves fiu volt. Ráadásul szép kis családi házat örökölt a legszebb nyaralónegyedben. Igazi férjnek való példány volt.

Dorothy volt Willy legjobb *„pajtása“*. Az irodában egy szobában dolgoztak, mindig együtt indultak haza és a weekendet is együtt töltötték el.

— Willy, nem is tudom, mit kezdenék maga nélkül? Ugy megszoktam azt, hogy együtt kóborlunk mindenfelé.

Minden rendes észjárásu ember ilyen kihivásra vagy szerelmet vall, vagy szakit. De Willy *„idealista“* volt, ami ugy értendő, hogy minden élményét az agyán szürte át a szive helyett. Igy nem az történt, amire a csinos és józan gondolkodásu leány bizton számitott, hogy Willy megöleli és ő holnap az irodában *„bizalmasan megsughatja“* a barátnőinek, hogy Willy eljegyezte. Barátunk ehelyett gyönyörü elmefuttatást tartott a *„tiszta lelkek barátságáról“*.

— Van-e szebb és nemesebb viszony, mint a tiszta, önzetlen barátság férfi és nő közt, aminek nincs köze a szerelemhez, amiben nincs része a kalandos hajlamoknak, intrikáknak, féltékenykedésnek, csalódásoknak? — kérdezte.

A leány mélyen felsóhajtott, azután csak ennyit felelt:

— Ó... igen...

— Szóval van, vagy nincs? — sürgette Willy.

— Bizonyára nincs, ha maga mondja — hagyta rá a leány kelletlenül.

— Látja, milyen szépen megértjük egymást... köztünk sohase lesz félreértés.

És tovább is együtt jártak moziba, táncestélyre, kirándulásra, mint két jó pajtás.

Egy reggel Dorothy kisirt szemmel jött be a hivatalba. Amikor az irodaidő után együtt haza indultak, Willy résztvevőn kérdezte:

— Mi a baja Dorothy... látom, hogy sirt. Valami szomoruság érte?

— Ó... drágám, nem beszélhetek róla, ugysem lehet rajtam segiteni.

— De angyalom, hogy beszélhet igy? Csak mondja el nyiltan, tudhatja, hogy mindenre kész vagyok, ha segitségére lehetek.

Ez ugyan nem volt egészen ugy megszövegezve, ahogy Dorothy szerette volna, de azért engedett a biztatásnak:

— Willy... végem van — zokogta, amint a parkon áthaladtak — az anyám arra akar kényszeriteni, hogy Parry John felesége legyek, de képtelen vagyok hozzámenni... nem szeretem... *mást szeretek.*

Willy átölelte a leányt, mert félt, hogy elájul. Dorothy hozzásimult és halkan zokogott.

— Pedig Parry John nem is volna talán rossz férj — jegyezte meg Willy kétségbeejtő tárgyilagossággal — gazdag is...

Dorothy érezte, hogy erősebb fegyverekre van szükség. Felzokogott:

— De én *magát szeretem*, Willy... tudom, le fog nézni, hogy ezt bevallottam, de nem tudok másnak a felesége lenni.

Willy meglepetten megállt. Ha valaki azt mondta volna, hogy a Hyde Parkban egy perccel később tűzhányó fog kitörni, az se lepte volna meg jobban. Erre igazán nem gondolt... Egy percig némán, átölelve tartotta a leányt, aki elővigyázatosságból nem bontakozott ki a karjai közül, azután igy szólt:

— Én is szeretem magát, Dorothy. Ugyan nem foglalkoztam eddig azzal a gondolattal, hogy megnősüljek, de ha valakit elvennék, az csak maga lehetne.

És most végre... csodák csodája... meg is csókolta Dorothyt.

A leány gondoskodott róla, hogy az irodában másnap reggel mindenki megtudja az *„eljegyzés“* hirét.

Délben a főnök behivatta Willyt és gratulált neki... az eset ezzel *„jogerőssé“* vált.

Willy hazamenet... a leánynak még dolga volt az irodában... véletlenül találkozott az utcán Parry Johnnal, akit jól ismert és *„lovagias kötelességének“* tartotta neki megemliteni, hogy a szive választottját eljegyezte.

— Remélem, nem veszed rossz néven — tette hozzá —, hiszen a ti eljegyzéstek még nem történt meg hivatalosan?

Parry John meglepetten bámult Willyre és igy szólt:

— Nem tudom, miről beszélsz, cimbora! Soha szóba se került az, hogy én Dorothyt elvegyem. Honnan veszed ezt?

Amikor Willy másnap az irodában Dorothyval találkozott, elmondta neki Parry Johnnal való beszélgetését és hozzátette:

— Ezek után ne csodálkozzék azon, hogy az eljegyzésünket tárgytalannak tekintem. Ma este különben a kedves anyjával személyesen fogom ezt közölni.

Dorothy elnémult a megdöbbenéstől és borzasztón szégyelte magát. De nem adott fel minden reménységet. Otthon ugy intézkedett, hogy a szobaleány Willyt bocsássa be a fogadószobába és hagyja ott várni, ne jelentse nekik a megérkezését. Igy is történt. Amint Willy a fogadószobában türelmetlenül megállt, a szomszéd szoba nyitott ajtaján át a következő beszélgetés töredékét hallotta... nem sejtve, hogy az számára volt ilyen jól rendezve:

— Ó... anyám, egész életemre szerencsétlenné tett ez a borzasztó eset. Az a végzetem, hogy annyira szeretem Willyt. Amilyen felhők közt járkáló idealista Willy, nem vette észre a szerelmemet. Kétségbeejtett a közömbösségével és nem tudtam tovább elviselni, hogy ilyen idegenül álljunk egymással szemben. Igy eszeltem ki azt az őrült tervet, hogy Parry Johnról beszéltem neki. Azt reméltem, hogy ezzel áttöröm a közömbössége jégkérgét... Olyan boldogak lehettünk volna! Ó... anyám, ugy szeretem Willyt és most egész életemre elkárhoztam, mert őt elvesztettem. Nem mernék többé a szeme elé kerülni.

Willy a szomszéd szobában növekvő izgatottsággal hallgatta a leány zokogásba fuló szavait, végül már nem tudott ellenállni a kisértésnek, berohant a szobába, átölelte a leányt és még ő kért bocsánatot, hogy olyan vak és meg nem értő volt.

Segéd hosszabb gyakorlattal felvétetik. Székely Jenő, Petőfi Sándor-utca 9. 58433

Előkelő papir- és irószerüzlet jómegjelenésü, németül tudó, keresztény elsősegédet keres. Ajánlatokat fizetési igénnyel „Jövő 58564" jeligére főkiadóba kérjük.

Németül beszélő fiatal füszeres elhelyezkedne Budán. Esetleg fióküzletbe. „Garanciával 93858" jeligére főkiadóba.

4. Házfelügyelő

Házfelügyelőt keresek háromemeletes harminclakásosba, háromezer pengővel, szép lakással, szakma mellékes. Murányi-utca 61. Házfelügyelő.

Házfelügyelőt 3—4000 pengő kaucióval jól jövedelmező házba felveszek. „Astória 5743" főkiadóba.

Házfelügyelőséget keresek, iparjogos szobafestő vagyok, 6—7000 óvadékkal, tiszteletdijjal. 136—833. 29419

„Lakáskataszter" Dijmentesen ajánl szakemberekből nyilvántartott házfelügyelőt óvadékkal, tiszteletdijjal. Telefon: 125—782. *5733

5. Soffőr

Jól képzett soffőrt alkalmazok, esetleg nőset, mátyásföldi lakással. Jelentkezés: VII., Wesselényi-u. 27., sütőüzem. 29407

Soffőr felvétetik jó bizonyitványokkal, aki a kocsikezelésben teljesen jártas. „Vallás-különbség nélkül 48594".

Soffőr személygépkocsihoz, csakis nagy gyakorlattal biró, józan életü, megbizható szakember jelentkezzen azonnalra Bodnár, Vilmos császár-ut 60.

Soffőr tizéves gyakorlattal állást keres. Laj, Bajnok-utca 30.

Fiatal szerelő soffőr, 5 éves gyakorlattal, állást keres. „Megbizható 93848" főkiadóba.

6. Ipari munkás

Gyapju horgoló telepesek állandó munkát kaphatnak. — Hollán-utca 33., IV. 5. 1 órától. 58487

Kismotorok gyártásában gyakorlattal rendelkező precíziós műszerészeket azonnal felveszünk. Részletes ajánlatokat: „Komoly munka 3522" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. 58461

Köszörüs segédet felveszek. — Retek-utca 4. Jelentkezés 1 óráig. 69053

Hegesztők, prima munkaerők, jelentkezzenek. Tóth, Kisdiófa-utca 1. Mühely. 58397

Tekercselő nagy üzemi gyakorlattal, kitünő referenciákkal állást változtatna. „Perfekt 29390" jeligére főkiadóba.

Kárpitos házakhoz legolcsóbban ajánlkozik. Szabó István, Viola-utca 29. 48597

Szerszám- és géplakatossegéd 10 éves ipari gyakorlattal, az összes gépészeti vizsgákkal rendelkezik, egyetemi végzettséggel (jogtudomány) délutáni elhelyezkedést keres dijazás nélkül, ahol megfelelés esetén később állandó alkalmazást találna. Leveleket „Állami dijnok 5701" jeligére főkiadóba. *

Hosszu gyakorlattal gumi szakember elhelyezkedne vagy bizalmi állást vállalna. Tisza Kálmán-tér 27. II. udv. 3. Petró Pál. 37690

7. Egyéb alkalmazott

Vendéglői nagyüzembe gazdasági vezetőt (nőt) ötezer biztositékkal, 150 fizetéssel, ellátással keresek. Száznegyven—ötszáznegyven telefon. *48616

Inasházaspár fiatal, nagyon megbizható, ügyes, asszony egyszerüen, jól főzzön, uricsaládnál három személyhez, hosszu bizonyitvánnyal 4 és 6 óra között jelentkezzen. Baross-utca 30., IV. 1. 19547

Perfekt vidéki szobainas, fiatal, 21 éves, állást keres. Cim: Károly király-ut 3/a., trafik.

Intelligens fiatalember háziszolgai, vagy inasságot keres, vidéki. „Kezdő 48578" főkiadóba.

NŐI ÁLLÁS

8. Irodai alkalmazott

Fiatal, kezdő gyors- és gépirónő felvétetik. József-körut 55-57. Nemzetvédelmi Érdekközösség. 69039

Kezdő ügyes gépirókisasszonyt délutánra keresek. Horti ügyvéd, Honvéd-utca 40. 69078

Előkelő pénzintézet keres teljesen perfekt, keresztény magyar-német gyors- és gépirónőt. Jelige „Jövő 1939—48591" a főkiadóba.

Irodakisasszony, ki az összes irodai munkákban jártas, önálló magyar levelező, keresztény, azonnal felvétetik. Ajánlatok referenciákkal „Angyalföld 48536" jeligére főkiadóba.

Kezdő irodistanő felvétetik azonnalra. Részletes ajánlatok „Nyelvtudás előny 58477" főkiadóba.

Perfekt gyors- és gépirónőt német nyelvtudással keres azonnali belépésre a Magyar Aero Szövetség, Vigadó-utca 2. Telefon: 386—145. Hadviseltek hozzátartozói, több nyelvet beszélők előnyben. Jelentkezés 9—1 között. 58494

Magyar, német kezdő gyors- és gépirónő azonnali belépésre felvétetik. — Ajánlatok „Gyors" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-ut 33. 58474

Gyors-gépiró és könyvelőnő állást keres. „Perfekt 69059" jeligére főkiadóba.

Fillérekért sokszorositás, taxigépirás, forditások (latin munkák). — Teréz-körut három. 122—594. 58560

Oldalgépirás, jegyzetmásolás 12 fillértől. Forditások. Kisegitések. 119—349. Teréz-körut 29.*

Gyorsgépirónő, izr. állást keres két évi irodai gyakorlattal. „Szorgalmas 69097" jeligére főkiadóba.

Keresztény megbizható urileány gyors gépirással, komoly uri helyen állást keres. „Érettségizett 5729" főkiadóba.

Német levelezőnő magyarral, franciával óralevelezést vagy délelőtti állást keres. „Bécsi 84031" főkiadóba. *

Keresztény idősebb kereskedelmi tisztviselő, tökéletes német, francia, angol tudással megfelelő állást keres „Szerény 48593" jelige alatt a Vilmos császár-uti főkiadóba.

Keresztény kiadóhivatali tisztviselőnő irodába ajánlkozik gépirással. Pénztárba, üzletbe csomagolni, vagy elfogadható gyári munkát is vállalna. — „Dolgozni szeretnék 1938-19531" jeligére főkiadóba.

Gyors-, gépirónő és könyvelőnő délelőtti állást keres. „Perfekt 68990" jeligére főkiadóba.

Fiatal gyors-, gépirónő, német tudással, állást keres. Telefon 115—135. 68913

Keresztény, kezdő gyors- és gépirónő ajánlkozik, egy hónapig esetleg dijtalanul. „Szorgalmas 46420" jeligére főkiadóba.

Iparkamara 7 éven át volt levelezőnője, tökéletes gyors- és gépirónő állást keres. Saját irógépemen bármilyen leirást vállalok. Ajánlatok „Devizaintéző 48362" jeligére kéretnek.

9. Keresk. alkalmazott

Dohánytőzsdében jártas elárusitónőt keresek azonnalra, kaució takarékkönyv fenntartásos. Andrássy-ut 48. pavillon.

Pékfiók vezetésére elárusitó óvadékkal felvétetik. Bókai János-u. 10. sütőde. 29399

Fiatal, jómegjelenésü elárusitónő szakmabeli gyakorlattal, felvétetik. Ferenc-körut hét, cukorkaüzlet. 58540

Urileányt mint volontőrt direktrisznek keres penzió teljes ellátással. Ajánlatok „Megbizható 58393" jeligére főkiadóba.

Hatalmas kereseti lehetőséget nyujtunk jól öltözött hölgyeknek könnyü cikk terjesztésével. Jelentkezés Dohány-utca 14. Marton. 5722

Füszerüzletben jártas, megbizható ügyes leány ajánlkozik kiszolgáló leánynak. Fenyő-u. 4. Varga. 15127

10. Ipari munkásnő

Fiatal gyakornokleány nőiruhaüzletbe fizetéssel felvétetik. Székely, VII. Rákóczi-ut 82.

Önálló masamód kézilányok azonnali belépésre felvétetnek. Grünberger kalapgyár, Király-utca 36. 58426

Manikürözni részletre kitanitom, álláshoz juttatom. József-körut 22. I. 10. 58533

11. Egyéb alkalm. (nem házt.)

Porcellánfestőt, gyakorlott, ügyes iparművésznőt alkalmazok azonnalra lakás, ellátással. Fizetési igény, gyakorlottság megjelölésével választ Bereznay Andrásné, Hatvan, Kossuth-tér 6. 90353

12. Házvezetőnő, gazdasszony stb.

Jól főző, intelligens középkoru házikisasszonyt keres vidékre földbirtokos család. Kováts Sándor, Hódmezővásárhely, Szegfü-utca 1. 68818

Felvétetnek házvezetőnők, gazdasszonyok, komornák, szobalányok. „Házvezetőnő", Rákóczi-ut ötvenhárom. 37704

57 éves, egyedül vagyok, házvezetőnőt keresek, füszerüzletemben segiteni kell. Kállay Sándor, Földes. 84028

Kenyérkeresőnőknél felvétetnek grófnőhöz gyermekgondozónők, házvezetőnők, gazdasszonyok, szakácsnők, szobalányok, fiatal mindenesek, német gyermekleányok. Visegrádi-utca négy és Régipsota-utca hat.

Jobb házvezetőnő ajánlkozik hosszu bizonyitvánnyal, magányos urhoz vagy urnőhöz. Kemény Zsigmond-utca 3., ajtó 3.

Irodai munkához értő, háztartás minden ágában jártas jobb nő házvezetőnőnek ajánlkozik. B. Irén, Gyömrő, Csemetekert.

Idősebb főző gazdasszony elhelyezkedne jó bizonyitvánnyal gazdaságba, baromfikezeléssel. Érdliget, Rufi-ház 1505. 90354

Intelligens, jól főző fiatal özvegy ajánlkozik magányoshoz, vagy házaspárhoz. Cim: Koszoru-u. 8., fsz. 6. *29396

Intelligens, jómegjelenésü leány elmenne házvezetőnőnek magányoshoz, lehet vidékre. VII., Murányi-u. 4., II. em. 10.

8 éves bizonyitvánnyal jobb asszony házvezetőnőnek, esetleg ápoló, vagy gyermeknevelést is vállalnám. „Izraelita család előnyben 48587" jeligére főkiadóba.

Intelligens jobb asszony ajánlkozik házvezetőnőnek, esetleg szakácsnőnek. „Jó családból való 48588" jeligére főkiadóba.

Intelligens fiatal özvegy asszony állást keres, esetleg magányosnál is házvezetőnőnek, vagy klinikai konyhára diétás szakácsnőnek. Vilmos császár-ut 55., földszint 3. sz. *5678

Anyahelyettesnek, magányoshoz házvezetőnőnek elmenne egyedülálló, intelligens 40 éves katholikus leány. „Zentai 84026" Erzsébet-köruti főkiadóba.

Bármilyen állást vállalna fiatal asszony vidékre fizetés nélkül, teljes ellátással. „Elvált asszony 5693" jeligére főkiadóhivatalba. *

13. Szakácsnő, szobalány, gyermeklány

Vidéki szolid szobaleányt felvennék. Spitzer, Vilmos császár-ut 10. 58486

Intelligens szobaleányt keresek azonnalra, ki felolvasni is tud, esetleg házaspárt, a férfit inassoffőrnek. 154—230. 5725

Prima főzőnőket, szobalányokat, mindeneseket keres, ajánl Elsőrangu iroda. 183—593. Irányi-utca tiz. Maczkó. 93879

Csecsemő mellé gyakorlott leány jelentkezzen 12—4-ig. Förster, XI., Vércse-utca 14.

Otthónapos leánykához keresek főzni, mosni, varrni tudó házias gondozónőt. Ajánlatot fizetési igény megjelölésével főkiadóba „Prima bizonyitvány 5645" jeligére.

Perfekt főzőnő, tiszta, intelligens, 1—2 személyes háztartást vállal. Struhané, Ó-utca 24. III. 28. 5728*

Kitünő csecsemőgondozónőket, elsőrangu magyar, külföldi nevelőnőket, okleveles tanitónőket, bonnokat ajánl Flexner, Király-u. 80. 115—109. 93890

Perfekt szakácsnő jó bizonyitványokkal ajánlkozik. Király-utca 11., II. 3. 29408

Egészséges, bőtejü szoptatós dada ajánlkozik. Ráday-utca 20., III. 25. 58443

Perfekt főzőnő ajánlkozik urasági házhoz, vidékre jó bizonyitványokkal. Üllői-ut 95., fsz. 16. 69095

Szoptatós dajkának ajánlkozik uricsaládhoz egyhónapos leánykájával. Nagy Piros, Tápiószecső, Kókay-ut 233. 69091

Nagyon ügyes, perfekt német gyermekleány hosszu bizonyitvánnyal jobb családhoz ajánlkozik 1—2 gyermek mellé. Horvát Anna, Erkel-u. 13., II. 11.

Vidéki főzőnő jó bizonyitvánnyal elhelyezkedne. VI., Csengery-utca 70., II. 16. 29415

Perfekt szakácsnő éves bizonyitványokkal ajánlkozik. — Hattyu-utca 15. földszint 3.

Perfekt szobalány, varráshoz értő, éves bizonyitvánnyal ajánlkozik. Csengery-utca 36. Rekord tojásüzlet. 69065

Középkoru, elsőrendüen főző, szakácsnőnek ajánlkozom. Vidékre is. Váci-utca 53. Házfelügyelőnél. 58401

Szakácsnő ajánlkozik jó bizonyitvánnyal. Rottenbiller-utca 54. földszint 2. 69045

Megbizható jobb főzőnő elmenne kéttagu családhoz jó bizonyitvánnyal azonnalra. — Kovács, Rottenbiller-utca 54. földszint 1. *29387

Hosszu bizonyitvánnyal szobaleánynak vagy takaritónőnek egész napra, vagy délelőtt, délutánra elhelyezkedne. Erzsébet-körut 37., fsz. 7. *29420

Fiatal, megbizható szobalány, éves bizonyitványokkal, 1-re kis uri családnál elhelyezkedne. Barna, Szent Imre herceg-utja 75. 69075

14. Mindenes

Egyedülálló gyermekszerető nőt háztartás elvégzéséhez keresek. „Családtag 69082" jeligére főkiadóba.

Mindenes főzőnő hosszu bizonyitvánnyal azonnalra felvétetik. Vilmos császár-ut 78., III. 24. 19542

Mindenes főzőnőt felveszek. Sándor-tér 3., II. Sümegi.

Mindenes főzőnő, nagyon megbizható, fiatal, hosszu bizonyitvánnyal uri házba azonnalra felvétetik. Jelentkezés ½9—½10 között, délután 4—6 között Baross-utca 30., IV. 1. 19546

Megbizható mindenes, főzni tudó, hosszu bizonyitvánnyal, felvétetik. Hartmann, Dohány-utca 5., III. 23. 11 óráig.

Önállóan jól főző mindenest három személyhez hosszu bizonyitvánnyal felveszek. Turzó-köz 5., III. 3. (Lehel-térnél.) Kende. 69064

Főző mindenes és bejáró takaritónő éves bizonyitvánnyal jelentkezhet. Népszinház-utca 20., IV. 1. 69051

Főző mindenes, megbizható, hosszu bizonyitványokkal, 3 személyhez felvétetik. Bemutatkozás 11-ig Nándor-utca 19. III. 4.

Domestic Agency London, magyarországi vezérképviselete fogad Erzsébet-körut 24. Válaszbélyeg. 58364

Mindenes szakácsnő jó bizonyitványokkal felvétetik. Sándor-utca 28. Bródy. 29395

Főző mindenes, perfekt, felvétetik két személyhez, jó fizetés, kitünő bánásmód, heti két kimenő. Szilágyi, Nárcisz-utca 15. (Orbánhegyi-utnál, 75 villamosról Ugocsa-utcánál leszállani.) Jelentkezés 9—11 és 1—4 órákig. 5698

Mindenes, főzéshez értő, csak hosszabb bizonyitvánnyal, két személyhez jobb fizetéssel felvétetik. Akácfa-utca 38., I. 10.

Jól főző mindenes felvétetik Aréna-ut 68. II. 2.

Fiatal, megbizható főző mindenes nyolc órától felvétetik Eötvös-utca 29., II. 2. 93891

Mindenes főzőnő hosszu bizonyitvánnyal elhelyezkedne. Székely Bertalan-utca 22. IV. 9. Elekes Katalin. 5714

Jobb leány, minden munkát vállal, varrni tudó, magányoshoz vagy kis családhoz. Svaner Erzsébet, Aggteleki-utca 12., I. 15. 69101

Önálló főző mindenes feltétlen megbizható, állást keres. Izabella-utca 80., fsz. 8. 69102

Mindenes szobaleány főzéshez értő ajánlkozik. Visegrádi-utca 26/b., I. 6. 58561

Fiatal főzőmindenes elhelyezkedne kéttagu családhoz bizonyitvánnyal. Váci-ut 62. fsz. 9.

Mindenes főzőnő ajánlkozik jó bizonyitványokkal. Kisdiófa 14. II. 43. 69054

Szolid leány jó bizonyitvánnyal mindenesnek ajánlkozik jobb uri házhoz. Horthy Miklós-körtér 31-a. fsz. 1. 72511

Főzéshez értő szolid, vidéki mindenes uri házhoz ajánlkozik. Sándor-utca 32. cipész.

Mindenes szakácsnő uri háznál 1-ére állást keres. Kazinczy-utca 18. I. 14. 69073

Megbizható negyvenöt éves asszony mindenesnek ajánlkozik hosszu bizonyitvánnyal. Lőportár-u. 8. földsz. 13. 69036

Egy jól főző mindenes azonnalra ajánlkozik. Iskola-u. 12. Cipészüzlet. 5706

Hosszu bizonyitvánnyal mindenes főző ajánlkozik. Erdei, Szilágyi-u. 4., fsz. 7. 29398

Jól főző mindenes ajánlkozik kisebb családhoz. Ferenc-körut 37., házfelügyelő. *29404

Német főző mindenes ajánlkozik. IV., Molnár-utca 19., III. ajtó 28. 29406

Mindenes főző vagy bejárónő ajánlkozik. Klauzál-utca 12., fsz. 2. *29416

Komoly, megbizható mindenesnek vagy szobaleánynak elmenne azonnal is uri házba. „Uri ház 58545" főkiadóba.

Vidéki leány mindenesnek ajánlkozik jobb uriházhoz azonnalra. Péterfy Sándor-utca 32. II. 26.

15. Takaritónő, bejárónő

Bejárónő fiatal, igen megbizható, tiszta, csak jó bizonyitvánnyal, aki Délivasuthoz közel lakik, azonnalra felvétetik. Bemutatkozás délelőtt 9—10, vagy délután 3—4 között. I., Tóth Lőrinc-utca 5. 58481

Bejáró takaritónő, megbizható, délelőtt 10—2-ig tartó elfoglaltságra azonnal felvétetik. I., Márvány-utca 13. 58428

Nyugdijas, egyedülálló asszony lakást kaphat takaritásért. Kecskeméti tizennégy, Csikszentimrey, szerdától. *

Bejárónőt délelőttre jó bizonyitvánnyal felveszek. Nagymező-utca 49., II. 14. 5731

Tiszta bejárónő ellátással felvétetik. Margit-rakpart 26., IV. 4.

Bejáró főző inast vagy bejárónőt felveszek. Lipót-körut 4. III. 1. Nösner. 58500

Délelőttre bejárónő jó bizonyitványokkal felvétetik. Bemutatkozás 11-ig Nádor-utca 19., III. 4.

Főző bejárónő egész napra jelentkezzen délelőtt. Margit-körut 29., V. 3. 5709

Bejáró főzőnő ajánlkozik Hajós-u. 37. fszt. 4.

Bejáró főző mindenesnek ajánlkozik. Ujvári Mariska, Székely Bertalan-utca 22. 5715

Bejáró takaritónő kis lakásba ajánlkozik. Zsitvay Leó-utca 16. II. 15.

Takaritásért lakást, némi fizetést azonnalra, vagy tizenötödikére. Molnár 22., III. 8. Ökrösné. 69080

Főbérleti lakással, megbizható magányosnál takaritást vállalna. Megelené, VIII., Kemény Zsigmond-utca 9., I. 18. 29402

Magányos urnál rendszerető fiatal házaspár üres szobakonyhát keres takaritásért azonnalra. Fehérné, VII., Huszár-utca 5. II. 5. 37618*

Fiatal házaspár egyedülálló urnál lakásért takaritást, főzést vállal. Férj állásban. Kinizsi-utca 10., II. 6. 29397

Bejárónőnek menne rendes asszony. Conti-utca huszonnégy, I. 9. Csillikné. 48599

Beszkárt gyermektelen házaspár takaritásért lakást keres magányosnál. Lendvay-u. 14.

Finom főzőnő kisegiteni megy vagy vendégség főzését vállalja. Makai, Bosnyák-utca 1. I. nyolc. 69043

Megbizható bejáróleány ajánlkozik 9 órától egész napra. Rózsa-utca 35. fsz. 10. 29394*

Bejáró szobaleány, megbizható, tiszta, jó megjelenésü ajánlkozik. Lujza-utca 23. II. 30. 48580

Házaspár takaritásért lakást keres. Dob-utca 87. I. 32. 58395

Bejáró főzőnő ajánlkozik esetleg takaritani. II., Csalogány-utca 1. I. 3. 69070

OKTATÁS

16. Házi oktatók ellátással

Német kisasszony, aki takaritást vállal, jelentkezzen. Lendvay-utca 26. Dalmady. 69079

Német kisasszonyt keresek délelőttre jó bizonyitvánnyal. VII., Sajó-utca 5., III. 18. — Kraus. 19540

Német kisasszony kerestetik uri házba délutánra, hatéveshez. Elsőrendü erők jelentkezhetnek: Libik, Bimbó-ut 3. — Délelőtt. 58413

Izraelita nevelőnő német tudással, éves bizonyitvánnyal, kisleányomhoz felvétetik. Vilmos császár-ut 62., II. négy.

Keresek negyedik gimnazista lányomhoz intelligensebb fiatal keresztény német nőt, aki háztartási teendőket is elvégzi. Soroksári-ut 46. Tejüzlet.*

Katolikus perfekt német (esetleg francia) tanitónőt két elemistához nevelőnőnek keresek. Csanády-u. 5. III. 3. 5695

Nevelőnőnek keres izraelita család tiz- és hétéves gyermekei mellé intelligens, németül tökéletesen beszélő urileányt vagy urinőt. Referenciát és kimeritő ajánlatokat „Ujpest 5691" jeligére főkiadóba.

Elsőrendü németek, született angolok, franciák, gyermekgondozónők legmegbizhatóbban: Dr. Senyeyné „Pedagógia" Intézetében, Felsőerdősor 22. (Andrássy Köröndnél.) 127—942. 58331

Intelligens lány elmenne gyermek mellé vagy idősebb hölgy mellé. VII., Murányi-u. 4. II. 10. 48586

Intelligens felvidéki német kisasszony délelőttre ajánlkozik gyermek mellé. Jelige „Megbizható 48579" főkiadóba.

Angol, francia, német nevelőnőket, okl. tanitónőket, gyermekgondozónőket, gyermekkisasszonyokat ajánl Kalmár Regina, Erzsébet-körut 52. Telefon 142—018. 58492

Német nevelőnő, éves bizonyitványokkal ajánlkozik gyermekek mellé. Sándor-utca 32. föld. ajtó 5. Aloisia Riscka. 29400

17. Előkészités, internátus

Sikeres magánvizsgáért, érettségiért forduljon ide: Kresz Géza-u. 34. I. 7. Tel. 493—196.

Magánvizsgákra, érettségire vidékieket is igen lelkiismeretesen, garanciával készitünk elő. „Honorárium utólag 69038" főkiadóba.

Polgári, kereskedelmi, reáliskolai, reálgimnáziumi és gimnáziumi magánvizsgákra előkészitek, vidékieket is. „Garancia 19533" jeligére főkiadóba.

Szerényigényü pedagógus — nyelvekben, matematikában, ábrázolóban tökéletes — házitanitást vállal, magánvizsgálatokra, érettségire elismerten jól előkészit. Rózsa-utca negyvennyolc, földsz. kettő. 84023

18. Nyelv- és művészet-okt.

Angolul tanit kezdőket, haladókat londoni nyelviskolát végzett hölgy. Megkeresést főkiadóba „London 48507" jeligére.

Angol és német órákat ad nyelvtanárnő. Reáltanoda-utca 18. II. 4/b. 58434

Angol órát ad fiatal hölgy. „Ausztráliai" Blocknerhez, Andrássy-ut 4. 58476

Németül, franciául olcsón tanit hölgyeket tanárnő. Erzsébet-körut 24. III. 19. 58490

Külföldi nyelvtanárnőknél 50 filléres angol, francia, olasz, német, spanyol különórák. Teréz-körut 18. III., Szent István-körut 1. III. 5., Rákóczi-ut 59. III., József-körut 55. II. 8. *

Londoni kiejtéssel gyakorlati angolt gyors eredménnyel tanit Bolgár, Kresz Géza 42.

Külföldi nyelvtanárnő egyetemi képzettséggel angol, francia, német órákat vállal. Betty Sachs, Kádár-utca 8. Telefon: 311—565. 58496

Német-francia okleveles tanárnő. Kertész Tivadarné, Návay Lajos-utca négy. 127—047. 58407

Német nyelvtanárnő fiatalabb oktat könnyen felfogható módszerrel. „Biztos eredmény 37726" főkiadóba.

Zongorázni tanit lakásán is államilag képesitett zenetanárnő. „Harnyay, István-ut 9.

Angol nyelvtanitást délelőttre vállalok. Kennedy, Kékgolyó-utca 2. 58449

Felnőttek zenetanára, Aggteleki-utca 2. Zongora, ének. Kottanélküli féléves tanfolyam is. Felvilágositás délutánonként. 58532

Angolt jutányosan oktat gyakorlott mester. VIII. Sándor-utca 19. II. 16. 58528

Okleveles zongoraművésznőnél elsőrendü zongoraoktatás havonta hatért. Ráday-utca 11. I. 69081

Olasz urinő anyanyelvét tanitja. Telefon 12—88—62. Szinyei Merse 29., I. 1.

Fiatal, intelligens urileány eredményesen németre oktat. Locher Helma, Eötvös-utca 32. földszint hat. Kérek levelezőlap meghivást.

Német nyelvtanitás, kereskedelmi levelezés. Korrepetálás. Cim: József-körut harminc. fiókkiadóhivatal. 3704

Amerikai technikus angol leckeórákat ad. Jelige: „Financiális összeköttetések 48612" főkiadóba.

Angol, francia, német magánórák okl. nyelvtanárnő. Telefon: 384—355. *58485

Bécsi tanárnőnél német, francia, zongora, énekoktatás, forditások. Telefon: 11—45—59.

Német különóra 50 fillértől. Levelezés, társalgás, gramatika. Vámház-körut 13. II. 5.

Német iskolákat végzett nagyműveltségü keresztény urileány német nyelvórákat ad. Telefon: 366—690, felhivandó 8—11. 5697

Ingyen tanitanék nyelvekre urinőt világtalan, beteg hugom szórakoztatásáért. „Zuglói kiváló nyelvtanárnő 48584" jeligére főkiadóba. *

Angol-német tanárnő tanit jutányosan. Dessewffy-utca 3. III. 11. 93727

Műforditóknál angol, spanyol, portugál, francia, olasz, német havi 2 pengőtől. Különórák mérsékelten. Kossuth Lajos-utca 15. 386—617. *58371

Kiváló német tanár cime Rökk Szilárd-u. 29. I. 2. 69012

Angol, német, spanyol, francia csoportórák 2 pengőtől. Magánórák. Nyelvstudió, Teréz-körut 33. 69009

Német, francia oktatás, társalgás és korrepetálás nyelviskolai gyakorlattal biró hölgynél jutányosan. Podmaniczky-utca 5., III. 17. 5721

Angol, francia, német, olasz, portugál, spanyol, stb. nyelvórákat adnak bárhol, bármikor. Rózsa-utca negyvennyolc, földszint kettő. 84024

19. Keresk. oktatás

Schreyer gyorsiróiskolája, Muzeum-körut 23—25. Telefon: 188—674. Államvizsga. Állásközvetités. 58385

Polgárné F. Paula gyorsiróiskolája, Kossuth Lajos-utca 11. Magyar- és idegennyelvü gyorsirás, gépirás. Államvizsga.

Ferencköruti (huszonnyolc) Gyorsiróiskolában különféle tanfolyamok. Államvizsga. Állásközvetités. Telefon: 387-129. *

Gyorsirás-, gépirás-, szépirástanitónőnél havonként négy pengőtől. Haas Éva, Vadász-utca 34. 58058

Magyar, német gyorsirási, rhythmikus gépirási, nyelvi tanfolyamok kezdődnek. Szirt szakiskola, Rákóczi-ut 76. 13—48—26. * 68791

Radnai gyors- és gépiróiskola Pázmány Péter-tér 5. Telefon 18—26—84 és Erzsébet-körut 19. Telefon: 14—48—17. Kérjen tájékoztatót. 58399

Gyarmati dr. v. országgyülési gyorsirófőnök gyorsiróiskolája Dalszinház-utca 2. 12-12-08 Esti tisztviselőkurzusok. 48556

Balogh gyorsiró iskolában olcsó tanfolyamok. Államvizsga. Állásba helyezés. József-körut negyvenhét. 58535

21. Egyéb oktatás

Urilányokat szabni, varrni tanit jutányosan Halmos Erzsi divatszalon, Petőfi Sándor-utca 3., I. 43. 58080

VEGYES ALKALMI MUNKA

22. Betegápolás

Beteget, leánygyermeket gondozásra vállal. „Orvos családja" jeligére Margit-köruti fiókkiadóba.

Ápolónő, izr., idősebb urhoz hosszabb időre felvétetik. Telefon 125—143. 58503

23. Szépségápolás

Házakhoz ajánlkozom manikürözni 30 fillérért. Több kéz esetén 25-ért. „Manikür 69074“ jeligére főkiadóba.

Hajszálakat, szemölcsöket, szépséghibákat véglegesen nyomtalanul garantáltan eltávolitják Kovács kozmetikában, Teréz-körut 1-c. Tanitvány felvétel. 37689

24. Magánnyomozó

Erőss Ernő nyugalmazott detektiv magánnyomozója Szász Károly-utca 3. Tel.: 355—527.

Janda Miklós dr. magánnyomozó, olcsó, gyors, megbizható. Teréz-körut harmincnégy, 123—999. 5487

Walter nyugalmazott detektivfőfelügyelő közismert sikereit legmodernebb technika, lelkiismeretesség eredményezi! Telefon: 183—549. IV., Váci-utca 41-a. 69010

Dr. Békési Tibor nyugalmazott rendőrkapitány magánnyomozó Erzsébet-körut 17. Tel. 143-433.

Nyerges Alfréd nyomoz, megfigyel, informál. Rákóczi-ut harminchat. Telefon 1—380—98.

25. Szabás-varrás

Ügyes varrónő házakhoz ajánlkozik. Pestszenterzsébet, Jósika-utca 20. 58451*

Házivarrónő jól és olcsón dolgozik. „Ügyes 29412“ jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba.

Francia, angol szabónő olcsón vállal ujat, alakitást. Liliom-utca 21., I. 12. 69069

26. Egyéb alkalmi munka

Vasalónő, perfekt, ajánlkozik. Lőrincné, Ferenc-körut 40., I. 13. 69096

Mosást, vasalást vállalok háznál is, házhoz megyek, nagytakaritásra is. Főbérlő. László Albertné, Szinyei Merse-u. 15., I. 10. 48523

II. ADÁS-VÉTEL

27. HANGSZER

Hismasters, Columbia, Homocord stb. márkás táskagramofonok, használtak legolcsóbban, tánc- és művészlemezek, használtak 60 fillértől: Központi gépraktárban, Rákóczi-ut 80, udvarban. Lemezcsere. Árjegyzék. 58321

MUSICA r. t.
VII., Erzsébet-körut 43.

Használt zongorák és pianinók feltünő olcsó árban, kényelmes fizetési feltételek, váltó nélkül. 58383

KERESZTÉLY
hirneves zongoraterme, Vilmos császár-ut 66. Legjobb zongorák legolcsóbban részletre is. — Csalódás sohasem érheti.

Kereszthuros gyakorló zongora kétszázért. Világmárkás zongorák, pianinók hihetetlen olcsón Tipoldnál, Rákóczi-ut 61. 93878

LYRA

Legeslegolcsóbban vásárolhat utólérhetetlen választékbőségünkből Magyarország legnagyobb zongoratermében: „LYRA“ Részvénytársaság, Erzsébet-körut 19. Sarokbejárat. Jókarban: **Bösendorfer** 500, Steinway, Bechstein, Förster, Wirth, Oeser, Stingl, Laubergergloss, stb. hihetetlenül olcsón. Kényelmes részlet, tisztviselőkedvezmény. Bérzongorák legelőnyösebben. 68832

Előlegnélküli huszpengős részletre külföldi zongorák 350 pengőtől. Bősendorfer, Ibach, Förster, Kochkorselt, Stingl, Lauberger világmárkák csodaolcsón: **Fenyőné** zongoratermében, Erzsébet-körut **huszonhat.** 37731

Sternberg
KIR. UDV. HANGSZERGYÁR VII. RÁKÓCZI-UT 60. 136068

Világmárkás zongorák, pianinók, legujabb, csodaszép hangu, modern hangszerbutorkülönlegességek kizárólag Zongorapalota, Rákóczi-ut 60. 58436

Használt zongorákat, pianinókat részletkedvezménnyel, legolcsóbban Uhlik zongoratermében vásárolhat. Figyelem! Rákóczi-ut 45. Grauer likőrházban. 58554

Grimm, József-körut 65. Világmárkás zongorák, pianinók legolcsóbban részletre, garanciával. *58529

SCALA zongoraterem, VII., Erzsébet-körut 15.
Bechstein, Blüthner, Bösendorfer, Ehrbar, Stingl, Laubergergloss, Hamburger, Petrof világmárkák hihetetlenül olcsón részletre is. Mignonzongora ötszázért. 37710

Förster, Rösler, Lauberger, Franzőser, Wirth, Pallikstiasny zongorák, angolmechanikás pianinók legeslegolcsóbban Rákóczi-ut 47. Reissmann zongoraszalonban. *37722

EHALL Andrássy-ut 15. Zongorák, harmóniumok
páratlanul olcsón, előleg nélküli részletfizetésre is. **Kölcsönzés.** 93862

Különleges ajánlat! Néhány gyári uj **külföldi** zonzorát hallatlanul olcsón eladok. Használt zongorák garanciával 500 pengőtől. Mielőtt bármit vásárol, feltétlenül keresse fel **Reményi** Zeneművészeti Főiskola szállitóját, Király-utca ötvennyolc. 69015

WERNER koszorusmester Magyar-u. 23.
Világmárkás zongorák, pianinók, harmóniumok, rézfuvó, vonós, pengető, jazzhangszerek. Részletre is. Kir. Operaház, Zeneművészeti Főiskola **szállitója.** 69014

Zongorahangolást olcsón, jól szakszerüen végez Blau Dezső, Bécsben végzett hangoló, Lauberger és Gloss tanitványa. Eötvös-utca 28. Tel.: 112—842. Vétel-eladásnál szakbirálat.

Rövid fekete gyakorló zongora kettőszáz, külföldi gyönyörü hangu **négyszáz.** Valódi Bösendorfer **ötszáz.** Garantáltak, jókarban. **Zongorák,** pianinók feltünő olcsón, előleg nélkül, legcsekélyebb részletre. **Rákóczi-ut ötven. Zongorateremben.** Erzsébet-körut sarok. 69011

Hivja 13—93—23-at! legmagasabban megvásárolja zongoráját, pianinóját Fahn zongorakészitő, Hársfa-utca 1. 37740

INGATLAN

29. Birtok

Sárbogárdnál 61 holdas, mindenttermő tanyásbirtokomat budapesti kis bérházzal elcserélem. Válaszbélyeg. Mária-utca 29. Pecsornik. Telefon: 13—44—39. *37720

Eladó Kisujszálláson, városhoz tiz perc gyalog, kitünő buzatermő 53 m. hold, 800 pengőért nagy cserepes tanyával, tulajdonostól. Lakik: Cegléd, Hold-utca 22. 3336

Kettőszázhetven kat. hold Kisduna mellett, Öttevenyben, prima megoszlásban, **felosztva is eladó, épületekkel, kastéllyal, vagy anélkül.** Parcellázási iroda, Ötteveny. Budapesti megbizott: Enessey Iroda, Sándor-utca harminckettő. 37554

Dunántul ötszázholdas haszonbérbe azonnal átvehető. Ingatlaniroda, Döbrentei-utca tizennyolc. *93863

Százhatvanhatholdas mindenttermő, Dunántulon, ötszobás hatvanötezer, amortizáció tizenötezer. Százholdas legprimább nógrádmegyei, ötszobás hetvenezer, amortizáció huszonötezer. Hatholdas hatszobás, huszholdas nyolcszobás, mindnégy park, gyümölcsössel, müutnál, gyönyörü vidéken. **Mintabirtokok** legkisebbtől legnagyobbig választhatók. Birtokbérletek, bérházak, villák választékban. Gojdics tanácsos ingatlanirodájában, Budapest, Nagyenyed 5. Déli pályaudvarnál. Telefon: 351-985. Bélyeg. 48589

30. Telek

Kis saroktelek Buda belső részén, főutvonalon, 6 emeletes bérház épitésére alkalmas, jutányosan eladó. 18—16—15.

Balatonfüredi strandfürdőnél Arácson, 150 öltől villatelkek „Olcsón eladók“ főkiadóba.

Rivierai égtájak alatt, Buda legbensőbb derüs lankáin lévő villatelkekről, kis telkekről ingyen prospektust küldünk. EKKŐ, telefon 18—16—15.

Magyar Tisztviselők Takarékpénztára, IX., Ferenc-körut 14. Telefon: 1—888—78. Ajánlja előnyös részletfizetési feltételekkel az alábbi **közmüves** ingatlanokat:
Villatelkek Budán, a Lenkeutnál, a Budaörsi-, Aga-, Daróczi-utcák között.
Bérvillatelkek a Mexikói-uton, villamos és autobusz mellett.
Bérháztelkek a Boráros-téri hidnál, Mester-, Tinódy-, Ipar-utcák között.
Családiháztelkek Zuglóban, a Bazsarózsa-, Gvadányi-, Fogarasi-utak között, ugyanott **családiházak** épitéséhez lakáspénzlekötéssel épitési kölcsönt folyósitunk. 69018

Nagyjövőjü kis villatelkek Budán, a Szent Imre-városban összközművel, cisztercita rendház parkja mellett, Daróczi-, Budaörsi-, Aga-utcák között több éves részletre is eladók. Érdeklődni a helyszinen, Ibrahim-utca 13. sz. alatt. Vasárnap egész nap, vagy Magyar Tisztviselők Takarékpénztáránál, IX., Ferenc-körut 14. Telefon: 188—878. 69016

Budapest Péterhegyi-uton **600-as 16-ával, Kelenvölgyben 200-as 22-vel, Budatétényben** közmüves 6-ával. Takács, Prohászka Ottokár-utca 8. *93885

Gödi telkeink ingyen autobusz nélkül is megtekinthetők, közvetlen az állomásnál. Nyugati pályaudvartól 30 percnyire, 150 négyszögöles telkek már 525.— P-től több évi részletre. Dijtalan bemutatás, felvilágositás Pestkörnyéki Takarék, Erzsébet-körut 27. Telefon: 3—409—52. Alapitási év: 1909.

Népszinház-utcánál telekértékben huszezerért eladom jövedelmező sarokházamat. Taksonyi András, Bezerédy-utca 9. Tel. 349—995. *37687

Figyelem! Óbudán, Ürömhegyen 670 négyszögöles telek ölenként 2 pengőért. 800 négyszögöles fajgyümölcsös 4200-ért. 500 négyszögöles szőlő és gyümölcsös 3600-ért. Telkek, szántók, gyümölcsösök Óbuda minden részén óriási választékban. Családiházak, bérházak alkalmi áron Gröschl irodájában, III., Hévizi-ut 3. Tel. 162—682.

Bérháztelkek a Boráros-téri hidnál, Mester-, Tinódy-, Ipar-utcák között, kedvező feltételekkel eladók. Érdeklődni Magyar Tisztviselők Takarékpénztára rt.-nál IX., Ferenc-körut 14. Telefon: 1-888-78. 69019

Hármashatárhegy alatti, erdőövezte, gyönyörü óbudai hegyvidéken vegyen telket, gyümölcsöst, ahol az óbudai hid épitésével valódi **értékemelkedés** várható. Viz, villany, kiépitett műutakon parcellázva, négyszögölenkint 10—20 pengőig. Külsőbb hegyvidéken 3—8-ig. **Családi házak: Kényszereladások** budai, pestkörnyéki nálam előjegyezve. **Bartosnál,** Táborhegyen, Jablonka-ut 24. felett. Tájékoztatót kivánatra küldök. Telefon: 16—26—47. 48608

Fogaskerekünél, közmüves, termő nemes gyümölcsös tizenkettő pengőjével eladó. „Tulajdonostól 93849“ jeligére főkiadóba.

Rózsadombon, Vérhalom-térnél, összközmüves telkek igen olcsón, részletfizetésre eladók. Magyar Általános Ingatlanbank Részvénytársaság, IV., Deák Ferenc-utca 17. Telefon: 181—853. 58372

31. Gyár, malom

Ferenc József laktanyánál háromszáz ölön, sok épülettel, üzemháznak kitünő ingatlan huszonhatezerért, ötezerrel átvehető. Taksonyi, Bezerédy-utca 9. 349—995. 37683

32. Bérház

Háromemeletes bérház felerésze eladó. „Nagymező-utcában 75.000—5614“ jeligére főkiadóba.

Vendéglősház Budán, adómentes bérjövedelme 5000, átvehető huszonkétezerrel. — Krausz, Rákóczi-ut 61. *37706

Ötemeletes bérpalota, luxus épület, kis lakások, alacsony bérek Szent István-városban 40.000 pengő tiszta hozammal eladó. 200.000 pengővel átvehető. Dr. Piplich János ügyvéd, Szombathely. 58514

Baross-utcánál közvetlen tizenkettőezer hozadéku emeletes bérház 300 ölön, körülépitve, feltételekkel. Hatvanötezerért. Feuerstein. 12-29-51.*

Krisztinában négyemeletes, adómentes, központifütéses, remekül megépitett bérház 15.000 jövedelemmel, átirásmentesen 135.000-ért!
Nagykörutnál háromemeletes, adómentes, prima bérház 10.000 jövedelemmel, 87.000-ért, felével átvehető.
Vérmezőnél háromemeletes, nagyadómentességü bérház, 8% jövedelemmel, 70.000-ért, átvehető negyvenezerrel.
Groszmann Ármin, Hársfa-utca 11. (Rákóczi-utnál). Telefon 132—512. 37724

Városligeti adómentes sarokház, három komfortos lakással, kettő üzlettel, kettőezernégyszáz jövedelemmel, sürgősen huszonkettőezerért. Prohászkánál, Mária-utca huszonkettő. *37714

Józsefváros szivében háromemeletes sarokbérház, minden lakás utcai, komfortosak, 135.000. **Almási-térnél** kétemeletes bérház 110.000, felével átvehető. Bővebbet Izabella-utca 67. Kárpáti. 5719

Üzemi céira háromszázharmincöles, nyolclakásos bérház körutnál, 24.000-ért, kaucióval. Telefon: 120—913. *37718

Főutvonalon üzletház, adómentes, 2400 évi jövedelemmel, 16.000-ért. Mária-utca 29. Pecsornik 13—44—39. *37718

Főutvonalnál kétemeletes, adó- és átirásmentes sarokbérház, komfortos kislakásokkal 3600 bérjövedelemmel, 33.000-ért sürgősen eladó. Fried, 1—302—84. *58521

Józsefvárosi magasföldszintes, 1—2 emelet ráépitésére alkalmas, alápincézett, kertes bérház alkalmi áron eladó. Tulajdonos telefonja hétköznap 189—681. 58459

Bérház! Luxusépitésü, adómentes, összkomfortos bérházat tisztán 10%-os jövedelmezőséggel, 56.000-ért, megvehető 30.000-el. Argai. 154—995. 5727

Hetvenötezerért Horthy Miklós-uti kilencezer jövedelmü, adómentes háromemeletes bérház cseréve lis, harmincötezerrel átvehető. Feuerstein. 12—29—51. 93866

Császárfürdőnél kétemeletes, masszív uribérház, adómentes 8300 jövedelemmel, 80.000-ért eladó, ebből 25.000 Kisipari. 1—396—83. 37695

Rökk Szilárd-utcánál négyemeletes, primán megépitett sarokbérház, mind összkomfortos lakásokkal, 22.500 alacsonybérü jövedelemmel, 135.000-ért, kondicióval eladó. 1—395—55. 37696

Pozsonyi-ut elején ötemeletes, gyönyörü bérpalota, halloskomfortos luxuslakásokkal, márványlépcsőházzal, 1962-ig adómentes 26.000 bérjövedelemmel, 250.000-ért, kondicióval eladó. 1—396—09. 37697

Astoriánál, központi fütéses uribérház, elsőrendü építkezés, nagyadómentes 39.000 bérjövedelemmel, 350.000-ért, feltételekkel eladó. 1—396—83. 37698

Belváros legszebb terén, hatemeletes, impozáns bérpalota, összkomfortos, hallos luxuslakásokkal, harmincévig nagyadómentes 62.000 bérjövedelemmel, 590.000-ért, fizetési feltételekkel eladó. 1—395—55. 37699

Alkalmi vételü bérházak tőkebefektetésre, huszezertől legmagasabb árig általam kaphatók. Taksonyi András, Bezerédy-utca 9. 349—995. 37684

Kis bérházat vagy bérvillát 8% nettó jövedelemmel vennék villamos mentén, ügynök kizárásával, tulajdonostól. Telefon 132—965, 3—5-ig. 37715

33. Villa, palota

Hatszobás főuri villa, garázs, személyzeti lakásokkal, 600 négyszögöles parkban, villanegyedben eladó. Tel. 12-25-28.

Thököly-uti villanegyedben adómentes, kertes, összkomfortos, háromszobás, hallos, házmesterlakásos urivilla, kandalókkal, tizennyolcezerért. Prohászkánál, Mária-utca huszonkettő. *37713

Tőkebefektetésre alkalmas tizszobás kastély ezernyolcszáz négyszögöl gyümölcsössel és ősparkkal, fővárostól félórányira olcsón eladó. Cim főkiadóban. 19364

Villa zuglói kertvárosban, legmodernebb épitkezésü, 1x4, 1x3 szobás, összkomfortos lakással, harmincéves adómentességgel, kétszáztizöles fajgyümölcsössel, alkalmi vételként huszonkétezerért eladó. Taksonyi András, Bezerédy-utca 9. 349—995. 37686

Zugliget elején, villamosnál négylakásos bérvilla, ősgyümölcsösben, négyezerötszáz évi bérrel, alkalmi vételként harminchétezerért, huszezerrel átvehető. Taksonyi András, Bezerédy-utca 9. Tel.: 349-995.*

Zsámbék-uti adómentes négy szobás, összkomfortos, központi fütéses urivilla, 25.000-ért eladó. 1—395—55. 37700

Szent Imre herceg-uti harmincéves adómentes, 2x3 összkomfortos urivilla 45.000-ért eladó. 1—396—09. 37701

Krisztina-köruton hétszobás, hallos, harmincéves adómentes magánpalota, parkban, házmesterlakás, garázs, soffőrlakás, központi fütés, sürgősen eladó. 1—395—55. 37640

Horthy-körtérnél luxus villapalota, hatalmas méretü 1x4, 1x2 szobás, összkomfortos lakással, házmesterlakás, gyönyörü épitkezés, fenyves park, sürgősen, 45.000-ért, fizetési feltételekkel eladó. 1—396—83.

Háromszobás, összkomfortos, adómentes uri villa Városligetnél, házmesterlakással 20.000. Zimmermann, Király-utca 42. 37717

Amerikai-uti adómentes masszív luxus villapalota 1x4, 1x5 szobás hallos, központifütéses lakásokkal, házmesterlakás, 2 garázzsal, gyönyörü parkban 65.000 pengő. Csendes, 259—842.
Pasaréten, autobusz, villamosnál, hatszobás komfortos, harmincéves adómentes urivilla 14.000 amortizációval 25.000 készpénz. Csendes József ingatlaniroda, Horthy Miklós-körtér egy, 259—842. 5737

Tizezerrel átvehető komfortos, négyszobás villa Fürj-utcában, huszonhatezerért eladó. Feuerstein, Sziv-u. 16. 12-29-51. 83865

Négyszobás adómentes, külön telekkönyvelt félvilla, kislakással, garázzsal Budán eladó. Tulajdonos: tel.: 269—555. *48614

Azonnali vételre keresek 1x3, 1x2 szobás vagy 1x1 szobás villát harmincötezerig. Ajánlatokat kérek 12—29—51 telefonszámon. 93864

34. Családi ház, öröklakás Budapesten

Tizkerületben szoba-konyhás, verandás, pompás urilak, házmesterlakással, kétszázöles fajgyümölcsössel, hétezerért eladó. Taksonyi András, Bezerédy-utca 9. 37685

Kertes öröklakásaink Belvárostól egy sétányira, Istenhegyi-ut 9/a szám eladók. Elsőrangu tőkebefektetés, előnyös kölcsönök! Felvilágositás az Épittetők Közgazdasági Részvénytársaságnál, Aranykéz-utca 7. Telefon 18-16-15. 58033

Négyszobás, hallos, adómentes öröklakás, telekkönyvi tulajdonba huszezerrel átvehető. Ingatlaniroda, Döbrentei-utca tizennyolc. *93862

Kis telken a Sashegy délnyugati lejtőjén, autóbusz és villamos közelében épülő kis családi házak igen jutányos feltételek mellett eladók. EKKŐ, IV., Aranykéz-utca 7. 18-16-15. 58034

1 és 2 szobás komfortos, ujonnan épitendő családi házak telekkel, közművekkel, lakbértörlesztés mellett kaphatók Zuglóban, a Vezér-utcai villamos végállomástól néhány percnyire. Ugyanott leköthetők **közműves telkek** is hosszu részletfizetésre. Érdeklődni Magyar Tisztviselők Takarékpénztáránál, IX., Ferenc-körut 14. Telefon 188—878, vagy vasárnap egész nap a helyszinen, Bazsarózsa- és Gvadányi-utca sarkán levő irodákban. 69020

Fasorban: Vilma királynő-ut 8. sz. alatti társasházunkban, 1500 öles gyönyörü parkban, 1—2—3 szobás, hallos és garszonlakások, önálló telekkönyvvel, legcsodásabb kiállitásban, legmodernebb felszereléssel eladók. Vételár 60%-a 5.5%-kal törleszthető. 1—396—83. 37702

Istenhegyi-ut 9-a. sz. épülő, csodás fekvésü, adómentes társasházban 1—2—3—4 szobás, összkomfortos, hallos és garszonlakások, főuri kivitelben, sürgősen eladók, vételár amortizációval törleszthető. 1-395-55.

Budán kétszobás, mellékhelyiséges öröklakás, lakbértörlesztéssel, ötezerért eladó. Kulin, Vörösmarty-utca 57. •

Budán háromszobás, összkomfortos, adómentes uriház, feltételekkel tizennyolcezerért eladó. Kulin, Vörösmarty-utca 57. 37708

Öröklakások elsőrendü kivitelben, központi fütés és melegvizzel, legnagyobb adómentességgel, egy-, kettő-, háromszobás hallos és garszon lakrészekkel, valamint öröküzletekkel **Belvárosban, Veres Pálné-utca 31., Budán, II., Batthyány-utca 27. XI. Szent Imre herceg-utja** és Budaörsi-ut sarkán. Leköthető: Mikle Károly építészmérnöknél, IV., Sörház-utca 4., Telefon 188—260.

Obudán, hétszobás, kimondottan modern, alápincézve, házmesterlakással, 200-as kerttel, ára 50.000, felével átvehető. — Négyszobás, 600-as gyümölcsössel, szőlővel, külön kétszobás 25.000-ért átvehető. Hatszor szoba, konyhás és háromszobás emeletes, ára 18.000, 6000-rel átvehető, 12 lakásos, nagy kerttel 16.000-ért, 6000-rel átvehető, szoba, konyhás, speiz 6800, 3000 LÁB-kölcsönnel, ezenkivül nagy választék. III., Miklós-utca 42. Guth Hugó.

Háromszobás, komfortos, adómentes családi ház (szuterrénnel, házmesterlakással), 18.000-ért, felével átvehető. Telefon: 132—512. 37723

Örökértékü (nem spekulációs) öröklakások építkezés alatt Buda legelőkelőbb helyén, **Városmajor-utca 27-b,** déli fekvéssel, luxuskivitelben, központi fütéssel, melegvizszolgáltatással, bombabiztos óvóhellyel. Lekötéshez csekély összeg elegendő, hátralék előnyös Láb-kölcsön. Önálló telekkönyv! Érdeklődés helyszinen! 37725

Sürgős árverésen olcsón megvehető X. kerületi elöljáróságnál kettőszobás, komfortos, adómentes ház, nagy saroktelekkel. Pauncz, Pozsonyi-ut 9. délután. 58558

Többlakásos családiházat, kisebb bérházat veszek. Bérjövedelem, ármegjelöléssel „Készpénzért 76455“ jeligére főkiadóba.

35. Családi ház, öröklakás környéken és vidéken

Főváros közelében alápincézett, négyszobás családiház, 3200 négyszögöl fajgyümölcsössel eladó, háromezerrel átvehető. Anderkó tulajdonosnál, Őrszentmiklóson. 93862

Rákospalotán, Kassa-utca 146. háromlakásos kertes ház elköltözés miatt eladó. Piachoz, vasuthoz, villamoshoz közel.

15 évig adómentes, 3 szobás, komfortos, kertes házam lakbértörlesztésre párezerrel átadom. Vác, Horthy negyvenöt.

Pestszenterzsébeten kettőszobás adómentes családiház, járásbiróságnál, olcsón eladó előnyös föltételekkel. Pauncz, Pozsonyi-ut 9. délután. 58559

Pestkörnyékén, közvetlen villamosnál 6000 négyszögöles szőlősgyümölcsös ötszobás uri lakással, tóval, árverés miatt huszonháromezerért részletfizetésre. Mária-utca 29. Pecsornik. Telefon: 13-44-39. 37719*

Ómátyásföldön kettőszobás, adómentes, komfortos, terraszos, eszlingeni redőnyös, hatezerötszázért részletre. Rákóczi-ut 40. III. 14. 37730

BERENDEZÉS

36. Butor

Eladó kifogástalan prima ebédlő, hármasszekrény, berger fotelek, garnitura és egyéb puhafabutorok is. Telefon: 26—81—08. Megtekinthető Nagyboldogasszony-utja 90. 72515

Angol nádazott szalon, rekamierek, biedermeier uriszoba, ebédlő költözködésből. Egyetem-utca 3. Pulay. 68983

Antikstilü butorok, garnitura, perzsa szőnyegek, disztárgyak sürgősen. Berényi, Hunyadi János-ut három. 58114

Faragott lakkcsiszolt hálószoba francia ággyal és egy sezlon eladó. Szivességből Cverkó kárpitosnál, Wurm-u. 2. 69037

Garantált minőségü butorok. Árban, kiállitásban utólérhetetlen! Modern Butorszalon, Király-utca 79. Fizetéskedvezmény. Butorcsere. 69035

Használt és uj hálók, ebédlők kombináltak, konyhák, kárpitosáruk minden árban. Lászlónál, Jókai-utca 6. 69022

Mindent megtalál 8 házban levő raktárainkban. Használt és uj iroda-, lakás-, antik butor. Egyes darabok. Keleti és magyar szőnyegek, csillárok, disztárgyak. Butorcsere! Butorkölcsönzés! Áruházi rendszer. Eladási központ: Universal, Wesselényi-utca 8.

Ujrendszerü butorhitel. Lakását berendezheti minden közalkalmazott és minden véglegesitett harminc egyenlő havi részletre, vagyis minden 100 pengő után havi 3.30 pengő részletre, előleg nélkül. Egy éven belüli törlesztésnél kamatokat visszatéritjük. Kardos Testvérek, Wesselényi-utca 18. 69013

Modern szalon, mokett garnitura, használt, olcsón eladó. Rosenfeld, Népszinház-utca 31.

Butort legjobban Bog-Mil butorházában, Vilmos császár-ut negyvenhárom vásárolhat. Hálók, ebédlők, kombinált butorok nagy választékban mérsékelt árakon. 58362

Használt butorok olcsón eladók. Soroksári-ut 35., földsz. 4-a. 29393

KIRÁLY-U. 112 **Készpénzvevő?! Jöjjön hozzánk, meglátja,** érdemes! 1100 négyzetméteres szuterénünkben használt és uj különleges márkás műbutorok. Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, kombinált szobák, antikvitások irodabutorok, egyes darabok utólérhetetlenül olcsón. Butorüzlet, Király-utca száztizenkettő. (Lövölde-térnél.) 69021

Butorvevők figyelmébe! Asztalosnál keményfahálók 195 pengőért, telehálók 263-ért, ebédlők 300-ért. Részletre is. Butorcsere. Ingyen csomagolás. Wesselényi-utca 54. Hársfa-utca sarok. 58430

Gyermekkocsik, gyermekágyak, csőbutorok legolcsóbban Prohászka-gyárból, Gróf Zichy Jenő-utca 46. Fióküzlet: Üllői-ut 7. *58552

Perzsa szőnyegek, antik butorok, vitrinműtárgyak legolcsóbban „Antikartnál“, Pilvax-köz. *58550

Magyaros hálószoba, komplett, lámpával, egyéb magyaros disztárgyak elutazás miatt eladók. Falk Miksa-utca 26. I. em. 1. 19529

Jobbminőségü telehálók, dióebédlők, kombináltak, ülőbutorok, könyvszekrény, iróasztalok, lakberendezés-tárgyak, bronzcsillárok. Aranyszalon. Olcsóért! Lónyay huszonhét. (Butorszuterénben.) 37664

ROYAL **Butor részletre is. Baross-utca 34—36.**
Hálószobák, ebédlőberendezések, kombinált szobák, konyhaberendezések. Választékunk óriási! Áraink olcsók! Minőségért garantálunk. 58370

Háromajtós szekrények 180.—, hálószoba, uriszoba olcsón. Műasztalos, József-körut hatvannyolc, pince. *58541

Cseresznye hármasszekrény, sublód, könyvszekrény, mokettgarnitura, iróasztal olcsón! Bakáts-tér 8. Tóthnál. *58539

Kombinált berendezés, dióebédlő, dióháló, rekamier eladók. József-utca kilenc, földszint kettő. *58537

Gyönyörü kombinált szekrény olcsón eladó. Rákóczi 76. II. öt. 58471

Szalongarnitura hozzátartozó rekamiéval jó állapotban eladó. Vilmos császár-ut 33. III. 25. Telefon: 125—888. 58468

ébner BUTOR **VIII., Karpfenstein-u. 2/a. sarokház. Vétel és csere.**
Hatalmas raktárainkban legnagyobb választékot találja vadonatuj, valamint használt modern, antikstilusu márkás műbutorokban, kombinált berendezések, ebédlők, hálók, uriszobák, szalónok, szőnyegek, csillárok, irodabutorok, utolérhetetlen legolcsóbb árakon. 58566

Teljes hálószobabutor, duplaágyas, szép, alig használt eladó. Margit-rakpart 56. 5705

Antik butorok, barokk szekrények, iróasztalok, kommódok, garniturák, perzsa szőnyegek, üveg- és egyéb csillárok eladók Magyar Vacuum Cleaner Beraktározó Vállalat helyiségeiben, V., Visegrádi-utca 62. Forgács műkereskedés, telefon 290—698. *58422

Modern teleháló 280 pengőért, kombinált szekrény, előszobaszekrény sürgősen eladó. Rózsa-utca 38/B. I. 1. Király-utcánál. 37721

Akar olcsón Vásárolni? Használt márkás műbutorok eladása: legmodernebb diógyökér műbutorebédlő, lakkcsiszolt Louis XVI. stilü háló, cseresznyefa empire háló, dusfaragásu renaissance ebédlők, uriszobák, garniturák, továbbá legujabb tervek szerint berendezett kombinált szobák, kárpitosbutorok stb. Jókai-utca 36. 58431

Gyönyörü kombinált szekrény, rekamié, hálószoba olcsón eladó. Barcsay-utca 6. Butorraktár. 37661

Károly-körut 3/a

Óriási választékot talál, ha megtekinti 1400 négyzetméteres rakt4raimban uj és használt **márkás műbutorainkat**, hálók, ebédlők, uriszobák, stilszalonok, garniturák utólérhetetlenül olcsón. Károly-körut 3-a. 69032

Rendkivül finom műbutor hálószoba sürgősen Bobay műasztalosnál, Bérkocsis-utca 39. 69098

Király-utca 82 Sztopka asztalosmester Butor asztalosnál mindig legolcsóbb. Keményfaháló 7 darabból 195, teleháló 7 darabból 265, ebédlő 9 darabból 300, konyha 6 darabból 85. — **Jobb, diszesebb** telehálók, kombinált berendezések, ebédlők 420 pengőtől. Részletfizetési kedvezmény. Csomagolás ingyen. 58548

Huszpengős részletre gyönyörü hálószobák. Huszonöt pengős részletre szenzációs kombinált berendezések, ebédlők. Árban, minőségben, feltételekben vezetünk. Eichler, Nagymező-utca 25. 69034

Bőrgarnitura, szekrények, ágynemü, rádió stb. csak privátnak eladó délután 2—5-ig. Kresz Géza 24. I. 4. 5736

Sodronyos ágy 10.50, afrikmatraccal 19, sodrony 12, csőágy 28-tól, rézágy 60-tól, készitőnél. Herskovits, Nagydiófa-utca 22. 69024

Előleg nélküli leghosszabb lejáratu részletfizetésre szezlonok takaróval hatvanöt, válogatott ebédlőszőnyegek huszonnyolc pengőtől. Rekamier különlegességek, fotelágyak, paplanok, futószőnyegek, fehérneművásznak, ruhaszövetek Lakásberendezőnél, Baross-u. hetvennégy.

NAGY SÁNDOR KÁROLY-KÖRUT 26

Csodás kombinált berendezések, modern hálók, ebédlők, uriszobák, rekamierek, egyes darabok gyönyörü kivitelben. Fizetéskedvezménnyel is.
Felesleges keresgélni! Használt műbutorokat nálam óriási választékban talál.
Thék, Kántor Tamás, Fodor, Gelb és különféle hálók igen olcsón.
Thék, Kajdi, Kiss József, Héber Antal, Klemm és negyven ebédlő minden formában hihetetlen olcsón.
Thék, Héber Antal, Bodonyi és husz uriszoba nagyon olcsón.
Bőrgarniturák, velourgarniturák, stilszalonok, irodabutorok nagy választékban Nagy Sándornál, Károly-körut huszonhat. Városházánál. 69031

1 havi részletet lefizet és már kaphat kombinált berendezést, hálót, szezlont, matracot, fotelágyat, stb. Wesselényi-utca 45. (Erzsébet-körut sarok.) 54311

Bőrgarnitura, rekamier, matracok, iróasztal, karosszékek olcsón eladók. Fő-utca 47.

Csodaszép uj, modern komplett konyhabutor eladó. Ranolder-utca 26/B. *58544

Kronprinz kályha, silskin kepp és többféle ruhadarab olcsón eladó. Horthy Miklós-ut 47. Gőzmosoda. 72517

Használt butorok mindenféle minőségben legolcsóbban Romannál, Király-utca 76. Bejárat Eötvös-utcából. *58565

BUTORMAGAZIN Mária-utca 46—48. Részletre is. Használt **hálók** 80—150-től, telehálók 240-től, luxuskivitelben 300-tól. **Használt ebédlők** gyönyörü fazonokban 170-től, luxus kivitelben 300-tól. **Használt kombinált** berendezések 235-től. **Használt konyhák** 50-től. 58389

Ebédlőberendezés (csiszolttükrös, márványlapos) 6 darab, szalongarnitura 5 darab, egy fekete iróasztal, egy háromrészes tükrös előszobaszekrény, összesen Egyszázhatvanért költözés előtt eladó. Baross-utca 9. II. 6. 76456

Használt kombinált szobák, hálók, egyes darabok igen olcsón, részletre is. Brüll, Klauzál-utca 26. 58437

Használt és uj irodabutor óriási választékban legolcsóbban. Brüll, Klauzál-utca 26.

Cseresznye, topolya, dió és arany garniturák, barokk, biedermeier rekamiék, barokk kis butorok, üvegcsillárok. Schwarz, Dob-utca 1. 58439

Használt kombinált szobák, ebédlők, hálók és irodaberendezések legolcsóbban Dessewffy-utca 47. 58484

Gyönyörü hasas sublód, vitrinek, biedermeier szekrények, kommódok, ülőgarniturák, asztalok, háromajtós szekrények, páros fotelok olcsón. Siegler, Andrássy-ut hatvanhat. 69085

Eladó két darab biedermeier szekrény. Futó-utca 39. fszt 1.

Megtalál mindenféle uj, keveset használt egyszerü és márkás műbutort. Hálók, ebédlők, uriszobák, kombinált berendezések, rekamierek, szalonok nagy választékban, legolcsóbban. Zimmermann, Akácfa-utca 7. Nemzetinél. 69087

Hálók, kombináltak, konyhák részletre is. Alpár-utca 9. sz. Engel. 69088

Asztalosok és kárpitosok termelő és értékesitő szövetkezete. Mielőtt butort vásárol, tekintse meg Szövetkezetünk három nagy üzletét. Óriási választékban kombinált és complette lakásberendezések. Kárpitozott butorok, különleges rekamierek, garniturák. Minden igényt kielégitünk. Vidéki szállitásokat szakszerüen eszközlünk. Ügyeljen cégeinkre: Üllői-ut 15., Baross-utca 9., Podmaniczky-utca 14.

Összecsukós ágy, sodronybetét, vaságy, rézágy, matracok olcsón gyárból. Javitásokat készit: Prohászka, Gróf Zichy Jenő-utca 46. Fióküzlet Üllői-ut 7. 58551

Saját készitményü modern konyhák, szines butorok, használt konyha-csere. Legolcsóbban, részletre is, Millernél, Podmaniczky-utca hat. 58375

Modern konyhák, rekamiék, szezlonok, matracok legolcsóbban. Részletre is. Használt-konyha cserel Rákóczi-ut 9. Bejárat Eszterházy-utcából.

Konyha és modern festett butorok nagy választékban. Részlet. Csere. Sziv-utca 3.

Két pengőért hetenként matrac, szezlon, rekamier. Károly-körut 16. udvarban. 58387

Háló, ebédlő, konyha, csirkekeltető, iróasztal, képek, szekrényes gramofon sürgősen eladó. Elemér-utca 37, földszint 7. 93872

Hálószoba mahagoni, majdnem uj, olcsón eladó 10—11 között. Rottenbiller-u. 35. 5723

Butorok, konyhák olcsón legkedvezőbb részletre is. Károly-körut 16. udvarban. 58388

Bőrgarnitura, egyes butorok, apró tárgyak olcsón eladók privátnak. Mátyás-tér 5/b.

Szép dióháló, konyha, szezlon, matrac olcsón eladó. Ujpest, Tél-utca 117. 69052

Cseresznye garnitura, könyvszekrény, komód, párosszekrény olcsón. Karpfenstein-utca 15. 37742

Veszünk legmagasabban butort, irodabutort, lakberendezést. Penziás, Rákóczi-ut 86. Telefon: 13-76-62. 37733

Veszek! Butort, lakberendezést, irodabutort. Nagy Sándor, Gerlóczy-utca 13. Telefon 18-97-98. 37744

Mindent veszek: butort, régiséget, porcellánt, szőnyeget, egész lakást, hagyatékot. Hivjon, azonnal megyek. Klein régiségkereskedő, Gróf Zichy Jenő-utca 29. földszint 2. Telefon: 120—417. *58418

Veszek: Modern butort, régiségbutort, szőnyegeket, irodabutort. Freller, Lónyay huszonhét. 18-72-77. 37665

Használt kombinált szobákért legmagasabb árat fizetek. Király-utca 112. Butorüzlet. Tel.: 12—69—73. 69033

Régiségbutort, dísztárgyakat, perzsa szőnyeget veszek. Váci-utca 49. Bus. 182—191. 93874

37. Szőnyeg és egyéb lakásberendezés

Kályhásmester, régi szakember, ajánlkozik cserépkályhák átrakására, tisztitására, mindenféle javitásra. Levelezőlap hivásra házhoz megy. Halmi Ferenc, Pestujhely, Klebelsberg Kunó-utca 52. *

Előleg nélkül leghosszabb lejáratu részletfizetésre válogatott ebédlőszőnyegek huszonnyolc pengőtől, szezlontakarók, futószőnyegek, kárpitosáruk, paplanok, fehérneművásznak, ruhaszövetek. Baross-utca hetvennégy. 69026

Előlegnélküli hosszu részletre szőnyegek, magyarperzsák, szezlontakarók, futók, vásznak. Krausz szőnyegkereskedés. Bálvány-utca 15. 58513

Kombinált szekrény, rekamier, hármasszekrény, hálószoba eladó. Nagymező-utca harminckilenc, földszint három. 58508

Üveg- és bronz csillárok használtak, alkalmi árban. Csillárüzlet, Dobozi-u. 1. 69090

Zephir-kályha fehér, nagyobb szerü, kifogástalan, eladó. Hajós-utca tizennégy házfelügyelőnél. 58403

Legolcsóbban vásárolhat, javittathat, tisztittathat keleti-, magyarrpezsát, gépszőnyeget Javitóműhelyben, József-körut 62. Telefon 143—926. 58549

Alig használt keleti perzsák, magyarperzsák félárban eladók. Erzsébet-körut ötven, Wilhelmnél. 37734

Görhő fütőtest, alig használt, olcsón eladó. Olaszfasor huszonkilenc, házfelügyelő. *

Salgótarjáni Hitting, Zephir, különféle folytonégő kályhák használtan Ernstnél, Kun-utca 11. *69076

Művészi szőnyegjavitást jutányosan vállal Turáni Szőnyegszövő. Fő-utca 80. Telefon: 35—15—79. 69025

Perzsa- és szmirna szőnyegek olcsón eladók. Váci-u. 18. I. 1.

Perzsa szőnyegek, antik butorok, festmények, vitrintárgyak legolcsóbban. Sternbergnél, Bálvány-utca 20. 5740

Fehér zománc akció, gáztüzhely, ugyanilyen kokszkályha kedvező feltételekkel eladó. Horthy Miklós-ut 56. IV. 8.

Perzsa szőnyeget veszek megbizásból (esetleg szőnyegről zálogjegyet). Petrovits, Belezнay-utca 14. Telefon 13—62—55.

Vennék kevéssé használt magyarperzsát 10 kvadrátosat. Hirschler trafik, Teréz-körut harmincegy. 69106

Szezlontakarót keresek világos szinben, plüs vagy karakült. „Margit" Blocknerhez, Andrássy-ut 4. 58480

Perzsa szőnyeget (zálogjegyet) megbizásból vennék. Erzsébet-körut tizenhét (udvarban.) Telefon: 330—775. 58563

Veszek perzsa szőnyeget, zálogjegyet legmagasabb árban. Sternberg, Dob-utca 2. Telefon 342—937. 58553

Perzsa szőnyeget (hibásat is), zálogjegyet magas árban veszek. Telefon: 142—843. 58374

Veszek márkás porcellánokat, mindennemü értéktárgyakat, vitrineket, sublódokat, mindenkinél magasabb árban. Központi Áruforgalmi, Domány, Nagymező-utca harminchat. 58414

38. Iroda- és üzletberendezés

Amerikai irodabutorok, redőnyös iratszekrények, pénz- és okmányszekrények, ujak, alig használtak, gyárilag rendbehozva, nagy választékban, kis árakon Universálnál. Wesselényi-utca 8. 69030

Székek, asztalok, sörapparátok, billiárdok, márványasztalok, ruhatári fogasok, tükrök, nacionalkasszák, alpacca evőeszközök, alpacca pecsenyés és halastálak, használtak, nagyon olcsón. Rosenfeld, Népszinház-utca 31. 69027

National kasszák sonkavágógépek, gyorsmérlegek, használtak, generáljavitva, garanciával igen olcsón kapható. Renova, Gerlóczy-utca 11. Károly-körutnál. Tel. 18-86-35. *

Gyorsmérlegek, Berkel sonkavágógépek, Nationalkasszák, üvegpult felszerelések, üveglapok, tükrök, használtak, igen olcsón eladók. Akácfa-utca 20. Üvegüzlet. Telefon: 133—792. 58457

Portál berendezés, modern házlebontás miatt sürgősen eladó. Károly-körut 1. Cukorkaüzlet, illatszertár. 69083

JÁRMŰ

39. Személyautó

Essex kocsi, gusztusos állapotban, igen jutányosan eladó. Megtekinthető: Névei, Bulcsu-utca 9. 19545

Elegáns nagy kocsi tip-top állapotban, minden elfogadhatóért az első vevőnek eladó. Népszinház-utca 19., földszint 2. 69108

40. Teherautó

500 kgr. csukott áruszállitó kitünő karban eladó. József-körut 26. *58543

41. Motorkerékpár

DKW 700, csukott, négyüléses, keveset használt, eladó. Carlton-szálló, 18—89—70. Schmidt, ma 10—2-ig, hétköznap 10—6-ig.

44. RUHÁZAT

Nerzbunda középtermetre, gyönyörü példány, sürgősen olcsón eladó. Megtekinthető: Kecskeméti-utca 6., I. 10. 3-tól 6-ig. 68903

Mindenféle női ruhák, fiukabátok, 10 évesnek, férfiruhák, cipők adósságból visszamaradtak. Nagymező-utca kilenc, portásnál. 84033

Férfi télikabát (fekete), sötétkék öltöny magas termetre, jó állapotban olcsón eladó. Vilmos császár-ut 78., III. 20.

Perzsaláb bunda, idén készült, alkalmi áron eladó. Lipót-körut 4., I. 4. *53411

Perzsabunda, jókarban, sürgősen eladó. Szövetség 30-a., I. kilenc. 58438

Eladok, veszek mindenféle szőrmebundákat, garniturákat, béléseket. Rombach-utca 4. Wieszmann. 145—799. 58555

Csikóbunda, fekete, kifogástalan, 120-ért, rövid sielbunda, divatos nőiruhák (középvékony) cipők eladók Gyöngyház-utca 2., III. 3. Visegrádi-utcánál. *48615

Perzsa bunda, modern, középalakra, eladó. Megtekinthető egész nap. Veres Pálné-utca 10., V. 5.

Finom városi bunda, különleges rövid angol gazdabunda, finom télikabát magas, nyulánk alakra szerdától csak privátnak olcsón. Kazinczy-utca 3/b. portásnál. 69077

Perzsa, perzsaláb priváttól eladó. Hársfa-utca 18. f. 9/a.

Bőhátu sealbunda, teljesen uj olcsón eladó. Domonkos-utca 17. II. 3. 29386

Perzsa és szilbunda olcsón eladó. Rákóczi-ut hat, I. 4.

Silbunda, kifogástalan, modern, pézsmahát bunda jókarban eladó. Üllői-ut 30., IV. 3.

Perzsalábbunda, gyönyörü, divatos, muffal, 150 pengőért sürgősen eladó. Nagymező-utca harmincöt, II. huszonkettő.*

Perzsafejbunda, gyönyörü, nagyméretü jutányosan eladó. Belső-Jászberényi-ut 1. II. 38.

Eladó ágynemü, női télikabát bundabéléssel olcsón. Hollán-utca 3., földszint 1. 58502

Viselt ruhákért saját üzletem részére legtöbbet fizetek. Feldmann, Kazár-utca 7. Telefon: 123—266. 58258

Használt férfiruhákért óriási árakat fizetek. Spiegel, Teréz-körut 2. Telefon: 128—942. *

Csodálatos árakat fizetek használt férfiruhákért, zálogcéduláért. Fischbein, Dob-utca huszonöt. Telefonáljon: 135—422.

Viselt férfiruháit, zálogcéduláit mindenről magas áron megveszi, prima divatszövetre becseréli Nutovits, Népszinház-utca huszonhat. 141—467. Hivásra megyek. 37738

Legdrágábban veszek használt férfiruhákat, zálogjegyeket. Leitersdorfer, Kisdiófa-utca 4. 1352—83. 37742

Szenzációs árat fizetek! Használt férfiruhákért, nőiért, egyenruhákért, cipőért, egész háztartásért, zálogjegyért, vagy divatos szövetre cserélek. Gerstl, István-ut 28. Hivásra megyek. 134—685. 93870

Használt férfi-, női ruhákért, egyenruhákért, cipőkért, fehérneműért, szőnyegért legtöbbet fizetek. Gyapjuszövetre is becserélem. Freund, Dobozi-utca 27. 142—673. Vidékre is megyek. 93869

Férfiruhákért, mindennemü zálogjegyért szenzációs árat fizetek. Ruhaüzlet, Dob-utca 31. Telefon: 349—754. 93868

ÜZLET

46. Füszer- és csemegeüzlet

Nagyforgalmu füszer-, gyümölcs- és zöldségüzlet, 3 portálos sarok azonnal átadó. Hajós-utca 14. 29414

Főutvonalon csemegeüzletrész iparengedéllyel regiehozzájárulással átadó. Tel.: 126—043.

Füszerüzlet italméréssel 400 négyszögöles telken eladó, esetleg bérbe. Cim a főkiadóhivatalban. *29405

47. Kávéház, kávém., tejcs.

Budán régi, szép, jómenetelü kávémérés-kifőzés azonnal eladó. Cim a főkiadóban. *5573

48. Szálloda, vendéglő, penzió, kifőzés

Bortermelőt keresek kiméréshez, nagyforgalmu térre, saját házamba. Buchner, Maglódon. *37693

Vendéglőnek kiválóan alkalmas, Kamaraerdő előtti megállónál villámat jogfolytonossággal előnyösen eladom. Takács, Prohászka Ottokár-u. 8.*

Söntéskocsma főutvonalon, 700 hektoliter italfogyasztással, családi okból félértékben eladó. Krausznál, Rákóczi-ut 61.*

Jogfolytonos kocsmámat szép szoba-konyhás lakással, bevonulás miatt társat vagy átadom minden berendezéssel. — Cim Erzsébet-köruti főkiadóban. 69100

Söntés 500 hektó borfogyasztással eladó 2000-rel társulható. Sarokvendéglő 150 napi forgalommal eladó. Éjjeli kávéház 5000 eladó. Fülöp, Rákóczi-ut 55. vendéglőben.

Jogfolytonos bevezetett forgalmas régi söntésvendéglő átadó „Komoly vevő 48605" főkiadóhivatalba.

49. Egyéb üzlet

Cipőszalonomat családi okok miatt sürgősen eladom. „Főutvonalon 3703" jeligére József-köruti fiókkiadóba.

Női fodrászszalon, Budapest legelőkelőbb női fodrászüzlete 1500 pengő havi forgalommal elutazás miatt eladó. Kipróbálható. Karpfenstein-utca 14. földszint három. *

Ujlipótvárosban, forgalmas helyen, jól bevezetett illatszertár bevonulás miatt eladó. „Felvidék 5713" jeligére.

Megélhetést biztositó cukorkaüzlet azonnal olcsón átadó. Vértessy, Teréz-körut 25. 93857

Papirhulladéküzlet, gócponton, kettőszázötven pengő tiszta havi haszonnal, berendezéssel, azonnal, hatszázért eladó. Baross-utca negyvennégy, földszint kettő.

Porcellán, üveg, bazárárúüzlet, portálkirakattal, aranybánya, jutányosan eladó. Baross-utca negyvennégy, földszint kettő. 93882

EGYÉB ADÁS-VÉTEL

50. Ékszer és egyéb értéktárgy

Magánkézből eladó férfi aranyékszer 400-ért. Telefon: 157—676. 75973

Zálogcédulát, aranyat, ezüstöt, brilliánsékszert bárkinél drágábban veszek. Singer, Egyetem-utca 11. 58382

Zálogjegyet, férfiruhát, ékszert, irógépet varrógépet, szőnyeget, mindenfélét legmagasabb árban veszek. Király-utca 50., udvarban. Telefonáljon: 118—439. 93877

Zálogjegyet mindenről veszek, aranyat, brilliánsot, ékszert beváltok, ékszerek alkalmi áron. Taub, Thököly-ut 18. *95876

Veszek aranyat, ékszert, perzsa szőnyeget, zálogjegyet mindenről, festményt, porcellánt legmagasabb árban. Erzsébet-körut tizenhét (udvarban). Telefon 330—775. 58562

Zálogjegyeket mindenről, brilliánsékszereket, perzsa szőnyegeket, ruhaneműeket bárkinél legdrágábban megveszem. József-körut ötvennyolc. *58523

51. Épitési anyag, épület-alkatrész

Fürdőszobaberendezések, uj, használtak, szobakályhák, tüzhelyek. Citromnál, Kun-u. 13.

Gróf Karácsonyi-palota (Krisztina-körut) bontásából tégla, falazókő, tetőfa, deszka, tetőcserép, fürdőszobák, WC-k, ajtók, ablakok, parketta, lambériák, istállóberendezések, kapuk, kerités, lépcsők, üvegtetők, csigalépcsők, központifütés berendezés, radiátorok, bordáscsövek, szinházberendezés, szufitavilágitás, stb. eladása megkezdődött. *58404

Nagy, üvegezett, szárnyas tolóajtók eladók. Benczur-utca 13., házmesternél. 58460

52. Irógép

Portable uj, 145, használt irógépek legolcsóbban. Akácfa-utca tizenhárom. 69017

Amerikai irógépek alkalmi árban, gépkölcsönzés, javitóműhely Selmeczynél, Rákóczi-ut 25., Vas-u. 1. 58361

Egyszáznegyvenötért uj Portable, használt, ujjáépitett irógépek legolcsóbban. Kele, Podmaniczky tizenhét. *58423

Irógépek, számológépek, ujak, használtak legolcsóbban. Szalai. Podmaniczky-utca kettő. *

53. Varrógép

Férfiszabó varrógép olcsón eladó. Eötvös-utca 49., I. 10.

Kifogástalan Singer-varrógép jókarban, olcsón eladó. József-körut negyvenkilenc, földszint öt. *58351

Női varógép eladó. Rökk Szilárd-utca 17., második udvar, földszint egy. *58546

Mindennemü ipari, családi varrógépek vétele, eladása jótállással. Bachrach, Wesselényi-utca 56. Varrógépkölcsönzés. Tel. 137—157. *93851

Közismert legolcsóbb szaküzlet használt Singer stb. családi, ipari varrógépekben. Központi Gépraktár, Rákóczi-ut 80. udvarban. 58368

Márkás varrógépek, kerékpárok, gyermekkocsik legolcsóbban fizetési könnyitéssel. Használt varrógépet veszek. Bachrach, Dohány-utca hatvannyolc. Varrógépkölcsönzés.

Márkás alig használt varrógép eladó. Légrády Károly-u. 33, fszt. 1. Csak d. u. 2—4. 93847

Singer, alig használt varrógép eladó. Baross-utca 28., I. 5.

54. Különböző gépek

Gőzkaloriferek, csavarvágógép, famegmunkálók, gyárból leszerelt villanygépek eladók. Rymorz, Váci-ut ötven. 93873

10 HP, 2½ HP, 1 HP villanymotorok, használtak olcsón eladók. Rosenfeld, Népszinház-utca 31. *68796

Villanymotorok eladása, vétele, csere, kölcsönzés, szakszerü gombolyitás szavatossággal. Szabados, Váci-ut 18. Tel.: 1290—91. 59093

Ganzgyári uj elektromotorok, egyéves jótállással, alig drágábbak használtaknál. Azonnal szállitja, felszereli Székely mérnök, 367—247. Margit-körut 26. 58519

Figyelem! Benzin-, nyersolaj-, szivógázmotorok, traktor, szivattyuk, kertészek részére is, egyévi jótállással, legjobban vásárolható Diamantnál, Váci-ut 86. Kölcsönmotorok, szivattyuk. 58526

Tizenötezer készpénzért vásárolnék gépeket, berendezéseket, egyéb alkalmi tételeket. Közvetitőket honorálok. „Tip 93871" főkiadóba.

Elektromotorokat minden áramnemre garanciával javit, vesz, elad, kölcsönöz. Löwenstein, Csengery-utca 45. Tel.: 120—453. 69105

Excenderprést, hosszgyalugépet, esztergapadot vennék. Leirást „Jó karban 58396" jeligére főkiadóba. *

Használt gyorsfurógépet veszek, vagy villanymotorért cserélek. Simon, Szondy-utca 55. 48600

55. Vegyes

Boroshordók és légvédelmi hordók olcsón eladók. Gärtner, Dohány-utca 77. 58369

Pedigrés aieldalleterrier kéthónapos kölyökkutyák olcsón eladók. Kerepesi-ut 63. 69041

Hagyatékból értékes könyvek (legrégiebbekből legmodernebbekig), nagy ásvány őslénytangyüjtemény minden áron eladók délutánonként háromtól. Kapás-utca 45-a. 93884

Pointer (angol vizsla) kölykök, pedigrés, olcsón eladók. Szász, Szervita-tér 4. 58432

Légvédelmi vastartányok 15 pengőtől kaphatók. Tátra-utca 6., asztalosműhelyben. 58499

Kályha és egy női télikabát eladó. Megtekinthető kedden és vasárnap. Pestszenterzsébeten, Hatvani-utca 25. 19534

Skót terrierek, öthónapos kölykök, derbygyőztes szülőktől, olcsón eladók. Pusztaszeri-ut 91. Gallovich, Telefon: 151—466. *69068

Hazafias védjegyzett tömegcikk joga eladó. Levelezőlapra, fémjelvényre és plaketre alkalmas. Tárgyalni lehet vasárnap 11-től 1-ig. Hétfőn 10 órától 1-ig. Központi szálló, Baross-tér, Csalló Sándorral.

Fürdőszoba üvegpolcok, tükrök, bidék, Előszobába urifogasok, esernyőtartók. Bálint, Magyar-utca 1. 58386

Angol, francia könyvek hatvanért. Jogiak husz fillérért. Antikvárium, Margit-körut 32.

Szecskavágó, répavágó, fürdőkád öntöttvasból eladó. Tünde-utca hat, Ungváry. *48610

Kelengyéhez elsőrendü teljes ágynemüanyag privåttól olcsón eladó. 10—12-ig Felka-utca 3. I. 1. Telefon 498—607.

Ötvenöt literes krómozott akvárium hozzávaló fölszereléssel olcsón eladó. Megtekinthető Sütő-utca 2. sz. alatt a Diszhaltenyészetben. 72516

Legjobban veszünk, eladunk, olvasásra kikölcsönzünk könyveket, könyvtárakat. Regisztrátor, Damjanich-utca 49. Telefon 132—160. 93883

Vennék használt fürdőkádat, fürdőkályhát, mosdót. 155—114. Zárda-utca 16. 48603

Veszek alkalmi felcsapós szinházi székeket. Levélbeni ajánlatot Kovács Lajos, Budapest, József-körut 7. *29401

III. BÉRLET, ELLÁTÁS

56. LAKÁS

Garszonlakások kiadók, Limanova-tér 22. Rónai-utcai református templom hátamögött. 5596

Kettőszobás, komfortos lakás azonnalra kiadó. Limanova-tér 22. Rónai-utcai református templom hátamögött. 5595

Lakások nagy választékban kaphatók 34 éve fennálló Budapesti Lakásközvetitőnél Muzeum-körut öt. 69046

Várban hatszobás lakás azonnalra, későbbre kiadó. Telefon: 160—484. Kovács, Uri-u. 18. 95750

Hajós-utca 32. félemelet, háromszobás, erkélyes, etagefütéses, részben beépitett fölszereléssel, elsőrendü berendezésü, volt háztulajdonosi lakás, csak prima bérlőnek azonnalra kiadó. 58456

Pasaréten háromszobás villa és egy hétszobás villa központi fütéssel, melegvizzel, garage berendezéssel kiadó. Tel. 142—682. 58450

Gyönyörü négyszobás utcai komfortos lakás nagyon jutányosan kiadó. Népszinház-utca 16. 58475

József-körut 80. Négyszobás, renovált, összkomfortos utcai lakás erkéllyel, azonnalra is kiadó. 58522

Szép utcai lakás azonnalra jutányosan kiadó. Aradi-utca 58. 58469

Garszonlakás utcai komfortos elsőrangu, azonnalra átadó. Hollán-u. 3. földszint 2. Háztulajdonosnál. 93889

Kétszobás hallos lakás Oktogonnál kiadó. Ó-utca 40.

Kettő- és háromszobás, kertes villalakás, garszonlakás, garázs azonnalra kiadó. Gázóvóhely, tetőterrasz. Nyaralást pótol. XII. Tárogató-ut 4-B. Érdeklődés helyszinen, vagy 110—581. és 112—934. Hüvösvölgyi villamoson Hadapródutcai megállótól egy percnyire, Pasaréti autóbuszmegállótól három percnyire. 58405

Kétszobás összkomfortos modern lakás azonnalra. Erzsébet királyné-ut 24-a. Villamos, autóbusz megállónál.

Lágymányosi-utca 15. Öt szoba hallos, kétszobás garszon november 1-re központi fütéssel, állandó melegvizzel és üzlethelyiség jutányosan kiadó Telefon 269—398. 58390

Négyszobás gyönyörü elsőemeleti erkélyes lakás azonnalra kiadó. Hajós-utca tizennégy.

Egyszobás komfortos, utcai, keres, világos azonnalra. Pusztaszeri-ut 5. 58557

Egyszobás lakás kiadó. Conti-utca 21. *8433

Kettőszobás, félkomfortos lakás azonnalra kiadó. San Marco-utca 59. Házfelügyelőnél. 5593

Háromszobás hallos, komfortos, etagefütéses, első emeleti lakás azonnalra kiadó. San Marcó-utca 59. 5394

Magasrangu nyugállományu katonatiszt keres budai kertes környékben öt vagy hat szobás lakást, terrasszal, megfelelő mellékhelyiségekkel, garázzsal. Etázsfütés kivánatos. Ajánlatokat ármegjelöléssel főkiadóba. „Tábornok" jeligére.

Belvárosban budai hidaknál keresek egyszobás garszon, vagy összkomfortos lakást. Cim főkiadóban. 5742

Keresek egyszobás lakást, Thököly-ut, Aréna-ut környékén. Aréna-ut 66. Katona.

Budán villában vagy modern házban 5—6 szobás, teljesen bebutorozott lakást, központi fütéssel, garázshasználattal. Ajánlatokat pontos leirással és ármegjelöléssel a főkiadóba „Modern 333—48607" jeligére kérek.

Szoba konyhás esetleg kétszobás, komfortos lakást keresek Lipót-körut környékén. „Azonnalra 19544" jeligére főkiadóba.

57. SZOBA, ELLÁTÁS

Lépcsőházból különbejáratu, elegáns utcai fürdőszoba, telefonnal. Régiposta-utca 4. II. 17. 58556

Dunaparton csodás kilátásu, telefonos szobák légfütéssel, melegvizzel. Kossuth Lajos-tér 4. I. Telefon: 1246—30. Penzió. *

Átutazószoba főlépcsőházi bármerre **napibérért. Ünnepeken nyitva.** Telefon 1348—56. Expressnél.

Napibéres főlépcsőházi **garszonbérletek,** azonnalra. Telefon 1348—56. Expressnél, Erzsébet-körut 16. fszt. 3.

Átutazónak zártfőlépcsőházból luxusszoba melegvizes fürdőbenyilóval Belvárosban megbizható urihelyen. 183—254.

Átutazóknak szépen berendezett szoba budai Margithidfőnál három pengő. 16—64—36.

Gyönyörü átutazószoba központi fütéssel magányosnál, modern kényelemmel azonnalra is Uj Lipótvárosban. Tátra-utca. 315—010. * 59505

Elegáns utcai fürdő, telefonnal állandónak Aradi-utca 40. II. tizenegy. 112—653. 5745

Magányosnál zártfőlépcsőházi zavartalan átutazószoba melegvizes luxuskényelemmel azonnalra. Telefon: Száznegyvennégy-háromszáznégy. (Metropolnál.) 58493

Urhölgyeknek, urleányoknak lakás havi 18 pengő társas szobákban. Teréz-körut 18. III. 1. Szent István-körut 1. III. 5. József-körut 55. II. 8. Rákóczi-ut 59. III. 2. 58479

Átutazószoba Newyork-kávéháznál, zártfőlépcsőházi elegáns, fürdőszobával azonnalra, napokra. 14—14—48. 58445

Elegáns lépcsőházi, különbejáratu utcai szoba fürdőszoba használattal egy személynek. Wesselényi 60. második tizenkettő. Magayr Szinháznál.

Urinő otthont talál uri családnál ellátással. Izabella-utca 75. földszint 2. 58441

Minden igényt kielégitő modern átutazószobák, központi fütés. 29—17—09. Azelőtt Muzeum-körut 5. 58512

Országháznál elegáns kétszemélyes utcai, légfütéssel, melegvizzel, legkitünőbb ellátással (diéta). Alkotmány-utca 4., II. 6. Telefon 126—160. 68826

Erkélyes, szépen butorozott utcai szoba, egy vagy két személy részére kiadó. Rákóczi-ut 7., III. 9. Bal lépcső, 19522

Főlépcsőházi utcai 28-ért azonnalra. Rákóczi-ut 65., III. 39.

Hadiknál komfortos utcai átutazószoba, nappalra, magányosnál, napi, havibérbe kiadó. Telefon délelőtt 11 óráig 110—633. 58454

„Kristóf"-penzió, olcsó családi otthon. Meleg folyóviz, központi fütés. Diéta. Állandóknak árengedmény. Kristóf-tér kettő. Telefon 380—190. 58381

Budapesten legolcsóbb az **„Európa Szálloda".** Központi fütéssel, hideg-meleg folyóvizzel tiszta utcai szobák. Lift. Nagymező-utca kilenc. 84034

Gőzfütéses szoba magányosnál Margithidfőnél havi bérbe. Cim Vilmos császár-ut 76. trafik.

Utcai szoba külön bejárattal butorozva vagy üresen kiadó. Rákóczi-ut 62. IV. 31. 93887

Viola-u. 17. II. 19. Lakótárs házaspár konyha használattal kerestetik. 3702

Hadapród-u. 13. Elegáns központi fütéses szoba azonnalra 16—44—35. 76457

„Siesta" szanatóriumnál kertes villában butorozott szoba kiadó. Roskovics-utca 5. 5741

Budapestre érkezőknek „Uriotthon" méltányosan Erzsébet-körut 2. III. 19. (Emke-ház.) Tel. 13—29—90. 58398

Bauer Urileány Otthon József-körut 86. központi fütés. állandó melegviz, olcsó árak.

Főlépcsőházi elegáns szoba vidékieknek is. Garay-utca 5. I. 11. 69072

Butorozott szobák, **minden** igénynek megfelelőek, nagy választékban Budapesti Lakásközvetitőnél, Muzeum-körut öt.

Feltétlen tisztaságu alkovos utcai szoba folyó vizzel előkelő urnak kiadó. Benczur-utca hét. Földszint egy.

Előkelő vidékinek központi fürdőbenyilós elegáns szoba kiadó. Telefon: 11—06—12.

Parlament mellett nagy szoba és alkov fürdőszoba, esetleg konyha használattal szépen butorozva azonnal kiadó. V., Széchenyi-rakpart 8., IV. 14. 5707

Lépcsőházi szoba személyenként husz pengő. Valamint Sósfürdőnél egyszobás ház is 20 pengő. Sip 19., III. 19.

Szerény nyugdijas ur vagy hölgy teljes ellátást kaphat. Bocskai-utca 18. Sződliget.

Udvari csöndes szoba fiatal, dolgozó nő részére fürdőszobahasználattal. Vilmos császár-ut 55., III. 2. 93059

Átutazóknak Nyugatinál állandóan fütve, zártfőlépcsőházi modern, fürdőbenyilóval napibérbe olcsón. Telefon: 126—134. 5702

Lakótársnőt, urinőt keresek fürdőszobás, kellemes otthonomban. Szinyei Merse-utca 5., III. 20. 19532

Prinz Penzió, Krisztina-térnél uri családi otthon elegáns nagy szobák, gyönyörü kilátással. Telefon: 150—827. Mészáros-utca 2. 48529

Egyedülálló keresztény uriasszony, Kossuth Lajos-utcára néző, Astoriával szemben lévő lakásában különálló szobákban 2 személyre teljes ellátást ad. „Állandó 93850" jeligére főkiadóba.

Szentkirály Penzió kényelmes, olcsó, családi otthon, minden kényelemmel. Szentkirályi-utca 6. 69049

Lakáskataszternél butorozott szobáját bejelentésre bérbeadják. **Lakáskataszternél** főlépcsőházi, valamint átutazószobát bérelhet. Horn Ede 8. Telefon 125—782. *

Elegáns utcai, erkélyes, fürdővel külön bejárattal, egynek vagy házaspárnak, esetleg ellátással azonnalra. Ugyanott kicsi szoba. Király-utca 108., IV. 2. 37728

Utcai, valamint udvari szoba, elegánsan butorozva. Visegrádi-utca 11-a., III. 1. Lift. *

Lépcsőházi különbejáratu elegáns szoba, fürdőszobával, harmincért kiadó. Akadémia-utca 5. III. 12-A. *58415

Pasaréti-uti villában különfeljáratu garszonszoba kiadó. Telefon: 164—908. *58420

„Centrum" **Penzió** Vilmos császár-ut 22. Telefon: 315—147. Kellemes szobák, elsőrendü ellátással, **napi 4 pengőtől.** *58421

Különbejáratu kis szoba kiadó. Dohány-utca 68., IV. Kaufmann. *58425

Belvárosban kétszemélyes, központi fütéssel, folyóvizzel, ellátással, személyenként 100.— pengőtől. Váci-ut 17., III. 5. Telefon: 182—338. *58427

Átutazóknak gőzfütéses szoba fürdőbenyilóval négy pengő pesti Margithidfőnél. 11—48—75.

Elegánsan berendezett kis szoba lépcsőházból gőzfütéssel, melegvizzel garszonnak havibérbe. 123—174. 58510

Uj bérpalotában Deák-térre lépcsőházból gőzfütéssel, melegvizzel balkonos luxus szoba előkelő urnak. Telefon: 126—563. 58511

Gőzfütéses elegáns szoba melegvizes fürdőszobával, telefonnal Lipótvárosban azonnalra is kiadó. Tel. 12—74—43.

Központi fütéses szoba kiadó. Zoltán-utca 6. jobb lépcső IV 4. 58516

Garszonlakások Kisfaludy-köz 5. Corvin-mozgónál, központi fütés, melegviz, takaritás, lift és telefon használattal azonnalra kiadók. Telefon 132—708.

Különbejáratu csinosan butorozott utcai szoba fürdőszobával, kiadó. Király-utca 35., III. 10.

Gőzfütéses szobácska külön bejárattal, huszonötért. Hold-utca 29., második 3.

Vidékieknek szoba napokra. Akácfa-utca 4. II. 1. Félemelet van.

Minden igényt kielégitő csinos átutazószoba disztingvált urihelyen. Telefon 141—768.

Erzsébet-köruton központifütéses, fürdőbenyilós utcai szoba kiadó nőtlen orvosnál. Telefon 14—48—89. délelőtt 8—10.

Háromszobás, háztulajdonostól lakott lakás berendezéssel vagy anélkül kiadó. Baross-utca 126. Telefon 140—881.

Utcai szoba ellátással vagy anélkül, magányos urnak vagy főiskolás részére kiadó. Bérkocsis-utca tizenhat, fszt. 2. Gyebnár. 5710

Főlépcsőházi különbejáratu, elegáns, melegvizfütéses fürdőbenyilós szoba elsejére. Károly-körut 25., IV. 4. 5711

Teljes ellátást kaphat diáklány tanitással keresztény gyermektelenháznál. Eötvös-utca 51., földszint 2. Runyai.

Parkban luxusbutorzatu három szoba összkomforttal, egyenként is. Telefon 367-471.

Teljesen különbejáratu kis szoba, konyha, olcsón. Kecskeméti-utca tizennégy, Csikszentimrey, szerdától. 58463

Szobák gőzfütéssel, hideg-meleg folyóvizzel, legolcsóbban **„Berlin"** Szállodában, Révay-utca 24. Telefon: 12—19—05. *

Dr. Balkányiné Urileányotthona Sándor-utca 46. Kitünő ellátás, légfütés 75 pengőtől. *

Különbejáratu abszolut tiszta, elegáns szoba, gázmelegvizes fürdőszobával, telefonnal (18—40—01) egy vagy két urinőnek. Vámház-körut 11., V. em. 5. *58534

Elegáns erkélyes utcai szoba, parlamentnél, gőzfütéssel, hideg-melegvizzel, fürdőbenyilóval, telefonhasználattal (116—055) Markó-utca 1-b. II. 19., lépcsőházban. *58542

Budapestre érkezőknek 3 pengőért elegáns, gőzfütéssel. — 18—41—43. Petőfi Sándor-utca 9., III. 3. 58452

Azonnal kiadó egy-két butorozott szoba fürdőszoba esetleg konyhahasználattal. Damjanich 52., II. 4. 37737

Utcai szoba ellátással azonnalra. József-u. 15., fszt. 1.

Különbejáratu utcai szoba üresen, fürdőszobahasználattal kiadó. Dob-utca 70., I. 9. 39416

Üres, különbejáratu, olcsóbb bérü szobát keresek elsejére. „Pontos leirással, árral" Sip-utca tizenöt, Lénárt cipész.

Fiatal házaspár vidékről, keres tiszta kényelmes szobát központi fekvésben, mely mindig rendelkezésére áll Budapestre való feljövetelüknél. Pontos cim és ár megjelöléssel „Nyugati 48583" jeligére.

Csinosan berendezett különbejáratu szobát keresek fürdőszoba használattal nov. 15-re. „Boráros-tér környéken 5738" jeligére.

59. HELYISÉGBÉRLET

Világos raktár- vagy műhelyhelyiségek azonnalra kiadók. Nagyszombat-utca 4. 5591

Raktár, műhelyhelyiség azonnalra kiadó. Szőlő-utca 12. Bővebbet házfelügyelőnél. 5592

Aradi-utca 44. ház ipari, üzemi célra bérbeadó. Bővebbet 1—4-ig. Kerecsényi, Homok-utca 4. *

Üzlethelyiség kiadó. Klauzál-utca 13. 58373

Világos, száraz üzlethelyiség műhelynek is, Fő-utcánál, azonnalra kiadó. II., Kacsa-utca 10. 58286

Andrássy-ut 28. mindenre alkalmas üzlethelyiség irodával, pincével, novemberre. 58515

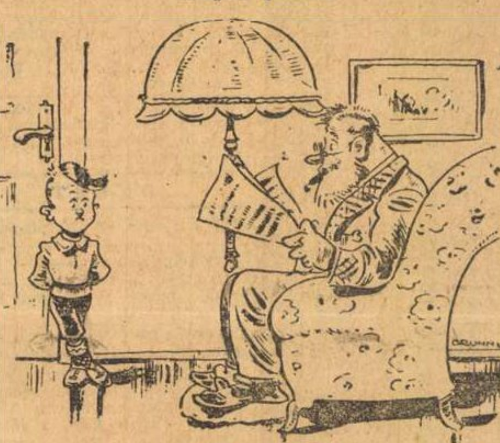
Magasföldszinti világos üzemhelyiség azonnalra bérbeadó. Ranolder-utca 4. 58517

Üzlethelyiség forgalmas utvonalon olcsó bérért. Fiumei-ut 12/a. 58435

Forgalmas helyen saroküzlethelyiség pincével, füszer, csemege és minden más célra. Pannonia-utca 14. 58429

Üzlethelyiségek, a kisebbik 38 évig egyedüli [illegible] trafik volt, [illegible] helyen kiadók. Népszinház-utca 23. 57826

Alapos panasz

— Mi az, Pistike, miért vágsz olyan keserves arcot?

— Ha tudnád, nagypapa, hogy a fiad mennyire elkeseriti az életemet! (Lustige Blätter.)

Fürdőbenyilós utcai, telefonnal, vidékieknek napokra is. Hajós 30. Házfelügyelő. 58470

Fiatalember, központi fütésü különbejáratu, közepesnél kisebb, olcsó szobát keres. Esetleg központi fütés nélkül, teljes ellátással, 70—80 pengőért. Ajánlatok: Csathó, Vilmos császár-ut 22., III. 7. 5744

Különbejáratu csendes ki szobát keresek. „Ármegjelöléssel 29411" Erzsébet-körúti főkiadóba.

Elegánsan butorozott modern nagy szeparált szobát melegvizes fürdőszoba használattal, központi fütéssel, telefonhasználattal Belvárosban vagy Gellértfürdő közelében azonnalra keresek. Leveleket „Különbejáratu 72514" jeligére Horthy Miklós-uti fiókkiadóba.

Üzlethelyiségek (műhely) uj házban kiadók. Conti-utca 21.

Külföldi nagyvállalat 1939 május 1-i beköltözésre 35 szobás irodahelyiséget keres. Ajánlatokat „Rendes helyiség jöhet számitásba 5724" jeligére főkiadóba.

Lisztfeldolgozó üzemhez cca 300 négyszögméter területü, jól füthető helyiséget keresünk. Ajánlatokat „1600 pengő 5712" jeligére főkiadóba.

60. BIRTOKBÉRLET

Budapest környékén keresek bolgár kertészet céljára 5.50 hold feles haszonbérbe vagy bérbe kimondott fekete föld vizbiztositékkal. Kolo Illés B. főkertész Budapest, VI. ker., Lehel-piac 23-ik pav. 48895

IV. KÜLÖNFÉLE

62. PÉNZ, JELZÁLOG

Hosszulejáratu kölcsönöket nyujtunk házakra, telkekre, épitkezésekre, **földbirtokokra** harmadhelyig. **Vidékre** is. **Személykölcsönöket,** óvadékokat, bankgaranciákat bármilyen hitelképeseknek. **Kereskedelmi** Közvetitőbank Részvénytársaság, Wekerle Sándor-utca 24. (Válaszbélyeg.) 58052

Pénzt kaphat részvényeiért. Mindenféle értékpapirt legmagasabban vásárol Barna-bank, Nádor-utca huszonhat. Értékpapirokra kölcsön. 58366

Objektum **Részvénytársaság,** Erzsébet-körut 27. Telefon. Alapitva 1911-ben.
150.000 pengőig budapesti, kültelki és pestkörnyéki házra, villára, családi házra, épitkezésre, forgalmi érték feléig 6—10 évig, visszafizethető pénzkölcsönt évi 7%-kal.
Másodhelyre, házrészre 40.000 pengőt, egyben vagy megosztva, azonnal folyósitunk.
Üzletszerzőket dijazunk. 69086

Hatszázalékos hosszulejáratu ingatlankölcsönt folyósit épitkezésre is. Bankcégvezető Rákóczi-ut ötven, II. ötvenkettő.

Előköltségmentes személykölcsönök jobbállásu tisztviselőknek. Rottenbiller 27., I. 16. Délután. 93794

Háztulajdonosnak 10.000 pengőt fizetek havi 180 életjáradékért. Kardosné, Wesselényi-utca 56. *37729

Tizennyolcezer pengőt felaprózok tisztviselőknek, ingatlantulajdonosoknak, más hitelképeseknek. Ferenc-körut 24., II. 2. 58524

Kár kisérletezgetni! Előlegmentes, szolid ingatlankölcsönök Bruckner bankigazgatónál, Erzsébet-körut tizennyolc.

Pénzkölcsönt azonnal közvetitünk beraktározandó butorokra, árura, zongorára. 13-36-15. Hársfa öt. 58472

Állampolgársági, iparengedélyi, adó, illeték, kiutazási „Bármily ügyeit elintézem 58462" főkiadóba. *

350 kölcsönt priváttól biztositékkal, havi törlesztésre keresek. „Korrekt 5734" főkiadóba.

1500 kölcsön ellenében urnak, hölgynek, teljes ellátást, lakást adok visszafizetésig, Kardoss, Szentkirályi-utca 49., földszint 22. *5699

63. TÁRS

Készpénzlebonyolitásu üzemembe közremüködő társat keresek. „6000—48606" jeligére főkiadóba.

Közremüködő társat keresek ötezerrel bevezetett olaj- és vegyitermékek üzletemhez „Biztos megélhetés 69057" jeligére főkiadóba.

Füszer-, gyarmat-, terményáru nagy- és kiskereskedő iparigazolvánnyal tőkés társat keresek. „Keresztény 3701" József-köruti fiókkiadóba.

Hazánkban egyedülálló, versenyenkivüli szabadalom forgalombahozatalához tőkést keresek. „Egészségügyi 69067" jeligére főkiadóba.

Hazafias akciókhoz pénzes társat keresünk. József-körut 55-57. Tárgyalás személyesen. Nemzetvédelmi Érdekközösség.

Kereskedelmi őrléshez pénzes társat keres 14 járatu buzamalomlisztet bármennyit elhelyezhetünk. Pénzét maga kezeli. Ajánlatot kér Szüle József malomtulajdonos, Kisujszállás. 84027

Gyümölcs folyamatos eladásához keresztény társat, társnőt keresünk, ki nagyszállodáknál, kórházaknál, internátusoknál, stb. be van vezetve vagy hasonló üzemeknél ismeretséggel bir. Pénz és közremüködés nem szükséges, csak ajánlás. „Alma 84030" jeligére főkiadóba.

4000-ig társulnék vagy jövedelmező üzletbe helyezném. „1001—84025" jeligére főkiadóhivatalba.

Nyomda iparigazolvánnyal, némi felszereléssel rendelkezem. Pénzes társat keresek. „Gépmester 5694" jeligére főkiadóba.

Iparral rendelkező füzővarrónő belvárosi lakással, kis tőkével társat keres. „Ismeretség 93852" jeligére főkiadóba.

Társulna iparengedéllyel, lakással rendelkező szabónő, szabónővel vagy női angol szabóval, kinek munkaköre van. Izabella-utca 75., földszint 2.

Naponta lebonyolitható üzlethez 1500 pengőig társulok. „Biztos fedezet 58504" főkiadóba.

Fényképészt műteremhez társul vennék. Rubens, Muzeum-körut 1. 58448

Ötezerrel társulnék üzletbe, vállalatba, bizalmi állást vállalok. „Vasszorgalom 29409" Erzsébet-köruti főkiadóba. *

15—35.000-rel belvárosi posztóüzletbe és nagyobb kaszinóba elhelyezkedhet, vallás nem számit. Kender-utca 3. Dr. Benedekné. *37736

Külföldi szabász urihölgy társat keres kevés tőkével. „Havi 400 kereset 5730" főkiadóba.

Fehérnemüüzlethez hasonszakmáju regietársat keresek. „Köruti" főkiadóba. Telefon: 149—849.

VEGYESEK

64. Felhivás

Ego, nem hiszek, nem hiszem, amit mondott. Kézcsók. 58473

Felhivás! Tóth Sándor, III., Bécsi-ut 92. szám alatt levő kocsmaüzletét megvettem. Felhivom a hitelezőket, hogy jogvesztés terhe mellett 3 nap alatt jelentsék be követeléseiket dr. Patzauer Rezső budapesti ügyvéd ur irodájába, IX., Ráday-utca 4. 5692

65. Különféle

Fiatal, fekete daxli Tomi X-lábu, Mabi kórházi gondnoki irodába átadandó. *29389

Házőrző és szobakutyákat igazi állatbarátoknak odaajándékozném. Telefon hétköznap: 189—681. 58458

Elvesztett Laudon-utca és Fehérhajó-utca között, a Paulay Ede-utcán át biciklivel menő kifutó egy darab nerzboleró ujjá-t. Megtaláló jutalom ellenében adja le Belvárosi szőrmeáruházban, IV., Kammermayer Károly-utca 4. 58402

Vidékieknek! Hivatalnokoknak! Hivatalos dolgaikat, bevásárlásaikat legolcsóbb forrásokból lelkiismeretesen, megbizhatóan elintézem. Mathskássy, Kispest II. *29392

HÁZASSÁG

66. Házasságközvetitő iroda

Nősülendők és férjhezmenendők keressék fel bizalommal Nagy Jenő irodáját, Rákóczi-ut hatvanegy. Telefon.

Férjhez mennének: vidéki urileány ötvenezer pengővel; árvaleány földbirtokkal, házzal, készpénzhozománnyal. Fényképek **Nagy Jenőnél,** Rákóczi-ut hatvanegy.

Sebestyén Imre, Erzsébet-körut négy. Telefon. Évtizedes cég. Cégjelzéstelen, dijmentes tájékoztatás. 58317

Félárva földbirtokosleány vagyak, férjhez mennék gazdasággal, negyvenezer pengő készpénzzel. Cimem, fényképem: Sebestyén irodájában, Erzsébet-körut négy. 58318

Társaságbeli legdiszkrétebb házasságközvetités 1—373—93. Doctorné, Király-utca 67. I. 3.

Privátim, komoly házasságokat létrehoz nagy összeköttetésü uriasszony. Érdeklődés „Előkelő felek 84034" jeligére főkiadóba.

67. Feleséget keres

Egyszerü ember vagyok, nem igen próbálkoztam még eféle hirdetésekkel. Gyermekem kedvéért azonban sürgősen nősülnöm kell. Ötvenhez közeledő, de stramm kiállásu vagyok, van egy kis vagyonkám, nyugdijképes állásom jövedelme háromszáz havonta. Nem vagyonra pályázom, hanem jólelkü, gyermekszerető feleségre. Választ főkiadóba kérek „Anyuka 58316" jeligére.

Negyvenes aktiv járásbiró vagyok. Keresek jómegjelenésü kulturált hölgyet feleségül, tekintet nélkül vagyoni helyzetére, mert azt tartom, hogy boldog házassághoz ennél fontosabb a kölcsönös megértés, szeretet. Biztosan van valahol valaki, akit lénye arra predesztinál, hogy éppen velem ossza meg élete társtalnságát. „Öt keresem . . . 58314" jeligére kérek választ főkiadóba.

Ösnemesek, vagyonosak, katonatisztek, főtisztviselők, ügyvédek nősülnének. „Csakis vagyonos hölgyekkel huszonháromtól-harmincig 58467" főkiadóba.

Feleségül veszem, hogyha tizenötezerrel önállósit. Levelet „Tisztviselő 3698" jeligére főkiadóba.

Egyetemet végzett, keresztény fiu feleségül venne hozzáillő 20—22 éves urilányt, ki megfelelő álláshoz juttatja, esetleg benősülne. „Komoly 29326" Erzsébet-köruti főkiadóba.

Közvetitő nélkül 45 éves, r. k. szabó bármilyen üzletbe benősülne. Teljes cimü levelet veszek figyelembe. „Pénz és ingatlan 29388" jeligére főkiadóba.

68. Férjet keres

Független árvaleány vagyok, magam gazdálkodom kettőszáz holdas mintagazdaságomban. Társaság után nem járogattam, viszont huszonnégy elmultam; talán akad egy rendes, szolid férjjelölt, aki egy csinosnak mondott háziás, szorgalmas, jókedélyü, testileg, lelkileg vasegészséges leányzót megment a vénlányságtól? „Aki mer az nyer 58315" jeligére kérek választ főkiadóba.

Beszkárt nyugdijas urat férjnek keresek. „Elvált asszony 5716" jeligére főkiadóba.

Környékbeli szép (harmincas) földbirtokosasszony férjhez menne jómódu intellektuelhez. „Közvetitőmentesen 5717" jeligére főkiadóba.

Művelt, csinos gyermektelen uriasszony lakással, jövedelemmel férjhez menne ötvenes biztos jövedelmü urhoz. „Kiváló élettárs 45—29418" főkiadóba.

Férjhez adom harminchatéves hugomat, kinek ötszáz pengő havi jövedelmet hozó üzlete van, olyan negyvenes izraelita urhoz, kit állásában végkielégitettek, vagy nyugdijaztak, esetleg állásban van. Leveleket „Ritka alkalom 48590" jeligére Vilmos császár-uti főkiadóba.

Amerikai orvosnő rokonom részére, kinek **New Yorkban** orvosi rendelője van, keresek 50 év körüli, lehetőleg orvost férjnek, aki kimenne Amerikába. Minden információt kibiró, részletes ajánlatát kérem „Biztos exisztencia" jeligére Blockner hirdető Erzsébet-köruti fiókjába. 58491

Intelligens, független urinő házasság céljából ötvenes nyugdijas állásban lévő urral megismerkedne. Leveleket közvetitő kizárásával József-köruti fiókkiadóba „Családi ház 3700" jeligére.

Félárva huszonnyolcéves keresztény, csinos hugom 60.000 készpénzhozománnyal százezer értékü bérházzal férjhez menne. „Kékszemü 5704" jeligére főkiadóba.

Lelki alapon férjhez menne magasabb kulturáju, jómegjelenésü urinő havi 1500-zal hozzáillő hatvanashoz. „Nocturnó 3315" jeligére főkiadóba.

Magánhirdetés. Csinos harmincötös urileány butorral, kelengyével, ezer pengővel. „Férjet keres 48567" jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba.

Önálló, csinos, jólkereső, érettségizett asszony 55 év körüli, hasonló, hozzáillő élettársat keres. „Lady Gentleman agreement 48604" jeligére főkiadóba.

Százötvenezer vagyonu urnő férjhez menne jó pozicióju urhoz. „Harmincöt, katolikus 84035" főkiadóba.

Magánközlés. Szerényebb köztisztviselővel házasulna vidéki keresztény urleány kettőezer pengővel. „Mezőberény 84029" jeligére főkiadóba.

Pesti Hirlap R. T. kiadása. Légrády Testvérek R. T. nyomása. Budapest, V. ker. Vilmos császár-ut 78. szám. A kiadásért Dr. Kovács Dezső, a nyomdáért Kertész Árpád felelős